

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКИ ФАКУЛТЕТ

Стефан Д. Тодоровић

**ПЕРИФРАСТИЧКИ ГЛАГОЛИ КАО
ИМАНЕНТНА ОСОБИНА СПЕЦИЈАЛНИХ
СТИЛОВА САВРЕМЕНОГ СРПСКОГ
ЈЕЗИКА**

докторска дисертација

Крагујевац, 2022. године

UNIVERSITY OF KRAGUJEVAC
FACULTY OF PHILOLOGY AND ARTS

Stefan D. Todorović

**PERIPHRASTIC VERBS AS AN IMMANENT
FEATURE OF SPECIAL STYLES OF THE
CONTEMPORARY SERBIAN LANGUAGE**

Doctoral Dissertation

Kragujevac, 2022

Аутор
Име и презиме: Стефан Тодоровић
Датум и место рођења: 2. јул 1988. године у Јагодини
Садашње запослење: истраживач сарадник, Центар за проучавање језика и књижевности, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу
Докторска дисертација
Наслов: Перифрастички глаголи као иманентна особина специјалних стилова савременог српског језика
Број страница: 24
Број слика: 0
Број библиографских података: 159
Установа и место где је рад израђен: Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу
Научна област (УДК):
Ментор: проф. др Милош Ковачевић, редовни професор на Филолошко-уметничком факултету, Универзитет у Крагујевцу
Оцена и одбрана
Датум пријаве теме: 12.2.2016.
Број одлуке и датум прихватања теме докторске/уметничке дисертације: IV-02338/10, од 11.05.2016.
Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидата:
<ol style="list-style-type: none"> 1. др Милош Ковачевић, редовни професор, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, уже научне области: <i>Савремени српски језик и Теоријске лингвистичке дисциплине</i> (ментор). 2. др Јелена Јовановић Симић, редовни професор, Филолошки факултет у Београду, уже научна област: <i>Савремени српски језик</i>, 3. др Илијана Чутура, редовни професор, Факултет педагошких наука у Јагодини, уже научна област: <i>Српски језик са методиком</i>.
Комисија за оцену и одбрану докторске/уметничке дисертације:
<ol style="list-style-type: none"> 1. др Илијана Чутура, редовни професор, Факултет педагошких наука у Јагодини, уже научна област: <i>Српски језик са методиком</i>, 2. др Јелена Петковић, ванредни професор, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, уже научна област: <i>Савремени српски језик</i>, 3. др Светлана Слијепчевић Бјеливук, виши научни сарадник, Институт за српски језик САНУ у Београду, уже научна област: <i>Српски језик и лингвистика (стилистика и анализа дискурса)</i>.
Датум одбране дисертације:

Перифрастички глаголи као иманентна особина специјалних стилова савременог српског језика

Сажетак

Предмет дисертације је испитивање *перифрастичких глагола* као иманентних карактеристика публицистичког, административног и научног, тј. специјалних стилова српског језика, подразумевајући три циља: опис структурно-семантичких и функционалних особености, те функционалностилске репартиције.

Аналізу чине методе: структурално-дескриптивна, семантичка интерпретација и супституција, те трансформациони тест и корпусна анализа. Опис грађе базира се на критеријумима, груписаним према циљевима – а) структурно-семантички и морфосинтаксички, критеријум интерпретације; б) интерпретативни, структурно-граматички и стилистички; 3) функционалностилски, критеријум жанра и степен ресемантизације. Корпус од преко 100 наслова детерминисан је специјалним стиловима. Кључни појам изводи се као *перифрастички глагол* (*глагол* – не само глагол у функцији предиката; *перифрастички* – не описни, већ граматикализовани облик).

У анализи *структурно-семантичких карактеристика* разматрају се типови конструкција (копулативни *бити* / семикопулативни глаголи), уз опис (предлошко-)падежних конструкција (девербативне, деадјективне и неизведене именице), те питање ревербализације. У анализи *функционалног аспекта* тумачи се могућност интерпретације глагола и однос према фразеологизмима, уз издвајање *граматичких* – (компензатори – творбена, семантичка, синтаксичка и прагматичка ограничења: непостојање глагола, постојање неистокоренског глагола и несинонимичност) – и *стилистичких* фактора, при чему први указују на фразеологизацију, сужавање значења, пасивизацију, плурализацију итд., а други на интелектуализацију, еуфемизацију, апстрактност, сликовитост итд. У анализи *функционалностилске репартиције* проматрају се употреба глагола у стиловима, одлике жанра, подстила и стила, уз закључак да лексикализација и десемантизација није увек иста.

Кључне речи: синтакса, семантика, функционална стилистика, перифрастички глагол, декомпоновани предикат, фразеологија, специјални стилови, администраивни стил, научни стил, публицистички стил.

Periphrastic verbs as an immanent feature of special styles of the contemporary Serbian language

Abstract

The subject of the dissertation is the study of *periphrastic verbs* as immanent characteristics of journalistic, administrative and scientific, i.e. of special styles of the Serbian language, entailing three goals: the description of structural-semantic and functional peculiarities, and functional repartition.

The analysis consists of the following methods: structural-descriptive, semantic interpretation and substitution, as well as transformation test and corpus analysis. The description of the corpora is based on certain criteria, grouped according to the following goals – a) structural-semantic and morphosyntactic, interpretation criteria; b) interpretive, structural-grammatical and stylistic; 3) functional, genre criterion and degree of resemanticization. The corpus of over 100 titles is determined by special styles. The key term is derived as a *periphrastic verb* (verb – not only a verb in the function of a predicate; *periphrastic* – not a descriptive, but a grammaticalized form).

In the analysis of *structural-semantic characteristics*, the types of constructions (copulative *to be* / semi-copulative verbs) are considered, along with the description of (prepositional-)case constructions (deverbative, dejectival and non-derivative nouns), and the issue of reverbalization. In the analysis of the *functional aspect*, the possibility of verb interpretation and the relationship to phraseologisms are interpreted, with two factors being singled out: *grammatical* – (compensators – derivative, semantic, syntactic and pragmatic limitations: the absence of a verb, the existence of a verb without the same root, the existence of a non-synonymous verb) – and *stylistic*, with the former indicating phraseologisation, narrowing of meaning, passivization, pluralization, etc., and the latter indicating intellectualization, euphemization, abstraction, picturesqueness, etc. In the analysis of *functional repartition*, the use of verbs in styles, features of genre, substyle and style are investigated, with the conclusion that lexicalization and desemanticization are not always the same.

Key words: syntax, semantics, functional stylistics, periphrastic verb, decompositional predicate, phraseology, special styles, administrative style, scientific style, journalistic style.

Захвалница

Љубав према науци о језику родила се још у средњошколским данима када сам се као матурант јагодинске гимназије из Тршића вратио доневши, у то време често неосвојиву, награду са републичког такмичења из српског језика и језичке културе. Убрзано крећу моје студије на ФИЛУМ-у и упознавање великог броја дивних професора и колега, како на основним, тако и на мастер и докторским студијама (списак је огроман), од којих су неки веровали у мене. Огромну захвалност дугујем пре свега мом ментору, проф. др Милошу Ковачевићу, не само за подршку, већ и за пример који толико година даје својим студентима, мотивишући их да увек иду корак више. Дисертација којом сам се бавио и јесте настајала као плод дугогодишњег интересовања за синтаксичка и стилистичка питања српског језика. Такође, велики утицај на моје научне погледе имале су и др Тања Танасковић и др Бојана Вељовић, професорке србистике, у то време асистенти и научни дружбеници, те др Маја Вукић, професорка нишке србистике, која, на велику жалост свих нас, није дочекала дан да буде члан комисије моје тезе. Велику захвалност дугујем и драгим колегама са докторских студијама – др Тијани Матовић и и будућем доктору Милици Кочовић, на подршци, заједничком учењу, те др Нини Манојловић и др Ивани Митић, сад већ професоркама ФИЛУМ-а и Филозофског факултета у Нишу, уз које сам и професионално и научно (и пријатељски!) сазревао, усвајајући нека – за мене србисту тада основна – знања из когнитивне лингвистике и генеративне граматике. Посебну захвалност упућујем и др Андреи Ратковић, доценткињи Факултета савремених уметности у Београду, на заједничким усавршавањима у области научног дискурса и честих разговора о томе како користити научну апаратуру.

Хвала на несебичној подршци и ишчитавању свих мојих словних грешака због брзог куцања мојим колегама просветарима и пријатељима Налету, Микију, Алекс, Мири и Галету, а највећу захвалност за сву љубав и подршку свакако усмеравам својој породици, мајци Весни, баби Хермини и брату Владимиру, што су толико веровали и уложили у мене свих ових година.

Индекс скраћеница и симбола

Adj	придев
Ak	акузатив
Clause	зависна реченица
Cop	глаголска копула
Dat	датив
Gen	генитив
Ins	инструментал
Lex	лексичко језгро копулативног глагола
Lok	локатив
N	именица
N _{deadj}	деадјективна именица
N _{dev}	девербативна именица
N _{neizvedena}	неизведена именица
Nom	номинатив
∅V	одсуство глагола у површинској реченици
Prep	предлог
V	глагол
V _{cop} / cop	копулативни глагол
V _{faz}	фазни глагол
V _{mod}	модални глагол
V _{neistokorenski}	неистокоренски
V _{punoznačni}	пунозначни
V _{semcop} / semcop	семикопулативни глагол
∅ + (casus)	беспредлошка конструкција
[←]/(←)	деривирани семантика на дубинском плану
[←∅]/(← ∅)	одсуство ревербализације
[...]	скраћени контекста
*	непостојећи, неграматични, претпостављени облик
>	уместо тога, даје
→	даје
/	алтернира са

У раду су коришћени интернационални симболи за означавање врста речи, синтаксичких јединица и синтаксичких односа, те су из тих разлога, иако је текст дисертација написана на ћирици, они навођени латинично.

Садржај

1. УВОД	1
1.1. Приступ проблему	1
1.2. Структура рада	4
2. ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР РАДА	7
2.1. <i>Методолошка основа рада</i>	7
2.1.1. Предмет дисертације	7
2.1.2. Циљеви и задаци	7
2.1.3. Хипотезе.....	8
2.1.4. Методологија.....	9
2.1.4.1. Методе.....	11
2.1.4.2. Критеријуми	11
2.1.4.3. Додатне методе.....	12
2.1.5. Опис корпуса.....	12
2.1.5.1. Публицистички стил.....	14
2.1.5.2. Научни стил.....	17
2.1.5.3. Административни стил.....	18
2.1.5.4. Контролни корпус	19
2.2. <i>Теоријско-методолошка основа рада</i>	21
2.2.1. Преглед литературе о перифрастичким глаголима.....	21
2.2.1.1. Полазна теорија.....	22
2.2.1.2. Преглед литературе.....	23
2.2.1.2.1. Номинализација и кондензација.....	23
2.2.1.2.2. Анализитам	24
2.2.1.2.3. Декомпоновани предикат	25
2.2.1.3. Списак јединица	27

2.2.1.4. Страна литература.....	27
2.2.1.5. Још нека термилошка решења у србистици / сербокroatистици	30
2.2.2. Термилошко одређење – <i>перифрастички глаголи</i>	31
2.2.3. Типологија перифрастичких глагола	32
2.2.4. Преглед литературе о перифрастичким глаголима и функционалним стилоvима	33
2.2.4.1. Административни стил.....	34
2.2.4.2. Утицај административног стила.....	35
2.2.4.3. Научни и публицистички стил.....	37
3. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПЕРИФРАСТИЧКИХ ГЛАГОЛА ..	38
3.0. <i>Типови конструкција</i>	38
3.1. <i>Конструкције са копулативним глаголом бити</i>	40
3.1.1. Девербативне именице	40
3.1.1.1. Номинатив	40
3.1.1.2. Генитив	41
3.1.1.3. Акузатив.....	43
3.1.1.4. Инструментал.....	44
3.1.1.5. Локатив	45
3.1.2. Деадјективне и неизведене.....	48
3.1.2.1. Номинатив	48
3.1.2.2. Генитив	49
3.1.2.2. Локатив	50
3.1.3. Ревербализација	59
3.2. <i>Конструкције са семикопулативним глаголима</i>	62
3.2.1. Девербативне именице	62
3.2.1.1. Беспредлошки акузатив / номинатив	62
3.2.1.2. Остали зависни падежи	92
3.2.1.2.1. Генитив	92
3.2.1.2.2. Датив	93

3.2.1.2.3. Акузатив.....	93
3.2.1.2.4. Инструментал.....	96
3.2.1.2.5. Локатив.....	97
3.2.2. Деадјективне и неизведене.....	100
3.2.2.1. Беспредлошки акузатив / номинатив.....	100
3.2.2.2. Остали зависни падежи.....	111
3.2.3. Ревербализација.....	118
3.3. Завршна табела.....	122
4. ФУНКЦИОНАЛНИ АСПЕКТ ПЕРИФРАСТИЧКИХ ГЛАГОЛА.....	123
4.1. <i>Могућност интерпретације</i>	124
4.1.1. Граматички аспект.....	124
4.1.1.1. Непостојање одговарајућег глагола.....	125
4.1.1.2. Постојање неистокоренског глагола.....	125
4.1.1.3. Несинонимичност.....	126
4.1.1.3.1. Творбено-семантички фактори.....	126
4.1.1.3.2. Синтаксичко-семантички фактори.....	127
4.1.1.3.3. Семантичко-прагматички фактори.....	129
4.1.2. Стилистички апсект.....	131
4.1.2.1. Интенционалност аутора.....	131
4.1.2.2. Одлике стила.....	133
4.1.2.3. Креативна употреба језика.....	135
4.1.3. Завршна табела.....	138
4.2. <i>О односу перифрастичких глагола према фразеологизмима</i>	139
4.2.1. Перифрастички глаголи, фразеологизми, перифраза, фразеолошка перифраза.....	139
4.2.2. Речник фразеолошких перифрастичких јединица.....	143
5. УПОТРЕБА ПЕРИФРАСТИЧКИХ ГЛАГОЛА У СПЕЦИЈАЛНИМ СТИЛОВИМА.....	147
5.1. <i>Административни стил и његови подстилови</i>	147
5.2. <i>Публицистички стил и његови подстилови</i>	154

5.3. <i>Научни стил и његови подстилови</i>	160
6. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	168
Речник глагола	183
Речник именица	195
Девербативне.....	196
Деадјективне.....	213
Неизведене.....	216
Извори	224
1) Публицистички стил	224
2) Научни стил.....	227
3) Административни стил	230
Литература	233
Индекс табела	243
Биографија.....	245

1. УВОД

1.1. Приступ проблему

1.1.1. Перифрастичност као феномен чини један од прилично комплексних језичко-стилских процеса, те пред истраживача оставља доста отворених питања у самим анализама. Не чуди нас да већ деценијама овај механизам подлеже многим лингвистичким истраживањима – лингвостилистичким, функционалистичким, синтаксичким, семантичким, прагматичким и сродним истраживањима – као и са књижевнотеоријске тачке гледишта. Уколико кренемо од тога да је реч само о стилистичкој појави резервисаној за књижевни текст, како су раније радиле теорија књижевности и реторика, него и као појаву језичког типа, те да није нужно сваки описни облик истовремено и граматикализовани, поготово они неекспресивни, јасно нам је да чисто стилистички фактори нису довољни, већ су неопходна знања која нам нуди класична граматика – формално-граматичка преиспитивања карактеристична за синтаксу и семантику и њима сродним областима. Уколико томе придружимо чињеницу да смо као корпус којим оперишемо одабрали специјалне стилове – публицистички, административни и научни –, а овде посебно издвајамо поливалентни публицистички на који су утицала потоња два, улазимо у комплексна питања која се дотичу функционалне стилистике, прагматике, анализе дискурса и сродних дисциплина.

Одговор на питање зашто се перифрастички глаголи изучавају баш у специјалним стиловима треба приоритетно тражити у природи оба лингвистичка феномена: специјални стилови се одликују номиналношћу – преважно административни и научни, од којих језичке фондове у добром проценту преузима публицистички –, а иста та номиналност може се веома лако постићи употребом перифрастичких глагола, где је именица семантички центар значења. Реч је, дакле, о ситуацији где једно нужно имплицира друго – и обратно. Шта је старије – потреба да један стил постане номиналан што га нагони да преузима и креира номинализоване јединице, или потреба већ створених номинализованих јединица да креирају иманентне стилове – није предмет ове расправе, што не значи да се о перифрастичким глаголима не може говорити као иманентним карактеристикама специјалних стилова савременог српског језика.

Истраживање у овој дисертацији највећи значај има у подручју функционалне стилистике и стилистичке синтаксе, јер је реч о језичким појавама које се посматрају са неколико аспеката, а њихова суштина распознаје се управо у стилистичко-граматичком приступу. Овакво испитивање може допринети и другим гранама лингвистике попут лексикологије и лексикографије, фразеологије, контрастивне лингвистике, глотодидактике и сл.

1.1.2. У овој докторској дисертацији трудили смо се да сумирамо вишегодишњи рад на изучавању перифрастичких глагола у контексту функционалне стилистике.

Питањима перифрастичких глагола и функционалним стиловима савременог српског језика, а посебно публицистичким, почели смо се бавити још на основним и мастер студијама, што је 2012. године продуковало мастер рад *Типови перифразе у публицистичком стилу*, одбрањен на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. У потоњим радовима додатно је ексцерпиран део примера како за потребе сродних истраживања о публицистичком стилу (језик спорта, еуфемистички глаголи у језику медија, језичке особине новинских читуља итд.), тако и о административном (језик статута, дипломатије итд.) и научном (техничко-информативни жанрови), те је током наших докторских студија и у току самог процеса израде докторске дисертације долазило до ширења корпуса и спровођења многих истраживања која су резултирала публикованим радовима, који чине основу ове дисертације, а објављивани су следећим редом:

1. **2013:** Међуоднос перифразе и антономазије у спортским рубрикама дневне штампе (на примеру именована појединаца спортиста), Савремена проучавања језика и књижевности, Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2013, 347–360.
2. **2014:** Језичко-идеолошка прича о мртвима: лингвокултуролошке карактеристике новинских читуља, у: Д. Бошковић (ур.), Филологије vs идеологије, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2014, 79 – 90.
3. **2014:** Утицај језичко-стилских процеса у творењу језичко-идеолошких особености фразеолошких перифраза у језику новинарства, Липар, 53, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, 2014, 33–48.
4. **2014:** Фразеолошке перифразе у српском спортском новинарству, у: М. Ковачевић (ур.), Савремена проучавања језика и књижевности, V, 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2014, 317–327.
5. **2015:** (у коауторству са Милица Кочовић), Анализа језика упутстава за употребу лекова на српском и енглеском језику, у: Б. Мишић Илић, В. Лопичић (ур.), *Језик, књижевност, дискурс. Језичка истраживана: зборник радова*, Ниш: Филозофски факултет, 179–191.
6. **2015:** (у коауторству са Нина Манојловић и Милица Кочовић), Номинализациони процеси као маркери бирократизације језика на примеру статута високообразовних институција чији је оснивач Република Србија, у: Ž. Milanović (ur.), *Konteksti: zbornik radova drugog međunarodnog interdisciplinarnog skupa mladih naučnika društvenih i humanističkih nauka*, Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 179–189.
7. **2015:** (у коауторству са Нина Манојловић), У потрази за вршиоцем радње – номинализациони процеси као средство обезличавања у језику јавне комуникације (администрација и медији), у: М. Ковачевић (ур.), *Наука и слобода*, 1/1, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 347–364.
8. **2015:** Еуфемистички и метафорички перифрастички изрази као средство језичко-идеолошког кодирања идентитета у језику новинарства, у: А. Ratković (ur.), *Socijalne (de)konstrukcije identiteta: zbornik radova sa I međunarodnog interdisciplinarnog studentskog skupa Karlovački dani slobodne misli*, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 57–66.

9. **2016:** (у коауторству са Милош Спасовић), Номинализациони процеси у језику дипломатског подстила српског и француског језика, у: Д. Мاستиловић (ур), Наука и евроинтеграције II, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2016, 429–446.
10. **2016:** Декомпоновање глагола типа *донети* у административном и публицистичком стилу – граматички и стилистички аспект, у: Милош Ковачевић, Јелена Петковић (ур.), Савремена проучавања језика и књижевности, VII/1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2016, 259–269.
11. **2016:** Значења и стилски ефекти еуфемистичких перифрастичких израза у публицистичком стилу, у: Biljana Mišić Plić, Vesna Lopičić (ур.), Jezik, književnost, značenje. Jezička istraživanja : zbornik radova, Niš: Filozofski fakultet, 2016, 509 – 520.
12. **2018:** Двоструки говор и еуфемистички перифрастички изрази као идеолошки кодови у језику новинарства, у: А. Ratković (ур.), Mala škola kritičkog mišljenja, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 2018, 71–82.
13. **2019:** Преобликовање друштвеног субјекта у новинарској пракси кроз употребу перифрастичких јединица, у А. Ratković (ур): (Dis)funkcionalnost društvenog subjekta : zbornik radova sa V karlovačkih dana slobodne misli, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 2019, 245–263.
14. **2020:** Популарна некултура : антономазије у именовању припадника спектакла у новинарству, у А. Ratković (ур): (Ne)popularna (ne)kultura : zbornik radova sa VI Karlovačkih dana slobodne misli, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 2020, 149–159.
15. **2020:** Семантичко-стилистички аспект декомпоновања именица у језику новинарства, у: М. Ковачевић, Ј. Петковић (ред.), Савремена проучавања језика и књижевности, XI/1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 159–169.
16. **2022:** Структура новинских ребуца, у А. Ratković (ур): *Slobodna tema u (ne)slobodna vremena* : zbornik radova, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 157–179.

У овој докторској дисертацији наћи ће се део закључака и корпуса који су се појављивали у већини горенаведених радова, што ће бити назначено у самом тексту докторске дисертације. Дobar део истраживања спроведен је у оквиру пројекта 178014: *Динамика структура савременог српског језика*, који је финансирало Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, при Центру за проучавање језика и књижевности Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу.

1.2. Структура рада

1.2.1. Дисертација је структурирана на следећи начин. Након *Увода* у рад, налазе се следећа поглавља: *Теоријско-методолошки оквир рада*, *Структурно-семантичке карактеристике перифрастичких глагола*, *Функционални аспект перифрастичких глагола*, *Употреба перифрастичких глагола у специјалним стиловима* и *Закључна резматрања*, праћени *Речником глагола* и *Речником именица*, те пописом табела (*Индекс табела*), *Извора* и *Литературе*.

Дисертација се бави испитивањем перифрастичких глагола као иманентних особина специјалних стилова српског језика. Истраживање је засновано на корпусу који обухвата преко 100 извора специјалних функционалних стилова савременог српског језика – публицистичког, научног и административног, како писаних, тако и електронских, а корпус је додатно подржан и контролним корпусом који чини Гугл претрага / провера одређених података.

1.2.2. У оквиру *Теоријско-методолошког оквира рада* креће се од методолошких основа рада, подразумевајући предмет, циљ, задатке и хипотезе, те методолошки оквир дисертације, где се разматрају методе, критеријуми и опис самог корпуса, након чега следи преглед литературе из дате области и кључни појмови.

Главни предмет рада јесте испитивање перифрастичких глагола као иманентних особина специјалних стилова српског језика, подразумевајући три главна циља: опис структурно-семантичких особености перифрастичких јединица, опис функционалних особености, те опис функционалностилске репартиције перифрастичких глагола српског језика. Уз циљеве и задатке, дато је и седам кључних хипотеза. Методологија рада подразумева:

- 1) методе: структуралну и дескриптивну, те методу семантичке интерпретације и супституције и помоћне методе – метод трансформационог теста (реконструкција дубинске структуре) и корпусна анализа;
- 2) критеријуме, подељене према циљевима – а) опис структурно-семантичких особености перифрастичких јединица: структурно-семантички и морфосинтаксички критеријум, као и критеријум интерпретације; б) опис функционалних особености: интерпретативни (могућност ревербализације), структурно-граматички и стилистички; 3) функционалностилска репартиција перифрастичких јединица српског језика: функционалностилски, критеријум жанра и коначно степен ресемантизације (лексикализације);
- 3) одабрани корпус, детерминисан облашћу – специјалним стиловима: публицистички, научни и административни;
- 4) контролни корпус, подразумевајући Гугл претрагу.

Теоријско-методолошка основа рада представља најпре преглед референтне литературе о перифрастичким глаголима. Основу чини сербокроатистичка и славистичка литература о проучаваној појави (М. Радовановић, М. Ивић, З. Тополињска, Д. Керкез, Д. Кликовац, И. Коњик, Д. Мршевић Радовић, В. Петровић, П. Пипер, С. Танасић, Н. Бугарски, М. Стефанов), до најновијих истраживања из угла, рецимо, когнитивне лингвистике, примењене лингвистике, контрастивна лингвистика. Објашњава се веза следећих појмова: *декомпоновање*, *кондензација*, *номинализација*, *аналитизам*. Изучава се како домаћа литература, тако и страни аутори (Вјежбицка, Лич, Алце, Кател, Јенджејко, Коритовска, Дуден, Енгел, Камбер, Марушич, Бустос Пласа, Грос, Јеспересен итд.) у сврху бољег дефинисања појма. Поред приоритетног термина *декомпоновани предикати*, разматрани су и појмови, који укључује појаву *декомпонованог предиката*¹, те је дефинисано да је најподобнији термин *перифрастички глагол* (у ширем смислу). Одабран је термин *глагол* уместо *предикат* пошто се декомпоновање не односи само на глагол у функцији предиката, а термин *перифрастички* уместо *перифрастични* јер подразумева граматикализован облик, а не чисто описни. Након овог теоријског дефинисања, дата је типологија перифрастичких глагола и разлози зашто долази до њиховог стварања. На крају овог опсежног теоријског поглавља дат је осврт на литературу у којој се говори о функционалним стиловима и употреби перифрастичких глагола у специјалним стиловима. Појашењена су теоријска поимања појмова *експлицитна категоризација појмова* (Кликовац) и *бијократског језика* (Клајн, Шипка, Кликовац), како би се пажња усмерила ка разрађивању особина административног стила и његовог утицаја на језик науке и публицистике. Кључну улогу има социолингвистичка и функционалистичка литература како домаћа (Б. Тошовић, М. Катњић Бакаршић, Д. Кликовац, Ј. Силић, Ј. Јовановић, Симић, Луковић, Н. Манојловић и др.), тако и страна (Андерсон, Данет, Крендал, Чероу, Хилтунен, Цао итд.).

1.2.3. У оквиру првог поглавља саме анализе *Структурно-семантичке карактеристике перифрастичких глагола* разматрају се типови конструкција, који се из структурно-семантичких разлога (степен десемантизације глагола) деле у две категорије – конструкције са копулативним глаголом *бити* и конструкције са семикопулативним глаголима. У оквиру сваке категорије прави се подела на девербативне именице – са једне – и деадјективне и неизведене именице, са друге стране (дакле, облик деривације и да ли је он могућ), а у сваком поднивоу формирају се категорије примера према падежним особинама (дакле, испитује се типологија (предлошко-)падежних конструкција). Исходиште сваког од ова два дела подразумева питање ревербализације – у којој мери се може трансформисати еквивалент и да ли се јавља истокоренски или неистокоренски глагол, да ли се упражњава место, да ли се систем попуњава перифразом/описном конструкцијом.

1.2.4. У оквиру другог поглавља саме анализе *Функционални аспект перифрастичких глагола* тумачи се могућност интерпретације перифрастичких глагола и њихов однос према фразеологизмима.

Први део поглавља базира се на анализи грађе у контексту (не)могућности ревербализације, при чему се добијају граматички и стилистички фактори. Граматички

¹ Нпр. *аналитички предикатом/глаголски изрази* (Пипер), *перифрастички предикатски израз* (Тополињска), *перифрастички предикати/ предикатске конструкције* (Керкез), *глаголско-именички изрази/ синтагме* (Мршевић Радовић), *аналитичке глаголско-именичке синтагме* (Петровић), *перифразе глагола* (Мразовић, Вукадиновић) и сл.

фактори предодређују компензаторске функције: а) глагол не постоји, мора се направити фраза (непостојање одговарајућег глагола), б) глагол постоји, али није творбено повезан са именицом која је деривирана из дубинске структуре (постојање неистокоренског глагола), и в) глагол постоји, али се значење мења или одступа од основног значења (несинонимичност). Док прва два типа подразумевају чисто творбена ограничења, несинонимичност изискује удруживање четири нивоа анализе – творбени, синтаксички, семантички и прагматички – чиме се проналазе граматички фактори који утичу на стварање перифрастичких глагола. Начелно се деле у три поднивоа творбено-семантички, синтаксичко-семантички и прагматичко-семантички, па се у сваком од њих тумаче примери из грађе и разлози попут фразеологизација, двовидноост, сужавање значења, пасивизација, плурализација итд. Стилистички фактори предодређују функције које не подразумевају формална ограничења, те је реч о: а) интенционалности аутора, б) одликама стила, или в) креативној употреби језика. У том смислу, говори се о разним аспектима: интелектуализација, еуфемизација, апстрактност, сликовитост итд.

Други део поглавља базира се на анализи грађе у контексту фразеолошких јединица, те се проматра питање односа перифрастичких глагола и фразеолошких глагола. Пошто су перифрастички глаголи граматикализовани облици, а фразеологизми описни, а оба стоје према једнолексемском глаголу у односу релативне синонимије, у раду се разматра употреба неких перифрастичких глагола који добијају експресивну нијансу и на путу су ка фразеологизацији у одређеним жанровима публицистичког стила (превасходно спорт и политика). На крају се даје и мањи речник перифрастичких глагола на путу фразеологизације, али и фразеолошких израза пронађених у публицистици.

1.2.5. У оквиру трећег поглавља саме анализе *Употреба перифрастичких глагола у специјалним стиловима* проматрају се перифрастички глаголи у *административном* (законодавно-правни подстил и дипломатски подстил); *научном* (научно-истраживачко подручје – строго научни / ‘академски’ подстил и научно-уџбенички подстил; научно-техничко подручје – техничко-информативни подстил) и *публицистичком* (новински подстил, монографско-публицистички подстил, подстил телевизијског и радио новинарства) стилу. Тумачи се се степен лексикализације и како осликавају жанрове, подстилове и стил уопште.

1.2.6. Последње поглавље саме анализе јесу *Закључна разматрања*, у којима се износе синтеза на основу сва три укључена циља – структурно-семантичке особине, функционалне особине и функционалностилска репартиција – те дискусија у односу на задате хипотезе рада.

1.2.7. Дисертацију прати *Индекс табела*, као и два опсежна речника – *Речник глагола* и *Речник именица*, где први подразумева ексцерпирани вербалне, а други невербалне делове (именице) перифрастичког глагола, те попис од око 100 различитих наслова који чине *Изворе*, те преко 140 научних студија, монографија, зборника итд., који чине референтну *Литературу*.

2. ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР РАДА

2.1. *Методолошка основа рада*

У оквиру овог поглавља разматраћемо предмет, циљ, задатке и хипотезе овог рада, те методолошки оквир дисертације, где ћемо разматрати о методама, критеријумима и опису самог корпуса. Након што дефинишемо предмет, појаснићемо три главна циља и пратеће хипотезе, па ћемо нашу методологију заснивати на тројаким скупинама критеријума, неколиким методама и одабраном корпусу, те ће они бити подробно описани.

2.1.1. Предмет дисертације

Предмет ове дисертације биће испитивање *перифрастичких глагола* (према литератури *перифрастични предикатски израз, перифрастични предикат, декомпоновани предикат* итд.) као иманентних карактеристика специјалних стилова српског језика. Намера нам је најпре да ове јединице опишемо са структурно-семантичког аспекта, указујући на њихове структурне, лексичко-семантичке и синтаксичке особености, да бисмо након тога тумачењу јединица приступили са њиховог функционалног аспекта – односно, да опишемо њихове творбене могућности у српском језику и типологију интерпретације ових јединица као и однос са сродним језичким појавама (нпр. фразеологизми и сл.). Коначно, ту је и проматрање перифрастичких глагола у светлу функционалностилистичке анализе, односно да се покаже њихова употреба у оквиру жанровске репартиције функционалних стилова и то преваходно публицистичког, научног и административног, као репрезентних примера специјалних стилова. Коначно исходиште овог рада подразумева одговор на питање: које све јединице лексикона могу бити перифрастички глаголи, какво им је граматичко устројство и типологија интерпретативних модела, која је њихова улога у текстовима различитих функционалних стилова, да ли и у коликој мери жанровски и стилски мармирају одређене типове текстова.

2.1.2. Циљеви и задаци

2.1.2.1. **Примарни циљеви / задаци.** У овој дисертацији примарно је неколико циљева са посебним задацима.

1) *Опис структурно-семантичких особености перифрастичких јединица* подразумева да се детаљно и систематично представи типологија

перифрастичких глагола с обзиром на њихове структурно-семантичке особености.

2) *Опис функционалних особености* захтева да се протумачи њихов функционални статус, односно да се најпре опишу њихове особености с обзиром на интерпретативне могућности, а да се у подмоделима који превазиђу граматичка ограничења испитају и дефинишу кључни стилистички фактори који утичу на формирање ових јединица, како би се након тога одредило њихово место у систему сродних језичких јединица.

3) *Опис функционалности стилске репартиције перифрастичких глагола српског језика* предодређује да се на корпусу разноврсне грађе из трију специјалних функционалних стилова (публицистичког, научног и административног) покаже употреба ових језичких јединица, те да ли маркирају текстове одређених стилова, подстилова или жанрова.

2.1.2.1. **Додатни/секундарни циљеви** са задацима у овој дисертацији, који се остварују на основу кључних интенција овог истраживања, а могу бити корисни како за ово истраживање, тако и за нека будућа, састоје се у следећем:

1) *Поређење са другим језицима*. На основу литературе и неких сопствених истраживања (поређење са неким страним језицима), а по потреби и додатних испитивања, требало би изнети и неке закључке у вези са типолошким особеностима ових јединица, који ће вероватно ићи у смеру који је предложио Милорад Радовановић у својим најскоријим радовима, а који се тичу појма „европеизација” и „култура у контакту”. С обзиром на то да је реч и о језичким системима који подразумевају специјалну употребу, па се у литератури и називају *специјалним стиловима*, додатна запажања и о тзв. „језицима струке” биће од користи у тумачењу ових јединица.

2) *Попис јединица у специјалним стиловима*. Намера је да се дâ краћи попис свих у корпусу забележених јединица и то из двеју перспектива: напре из позиције вербалне компоненте перифрастичког глагола, а потом и из позиције невербалног дела, с обзиром на то да се у литератури могу наћи различити приступи и предлози класификације. Задатак овде заправо није класификација нити предлог класификације, већ само *опис забележеног стања*.

2.1.3. Хипотезе

Узимајући у обзир постојећу функционалностилистичку, синтаксичку, семантичку и лексиколошку литературу, а с обзиром на преиспитивање речничког фонда српског језика и претрагом корпуса, определили смо се за неколико почетних хипотеза.

1) Перифрастички глаголи су вишечлане конструкције састављене из вербалног и невербалног (номиналног) дела и чине замену за неперифрастички парњак у лексикону.

2) У српском језику постоји алтернативни синтетички облик који је варијабилан, али има и граматичких контекста без алтернативног синтетичког облика.

3) У српском језику, функционално гледано, могу се издвојити два типа перифрастичких глагола: (а) декомпоновани глаголи и (б) перифрастички глаголи у ужем смислу.

4) Када постоје граматичка ограничења, перифрастички глаголи представљају вишечлане замене попуњавајући лексикон (не постоји једнокоренска јединица), чинећи замену неистокоренској јединици и представљајући парњак описним (парафрастичким) јединицама (нпр. пасивна дијатеза).

5) Сви типови перифрастичких глагола могу бити и стилистичка замена многих јединица, односно стилистичко нијансирање у грађењу израза.

6) Највиши степен употребе перифрастичких глагола присутан је у административном стилу с обзиром на његову шаблонизацију, доминантна употреба јавља се у оквиру научног стила с обзиром на интелектуализацију језика и уопштавање, док публицистички стил показује шаренило у оквирима жанровске репартиције.

7) Код већине правих перифрастичких глагола, па и оних насталих од приоритетно декомпонованих, извршен је процес *ресемантизације*, што значи да је приликом контекстуалног укључивања дошло до преформулисања њихове семантике, те они постају јединице које стабилно функционишу у систему (лексикализују се), што овај процес чини регуларним.

2.1.4. Методологија

На самом почетку описа методологије морамо истаћи чињеницу да је наше истраживање осмишљено као дословно *синхроно* испитивање перифрастичких глагола у српском језику. Дакле, нас овом приликом интересује *савремени српски језик* и то онај тип који се реализује у последњим деценијама 20. века, а нарочито у 21. веку. Желели смо, заправо, да пратимо перифрастичке глаголе и њихову тренутну употребу у језику како би ово истраживање допринело актуелности тематике. Наши залази у дијакхронијско истраживање више ће бити теоријског типа: поједине конструкције које важе као доминантне у историјској перспективи српског језика (рецимо перифраза са глаголом *чинити*, карактеристичне за језик 18. и 19. века) преиспитаћемо на савременом материјалу, стога ће наша анализа заправо бити својеврсни дијалог са литературом у којој је проматран ранији језички материјал (нпр. Петровић 1990б, 1991). Осим тога, овом темом бавимо се у знатно мањем обиму у погледу опсега који иначе изискује. Друкчије речено, корпус ове дисертације детерминисан је оним ставом који је препоручила литература о перифрастичким глаголима, што значи да се у овом раду користе *специјални стилови српског језика*, подразумевајући научни, административни и публицистички стил, са њиховим подстиловима (законодавно-

правни, строго научни, новински итд.). Преиспитивање перифрастичких глагола на нивоу целокупног стандардног српског језика, укључујући и књижевноуметнички и разговорни стил, захтевало би много више од оног што једна докторска дисертација може да понуди. Изостављање преосталих стилова стандардног језика представља нашу свесну намеру да се позабавимо оним регистрима чију маркантну особеност чине перифрастички глаголи. Са друге стране, иако новија истраживања показују да су перифрастички глаголи могући у споменутим двама стиливима (в. нпр. за књижевноуметнички Танасић 2005, 2013; Јањушевић Оливери 2015)², то ћемо оставити за нека будућа истраживања.

Дуго су језички пуристи и нормативисти, али и многи други истраживачи ове појаве (Клајн, Бугарски, Кликовац, Луковић итд.) на неки начин осуђивали превелику употребу перифрастичких глагола. Сматрало се да они утичу на стварање интелектуализације, апстракције, еуфемизације и сл., али и на један специфичан облик идеологизације језика и појаве *бирокуратског језика*. То је предодредило да истраживачи овом проблему приступе са различитих аспекта, између осталог и социолингвистике и анализе дискурса. У том смислу, Д. Кликовац каже следеће:

„Додаћемо да глаголска лексема најчешће може да покрије оба значења, а да је декомпоновани израз специјализован за оне радње које спроводи институција, одн. неко ко је овлашћен за нешто. На пример, да *преговарају* могу и деца с родитељима, али да *воде преговоре* могу само овлашћени представници неких организација или институција: *надзирати* може и мајка децу, али *вршити надзор* може се само службено, званично; да *преноси утакмицу* може и спортски коментатор и телевизија, али да *врши пренос спортске утакмице* може само телевизија, итд. Које је то потребно? Наравно, не деци (мајци, самом коментатору), него држави (надзорном органу, телевизији и сл.) – дакле, институцијама. Зашто? Па да би објавиле своју моћ. Тај аспект номинализације могао би се назвати идеолошким [подвукао С.Т.]” (Кликовац 2008б: 182)

Са друге стране, има и друкчијих разматрања ове појаве, где наводимо М. Ивић:

„Једном речју, декомпоновани предикат није по себи ни боље, ни горе граматичко решење од недекомпонованог, већ просто – средство које на примерен начин служи задовољавању људске потребе за разноликом презентацијом предикатске садржине. Мада људи аналитизам почешће злоупотребљавају, прибегавајући му и онда кад томе није место, ипак – његова примена, у целини гледано, доноси толико користи комуникацији да, из перспективе тог сазнања, ширење аналитизма у језицима света и не изгледа уопште као проблем, већ као нешто природно, можда чак неизбежно.” (Ивић1988: 5)

У глобалу гледано, највише се замера на употреби у стиливима којима оне нису иманенте.³ Док за шаблонизирани аминистративни стил ове јединице представљају

² С. Танасић (2005) на примеру књижевноуметничког стила утврђује да декомпоновани предикат није случајна појава у ово стилу, већ саставни део уметничког поступка. Друкчије речено, ова јединица је искоришћена као средство стилизације. Реч је о раду „Декомпоновање глагола у књижевноуметничком стилу” (*Stylistika*, V, 1996, 305–312), прештампан у Танасић 2005 (стр. 135–142).

³ Изричито став према ‘погрешној’ употреби, али и према нормативистици има А. Стојановић (2006: 236–237): „Нормативностилистички статус конструкција са декомпонованим предикатом је такав да оне највећим делом представљају стилски маркирану појаву: шире се употребљавају у сфери књишко-писаног говора (тзв. специјални функционални стилови), где имају статус уобичајеног (стандардног) језичког средства, док су у области разговорног стила, најчешће, неумесне. Нарочито је неумесна

маркантну црту, када је реч о научном и публицистичком стилу, према ставовима неких лингвиста оне то нису и не смеју бити. Међутим, још у радовима М. Радовановића, али и многих истраживача овог усмерења, дошло се до неких других закључака. На појаву перифрастичких глагола не утичу само екстралингвистички фактори, већ и неки суштински лингвистички. Начелно гледано за многа ограничења и употребу нових јединица описног типа постоје и неки од синтаксичко-семантичких разлога због чега се не може заменити, што је литература препознала: *остварити добар пласман* јасно је као и *добро се пласирати*, али *висок пласман* не може се заменити са *високо се пласирати*, или, *нанети штету* исто је што и *оштетити*, али *нанети велику материјалну штету*, није истодобно са *веома материјално оштетити*, а ово су управо јединице најчесталије у публицистичком стилу. Осим тога, најпознатији декопомоновани глагол (уочен у административном стилу) – *донети одлуку* – данас се више не посматра само као декомпоновани, већ и као перифрастички глагол: у овом скупу дошло је до извесне лексикализације, допунски члан *одлука* односи се на нешто материјализовано, конкретно, па поставши неки факат (важан документ), то више не представља само девербативну именицу. У публицистичком жанру интервјуа, рецимо, уколико нека певачица изговори да је *донела одлуку да сними нову песму*, ми овде немамо лексикализацију јер *одлука* не постаје факат.

Све ове чињенице указују на сложеност питања којим се бавимо, што изискује обраћање неколиким теоријско-методолошким постулатима.

2.1.4.1. Методе

У анализи ће примарно бити коришћене следеће методе: структурална метода, метода семантичке интерпретације и супституције и дескриптивна метода. *Структурална метода* омогућиће издвајање структурних типова и подтипова перифрастичких глагола, а потом и опсег. *Метод семантичке интерпретације и супституције* показаће нам њихов функционални аспект и однос са једнолексемским, неистокоренским, непостојећим или описним парњацима. *Дескриптивна метода* подразумева опис стања у конкретним специјалним стиловима.

2.1.4.2. Критеријуми

С обзиром на то да рад има три приоритетна циља, према тим циљевима одлучили смо се за три хијерархизована система критеријума.

њихова шира употреба у свакодневном говору јер ту попримају призивок канцеларијског стила изражавања (дифузија разговорног стила и административно-пословног). У вези с декомпонованим предикатом у савременом српском језику, чланови Одбора за стандардизацију српског језика би требало да разумеју да немају право да норме белетристичког и/или неутралног разговорног стила насилно натурају *писаној* реализацији научног функционалног стила.”

1) *Опис структурно-семантичких особености перифрастичких јединица.* У овом делу рада примећиваћемо следеће критеријуме: структурно-семантички и морфосинтаксички критеријум, као и критеријум интерпретације.

2) *Опис функционалних особености.* У овом делу рада применићемо следеће критеријуме: интерпретативни (могућност ревербализације), структурно-граматички и стилистички. Последњи критеријум у претходном пасусу *интерпретација*, биће нам заправо полазна тачка у опису функционалног аспекта перифрастичких глагола.

3) *Функционалностилска репартиција перифрастичких јединица српског језика.* У овом делу рада прикључујемо следеће критеријуме: функционалностилски, критеријум жанра и коначно степен ресемантизације (лексикализације). Истраживање ће бити подељено на три специјална стила у оквиру којих ће се разматрати: каква је употреба перифрастичких глагола у одређеним жанровима и типовима и у којој су мери они заправо постигли одређени степен лексикализације, извршивши ресемантизацију у односу на једнолексемске парњаке и почетну конструкцију.

Сваки од наведених критеријума биће детаљно објашњен на почетку сваког од поглавља ове дисертације.

2.1.4.3. Додатне методе

Као основни поступак у интерпретативној анализи биће коришћен *трансформациони тест* (реконструкција дубинске структуре), који следи модел М. Радовановића (1977). Као што је већ било речи, истраживање се заснива на *квалитативној анализи*, уз методу *корпус анализе*, а он је у овој дисертацији трострук: електронски, дигитализовани и штампани корпус.

2.1.5. Опис корпуса

Из самог предмета рада увиђа се да је корпус у овој дисертацији детерминисан према општим одредницама које су произишле из преиспитиване литературе. Иако се у делу домаће литературе спомињу перифрастички глаголи у специјалним стиловима српског језика, заправо ниједно истраживање овог типа није било детаљно фокусирано искључиво на ова три стила, или се у таквим проучавањима није експлицитно указивало на важност испитивања у специјалним стиловима (осим неких општих препорука).⁴

⁴ Овде треба изузети радове оних аутора који проматрају поједине функционалне стилове и у светлу функционалностилске анализе разматрају овај проблем. Овде смо заправо желели истаћи чињеницу да се у готово свим радовима на ову тематику дају опште препоруке како би се ово испитивало, али готово

Корпус у овом истраживању функционалности је разнообразан, најпре у погледу припадности функционалним стиловима. Испитивана грађа односи се само на оне функционалне стилове који потпадају под *специјалне стилове*, односно језике струке или језике за посебне намене, а то су свакако научни, административни и публицистички стил (који стоје на супрот књижевноуметничком и разговорном који имају другачије комуникативне циљеве).⁵ Водили смо рачуна да у своју грађу уврстимо не само најбоље представнике ових функционалних стилова, већ да у комплетирању корпуса будемо исцрпни и обухватимо типологију подстилова и жанрова колико су то карактеристике ових текстова омогућавале. Из корпуса дисертације тако су искључени поједини жанрови који нам због својих текстуалних и дискурзивних ограничења на плану језичких јединица нису могли допринети ваљанијем тумачењу, или просто у овим типовима текстовима не постоји простор за тумачење перифрастичких глагола (нису учестала појава у овим жанровима). То су најчешће жанрови краће форме, са мањим текстуалним форматима, шаблонски текстови, а ту сврставамо жанрове из пословног (краћи договори, споразуми и уговори, као и све фактуре, спецификације и наруџбенице), индивидуално-потврдног (дипломе, сведочанства, уверења и потврде) и кореспонденцијског подстила (краћа званична писма, телеграми, молбе, жалбе, извештаји, позиви, пуномоћја). Ови жанрови због ограничења у текстуалном смислу, присуства ванлингвистичких особености више су интересантни за анализу дискурса или лингвистику текста (текстуалне карактеристике, позиције у тексту, сликовна и графичка структура, дискурсни маркери, идеолошка позадина итд.).

Гледано у глобалу корпус је формиран *синхроно* ексцерпирањем примера из наведених трију специјалних стилова и њихових подстилова обухватајући период од друге половине 20. века до савременог стања. Треба напоменути да је акценат стављен на то да временски оквир корпуса преваходно обухвати 21. век како би се показало најактуелније стање перифрастичких глагола у специјалним стиловима, а тиме би синхрониско истраживање добило и јачу потпору. Предложена грађа која се тиче претходног столећа односи се најпре на неке жанрове административног и научног стила, стога ће се у корпусу наћи неколико временски старијих али не и неактуелних текстова из дипломатског, законодавно-правног, строго-научног и уџбеничког подстила. На плану језика, мора се напоменути да је у већем проценту, колико је према информацијама из самог описа појединачних текстова познато, грађа у оригиналу на српском језику. Изузетак чини група текстова која чини преводе са страних језика (енглеског, немачког, француског и руског), а то су најпре неки текстови законодавно-правног и у највећој мери дипломатског подстила административног, а потом и нека дела научног стила и његових подстилова. Када је реч о публицистичком стилу, преваходно његовом новинском подстилу, имали смо у виду да осим дневних и недељних новина, које претендују да буду српска 'озбиљна' или 'жута' штампа, уврстимо и корпус домаћих часописа специјализираних за одређене потребе, било да су

нико не даје и конкретне смернице за овакав тип истраживања. Славистичка литература, посебно руска, далеко је отишла у том смеру, нарочито у проучавању језика науке, политичког говора, језика дипломатије итд. Англистичка и германистичка литература посебно кроз савремене приступе социолингвистике и анализе дискурса интензивно је проучавала различита тематска подручја специјалних стилова (у англистичкој литератури то су *регистри*).

⁵ Исто важи и за тзв. *међустилове*. У функционалне међустилове Тошовић убраја *епистоларни, ораторски, рекламни, мемоарски, есејистички и сценаристички* (2002: 304). М. Катњић Бакаршић (1999) проматра „секундарне стилове”, што би најбоље одговарало Тошовићевој класификацији међустилова, а она убраја *рекламни, стриповни, цртеж, реторички, ораторски, дебатни, есејистички и сценаристички* (1999: 71–79).

домаћи ‘бренд’ или часописи са иностраном лиценцом. Стога је очекивано да мањи део новина (бар оних који се тичу портала на интернету) чини заправо превођене текстове са енглеског, шпанског и француског језика (неки модни и спортски часописи, часописи везани за жене и мушкарце, фитнес итд.).

2.1.5.1. Публицистички стил

Водили смо рачуна да публицистички стил буде присутан у свим својим подстиловима и жанровима. Пошто се он начелно дели на *новинарски* и *монографско-публицистички*, намера нам је била да уврстимо већину типова текстова. Под *новинарским* стилем, пратећи типологију Б. Тошовића (2005)⁶, посматрамо *новински стил*, али и *стил радио-емисија, телевизијских емисија и документарних филмова*. Са друге стране, *монографско-публицистички* подстил подразумеваће листове, гласила, магazine, билтене, прегледе и сл. Они ће бити присутни у тематски шареноликим типовима: струковна периодика, сакрална, дечија периодика (новинарство) и билтени, часописи за љубитеље аутомобилизма, лова и риболова итд.

2.1.5.1.1. Корпус *новинског подстила* синхроно је формиран ексерпирањем примера из новина који су спорадично сакупљани у периоду од 2009. године.⁷ Посебан акценат је стављен на то да у корпусу буду заступљени примери из свих новинарских жанрова и из различитих врста штампе, од дневних и недељних новина, па све до месечних часописа. Као нужан критеријум / параметар у одабиру грађе узета је пре свега тиражност новина, која је најчешће подразумевала она јавна гласила и она издања која су говорила о најактуелнијим темама. Иако је пажња усмерена на то да се у грађи нају већинским делом јавна гласила из Београда, ради употпуњавања слике о српском језичком простору одлучили смо да се у неколико примерака појаве и новинска издања из других градова, па је грађа обухватила и недељне новине појединих градова и области, а то су: *Сомборске новине* – недељне новине из Сомбора, *Сремске новине* – недељне новине из Сремске Митровице, *Топличке новине* – месечне новине из Прокупља.⁸ Разлог за одабир ових новина техничке је природе: у питању су издања доступна у PDF формату на интернету.

⁶ М. Катнић Бакаршић (1999) одваја публицистички стил на два стила, правећи разлику између *журналистичког* и *публицистичког*. *Журналистички* би подразумевао новинарство у ужем смислу, најпре дневне, недељне и месечне новине, које могу бити жанровски разноврсне и тематски усмерене, а с тим у вези и типови радио и ТВ емисија. Са друге стране, *публицистичком стилу* би одговарала публицистика у ужем смислу која је често испреплетена са другим жанровима и стиловима, подразумевајући озбиљно новинарство кроз фелтоне, монографије и циклусе емисија и серијала посвећене одређеној друштвеној тематици, где она види поделу попут: *публицистички у ужем смислу, књижевно-публицистички, научно-популарни и мемоарски*.

⁷ Дobar део овог корпуса већ је прикупљен приликом израде мастер рада *Типови перифразе у публицистичком стилу* одбрањеном на Филолошко-уметничком факултету 2012. године. У потоњим радовима додатно је ексерпиран део примера за потребе сродних истраживања (језик спорта, еуфемистички глаголи у језику медија итд.).

⁸ Основу истраживања чиниле су и локалне новине *Нови пут* – недељне новине из Јагодине, али из техничких разлога тај корпус је искључен из анализе.

Други параметар јесте врста новина, који са собом повлачи и жанровску припадност. Подједнако су заступљене како ‘озбиљне’ (неутралне)⁹ тако и ‘жуте’ (или сензационалистичке) новине.

С обзиром на то да су у новинарству заступљене рубрике из различитих области (политика, економија, култура, забава, спорт и др.) и на то да је специфичан управо по томе што у себи, због разноврсне тематике која се у новинама обрађује, сублимира стилске карактеристике и других функционалних стилова, треба посебно нагласити да се ниједан тип дневних новина не јавља као апсолутно неутралан. Шароликост овог типа јавног гласила лежи највероватније у разноврсности публике којој се обраћа новинар (којим диригује уредник), док језик одређених сегмената показује да се ‘циљном групом’ сматра мање образована и мање обавештена публика (с изузетком, можда, економских и привредних тема). Тако се оне фокусирају на најбитније актуелне друштвене теме.

Концепција другог типа новина (још и *булеварска*, *трачарска*) заснива се на рубрикама сензационалистичко-забавног карактера, и најпознатијим тзв. *трач рубрикама*, због чега се некада и називају ‘трачарским новинама’¹⁰. Публици, која конзумира овај тип забаве, примеренији је једноставнији израз колоквијалног карактера, па и не чуди што су писане упрошћеним и једноставним језиком, јасним и кратким реченицама, уз готово неприсутну употребу стручних термина, али са пуно туђица, позајмљеница, варваризама и сл., али и разних варијабли језичког исказа (разговорни језик, дијалекти, социолекти итд.). Сензационализам ових новина има упливе у први тип новина, у којима се јављају као одељене рубрике.¹¹ Из тих разлога, трудили смо се да ови жанрови буду мање коришћени у нашем корпусу.¹²

Другој групи обично се начелно приписују и тзв. ‘женске новине’, односно часописи специјализовани за све теме детерминисане женским потребама (мода, лепота, кулинарство, љубав и сл.). У питању су дакле новине популарне науке (медицина, психологија, потом фитнес, аеробик и др.), кулинарских умећа и сл. Ми ћемо у докторској дисертацији ове типове сматрати *прелазним*, јер имају додира са другим функционалним стилем, а то је често научни. Дакле, сасвим издвојену групу у овом корпусу сматраћемо специјализоване новине и научне часописе за разне области, при чему оне имају и научно-популарни карактер, с обзиром на то да настају из таквих извора или из струке. Следеће области људских интересовања сматраћемо као подједнаке припаднике тзв. *језика струке* (заправо *примењене* области струке): мода, фитнес, спорт, аутомобилизам, туризам, стил, лов и риболов, популарна медицина, популарна психологија итд.¹³

У докторској дисертацији корпус новинског подстила чине следећи извори: 22 различите дневне и/или недељне и/или месечне новине са по једним или више издања (*Alo* – 12, *Blic* – 9, *Blic žena* – 5, *Danas* – 9, *Kurir* – 7, *Lisa* – 2, *Lepota & zdravlje* – 1, *Moja*

⁹ *Blic*, *Danas*, *Press*, *Вечерње новости*, *Политика*, *Правда* итд.

¹⁰ *Puls*, *Skandall*, *Hello!*, *Svet*

¹¹ Нпр. *Kurir*, *Press*, *Alo!*.

¹² Узимајући у обзир да често постоји уплив разговорног језика у овај тип штампе, ове новине могу нам користити као подстрек и смерница за неко будуће истраживање перифрастичких глагола, јер је сасвим могуће да ће ови жанрови показати неки тип употребе перифрастичких глагола који се очитује и у разговорном језику.

¹³ *Blic žena*, *Cosmopolitan*, *Lisa*, *Moja beba*, *Снорт* итд.

beba – 1, *Press* – 10, *Puls* – 2, *Story* – 5, *Skandall* – 1, *Stil* – 1, *Вечерње новости* – 10, *Политика* – 11, *Правда* – 7, *Спорт* – 3, *Спортски журнал* – 7, *Панчевац* – 1, *Сомборске новине* – 3, *Сремске новине* – 1, *Топличке новине* – 1).

2.1.5.1.2. *Монографско-публицистички подстил* који се у многим доменама преклапа са новинским подстилом подразумеваће неколико штампаних публикација са различитим тематикама (здравље, верски листови, административни лист, фармацевтски лист итд.). Често је немогуће повући јасну паралелу између овог типа публицистичког стила и групе штампаног новинарства коју смо одредили као новинску. Њих повезује специфична тематика, сфера интересовања, друштвени сегмент итд. (спортски часописи, часописи за жене и мушкарце, аутомобилизам итд.). Стога иза термина монографско-публицистички ми стављамо одредницу *условно* (као што то можемо рећи и за популарно-стручне текстове у новинском стилу).

У докторској дисертацији корпус монографско-публицистички подстила чине следећи извори: 8 различитих часописа са по једним издањем (*Виноград господњи*, XII галаксија, *Galenika*, *ZdrAVSTVENIK*, *Каленић*, *МГ*, *часопис за политичку културу и културну политику*, *Моја планета*, *Политиколог*).

2.1.5.1.3. Од *телевизијског и радио новинарства* издвојили смо неколико предавања, документарних филмова, документарних емисија и серијала као и радио и ТВ емисија на разнолике друштвене феномене (култура, уметност, књижевност, теорија уметности, политика, историја, криминал итд.). Одабрани су циклуси емисија и филмова који представљају најпрестижнија достигнућа у српском новинарству и документарном филму, нека награђивана за допринос развоју српске културе (нпр. *Старо српско писано наслеђе*). Другим речима, у овом домену искористили смо тзв. ‘озбиљно’ и ‘високо’ новинарство.

У докторској дисертацији корпус подстил радио-емисија, телевизијских емисија и документарних филмова чине следећи извори: 8 аудио или видео записа емисија и / или трибина и / или документарних филмова (*Експериментални филм у Србији*, *Влашка магија*, *Старо српско писано наслеђе: Свет српске рукописне књиге, 2. део*, *Историја науке: Милева Марић Ајнштајн*, *Појмовник политике – Женска права*, *Политичка Емисија Pressing*, гост: Оља Бећковић, *Тумачење рода у филму „Широм затворених очију”* *Стенли Кјубрика*, *Радио-емисија Спорови у култури*).

2.1.5.1.1.4. На крају, огласи, рекламе¹⁴, конкурси, читуље¹⁵, и др. формално, језички, жанровски и сл. не спадају у типичан публицистички стил иако су новине један од медија у којем се појављују. Оне припадају *рекламном стилу* који Тошовић одређује као *међустил* – језички израз који стоји на граничном подручју функционалних стилова (2002: 97). Тек уколико резултати буду показивали доминантну употребу перфразистичких глагола у овим жанровима, ове делове публицистике уврстићемо као релеванте у наше истраживање са намером да покажемо транспоновање јединица кроз жанрове и стилове, односно пребацавање из једног стила у други.¹⁶

¹⁴ О рекламама в. Слијепчевић Бјеливук 2021.

¹⁵ О читуљама в. Тодоровић 2014а.

¹⁶ На овакав став утицала су наша два раније истраживања базирана на језичким облицима у читуљама и спортском језику (Тодоровић 2014а, 2014б, 2014в).

2.1.5.2. Научни стил

Када је реч о научном стилу, водили смо се инструкцијама Б. Тошовића, с тим да смо поделу најпре извршили према научном подручју и медијима, стога научни стил делимо на *научно-истраживачко* и *научно-техничко подручје*. У оквиру првог издвајају се три подстила: а) *строго научни или 'академски' подстил*, б) *научно-уџбенички подстил* и в) *научно-популарни подстил*, а у оквиру другог: а) *техничко-информативни* и б) *техничко-пословни*. Најрепрезентативни узорак научног стила пронашли смо заправо у првом типу – а то је строги / академски научни стил – за којим долазе друга два типа научно-истраживачког подручја. Кад је реч о научно-техничком подручју, оно је искоришћено у најмањој мери у виду неколико упутстава за лек и коришћење апарата. Што се тиче самог одабира корпуса, трудили смо се да у строго научном стилу прикупимо што више тематски и жанровски разноврсних текстова. На плану тематике прикупили смо научна издања из многих научних дисциплина: лингвистика, теорија уметности, друштвене науке, техничке науке итд. Када је реч о жанровима, корпус чине: научни часописи, монографије, различити типови зборника (тематски, конференцијски), докторске дисертације, мастер и дипломски радови, реферати и саопштења, округли сто, трибина, рецензија, скрипта предавања итд.¹⁷ Научно-популарни и научно-уџбенички присутни су у својим видовима: уџбеник, енциклопедија, биографија, занимљива наука итд.¹⁸ Свака од јединица у корпусу биће презентована са најмање по једним примерком (ово се највише односи на научне часописе који периодично излазе), тако да је и у погледу временског периода научни стил ексцерпиран синхроно, обухватајући у скоро највећој мери издања из 21. века.

У докторској дисертацији корпус научног стила чине следећи извори:

1. *Научно-истраживачко подручје:*

- ***строго научни или „академски” подстил*** са 13 научних часописи са по једним или више издања (*Zbornik radova Građevinsko-arhitektonskog fakulteta* – 3, *Zbornik Mатице српске за друштвене науке* – 1, *Zbornik Mатице српске за историју* – 1, *Zbornik Mатице српске за класичне студије* – 1, *Zbornik матице српске за књижевност и језик* – 1, *Zbornik Mатице српске за сценске уметности и музику* – 1, *Zbornik Mатице српске за филологију и лингвистику* – 1, *Hrana i ishrana, Društvo za ishranu Srbije* – 1, *Zavarivanje i zavarene konstrukcije* – 3, *Građevinski materijali i konstrukcije* – 3, *Letopis naučnih radova Poljoprivrednog fakulteta* – 2, *Prehrambena industrija, mleko i mlecni proizvodi* – 1, *Hemijska industrija* – 1, *Glasnik Šumarskog fakulteta* – 6), са 9 научних монографија и зборника (*Osnovi bioprocenog inženjerstva, Rani hrišćanski mitovi: hermeneutička ispitivanja, Socijalne (de)konstrukcije identiteta, Слика, звук и моћ: огледу из non-политике, Измеđu Odiseje u svemiru i Širom zatvorenih očiju: analiza različitih oblika prisustva slike u filmovima Stenlija Kjubrika, Танатолошка лирика*

¹⁷ Неки од научних часописа већ садрже различите жанрове: оригинални научни рад, прегледни рад, хроника, приказ, рецензија, осврт итд. (исп. Клеут 2007; Симић, Јовановић 2002а).

¹⁸ Овде бисмо нагласили да неки од жанрова свакако имају карактеристике научног и публицистичког стила (сетимо се да Катнић Бакаршић научно-популарни подстил припаја публицистичком подстилу), а то се најпре односи на серијале из области науке и уметности који се дају у форми ТВ новинарства.

Источне Србије (упоредна студија о влашком и српском посмртном певању), Политички и идеолошки хоризонт романа, есеја и новинских чланака Милоша Црњанског, Птице: књижевност, култура, Antropologija reklame, Филологије vs идеологије)

- **научно-уџбенички подстил** са 4 приручника (*Историја: за пети разред основне школе, Основе стилистике у сфери мисије и комуникације цркве, Црквенословенски језик, Приручник за студенте: изговор и гласови, облици, хрестоматија, Украјинска књижевност XVIII века*)
- **научно-популарни подстил** са 7 приручника и / или енциклопедија (*Историја Грчке: до смрти Александра Великог, књ. 1 и књ. 2, Стари исток: од 3000. до 330. године п.н.е., т. 1 и 2, Историја уметности: преглед развоја ликовних уметности од праисторије до данас, Словенска митологија: енциклопедијски речник, Како писати за новине 1*).

II. Научно-техничко подручје

- **техничко-информативни подстил** са 7 упутстава за употребу (*Упутство за коришћење Banca intesa on-line usluge, Упутство за коришћење PayPal servisa за плаћање на интернету уз Visa Classic karticu, Упутство за коришћење, Open iptv, Упутство за употребу GT-C3300K, Упутство за употребу лека KLOMETOL, Упутство за употребу лека PANADOL, Упутство за употребу, Машина за прање већа.*

2.1.5.3. Административни стил

Иако се административни стил јавља у пет подстилова: а) *законодавно-правни подстил*, б) *пословни подстил*, в) *дипломатски подстил*, г) *индивидуално-потврдни* и д) *кореспонденцијски подстил*, наше прелиминарно испитивање показало је да је употреба перифрастичких глагола доминантна у законодавно-правном и дипломатском подстилу, стога на нивоу ових разматрања можемо рећи да је до сада прикупљен богати корпус ових двају подстилова, што значи да ће они доминантно бити презентовани у анализи грађе. Што се тиче преосталих подстилова, тек накнадна преиспитивања могу показати употребу перифрастичких глагола, те овај корпус искључујемо из дисертације. Од споменута два корпусна сегмента можемо истаћи да су они присутни у великој мери и у многим својим жанровима, што се може видети из самог прегледа извора (закони, прописи, одлуке, директиве, укази, резолуције, уговори, конвенције, акредитиви, меморандуми итд.).

У докторској дисертацији корпус научног стила чине следећи извори:

Законодавно-правни подстил:

- са 5 закона (*Закон о образовању одраслих, Закон о старој и реткој библиотечкој грађи, Закон о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине, Закон о ученичком и студентском стандарду, Закон о уџбеницима и другим наставним средствима*);

- са 3 одлуке и / или извештаја (*Одлука о спровођењу статута Аутономне покрајине Војводине, Покрајинска скупштинска одлука о влади Аутономне покрајине Војводине, Извештај о раду Универзитета Уметности у Београду*);
- са 8 пословника и / или правилника (*Пословник о раду Председништва Друштва младих лингвиста, Пословник о раду Савета Универзитета у Крагујевцу, Правилник о безбедности и здрављу на раду Регионалног центра за професионални развој запослених у образовању Ниш, Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Универзитету Сингидунум, Правилник о начину и поступку пријаве и одбране завршних радова на мастер и докторским академским студијама (други и трећи степен студија) на Универзитету Сингидунум, Правилник о организацији рада на интегрисаном Универзитету Сингидунум, Правилник о раду Регионалног центра за професионални развој запослених у образовању у Нишу, Правилник о уибеницима на Универзитету у Крагујевцу*);
- са 3 програма и / или стратегије и / или информатора (*Предлог програма промоције науке, научно-технолошких резултата и достигнућа за период 2014. до 2020. године Центра за промоцију науке, Стратегију развоја образовања у Србији до 2020. године, Информатор о раду Завода за вредновање квалитета, образовања и васпитања Републике Србије*);
- са 5 статута (*Статут Универзитета у Београду / Крагујевцу / Нишу Новом Саду, Статут Центра за промоцију науке*).

Дипломатски подстил:

- са 9 декларација и / или конвенција и / или споразума и / или уговора (*Istanbulska ministarska deklaracija o „Partnerstvu za migracije zemalja puteva svile”, Konvencija o dostavljanju i inostranstvu sudskih i vansudskih akata u gradanskim i trgovačkim stvarima, Konvencija o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice dece, Конвенција између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Француске Републике о издавању исправа о личном стању и о ослобођењу од легализације, Konvencija o olakšanju međunarodnog pristupa sudovima, Конвенција између владе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и владе Француске Републике о признању и извршењу судских одлука у грађанским и трговачким стварима, Sporazum između Republike Šrbije i Švajcarske Konfederacije o policijskoj saradnji u borbi protiv kriminala, Уговор између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима, Уговор о узајамном правном саобраћају између СФР Југославије и НР Мађарске од 7. марта 1968. године*).

2.1.5.4. Контролни корпус

Куриозитет овог корпуса представља и чињеница да ће сви резултати пре коначне анализе грађе и крајњег суда бити проверени интернет претрагом (*Google*)

одабиром сродних јединица. Друкчије речено, у овој дисертацији користићемо „контролним” корпусом који броји на десетине хиљада пута више примера од корпуса формираног за потребе ове дисертације.

И на крају, корпус је технички обрађен троструко: 1) електронски део корпуса односи се на контролни корпус и на део новинарског подстила (интернет портали); 2) дигитализовани део корпуса састоји се од комплетног корпуса админситративног стила, већим делом научног и мањим делом публицистичког, јер су у питању PDF издања доступна на интернет страницама; 3) штампани део корпуса чини штампани новинарски подстил и неколико жанрова научног стила. Осим писане реализације језика у специјалним стиловима, у мањој мери користили смо и усмене реализације (емисије, трибине, документарни филмови).

2.2. Теоријско-методолошка основа рада

У оквиру овог поглавља разматраћемо преглед литературе из дате области и кључне појмове. Крећемо од референтне литературе о перифрастичким глаголима, чију основу чини сербокroatистичка и славистичка литература, до најновијих истраживања из угла, рецимо, когнитивне, примењене или контрастивна лингвистика. Објашњава се веза *декомпоновања, кондензације, номинализације, аналитизма*. Изучава се како домаћа литература, тако и страни аутори у сврху бољег дефинисања термина. Поред приоритетног термина *декомпоновани предикати*, разматрани су и појмови, који укључује појаву *декомпонованог предиката*, те се даје дефиниција термина *перифрастички глагол (у ширем смислу)*. Након овог теоријског дефинисања, дата је типологија перифрастичких глагола и разлози зашто долази до њиховог стварања. На крају овог опсежног теоријског поглавља дат је осврт на литературу у којој се говори о специјалним стилевима и употребу перифрастичких глагола. Појаснићемо теоријска основе *експлицитне категоризације појмова и бирократског језика*, како бисмо указали на особине административног стила и његов утицаја на публицистички и научни. Овде кључну улогу има социолингвистичка и функционалностилистичка литература.

2.2.1. Преглед литературе о перифрастичким глаголима

Приликом истраживања проблематике перифрастичких глагола, нужно нам се наметнуо већи број аспеката са којих је могуће приступити преиспитивању ових јединица у језику. Оно што је за нас отварало разноврсне перспективе, аспекте и приступе (попут лексикографског, генеративистичког, когнитивнолингвистичког, прагматичког и сл.), ипак је предодредило две ствари: да се најпре овој тематици приступи структуралистички и подобно таквом приступу одабиром адекватних метода испитају и класификују модели перифрастичких глагола добијени квантитативно-квалитативним испитивањима корпуса, опише њихова функционалност и позиција у лексикону, као и функционалностилистички аспект. У том смислу гледано, наше истраживање пратиће линију досадашње србистичке лингвистичке традиције, али ће у овом раду бити примењени и модерни теоријско-методолошки постулати, а највише нам је у томе помогла славистичка и англистичка литература која се бавила применом ових постулата на словенске језике (најпре бугарског, македонског и руског, а потом и осталих). Тек узгред, у раду ће бити уважени и постулати друкчијих лингвистичких оријентација чија је примена била оријентисана на неке друге језике, типолошки или генетски сродне са српским или различите од њега (енглески, немачки, шпански, неки неиндоевропски језици описани у науци итд.). У питању су следећи истраживачи номинализације и декомпоновања као феномена у различитим језицима: Атаићи 2001; Бустос Пласа 2003; Винхарт 2005; Вјежбицка 1988; Гарате 2002; Ђукановић, Пипер 2009; Ећеберија и др. 2012; Јенджејко 1992, 2011, 2013; Камбер 2008; Каџи и др. 2004; Каџи, Курошаши 2004; Книпф-Комлоси и др. 2006; Коритковска 2014; Кофи 2006; Малџијева 2009; Марушић 2015; Маџумото 2008; Острецова 2013; Пејовић 2012; Стефанов 2011, 2012, 2013; Тополињска 1982, 2008, 2009а, 2009б; Флајшер 2007; Ха-Јап 2011; Хајров 1990; Хелбиг, Буша 1998; Хлатки 1961 итд.

2.2.1.1. Полазна теорија

Предложена и прелиминарно испитана литература показује чињеницу да је истраживање перифрастичких глагола у српској науци популарно од друге половине 20. века, што је заправо започело са радовима о кондензацији и номинализацији М. Радовановића (1977а, 1977б, 1977в).¹⁹ Након пионирских радова овог аутора и низа радова на ту тематику, научна литература полако је попримала разноврсне типове истраживања везаних за ове језичке јединице (Ивић 1988; Керкез 1997а, 1997б, 1998, 1999; Кликовац 2008б; Коњик 2005, 2006, 2007; Лазић Коњик 2006; Мршевић Радовић 1987; Петровић 1989, 1990а, 1990б, 1991; Пипер 1999; Танасић 1996, 2005, 2013 итд.). Ситуација је слично запажана и у светској литератури: почев од припадника Прашке лингвистичке школе, преко генеративиста и Чомског, па све до најновијих истраживања из угла, рецимо, когнитивне лингвистике (неки од истраживача: Бауерс 1975; Бринтон 2008; Вахек 1955; Велс 1960; Вјежбицка 1988; Кател 1984; Лис 1960; Матезиус 1975; Ренски 1964; Хлатки 1961 итд.).

Откуд интересовање за перифрастичке глаголе (наравно, неовисно о термилошко решење које се нуди, реч је о једном типу јединица)? Општа литература показује да су најпре номинализација и кондензација, праћене појавом перифрастичких глагола, феномени присутни у – колико је до сада испитано – већини природних језика (дакле, не само индоевропских, већ и других језичких породица).²⁰ Поред тога, у сваком од испитиваних језика појављује се њена слојевитост у класификационом смислу, што значи да перифрастички глаголи не само да нису неистодобни у различитим језицима света, већ и унутар посебних језика постоји више модела, некада потпуно разноликих.²¹ Из тих разлога, перифрастички глаголи често су предмет обраде појединих дисциплина у оквиру примењене лингвистике (често контрастивна

¹⁹ Пре 1977. године и Радовановића ми наилазимо само на нека мања испитивања ових појава (в. Бећар 1973; Станојчић 1960, Гортан Премк 1971). Стевановић (1969), проматрајући типологију предиката, конструкције као што су перифрастички глаголи укључује у *вишечлане изразе*. У овом опису и на овом нивоу искључујемо (осим Пипер и др. 2005 и Мразовић, Вукадиновић 2009) тумачења пре Радовановића као и тумачења граматичке литературе. Мислимо на следеће граматике: Бабић и др. 2007: Stjepan Babić, Dalibor Brozović, Ivo Škarić, Stjepko Težak, *Glasovi i oblici hrvatskoga književnoga jezika*, Zagreb: Nakladni zavod Globus; Барић и др. 1997: Eugenije Barić, Mijo Lončarević, Dragica Malić, Slavko Pavešić, Mirko Peti, Vesna Zečević, Marija Znika, *Hrvatska gramatika*, Zagreb: Školska knjig; Јахић и др. 2000: Dževad Jahić, Senahid Halilović, Ismail Palić, *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica: Dom štampe; Катичић 2002: Radoslav Katičić, *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Клајн 2005: Ivan Klajn, *Gramatika srpskog jezika*, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Маретић 1963: Tomislav Maretić, *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*, Zagreb: Matica hrvatska.; Силић, Пранковић 2007: Josip Silić, Ivo Pranjković, *Gramatika hrvatskoga jezika: za gimnazije i visoka učilišta*, Zagreb: Školska knjiga; Симић, Јовановић 2002б: Радоје Симић, Јелена Јовановић, *Српска синтакса I–IV*, Никшић: Јасен; Симић, Јовановић 2007: Радоје Симић, Јелена Јовановић, *Мала српска граматика*, Београд: Јасен, НДСЈ; Станојчић, Поповић 2002: Живојин Станојчић, Љубомир Поповић, *Грамматика српскога језика*, Београа: Завод за удбенике и наставна средства.

²⁰ В. најзначајнију скорију монографију о томе Котјевскаја Там 1993, у којој ауторка образлаже појаву номинализације у преко 60 светских језика из различитих језичких породица и грана. Корисна је свакако и монографија Ха-Јап 2011 о номинализацији у азијским језицима. Досадашњим преиспитивањем литературе наишли смо на читаву лепезу радова о номинализацији и пропратним синтаксичким појавама у многим језицима света, али за потребе ове дисертације резултати неће бити укључивани.

²¹ Мада светски језици (енглески превасходно, а потом и шпански, француски, немачки и руски) утичу на номиналност других језика, превасходно путем језика права, администрације, превођењем итд., неке конструкције и даље нису преводиве, већ се прилагођавају језицима примаоцима. Има оних које су устаљене у многим језицима света: *to make a decision, принять решение, Entscheidung treffen, prendre une décision, tomar una decisión, донети одлуку*.

лингвистика, в. Алцео 2006; Атаићи 2001; Градинарова Анатолијевна 2012; Керкез 1997а; Коритковска 2014; Пејовић 2012; Стефанов 2011, 2012, 2013; Тополињска 1982, 2008, 2009а, 2009б; Ха-Јап 2011; Хајров 1990; Хлатки 1961) и методике наставе језика, као готови шаблони који се усвајају (нпр. Кофи 2006). Ово потоње подстакнуто је и чињеницом да перифрастички глагол у многим језицима света улази у занимљиву интеракцију са другојачијим феноменима у језицима, попут фразеологизама, идиома, колокација, типова предикатских исказа на синтаксичком плану, еуфемизама итд. (Дешић 1984; Драгићевић 2004, 2007, 2010; Дражић 2014; Мршевић Радовић 1987; Пејовић 2015; Петровић 1989 итд). Сматрамо да је важно истражити ове јединице с обзиром на то да такво испитивање може дати допринос и другим гранама лингвистике попут лексикологије и лексикографије, фразеологије, контрастивне лингвистике, глотодидактике и сл. Такође, неки истраживачи баве се и историјским аспектом ових јединица (нпр. за енглески језик в. Бринтон, Акимото 1999; Гарате 2002, Мацумото 2008; о српском **в. даље**).

За потребе образложења ове проблематике у обзир смо узели превасходно сербокроатистичку литературу и сегменте славистичке што би нам помогли у тумачењу одређених појава.

2.2.1.2. Преглед литературе

Перифрастички глагол се као језичка и стилска појава може веома широко посматрати. У дефиницијама ове појаве, која се тумачи на неколико начина (али и именује), спомињу се поступци парафразирања, декомпоновања, аналитизма, описивања, поступак фигуре перифразе²² и сл. Са друге стране, ово перифрастичке глаголе доводи и у везу са сродним појавама попут фразеологизама, термилолошких синтагми, разних колокација, глаголско-именичких израза, па на плану синтаксе успоредба са разноликим предикатским изразима. У претежно србистичкој, сербокроатистичкој и славистичкој литератури постоји неколико термина за које се перифрастички глаголи уско везују: *декомпоновање, кондензација, номинализација, аналитизам*.

2.2.1.2.1. Номинализација и кондензација

Перифрастичност глагола најпре се сматра процесом *кондензације* и *номинализације*. На процес реченичне кондензације и номинализације, распрострањен у свим индоевропским језицима, скренули су пажњу представници Прашке лингвистичке школе и од тада његовом проучавању приступало се на различите начине. Исцрпан приказ светске и домаће литературе везане за проблем *кондензације* у

²² Поступак *перифразе* описали смо у уводним сегментима нашег мастер рада (Тодоровић 2012). Овде се нећемо задржавати на поновном преиспитивању ове појаве са стилистичког и теоријског аспекта. Она ће у дисертацији бити спомињана када будемо објашњавали однос перифрастичких глагола према фразеологизмима и другим сродним појавама.

језику у србистичкој литератури изнео је М. Радовановић (1977а, 1977б, 1990).²³ *Номинализацијом* се сматрају процеси „који воде појављивању *nominalnih sredstava* umesto verbalnih u iskazima prirodnih jezika” (Радовановић 1990: 28). Најчешће се уместо глагола употребљавају девербатив и деадјектив (Радовановић 2004б: 219). „U rezultatu delovanja takvih procesa rečenični iskaz sa verbalnom predikacijom zamenjuje se perečeničnim.” (Радовановић 1990: 28) Под номинализацијом сматра се и европеизација у интерној равни (Радовановић 2004б: 60). Такође, примећује се да је номинализација „сразмерно универзална појава која прати неке темељне цивилизацијске токове (какви су интелектуализованост, генерализованост, апстрактност, анонимност, имперсоналност, атемпоралност, и тако даље)” (Радовановић 2006: 214), те да постоји и у класичним језицима (латинском, грчком и санскриту) и у модерним индоевропским, па чак и у неким неиндоевропским језицима (2006: 214) и да је она израз *европеизације* или, како би се још могло рећи, глобализације, планетаризације, вестернизације, модернизације језика (2006: 215).²⁴

„То јест, у питању је појава ‘култура у контакту’ насупрот концепцији ‘језика у контакту’, појава ‘функционалностилских’ па и ‘сазнајностилских’, културних, цивилизацијских контаката (и конфликта). С друге стране, феномен номинализација, могло би се рећи има пуно својих ликова: лексички, твробени, морфолошки, синтаксички, семантички, прагматички, дискурсни, функционалностилски, нормативни, информациони, комуниколошки, генеративни, структурални, дијахронијски, филогенетски, отогенетски, синхронијски, статистички, типолошки, компаративно-филолошки, универзалистички, контактолошки, развојнопсихолошки, релативистички, детерминистички... па и когнитивистички!” (Радовановић 2006: 214)

2.2.1.2.2. Анализитам

Уз појам номинализације, спомиње се и појам *аналитизма*. У ширем смислу, то је мање или више регуларно исказивање једноставног лексичко-граматичког значења помоћу двеју или више речи, подразумевајући најчешће граматички анализитам, а граматички анализитам је устаљено рашчлањено исказивање једноставног лексичко-граматичког значења помоћу речи која има превасходно или искључиво лексичка значења. (Пипер 1999: 38) На синтаксичком нивоу анализитичност се може испољити у различитим деловима реченице: нпр. у предикатском изразу (*врши контролу*), у аргументском изразу (*вршење контроле*) или као детерминација у именској групи (*девојка црне косе*, црнокоса девојка). Као вид језичког анализитизма, јавља се и *декомпозиција* или разлагања језичке јединице које се може посматрати на два плана: (1) синтаксичком (с обзиром на део реченице у којем се декомпонованост остварује) и (2) лексичко-граматичком плану (с обзиром на однос декомпонованих облика према подели речи на врсте и с обзиром на однос декомпонованости према начину граматичке уобличености лексеме). (1999: 40–41)

²³ Приликом израде дисертације подробније ћи бити анализирана и шира општелингвистичка литература о овој тематици.

²⁴ Д. Кликовац (2008а) номинализацију сматра злоупотребљеном у јавном језику, односно представља је одликом *бирокупатизације језика*. В. тачку 2.5.

2.2.1.2.3. Декомпоновани предикат

Појаву *декомпоновања предиката* први уводи у србистику М. Радовановић (1977а). Посматрани синтаксички, декомпоновани предикати такве су формализације семантичких предиката чији су конститутивни делови глаголски елемент и именички елемент. Долази до двоструког деривационог процеса: с једне стране, *екстракције* вербалног дела у виду копуле или различитих семикопулативних глагола који је при томе празан, или скоро празан²⁵, и, с друге стране, *номинализације* семантичког дела у виду девербативне именице²⁶. (Радовановић 1977а, 1990, 2004б).

Табела 1: Декомпоновани предикат (према теорији М. Радовановића)

	<i>вршити</i> +	<i>контролу</i>	=	<i>контролисати</i>
деривати дубинске → структуре	(семи)копулативни глагол	девербативна именица	основа →	Глагол
двоструки деривациони → процес	<i>екстракција</i> <i>вербалног дела</i>	<i>номинализација</i> <i>семантичког дела</i>		<u>пунозначност</u>

Према овој теоријској поставци, номинализациону компоненту конституише именска реч, уз одређена ограничења: ту способност имају само именице којима се именују и означавају радње, процеси, стања, збивања, што је у надлежности глагола а то су девербативне именице (Радовановић 1977а: 53). Каснија истраживања како Радовановића, тако и других истраживача (у првом реду Н. Бугарски, Д. Керкез и др.; в. Бугарски 2004; Јакић 2011; Јакић, Шева 2011; Керкез 1997а, 1997б, 1998, 1999, Стефанов 2013 итд.) показала су да осим девербативне именице, функцију перифрастичког глагола може имати и *деадјективна*, али и *неизведена* именица.²⁷

Испитујући ову појаву, З Тополињска (1982) као потенцијалне елементе наводи „номинализоване изразе”, који би укључили и именице типа *киша*, *ветар*, *рат*. Ауторка из тих разлога намерно избегава експлицитно навођење девербативних и / или деадјективних именица. Она под номинализованим изразом подразумева „именицу као назив релације са примарно неименичком формализацијом, значи, једном речју, нешто што је релативно блиско појму *nomen actionis*, без икаквих дубљих формалних импликација” (1982: 36). Дакле, осим појма *nomen deverbativum*, добијамо надређени појам *nomen actionis*.

Ова чињеница најбоље је показана у раду Н. Бугарски (2004: 342–345), која истиче да је могуће наћи и деадјективне именице, али уочава и да „таква могућност

²⁵ Глаголску компоненту конституишу непунозначни глаголи (синсемантични), тј. глаголи опште, неодређене или непотпуне семантике (копулативни и семикопулативни) или пунозначни који када постану део декомпоноване конструкције функционишу као синсемантични.

²⁶ Девербативне именице пореклом су од глагола. *Порекло* треба схватити у генеративном, а не у генетском смислу – у значењу: *пореклом од* = *деривирани из дубинске структуре од*. (Радовановић 1977: 53)

²⁷ Д. Керкез (1998) издваја и прилоге, придеве и инфинитив глагола као могуће варијанте девербативним именицама, али за такво решење не постоје потврде.

постоји само код деадјективних именица које су истовремено у семантичкој вези и са одговарајућим глаголима, као што је то случај са именицама: *могућност*, *вредност*, *сагласност*, *запањеност*, *савршенство* и *храброст*” (2004: 343). Исто тако, ауторка издваја и случајеве када се у функцији лексичког језгра појављује деадјективна именица, али без кондензаторске функције: „Аналитички предикати овога типа појављују се као стилски обележена варијанта копулативно-именског предиката у чијем лексичком језгру је придев, а који се такође сврстава у аналитичке предикате, па се тако уместо предикације типа *одговоран сам* појављује предикат *имам одговорност*.” (2004: 344) У граматичи П. Мразовић и З. Вукадиновић (2009) такође се истиче чињеница да номинални део може бити номинализован из глагола или придева.

Табела 2: Декомпоновани предикат (са деадјективним именицама)

	<i>имати</i> + <i>могућност</i> = <i>омогућити</i>			
	<i>имати</i> + <i>одговорност</i> = <i>бити одговоран</i>			
деривати дубинске → структуре	(семи)копулативни глагол	деадјективна именица	основа →	глагол / конструкција
двоструки деривациони → процес	<u>екстракција</u> <i>вербалног дела</i>	<u>номинализација</u> <i>семантичког дела</i>		<u>пунозначност</u>

Табела 3: Перифрастични предикат (са неизведеним)

	<i>бити</i> + <i>става</i> = <i>имати став</i>			
непотпуно деривирање дубинске → структуре	копулативни глагол	неизведена именица	основа →	конструкција
једноструки деривациони → процес	<u>екстракција</u> <i>вербалног дела</i>	<i>преписивање неизведене именице</i>		<u>пунозначност</u>

Заправо, долазимо до чињенице да је теорија Милорада Радовановића проширена каснијим истраживањима, због чега је и дошло да се у данашњој литератури нађу и друга термилошка решења која подразумевају придеве *перифрастички*, *аналитички* итд. (в. тачку 2.2.2).

2.2.1.3. Списак јединица

Прегледом литературе и неких наших истраживања, долази се до почетних пописа глагола, па тако у српском језику вербалну компоненту чине многи глаголи²⁸:

бавити се, бележити, водити, вршити, давати, дати, делити, добити, довести, донети, достићи, доћи, забележити, задржати, заузети, изазвати, извести, извршити, извући, издати, изјавити, изнаћи, изнети, износити, изразити, исказати, истаћи, ићи, кренути, наићи, налазити се, нанети, наносити, направити, наћи, наћи се, начинити, обављати, одати, одредити, одржати, осећати, остварити, отићи, подићи, поднети, показати, покренути, послати, послати, поставити, постићи, постојати, починити, правити, предузети, привести, придавати, примати, примити, прискочити, притећи, причинити, провести, пружити, пустити, пуштати, спровести, ставити, стављати, стајати, стати, стећи, ступити, увести, уживати, узети, указати, улагати, улазити, уложити, упутити, упућивати, урадити, урадити, успоставити, ући, учествовати, учинити, чинити итд.

У оквиру номиналне компоненте очекиване су следеће именице:

акција, анализа, борба, брига, грешка, губитак, дебакл, дијалог, дилема, дискриминација, договор, дућност, жалба, закључак, захтев, знање, значај, избор, извештај, изјава, иницијатива, инспекција, исплата, коментар, контрола, могућност, молба, награда, надзор, налог, напад, одговор, одлука, пажња, питање, повреда, подршка, положај, помоћ, порука, посао, посета, похвала, преглед, предлог, пријава, прилив, прилика, примедба, притисак, провера, процена, расправа, раст, решење, савет, сагласност, саучешће, суђење, сукоб, сумња, убиство, уговор, успех, штрајк итд.

2.2.1.4. Страна литература

У овом прегледу дајемо само опште назнаке око термина *перифрастички глагол*. Шири преглед англистичке литературе показује и друге термине: *verbo-nominal phrases / constructions, take-have-phrasals, periphrastic / complex verbal structures, eventive object constructions, stretched verb constructions, support verb constructions*. Генертивисти издвајају термин *complex predicate* (као подтип феномена *composite predicates*) (Лич и др. 2009: 167). За Вјежбицку (1988) то је *periphrastic verbal constructions*, Алџеа (2006) *expanded predicates*, док код Кофија (2006) наилазимо на описни термин *'delex.v + N' phrases*. Термин *composite predicate* унео је Кател (1984), и он је прихваћен у многим данашњим истраживањима (в. нпр. Бринтон 2008; Бринтон, Акимото 1999). Наилази се и на термин *periphrastic verb phrases* (Каци и др. 2004,

²⁸ Подробнији попис ових јединица у српском језику може се наћи у: Бугарски 2004; Ивић 1988; Јакић 2011; Јакић, Шева 2011; Лазећ Коњик 2006; Луковић 1994, 1996; Манојловић 2013; Мразовић, Вукадиновић 2009; Пејовић 2012; Петровић 1989, 1990а; Пипер 1999; Пипер и др. 2005; Радовановић 1977а, 2004б; Стефанов 2011, 2012, 2013; Стојановић 2006; Танасић 2005; Тодоровић 2012, 2014а, 2014б, 2014в; Тодоровић, Манојловић 2015; Тополињска 1982.

Каџи, Курохаџи 2004). У пољској школи по угледу на англистичку литературу и генеративну граматику наилазимо и на термилошко решење *complex predicates* (Јенджејко 2013), али и традиционалне *predykaty peryfrastyczne* (Јенджејко 2011) и *predykatory analityczne* (Коритковска 2014), под утицајем З. Тополињске (1982).

У германистичкој литератури општеприхваћени термин јесте *функционални глаголски спој* (нем. *Funktionsverbgefüge*), који се састоји из именског и глаголског дела (нем. *Gefügendomen* и *Funktionsverb*) (в. Винхарт 2005, Дуден 2005, Енгел 1998, Камбер 2008, Марушић 2015, Флајшер 2007, Хелбиг, Буша 1998). Термин *функционални глагол* (нем. *Funktionsverb*) преузет је у граматици П. Мразовић и З. Вукадиновић (2009) за означавање дела *перифразе глагола*.²⁹

Романистичка лингвистика познаје разноврсне утицаје. Шпанска традиција показује термин *combinaciones verbonominales*, а у образлагању ове појаве јављају се разноврсна тумачења глаголске компоненте. Лингвистичка литература о глаголском делу перифрастичке конструкције у романским језицима даје четири термина: *verbo formetatico*, *verbo funcional*, *verbo de apoyo (verbos soporte)* и *verbo liviano* (Бустос Пласа 2003). Први термин заправо потиче од Пражана, који су утицали и на проучавање тзв. *функционалних глагола* (нем. *Funktionsverbgefüge*, шп. *verbo funcional*) у германистичкој лингвистици. Француска школа и Грос (1981) дали су трећи термин (фр. *verbe support*). Последњи термин потиче од Јесперсена (1961) и англистичке литературе (енгл. *light verb*). У португалској лингвистици среће се и термин *construções com verbo-suporte* (утицај француске школе), али је прихваћен и немачки термин (Атаиђи 2001).

Славистичка литература доноси више разноврсних термина, а многи су описног карактера. Код Градинарове (2012) то је *описательные предикаты*, али она пописује и листу најучесталијих термилошких решења у источној славистици: *описательные формы глагола* (Буслаев), *глагольно-именные описательные выражения* (Мордвилко), *аналитические конструкции* (Гак), *описательные глагольно-именные обороты* (Лекант, Лагузова), *описательные фразеологические обороты* (Виноградов), *аналитические лексические коллокации* (Телија), *описательные предикаты* (Канза, Макович, Кузменкова, Всеволодова), *глагольноименные словосочетания* (Грошева), *словосочетания с ЛФ-глаголами* (Апресјан), *вербальные синлексы* (Климовскаја, Лобанова) и др. У бугарској литератури, традиционално пратећи најпре општеславистичка достигнућа, спомиње се неколико термина: *глаголно-именни словосъчетания с лексикално свързано значение*, *глаголно-именни устойчиви словосъчетания и фразеолоиди*, *мултивербизирани названия*, *глаголно-именни словосъчетания за действия*, *декомпозирани предикати*, *колокации*, *аналитични предикати*, *перифразни предикати* (в. Стефанов 2013).

С обзиром на то да је појава перифрастичких глагола (како и сам овај опис термилошких решења показује) иманентна не само српском језику већ и другим језицима – што Радовановић, како је већ било речи, повезује са *европеизацијом* и

²⁹ „Sam [функционални] глагол делимично губи своје значење, носилац значења је именичка и предложна фраза. Глагол задржава само функцију обележавања лица и броја, стога и носи име функционалан. Sam спој речи називамо *глаголском перифазом*.” (Мразовић, Вукадиновић 2009: 300) За И. Лазивић Коњик (2006) то је *глагол-оператор* – глагол који и синтаксички и логички представља део предиката, али употребљен самостално нема статус предиката (2006: 223).

културом у контакту³⁰ –, наводимо и фреквентније конструкције у неким европским језицима (словенски, германски и романски)³¹:

руски (*вести борьбу, дать разрешение, идти в атаку, оказывать помощь, производить шум, сделать заявление, наносить обиды, давать отпор, вести прения, осуществлять профилактику, делать иглоукальвание, делать метрографию, заключать союз, вводить в заблуждение* итд.),

бугарски (*извършивам ремонт, нося отговорност, водя протокол, даде обещание, правя престъпление, влиза във владение, обръщам внимание, имам значение, вземам растие, упражнявам влияние* итд.),

словеначки (*dajati pobudo, doseči soglasje, doživeti katastrofo, imeti iluzije, izreči pohvalo, izvesti priprave, opraviti kontrolo, sprejeti zakon* итд.),

македонски (*чувствува благородност, трпи мака, свртува внимание, се однесува срдечно* итд.),

пољски (*mieć / odczuć podziw, otrzywać / dostać pomoc, nawiązać przyjaźń, zrobić ukłon, dokonać obliczeń, prowadzić badania, wydać rozkaz, robić pranie, dokonać odkrycia, wykonać telefon* итд.),

енглески (*to feel admiration (for), to receive help (from sb), to strike up a friendship, to make calculations, to conduct research, to give an order, to make a discovery, to make a phone call, have a look, take a bite* итд.),

немачки (*Auskunft geben, zur Verfügung stehen, eine Antwort geben, zur Kenntnis nehmen, Dank sagen, Angst haben, Kenntnis geben, Anwendung finden, in Wut sein, in Verzweiflung sein, in Verwirrung sein* итд.),

шпански (*echar una dormida, tomar el pelo, hacer buenos oficios, hacer memoria, hacer una consideración, dar una bofetada, decir gracias, dar explicaciones, dar las gracias, hacer una alusión, echar un sueño, cometer un asesinato, asumir una responsabilidad, pedir un deseo, dar un abrazo, dar un salto* итд.),

француски (*avoir un sanglot, faire un cri, jeter un coup d'œil, présenter ses excuses, donner un coup de pied, prendre sa source, faire une photo* итд.),

португалски (*pôs à prova, estar na dúvida, dar uma resposta, fazer uma pergunta, pôr à disposição, estar em depressão, estar em fúria, estar em desespero* итд.).

³⁰ В. и илустрацију Јенджејко (2011: 28): “The following examples represent complex predicates which belong to the group of idiomatic syntactic constructions: *ispytywat' voschiščenije (dla Ngen)* (Russian) = *mieć // odczuć podziw // zachwyć (dla+Ngen)* (Polish) = *to feel admiration (for)*; *polučat' pomošč (+ot Ngen)* (Russian) = *otrzywać // dostać pomoc (od Ngen)* (Polish) = *to receive help (from)*; *zaviazыvat' družbu* (Russian) = *to strike up a friendship, to become friends*; *opraviti kontrol* (Slovene) = *to conduct an inspection*; *dajati povod* (Slovene) = *to provide a reason*; *sozdavam zaključok* (Bulgarian) = *to draw a conclusion*; *izrazuvam soglasnost* (Bulgarian) = *to give one's assent*; *činit natlak* (Czech) = *to exert pressure*; *dělat iluze* (Czech) = *to create delusions*; *přinášet problémy* (Czech) = *to cause trouble*; *eff ectuer un virement* (French) = *to make a (wire) transfer*; *faire des eff orts* (French) = *to make an eff ort, to exert oneself*; *donner l'ordre* (French) = *to give an order*; *in Wut geraten* (German) = *to fl y into a rage*; *Abhilfe schaff en* (German) = *to find a remedy*; *in Angst verstzen* (German) = *to frighten*; *Anklang fi nden* (German) = *to meet with sb's approval*; *tehda paatos* (Finnish) = *to make a decision*; and in English: *to pay a visit, to feel hunger*.”

³¹ Консултована је следећа литература: Алџео 2006; Атаиђи 2001; Бустос Пласа 2003; Вјежбицка 1988; Градинарова Анатолијевна 2012; Грос 1981; Дуден 2005; Ђукановић, Пипер 2009; Енгел 1998; Јенджејко 2011; Јесперсен 1961; Лис 1960; Лич и др. 2009; Острцова 2013; Пејовић 2012, 2015; Просвирина 1983; Радовановић 1977а; Стефанов 2013; Тополињска 1982, 2009б.

2.2.1.5. Још нека термилошка решења у србистици / сербокроатистици

Поред термина *декомпоновани предикати*, који је уобичајен у новијој српској лингвистичкој терминологији, такве јединице називају се и *аналитичким предикатом / глаголским изразима* (Пипер 2005, 1999), *перифрастичким предикатским изразом* (Тополињска 1982), *перифрастичким предикатима / предикатским конструкцијама* (Керкез 1998, 1999), *глаголско-именичким изразима / синтаagmaма* (Мршевић Радовић 1987), *аналитичким глаголско-именичким синтаagmaма* (Петровић 1989), *перифразом глагола* (Мразовић, Вукадиновић 2009) и сл. Издвојићемо мишљење трију ауторки.

Д. Керкез уводи термин *перифрастичка предикатска конструкција* и представља је као минималну двочлану конструкцију са структурним језгром *глаголски конституент + номинални конституент*.

За нас је овде најважније мишљење З. Тополињске (1982: 36), која у славистичку литературу (најпре у пољску лингвистичку школу и неке јужнословенске) уводи термин *перифрастички предикатски израз* и дефинише га као формализацију „предиката у облику конструкције са две компоненте: синсемантични глагол + номинализован и исказ”, и даље то „је вербална формализација предиката чије је право језгро формализовано у одговарајућој именици”. Проширујући репертоар глаголима који немају једнолексемске парњаке, ауторка под перифрастичким конструкцијама подразумева и јединице које уносе неку модификацију, издвајајући конструкције *inchoativa* и *terminativa* (али и друге). Уносећи измене у предикатско-аргументску структуру, конструкције са инхоативним и терминативним значењем сигнализирају почетну или завршну фазу глаголске радње (фазна перифраза)³²: *упустити се у критику*, *ступити у штрајк*, *покренути производњу* (*почети критиковати / штрајковати / производити*) итд., *обуставити рад*, *изгубити поверење*, *ускратити помоћ* (*престати радити / веровати / помагати*) итд.

Потврду за овакво тумачење налазимо код В. Петровић (1989: 47), која прави диференцијацију између декомпонованог предиката и *перифрастичког израза*. Ауторка показује да декомпоновани предикати представљају скуп од две речи са ослабљеним значењем једне и кључним, неизмењеним значењем друге лексичке компоненте (дакле, пратећи М. Радовановића), док перифрастички предикатски израз представља скуп од више речи са унеколико модификованим значењем једне компоненте (пратећи З. Тополињску). Такве потврде налазимо и код И. Лазих Коњик и М. Стефанова, али и других савремених истраживача (Ајџановић 2008; Бјелаковић; Ајџановић 2007; Јакић 2011; Јакић, Шева 201; Коњик 2006, 2007; Лазих Коњик 2006; Стефанов 2011, 2012, 2013).³³

³² Заправо, конструкције са *фазном перифразом* (конструкције са терминативним и инхоативним значењем) нису исто што и конструкције са фазним глаголима. Уп. *обуставити рад – престати радити* → V_{semcop} + N_{dev} – V_{faz} + V_{пунозначни} (семикопулативни глагол + девербативна именица, фазни глагол + пунозначни глагол).

³³ Иако не прави разлику између типова конструкција, Вјежбица уноси новину у тумачење перифрастичких глагола, а који свакако могу указивати на то да је питање декомпоновања некад далеко проблематичније него што се то чини. У поглављу насловљеном “Why can you *have a drink* when you can’t **have an eat*?” (1988: 293–358) ове конструкције именује као *periphrastic verbal constructions*, истичући следеће: “A translation into a more conventional metalanguage could read: ‘The have a V construction is *agentive, experienter-oriented, antidurative, atelic, and reiterative*’ [курзив С.Т.]” (1988: 300).

2.2.2. Термилошко одређење – перифрастички глаголи

Коначно, треба дати следећи закључак у смеру бољег проучавања ове појаве, а који ће нам помоћи у постављању методологије рада. *Перифраза предиката* (перифрастички предикатски израз, аналитички предикат, перифрастички предикат итд.) односно *перифрастички глагол* (у ширем смислу) укључује појаву *декомпонованог предиката / глагола*, односно, декомпоновани је само његова подврста. Ако се процес аналитичности у овом смислу поистовети са перифрастичношћу, ову премису потврђује констатација П. Пипера „да је декомпоноване предикате оправдано сматрати једним од неколико видова језичког аналитизма, блиским синтаксичком аналитизму”, па у „основи тако схваћене декомпонованости стоје аналитички глаголски изрази као вид лексичко-граматичког аналитизма, који је својим синтаксичким обликом сличан фразеолошким јединицама, а садржајем ближи лексичким јединицама” (Пипер 1999: 43)³⁴. Зато ће се у овом раду одвојено посматрати декомпоновани глаголи и перифрастички глаголи. Иако им је структура наизглед иста, они се битно разликују према способности њиховог свођења на једну глаголску лексему. То је код декомпонованог могуће, он нужно имплицира постојање недекомпонованог, једнолексемског глагола из којег се деривира декомпоновани, као његова функционална варијанта без разлике у значењу (могућност ревербализације) уз могућност стилистичког маркирања, а код перифрастичког таква могућност не постоји и имплицира се значење двоелементне глаголско-именичке конструкције дескриптивног карактера јер глагол на одређени начин модификује дати израз уносећи у њега различите семантичке компоненте (исп. Тополињска 1982, Петровић 1989, Лазић Коњик 2006, Стефанов 2013 итд.). Заправо, пратићемо истовремено термилошка решења неколико аутора: према З. Тополињски и П. Мразовић и З. Вукадиновић (које то именују као перифрастични предикат и перифраза глагола, али су термини сродни), ми ћемо заправо овај термин модификовати у *перифрастички глагол*. Са друге стране пратићемо и линију М. Радовановића³⁵, па ћемо његову подврсту називати *декомпоновани глагол*. Сматрамо да је сваки декомпоновани глагол перифраза, док сваки перифрастички није и декомпоновани глагол. Употребом термина *глагол* уместо *предикат* ми заправо подржавамо теоријску премису С. Танасића (2005)³⁶, јер се појава коју описујемо заправо не односи само на глагол у личном глаголском облику и синтаксичкој функцији предиката, већ би то заправо био и глагол у неличном глаголском облику који не врши такву функцију (већ нпр. адвербијалну), иако се доминантно³⁷ среће у синтаксичкој позицији предиката. На то нас наводи и чињеница да се под декомпоновање подводе врсте речи именице, придеви и прилози (в. Тополињска 1982, Чутура 2012, 2020; Лазић Коњик 2006;

³⁴ И иначе, у *Синтакси* (Пипер и др. 2005: 2005) овај аутор подводи декомпоновани под аналитички.

³⁵ У *Синтакси савременог српског језика* (Пипер и др. 2005: 315) користи се термин декомпоновани предикат с назнаком да је у употреби и алтернативни термин перифрастични.

³⁶ Реч је о раду „Декомпоновање глагола и структура просте реченице” (*Јужнословенски филолог*, LI, 1995, 157–166), прештампан у Танасић 2005 (стр. 123–134). С. Танасић показује да се глаголска лексема не разлаже само у позицији предиката, већ и у безличним глаголским облицима у функцији глаголских прилога или инфинитивне (и презентске) допуне глаголима непотпуног значења у сложеном предикату: *вршећи притицање, извршивши утицај, треба пружити подршку* итд..

³⁷ „Глагол се у одређеним ситуацијама подвргава процесу декомпоновања у свакој позицији у реченици мада се он, по својој природи, најчешће налази у функцији реченичног предиката. Зато је и ова појава најчешће и најзначајнија управо у овој позицији.” (Танасић 2005: 133)

Ковачевић 2000, 2003, 2007; Тодоровић 2012 итд.), а не синтаксичке позиције (нпр. атрибут, објекат итд.). Са друге стране, израз *перифрастички* уместо *перифрастични* сматрамо подобнијим, с обзиром на то да се он заправо односи на граматикализовани облик (тиче се поступка перифразе), а не чисто описни.³⁸ Коначно, појава *перифрастички глагол* укључиваће појаву *декомпоновани глагол* и *перифрастички глагол у ужем смислу*, с тим да ће се у класификацијама код јединица које сматрамо *перифрастички глаголи* подразумевати да су то оне у *ужем смислу*

Табела 4: Подела перифрастичких глагола

перифрастички глагол	перифрастички глагол у ужем смислу
	декомпоновани глагол

2.2.3. Типологија перифрастичких глагола

У литератури се на више начина и са различитих аспекта, некада и без подобних критеријалних одредаба приступало тумачењу перифрастичких глагола. Познати су и проучени многи лингвистички и нелингвистички фактори који утичу да се одређена глаголска лексема декомпонује, или да се створи одређени перифрастички израз. Истовремено, дат је и попис многих конструкција које представљају перифрастичке глаголе (формално-граматичка класификација). Навешћемо неке од истраживача: Бугарски 2004; Ивић 1988, 2000; Керкез 1998а, Керкез 1998б; Керкез 1998а, 1998б, 1999; Кликовац 2008; Коњик 2005,2006; Пипер 1999; Радовановић 1977, 1986, 1990, 2004а, 2004б; Стојановић 2006; Тополињска 1982; Мразовић и Вукадиновић 2009; Пипер и др. 2005, Стефанов 2013; Луковић 1996 итд. У конструкције аутори издвајају као најтипичније следеће: *semcop + Ø / do / iz / van + G, semcop + D, semcop + Ø / u / na / za + A, semcop + pod / sa + I, semcop + u / na + L, cop + Ø / od + G, cop + u / na + L, cop + pod + I, cop + na / za + A* итд. Након првих радова М. Радовановића (1977), М. Ивић (1988) је дала узроке настанка, истовремено проширујући тумачења: (1) непостојеће глаголско име за идентификацију одређене радње; (2) постојећа истокоренска глаголска лексема, али именица у односу на њу реализује другачије значење; (3) институционални карактер; (4) непожељно именовање; (5) имперсонализација; (6) плурализација радње; (7) конкретизација у смислу начина вршења радње, квантификативне модификације или експресивно-емотивне и стилске маркираности; (8) неутралност глагола у односу на категорију имперфективности / перфективности: двовидски карактер или непостојање видског парњака; (9) повишена могућност детерминације; (10) избегавање двосмислености; (11) образовање активне / пасивне конструкције. Скоро па четири деценије након многих својих истраживања која је допуњавао како својим истраживањима, тако и истраживањима других, М. Радовановић (2006: 222–223) даје суму најбитнијих узрока за овакав настанак:

³⁸ в. РМС IV 1971: 390: „**перифрастичан**, -чна, -чно грч. који описивањем објашњава нешто, описан” и „**перифрастички**, -а, -б који се односи на перифразе.”

несинонимичност, апстрактност, стилска обележеност, институционализованост, непостојање одговарајућег глагола, неутралисање обавезне транзитивности, отклањање двовидности, 'сликовитост', лакше увођење фазе, 'плурализација' предикације, еуфемизација, специфичности детерминације глагола, семантичка (лексичка) 'пасивизација', семантичко разрађивање и др. Одличан попис узрока који донекле одговара претходним радовима, али их и проширује, може се наћи и код домаће ауторке Лазић Коњик (2006), али и у докторској дисертацији бугарског колеге М. Стефанова (2013).³⁹

Овде више нећемо улазити у тумачења разлога перифрастичких глагола: ово би оптеретило на овом нивоу преглед историјских поставки, а друго, предочени попис узрока омогућио нам је заправо да формирамо теоријско-методолошку апаратуру прецизно одредивши методе рада и хијерархизацију критеријума (в. тачку), што се заправо односи и на предочавање класификације и типологије перифрастичких глагола.

2.2.4. Преглед литературе о перифрастичким глаголима и функционалним стилевима

Д. Кликовац (2008б) је декомповање назвала својеврсном *експлицитном категоризацијом појмова*. Кренувши од декомпоновања глагола⁴⁰, ауторка наговештава да је у том процесу присутна „jedna vrsta eksplicitne kategorizacije na nivou višem od osnovnog”, односно да је радњама *анализирати, уплаћивати, пописивати* заједничко то што се све оне *врше (вршити анализу / уплату / попис)*, дакле „eksplicitno se именује категорија која им је надређена” (2008а: 37), и даље, да је у питању „eksplicitna kategorizacija na višem nivou, jer se istovremeno именује i категорија основног нивоа (глаголском именicom) i виша категорија (глаголом општег значења)” (2008а: 59). Међутим, како ће показати у низу својих радова, Кликовац (2008а, 2008б) ове јединице посматра на нивоу идеолошког проучавања текста. Перифрастичке глаголе као синтаксичке конструкције карактеристичне за превасходно административни и публицистички стил, према речима ове ауторке, омогућавају разноврсне манипулације информацијама, као што је избегавање вршиоца радње, ограничавање права прималаца текста, изазивајући при томе, у зависности од контекста, економичност, еуфемистичност, шаблонизацију и сл. Пратећи линију изучавања И. Клајна и Р. Бугарског, она их доводи у везу и са појавом бирократизације језика, што резултира настајање *бирократског језика*. Сматрамо да је овај аспект веома важан у проучавању перифрастичких глагола, па га из тих разлога подводимо под шири план стилистичких

³⁹ На материјалу немачког, шпанског и португалског језика представљена је слична типологија (Атаиђи 2001; Бустос Пласа 2003; Винхарт 2005; Марушић 2015). Опис перифрастичких глаголско-именских конструкција у српском књижевном језику дат је у дисертацији руске ауторке О. А. Просвирине: Ольга Артемовна Просвирина, *Глагольно-именные связанные словосочетания перифрастического типа в современном сербскохорватском литературном языке*, Московский государственный университет имени М. В. Ломоносова, Филологический факультет, 1984. На жалост, пошто нам је приступ овој дисертацији ограничен, имали смо само мањи увод у њену садржину.

⁴⁰ Сходно томе, Д. Кликовац (2008а) посматра и друге врсте речи (именице, придеве и прилоге) као својеврсне продукте експлицитне категоризације, што чини и Радовановић (2004б), а у својим радовима декомпоновањем прилога и И. Чутура (2012, 2020).

испитивања, а као важно полазиште видимо управо језик администрације (и бирократије).

2.2.4.1. Административни стил

Проучавајући административни стил разних светских језика, најпре француског, немачког и енглеског, истраживачи истичу различите категорије које се свакако могу везати и за српски језик. У литератури је показано више лингвистичких и стилистичких особености као импулса административног језика и његових подсистема: технички термини, архаични изрази, формалност, кондиционали, имперсоналност, синтаксичка комплексност, пасив, вишеструка негација, фразеолошки обрти, номиналност стила и номинализација итд. (Андерсон 2006; Данет 1985; Крендал, Чероу 1990; Хилтунен 2012, Цао 2007 итд.). Србокroatистичка стилистичка литература, истражујући одлике административног и публицистичког стила, указује на високи степен номиналности ових стилова и присуство номинализованих структура, а самим тим и перифрастичких глагола (перифрастичких / декомпонованих предиката, перифраза глагола итд.) (в. Тошовић, 2002; Кликовац 2008а; Силић 2006; Јовановић 2010; Симић 1996; Луковић 1994, 1996; Радовановић 1977а, 2006; Лазић Коњик 2006; Манојловић 2013 итд.). Сматра се да је *тежња ка безличности и опитости* у изражавању довела и до прекомерне номинализације (Радовановић 2004б: 177), а корени за ову појаву најчешће се траже у административном стилу. Тако је и сам номиналан стил у административном дискурсу предмет не само синтаксичке и семантичке анализе, већ и прагматичке, као и когнитивнолингвистичке и социolingвистичке (Радовановић 2004: 204). Они који се баве лингвистичким аспектом административног стила наводе да су за недовољну јасност одговорне синтагме састављене из мноштва зависних чланова (Луковић 1994; Јелић, 1986). Тошовић (2002: 370) посебно упозорава на нагомилавање облика генитива у оквиру именичких синтагми и предлошко-падежних конструкција, што, према његовом мишљењу, доприноси неразумљивости текста правних аката. Нагомилавање именица у синтагмама може се повезати са утицајем немачког језика, који је именичке природе (Јелић 1986: 117). Наиме, у језику који је глаголског карактера какав је српски, овакво неконтролисано низање именица представља главни узрок неразумљивости нормативних текстова. У овој чињеници слажу се поједини истраживачи административног стила, где истичемо Луковића (1994), који наводи екстралингвистички фактор: појава номиналности стила, најпре у српском језику, развијена је под утицајем немачког језика, *који је имао историјско-политички утицај и на развој српског правног стила*. Свакако, за данашњи појам правног и административног језика везује се утицај – поред немачког (особито за југословенски простор) – и енглеског језика (в. Матила 2013). Најновија тенденција у српском језику јесте незауостављиви продор енглеског језика као светског и званичног језика на многим нивоима његове структуре. Треба додати и то да је у историјском смислу на развијање оваквог стила у администрацији утицао и језик дипломатије, па се, заправо, уз немачки језик ту нашао и француски. Познат као језик дипломатије (Андерсон 2006: 11), француски је уз латински језик имао највише утицаја на развој тзв. *law language* (Тирзма 1999: 77). Овакав утицај објашњава се разноврсним факторима: историјским, социолошким, политичким, правним итд. (Крендал, Чероу 1990).⁴¹ Међутицај свих

⁴¹ Статус правног језика француском, али и другим језицима, даје и извесну престижну функцију.

ових језика – француског, енглеског, немачког (и латинског) – донекле су описани у светској литератури која се бави односом језика и права (администрације), стога се код различитих истраживача доноси и разноврсни називи оваквог дискурса: *bureaucratic language*, *officialesse*, *the language of public administration*, *Civil Service language* итд. (в. Андерсон 2006: 9). Такође, утицај ових језика као језика дипломатије често се доводи и у везу са појавом *lingua franca* (Коцбек 2006), и сродних појава попут *The ELFE (English as a lingua franca for Europe)*, или *Eurospeak*. Свакако да резултат ових мултикултуралних и мултилингвистичких утицаја превасходно у Европској унији и дипломатији утицао не само на стварање хибридних форми и стилова (Андерсон 2006: 12) већ и на превагу одређених система на друге, а то се најпре огледа у утицају француског и енглеског језика на све остале правно-језичке системе Европе и света.

Ми не видимо ваљане разлоге да се не сложимо са прегледаном литературом, стога појаву номинализације и њој подређене перифрастичке глаголе тражимо управо у коренима административног стила, а вањски утицај везујемо за посредство енглеског, немачког и француског језика, као историјско-политички важних језика. Морамо, међутим, овде истакнути и то да литература у којој су испитивања вршена на дијахроном корпусу српског језика показује да је српски језик и у историјској перспективи равоја показивао тенденције ка номинализацији и стварању перифрастичких глагола. Треба додати да је и тада неизоставно био присутан екстралингвистички фактор и утицај стране литературе. Прихватање страног утицаја ми видимо као тежњу ка интелектуализацији језика (в. горе), односно издизања на виши ниво, а како би се достигао тај степен апстракције, номинализација је одлично средство.⁴²

2.2.4.2. Утицај административног стила

Какав је однос литературе према утицају административног стила на друге стилове? Познат је отпор неких српских лингвиста и нормативиста према прекомерној употреби административних јединица (тзв. *канцеларизама*) у другим стилевима. Најчешће се у испитивању публицистичког и научног стила говори о феномену мешања и преласка готових шаблона из административног дискурса у преостала два. Сваки од функционалних стилова има свој избор јединица, начин организовања, циљ, сврсисходност, ефицијентност, контекст и сл., односно, „одликује се структурно-информативном целовитошћу и прагматичком усмереношћу ка постизању одређеног комуникацијског циља у датој друштвеној области, а у вези с тим, сврсисходном селекцијом и дистрибуцијом језичких и нејезичких средстава” (Петровић 1989: 19). Међутим, парцелисаност свих области човекове личности и друштвених активности,

⁴² Не смемо заборавити да је дијахронијски корпус српског језика доста ограничен у погледу функционалностилске репартиције, а да се истраживања често врше на оним стилевима што би потпадало под пословно-правна документа (данашњи административни стил). Владислава Петровић у својим двама радовима (1990б, 1991) показује употребу глагола *чинити* у историјској перспективи, претежно у језику 18. и 19. века (Доситеј и Његош). Ауторка ће и сама приметити да перифрастички глаголи нису доминантно средство као у савременом стању, али и да се често користе с циљем уопштавања, интелектуализације, пасивизације итд. А. Стојановић (2006) слично примећује у језику науке. Наиме, аутор је показао да се конфигурисање научног стила одвија још у предвуковском периоду у научно-уџбеничким текстовима.

као и јединице које њих морају номинovati, условљавају да дође до њиховог прелажења из једног система у други, и обратно. Радовановић (1986) ову појаву назива *заменом кода*, што је функционалностилска „*pogrešna, neprikladna, neadekvatna, nepodesna* употреба једног govornog varijeteta umesto drugog (kao rezultat isto tako, pogrešnog, neprikladnog, neadekvatnog, odnosno nepodesnog izbora među alternativnim mogućnostima)” (1986: 183).⁴³ С друге стране, Б. Тошовић (2002) појаву именује као *монолингвално пребацивање*, што је пребацивање у оквиру саме функционалностилске диференцијације језика, а не на неку другу (територијалну, социјалну и сл.), па „нпр. нема потребе разматрати прелазак са НФС [научни функционални стил] на жаргон, јер то није прелазак у оквиру различитих диференцијација језика, већ у оквиру једне – функционалностилистичке” (2002: 15). Тиме, практично, долази до нерегуларног односа међу елементима на синтагматском и парадигматском плану различитих стилова. Различита су мишљења и тумачења у проучавању, нормативистичког, функционалностилистичког, комуниколошког и сл. приступа, али се закључци сведе на две опречне премисе. Са стране комуникацијске употребе језика, овакво мешање може бити корисно, јер ствара унификацију и лакши продор информације и с обзиром на ограничења која сваки функционални стил има – а има их сваки, па макар у прагматичком смислу – корисно је преузимање одређених јединица зарад лакшег функционисања. Са друге стране, самим овим ‘пребацивањем’ ништи се основна карактеристика стандардног језика – полифункционалност. Сродност у погледу одабира средстава ова три функционална стила стављају се под окриље тзв. *функционалних комплекса*. У србистичкој литератури (под утицајем славистичких истраживача, нарочито некадашње чехословачке стилистике) публицистички, административни и научни стил према природи њихових функција сврставају се у сферу *јавне комуникације*, па се називају *специјалним функционалним стиловима* (Тошовић 2002, Лукови 1996 итд.).⁴⁴ Истакли бисмо да ова чињеница утиче и на то да се номинална употреба уз велико присуство номинализованих јединица посматра и као маркер специфичног дискурса, што често доводи и до стварања *језика струке* и *специјалних језика* (*special languages / languages for special purpose*): разлози за овакве појаве врло често су повезани са потребама струке и осликавају општу тенденцију, не само у овим стиловима и не само у српском језику, већ промену на глобалном нивоу (Тодоровић, Манојловић 2015).

Табела 5: Издвајање специјалних стилова

СТИЛОВИ		
ЗА СПОРАЗУМЕВАЊЕ		УМЕТНИЧКИ
језички стил личне комуникације	<i>језички стилови јавне комуникације</i>	књижевно-уметнички стил
разговорни стил	административни научни публицистички	
	<i>(поједини стручни језици)</i>	

⁴³ Употребу номинализације и сродних јединица Радовановић (Радовановић, Бугарски 2007: 46) посматра и као одраз језичке економије, али и врсту слободнијег прелаза преко граница функционалних стилова „*sve do mešanja stilova i njihove neprimerene upotrebe*” (Радовановић 2004б: 207).

⁴⁴ Чак и Радовановић у многим својим радовима указује на ову тенденцију, а слично се може наћи и у граматици П. Мразовић и З. Вукадиновић (2009).

У овој дисертацији ми се опредељујемо управо за ово термилошко решење, с обзиром на то да су перифрастички глаголи, према претпоставкама, иманентна особеност специјалних стилова српског језика, што произилази из чињенице да су често проузроковани номинализационим процесима у језику ових стилова. Заправо, они су иманентно својство најпре језика администрације, а тек потом публицистике и науке.

2.2.4.3. Научни и публицистички стил

Када је реч о другим двама функционалним стиловима, може се пронаћи велики број истраживања везаних за испитивање публицистичког стила, где у први ред треба ставити резултате истраживања Ј. Јовановић (2010), В. Петровић (1989), И. Лазић Коњик (2006), али и многих других. У последњој деценији, изашла су и три важна истраживања публицистичког стила и политичког језика, реч је о оспезним докторским дисертацијама, приређеним за потребе монографија, а реч је о истраживањима која се баве рекламано-пропагандним жанром (Слијепчевић Бјеливук 2021), новинаским вестима и извештајима (Спасић 2016) и коначно медиолошких родова и врста публицистике (Јовановић 2019). Научни стил до сада је можда и најмање проучен у том погледу, где бисмо издвојили радове А. Стојановића (овде само рад Стојановић 2006), као и истраживања М. Николић (2012, 2014) о научно-уџбеничком подстилу. У истраживање административног стила релативно скоро отиснули су се и млађи истраживачи функционалних стилова (Манојловић 2013, Манојловић и др. 2015, Тодоровић, Манојловић 2015 итд.). Дијахроној перспективи своју пажњу посветили су истраживачи новосадске школе, почев од неких радова В. Петровић (Ружић) (Ајџановић 2007, 2008; Бјелаковић, Ајџановић 2007; Војновић 2007а, 2007б итд.). На нивоу овог приказа литературе фокусирали смо се да попишемо нека од најактуелнијих истраживања перифрастичких глагола у изабраним функционалним стиловима. Теоријска анализа стилистичке литературе која се тиче и уже језика струке (језик медицине, спорта, права, закона, контрастивна истраживања итд.) и новијих утицаја страних језика на српски у том домену неће бити предмет наше расправе, те се овде заустављамо само на попису важних референци.⁴⁵

⁴⁵ Нпр. Бонковски 2004: R. Bońkowski, Узајамни утицај терминологије и опште лексике у српском језику: на примеру језика спорта, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 32/1, 245–253; Васић, Прћић, Нејгебауер 2001: Вера Васић, Твртко Прћић, Гордана Нејгербауер, *Речник новијих англицизама: Ди уи speak anglosrpski?*, Нови Сад: Змај; Дурбаба 2013: Оливера Дурбаба, О неким специфичностима публицистичког функционалног стила, у: М. Ковачевић (ур.), *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу*, Књ. 1, *Традиција и иновације у савременом српском језику*, Крагујевац: ФИЛУМ, 237–253; Јовановић 2011: Јелена Јовановић, О колоквијализмима и жаргонизмима у језику српске штампе, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 40/1, 99–113; Левашкиевич 2006: Ł. Lewaszkiiewicz, Konfrontativni osvrt na sportsku leksiku u oblasti fudbala u srpskom i poljskom jeziku, *Филолошки преглед*, 33/ 2, 153–165; Милић 2002: Мира Милић, *Термини игара лоптом у енглеском језику и њихови преводни еквиваленти у српском*, магистарски рад, Нови Сад: Филозофски факултет; Милић 2006: Мира Милић, Утицај енглеског језика на српски у процесу адаптације спортске терминологије, у: Љ. Суботић (ур.), *Сусрет култура. Зборник радова*. Нови Сад: Филозофски факултет, 583–590; Мићић 2003а: Софија Мићић, Identičnosti, sličnosti i razlike u nazivima za oboljenja i telesne poremećaje u engleskom i srpskom jeziku, *Primenjena lingvistika*, 4, 96–104; Мићић 2003б: Софија Мићић, Osobnosti jezika za naučne i stručne namene, *Stomatološki glasnik Srbije*, 50/2, 97–101; Мићић 2004: Софија Мићић, *Nazivi bolesti i poremećaja u engleskom*

3. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПЕРИФРАСТИЧКИХ ГЛАГОЛА

Први део наше анализе чини изучавање структурно-семантичких карактеристика перифрастичких глагола у специјалним стиливима српског језика. Наиме, овај део анализе подразумева детаљну и систематичну класификацију перифрастичких глагола. Крећемо од структурних карактеристика пратећи њихове семантичке особености. Издвајамо вербалну компоненту, правећи поделу на семикопулативне и копулативне, испитујући степен десемантизације глагола. У оквиру ових јединица система издвојићемо облик деривације и да ли је он могућ, те, проматрајући дубинску структуру, разматрамо појаву девербативних и деадјективних, или неизведених именица. Посебно нас занима које се (предлошко-)падежне конструкције јављају као облици наведених именица. Ревербализација, односно могућност да се твори глагол долази на самом крају.

3.0. Типови конструкција

Ако кренемо од базичног критеријума, *структурно-семантичког*, треба описати формалне особености перифрастичког израза, али и семантичке особености јединица које творе. У оквиру овог критеријума, издвојиће се два нивоа анализа. Најпре ће класификација ићи у смеру семантичког описа вербалне компоненте (подразумевајући поделу на семикопулативне и копулативне) што је испитивање степена десемантизације вербалне компоненте. Након тога, класификација се даље разлаже на

i srpskom jeziku, Београд: Београдска књига; Мићић 2006: Софија Мићић, *Engleski i srpski termini za bolesna stanja – interdisciplinarni pogled*, *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 49/2, 267–275; Мићић 2009: Софија Мићић, *Студије о језику медицине у енглеском и српском*, Београд: Београдска књига, 2009; Мршевић Радовић 1978: Драгана Мршевић-Радовић, Неке фразеолошке особености спортског језика, *Наш језик*, 121–129; Половина 1998: Весна Половина, О језику спортских коментара, *Српски језик*, 3/1–2, 397–408; Силашки 2012: Надежда Силашки, *Српски језик у транзицији: О англицизмима у економском регистру*, ЦИД Економског факултета, Београд.

Додатна литература о функционалним стиливима и језичким карактеристикама: Благојевић 2008: Савка Благојевић, *Метадискурс у академском дискурсу*, Нишу: Филозофски факултет; Благојевић 2012: Савка Благојевић, *О енглеском и српском академском дискурсу*, Ниш: Филозофски факултет; Тодоровић 1998: *Савремено новинарство: вест, извештај, интервју, репортажа, ТВ сценарио, чланак, коментар, критика*, прир. Неда Тодоровић, Београд: Факултет политичких наука Универзитета у Београду, Чигоја штампа; Тошовић 1993: Бранко Тошовић, *Оглагољеност функционалних стилова*, *Јужнословенски филолог* 49, 57–74; Трифуњагић 2007: Иван Трифуњагић, Бирокупација језика у новинском тексту (нивои категоризације именичких појмова и декомпоновани предикат), *Прилози проучавању језика*, 38, 229–242; Животић 1981: Радомир Животић, *Изражавање новинара*, Београд: Савремена администрација; Животић 1993: Радомир Животић, *Новинарски жанрови*, Београд: Савремено новинарство; Киш, Ковачевић 2008: Наташа Киш, Јелена Ковачевић, О степену анализма декомпонованих предиката у правном стилу, *Прилози проучавању језика*, 39, 233–243; Петковић 2011: Јелена Петковић, О једном проблему негације и језику штампе, у: М. Ковачевић (ур.), *Наука и политика*, Филолошке науке: зборник радова са научног скупа, Пале: Филозофски факултет, 143–152.

испитивање степена семантичке деривације именица, односно да ли је реч о девербативним, деадјективним именицама из дубинске структуре, или неизведеним именицама. *Морфосинтаксички критеријум* помоћи ће у проналажењу подсистемских карактеристика именица и показаће устројства одређених структура (да ли је у питању предлошко-падежна или падежна конструкција). Морфосинтаксичко питање особености глагола нећемо узимати у обзир, јер испитивану јединицу посматрамо као глаголску, а не као конкретну реализацију на нивоу типологије предиката или у функцијама које врше нелични глаголски облици. Заправо, корпус у глобалу показује доминантну употребу у функцији предиката, стога реализације у конкретним контекстима неће утицати на додатна тумачења, јер би то одвело у чист дескриптивизам, а намера је превасходно да се извуку општи модели, који нашом дефиницијом *глагол* уместо *предикат* подразумевају да јединицу посматрамо независно од њене синтаксичке позиције. Тек уколико корпус покаже да се одређени модел не јавља у некој од функција неличних глаголских облика, то ће бити назначено. Коначно, критеријум *интерпретације* (могућност ревербализације) подразумеваће испитивање семантичко-синтаксичког суодноса конкретног перифрастичког глагола и његовог парњака. Овај критеријум у хијерархизованој структури заправо је последњи и овде ће претпостављати завршна тумачења појединачних конструкција. Он је полазна тачка за наредни део анализе (**в. 4. поглавље**).

Испитивани корпус, али и контролни корпус, показују пре свега да се испитивањем десемантизације глагола и демантичке деривације именица добија основна подела на копулативни глагол *бити* и семикопулативне глаголе. Ваљало би напоменути да степен десемантизације глагола у конструкцијама са глаголом *бити* није исти у свим реализацијама. То је примарно копулативни глагол, али се јављају и реализације у којима он преузима функцију семикопулативних, па осим чисто категоријалног значења он уноси егзистенцијално значење ‘постојати, налазити се’, као у примеру из табеле *бити у штрајку* [← штрајковати = ‘налазити се, постојати у штрајку’]. Такво значење може реализовати конструкција *у + L*. (исп. Ковачевић 2005, Лазић Коњик 2006) Пошто је глагол *бити* специфичан и доминантан као копулативни глагол, начелно га одвајамо у овој анализи, уз напомене да постоје реализације када он врши функцију семикопулативних глагола.

3.1. Конструкције са копулативним глаголом бити

Глаголску компоненту чини глагол *бити* који је сведен на категоријална обележја глагола (време, лице итд.), док номинални део чини именица, те се јавља више модела. У највећем броју случајева реч је о девербативним именицама, али се ту јављају конструкције са деадјетивним именицама, те они модели настали неизведеним именицама. Карактеристика свих ових именица јесте да спадају у ред *nomina actionis*, те означавају неку врсту „процеса”. Начелно правимо диференцијацију између, са једне стране, девербативних именица, те деадјетивних и неизведених именица – са друге стране.

3.1.1. Девербативне именице

3.1.1.1. Номинатив

Први модел јесте номинативна конструкција. Приликом ове употребе девербативна именица чини именски део новог предиката или постаје субјекат у реченици. Јављају се следеће именице: *узрок, повод, последица, разлог, намера, циљ, жеља, мишљење*. Модел изгледа овако:

$$N_{dev(Nom)} + V_{cop} (+ Lex_{(N,Adj)} / Clause)$$

Девербативна именица је у номинативу пошто се налази у позицији субјекта („Најбоља намера” Организације царистичких официра само је транспарент [...]” (НИКОЛИЋ, 324)) или именског дела предиката („Страна реч боље „продаје” робу је мишљење којим се руководе власници [...]” (ФИЛОЛОГИЈЕ, 91)). Може је пратити, што најчешће и чини, друга именица (N) или зависна реченица (Clause), као допунски чланови, а није немогуће да се јави и придев (Adj), што је веом фрекветно у примерима типа: „Намера је очигледна: потпуно померање ка поп музици.” (ЂУРКОВИЋ, 307)

[...] и то је један од разлога зашто је секс и постао масовни облик физичке доминације данас. (МАТЕМАТИЧКА, 16); Повод за овакву тврдњу је случај гашења новинске агенције „Тањуг”. (ПН, 2); Према речима Војислава Пантића, директора фестивала, намера организатора била је да представе разнолик програм [...] (ПН, 32); [...] чији се узрок бити разјашњен у sceni sa barmenom Lojdom [...] (КЈУБРИК, 101); [...] лечи од зла које је последица и узрок тарентизма [...] (ФИЛОЛОГИЈЕ, 57); Узрок томе је чињеница да «Духом Христос постаје причастив [...] (КОБЧАРЕВИЋ, 57); Osnovni cilj komercijalnog gajenja kultura biljnih ćelija је ostvariti visoku proizvodnost procesa u celini [...] (БИОПРОЦЕС, 169); Жеља ми је да на најбољи могући начин промовишем свој родни град [...] (ВН4, 37); Жеља је постојала, али ‘петлови’ су желели позајмицу, а наш ас само да потпише уговор. (СЗ, 13); Жеља је Бранко Пауљевић, десни бек Хајдука. (СЖ2, 3); Намера нам је да се спречи [...] најважнији нам је циљ да задржимо [...] (ВН6, 2); [...] да је његова намера била да се [...]. (ВН9, 14).; [...] а наше је мишljenje да би

dobijanje statusa opštine Vajmoku donelo značenje prednosti i mogućnost samostalnog odlučivanja [...] (D2, 20); Избацивање од стране Влаха из заједничке цркве [...] било је повод за писмо проте Јована Атанасијевића (ЗМС.ИС, 163); [...] што је повод да размишља о смислу уметности (ЗМС.КЊ, 121); „Рођење” ждребета је повод за неодлазак у Школу [...] (ЗМС.КЊ, 121263); [...] чији је циљ стално унапређење квалитета наставе, усавршавање научноистраживачког рада и уметничког стваралаштва (СТАТУТ3, 4)

Ове конструкције имају узрочно-последично, модално значење (иманица *намера*, *жеља*, *циљ*) или преносе мисаону раду или се њима дефинише неки појам (*мишљење*, *кршење*, *злоупотреба*). Наиме, оне се најчешће користе у рубрикама науке и публицистике у сврху интелектуализације језика и могу се заменити једнолексемским глаголом типа (*про*)узрокује (*нешто*) / *следи* (*од нечега*), *произилази* (*из нечега*), *желим*, *хоћу*, *намеравам*, односно пасивном конструкцијом *проузроковано је нечим*. Иако у испитиваном корпусу није пронађено, претрага интернета показује још неке именице типа *кршење* и *злоупотреба*. Наиме, ове конструкције доминирају у административном стилу, посебно у оним текстовима који се тичу закона о кршењу или злоупотреби нпр. људских права: „Кршење људских права у смислу овог закона јесте свака радња лица одређеног овим законом предузета у вршењу дужности”.⁴⁶

Терминологизованим сматрамо конструкције које иду уз именице типа *намера* и *циљ*, које су постале одликама научног стила.

Ukoliko se uzme u obzir da je cilj izlaganja bio da što slikovitije prikaže savremeni život u obe zemlje” [...] (ДЕКОНСТРУКЦИЈЕ, 166); Cilj ove faze je zamrzavanje proizvoda, tako da aktivna komponenta ostane nepromenjena. (БИОПРОЦЕС, 373); Стога је циљ ових истраживања нумеричко описивање и дефинисање начина просторног распореда стабала смрче, као основе за доношење различитих закључака од газдинског и еколошког значаја. (ШУМАРСКИ2, 193); Циљ нам је да, гледано са језичке стране, испитамо колико се и како језик користи као параван за дискриминацију [...] (ФИЛОЛОГИЈЕ, 44). Намера је била и да се испита утицај суплемената [...] (ХЕМИЈСКА, 405); [...] namera је да upoznamo читаоца s tim novim pristupima kroz zbornike tekstova koji su najvećim delom objavljeni u naučnim časopisima. (РЕКЛАМЕ, 4); Наиме, namera је да се покаже да Lakanov tekst nije mogao uticati na mladog Kjubrika (КЈУБРИК, 12).

3.1.1.2. Генитив

Генитвина конструкција честа је како беспредлошка, тако и предлошка, а очекивано је неколико предлога: *од*, *без*, *ван*.

1) У беспредлошки модел улази читав низ девербатива који има егзистенцијално значење, а интерпретира се различитим облицима. Модел изгледа овако:

$$V_{\text{cop}} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$$

⁴⁶ Нпр. Закон о одговорности за кршење људских права: 58/2003-1, 61/2003-14; доступан на: <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/reg/viewAct/2f3e4458-f3fc-4b33-ba43-3c6b29f3ff11>

Основна конструкција свакако је именица *мишљење*, као у примеру „Неки су мишљења да су рекламе одраз друштва” (ФИЛОЛОГИЈЕ, 115). Ове реченице интерпретирају се често егзистенцијалним реченицама типа *било је говора – говорило се о*, или предикатским реченицама типа *Они су говорили о*. Читав низ примера може се наћи у конструктима типа *било је говора, приговора, сукоба, успеха, разговора, помоћи, састанка, расправа, речи* итд. У зависности од ситуације могу се интерпретирати на различите начине. Овде преносимо три кључна примера ексерпирана Гугл претрагом:

„Такође, било је разговора о конкретним пројектним предлозима на којима ће се радити у наредном периоду заједно са другим партнерима из региона, као и о могућим изворима пројектног финансирања.”⁴⁷ „Током овог састанка било је речи о различитим питањима, а посебно указујемо на следеће”⁴⁸ „Највише састанка било је у Институту за ортопедско хируршке болести.”⁴⁹

Испитивани корпус, али и претрага других корпуса, показује да је најчешће речи о информативним жанровима у оквиру публицистике и званичним објавама и извештајима институција у оквиру администрације. У таквим текстовима, аутори врло често „извештавају” читаоце о одређеним процесним радњама које су се догодиле (званични *разговори, приговори, говори, састанци, расправе*, али то могу бити и званичне *речи* које је неко изнео, те *помоћ* коју је добио или *успех* који је постигао).

2) Предлошка генитивна форма са предлогом ОД иде уз именице *корист, помоћ, значај*, што је, заправо, најфреквентнија конструкција у свим стиловима. Модел изгледа овако:

V_{cop} + Prep (od) + N_{dev(Gen)}

– а интерпретирају се на следеће начине: *бити од користи – користити / бити користан; бити од значаја – значити / бити значајан; бити од помоћи – помоћи*:

Од животног није, али од изузетно великог значаја јесте. (ВН5, 48); [...] lakše ćete usvajati neka nova znanja koja će vam biti od velike koristi u poslu. (A9, 4); [...] сигурно бити од користи за етно-психолошко и антрополошко проучавање Прокупља и Топлице. (Т1, 15); ЕУ ПРОГРЕС је један од најзначајнијих [...] (Т2, 3); [...] sačuvati gledaoca za taj vrhunac od posebnog je značaja [...] (КЈУБРИК, 27); Ovaj most je od posebnog značaja za zemlje sa dobrom poljoprivrednom osnovom i tradicijom [...] (БИОПРОЦЕС, 11); Od posebne je koristi činjenica da se na kulturu biljnih organa može delovati aktivatorima i / ili prekursorima sinteze željenog proizvoda što omogućava povećanje produktivnosti kulture. (БИОПРОЦЕС, 57); Otkrivanje te tajne je, štaviše, stvar od životnog značaja za samog tumača. (ВУКОМАНОВИЋ, 13); U osnovnoškolskom programu standardnog srpskog jezika predviđeno je usvajanje jezičkih veština od ogromne koristi za uspešnu komunikaciju, ispoljavanje emocija, zapažanje i rasuđivanje. (ШАПЕ, 30); Од изузетног је значаја нагласити још синергичност богослужбене речи (КОНЧАРЕВИЋ, 56); [...] lakše ćete usvajati neka nova znanja koja će vam biti od velike koristi u poslu. (A9, 4); [...] koje će detetu biti od koristi [...] (ВЗ4, 46); [...] da bismo bili jedan drugom od koristi, jer se zna kakav odnos i saradnju imamo. (К1, 47); Национални веслачки центар је од

⁴⁷ <https://www.hit-vb.kg.ac.rs/index.php/2877-poseta-predstavnik-slovenskog-univer-gavrilo-romanovic>

⁴⁸ <http://www.zastupnik.gov.rs/cr/articles/dokumenti/izvestaji/65.-sastanak-upravnog-komiteta-za-ljudska-prava-cddh.html>

⁴⁹ <https://www.zdravlje.org.rs/kvalitet/2011/pdf/1/10/3.%20komisija%20BOLNICE.pdf>

значаја за развој [...] (C1, 22); [...] будући да је држава интерес од прворазредног значаја сваке заједнице (НИКОЛИЋ, 216).

Иако претрагом нашег корпуса нисмо успели да пронађемо пример за именицу *помоћ*, примећујемо да Гугл претрагом можемо наћи на стотине примера са овом конструкцијом, доминантно у публицистичком стилу и жанровима тзв. популарне науке. Нпр. „Instagram вам може бити од помоћи само ако знате да комуницирате и водите ваш налог на истом”⁵⁰ или „njihov angažman bio bi od velike pomoći Mostaru”⁵¹. Конструкција *од значаја* добија готово идиоматски карактер у публицистичком стилу, али и у административном, о чему ће бити речи (в. поглавље 5).⁵²

3) Генитивна конструкција могућа је и уз употребу предлога БЕЗ, у конструкцијама типа *бити без одбране / сагласности / мишљења / одобрења / става*. Модел изгледа овако:

V_{cop}+ Prep (bez) + N_{dev}(Gen)

Испитивани корпус није показао довољан број примерака, на супрот претрази на интернету: нпр: „Prestonica je bila bez odbrane tokom dva dana.”⁵³

Редак је и модел генитивне конструкције уз предлог *ван*:

V_{cop}+ Prep (van) + N_{dev}(Gen)

– и проналазимо га уз именицу *употреба*: „Od 1975. je van upotrebe [...] (B5, 14)”.

3.1.1.3. Акузатив

Акузативна конструкција могућа је у две предлошке варијанте – предлог ЗА и НА уз именице *похвала, осуда и штета*. Модел изгледа овако:

V_{cop}+ Prep (na / za) + N_{dev}(Ak)

⁵⁰ <https://www.bitmedia.rs/kako-mali-biznisi-treba-da-vode-svoj-instagram/>

⁵¹ <https://starmo.ba/dodik-uz-covica-ruski-angazman-bi-bio-od-velike-pomoci-mostaru/>

⁵² [...] што је од великог значаја будући да нам је циљ извоз електричне енергије. (B1, 5); Finale kupa je za nas od istorijskog značaja. (B4, 45); I dalje je od vitalnog značaja [...] (D1, 3); [...] i da su reforme u Grčkoj od 'izuzetnog značaja'. (D4, 14); [...] od ključnog je značaja [...] (D5, 5); Od izuzetnog značaja je [...] (D8, 3); [...] da će izlaznost biti od presudnog značaja [...] (P3, 2); Za nas su od suštinskog značaja garancije [...] (P4, 19); [...] koje nam je od velikog značaja [...] i tako se vratimo u pobjednički ritam. (P4, 41); [...] koji su ne samo od lokalnog, već i od regionalnog i državnog značaja. (P7, 14); [...] koje su od istorijskog značaja [...] (P8, 33); [...] ovo otkriće od izuzetnog kulturnog značaja. (P9, 19); [...] koja je od vitalnog značaja za naš pragmatizam. (LZ, 174); Ali spavanje je od vitalnog značaja [...] spavanje je od presudnog značaja da bi se [...] (MB, 14); [...] sastojka koji je od vitalnog značaja za razvoj bebe. (MB, 46); [...] ovog puta podršku koju vam porodica daje od velikog je značaja. (S5, 13).

⁵³ <https://www.telegraf.rs/zanimljivosti/zabavnik/2906261-proslo-je-100-godina-od-oktobarske-revolucije-promenila-je-svet-potpuno-a-u-rusiji-ne-znaju-da-li-im-je-donela-dobro-ili-zlo-foto-video>

Писани корпус не доноси велики број потврда за ове јединице, оне су најчешће у интернет претрази, представљају наслове новинских натписа и објава на интернет порталима, те се једино и доминантно срећу у публицистици. Оне имају значење закључивања на основу одређених садржаја, а чешће их бележимо уз семикопулативне глаголе, нпр. *ићи неком на шету*.

Одзив верника младеновачке Цркве је био за сваку похвалу и прикупљен новац ће бити упућен [...] (КАЛЕНИЋ, 46); Бити другачији од осталих за сваку је похвалу (ВИНОГРАД, 16); Посебно је за похвалу то што је уз сваку главу придодата помоћна библиографија радова [...] (ЗМС.КЛ, 203)

3.1.1.4. Инструментал

Инструментал је очекиван у конструкцијама са предлогом ПОД, а јављају се именице: *заштита, стечај, принуда, присмотра, утисак, утицај, власт*. Овим конструкцијама алтернативне су оне са глаголима типа *налазити се, остајати, држати* (неког) и сл.⁵⁴ Модел изгледа овако:

V_{cop} + Prep (pod) + N_{dev(Ins)}

Корпус показује доминанте именице *заштита, утисак, контрола* и *утицај*. Са друге стране, интернет претрагом пронађен је велики број примера који се тиче и осталих појмова (посебно *стечаја* или тзв. *стечајног стања / процеса*). Доминанте јединице у писаном корпусу публицистичког и научно-популарног стила указују на њихову лексикализацију.

[...] да је појас под непосредном заштитом! (ВН2, 24); Суботичани (Спартак Златибор вода) под утиском свега ружног у Купу. (С1, 8); [...] буду под утицајем врских партијских кампања [...] (D7, 4); [...] који су под заштитом одређене политичке припадности. (P5, 5); [...] а његов син је под утицајем versko-romantičnih ideja iz vremena obnove. (P4, 37); Надреализам, коме је прибегао, био је под директним утицајем Фројдове теорије. (ГЛАКСИЈА, 6); Вероватно је под утицајем социјалне депривације и жеље за популарношћу и новцем. (ПОЛИТИКОЛОГ, 5); [...] који је pokazao da nije bio pod uticajem alkohola [...] (A2, 7); [...] да ли је неко од њих био под утицајем алкохола. (ВН8, 10); Nemci će biti pod pritiskom [...] (B2, 31); [...] који су под заштитом одређене политичке припадности [...] (P5, 5); [...] да је ситуација на северу Косова под контролом [...] (ВН2, 6); [...] да је појас под непосредном заштитом! (ВН2, 24); [...] имена особа које су под истрагом [...] (ВН7, 6); Ми смо под великим притиском [...] (С2, 10).

⁵⁴ Уп. [...] да се држи под присмотром [...] (ВН8, 39).

3.1.1.5. Локатив

Локатив се јавља у неколико предлошких конструкција уз предлоге У и НА. Могуће су именице типа *штрајк, рат, спор, пад, продаја* итд. за њима следе именице уз предлог НА типа *губитак, издржавање, рад* итд. Модел изгледа овако:

$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u / na)} + N_{\text{dev(Lok)}}$

Алтернативни глагол предоченим конструкцијама јесте *налазити се*. Међутим, испитивани корпус показује учесталу употребу именица *штрајк, рат* и *спор* у публицистичком стилу, на шта указује и Гугл претрага. Још интересантније јесте то да се често у насловима вести налазе управо конструкти типа „просветари у штрајку”. Са друге стране, специфична је фраза *бити на издржавању* (= *издржавати казну*), која се најчешће односи на информативни део и именује осуђенике. Конструкција *бити на раду* често је праћена детерминативом *привремени*, док је у изразу *бити у продаји* присутан придев *слободна*. Честа је и фраза *бити на губитку*, у информативним жанровима (али и у рубрикама хороскопа):

НА: *издржавање* (← издржавати казну), *рад* (← радити, пропадати), *губитак/добитак* (← губити, добијати), *лечење* (← лечити се), *разговор* (← разговарати), *траг* (← трагати), *мука* (← мучити се).

[...] био је на издржавању казне. (П1, 9); „[...] da ne misli da je bio na gubitku [...] da neće nešto slično raditi u budućnosti.” (P3, 21); „[...] i biće na gubitku [...] obavlja i funkciju ministra finansija. (P5, 6); [...] koja je trenutno na privremenom radu u Austriji. (K1, 10); Igrač Makabija, koji je na privremenom radu među crno-belima do kraja sezone, trebalo bi da posluži kao primer svim mladim igračima [...] (D1, 22); [...] koja je bila na radu близу Болоње. (П5, 3); [...] две године био на лечењу [...] (П4, 3); [...] која је била на раду близу Болоње [...] (П5, 3); [...] био на разговору у Пореској управи [...] (Пр2, 18); У овом систему смо на добитку [...] (ВН10, 46); [...] а верујем да смо на корак до потписа. (С3, 6); [...] da ne misli da je bio na gubitku [...] (P3, 21); [...] i biće na gubitku. (P5, 6); [...] i tako su na neki način svi na 'dobitku'.(L2, 32); Na tragu smo grupi vandala. (P7, 15); Пироћанци су ове године на правим слатким мукама [...] (ВН2, 27); Јапанска аутоиндустрија је на великим мукама [...] (ВН8, 16); [...] и тренер Бјелица ће бити на тешким мукама. (С3, 10.

У: *пад* (← опадати, опасти), *продаја* (← бити продаван), *пораост* (расти), *предност* (← имати предност, предњачити), *блокада* (← бити блокиран, блокирати), *покрет* (← кретати се, померати се), *успон* (← расти, успињати се, јачати), *контакт* (← имати контакт, контактирати), *криза* (← бити критичан, имати кризу, кризирати), *шок* (← шокирати се), *шетња* (← шетати се), *чудо* (← чудити се), *заседање* (← заседати), *посета* (← посетити, посећивати), *употреба* (← бити употребљаван), *прекид* (← бити прекинут), *корист* (← кориситити), *притвор* (← бити затворен), *мировање* (← мировати), *сукоб* (← сукобити се), *посед* (← бити поседован), *моћ* (← моћи), *раскорак* (← разликовати се, ∅), *штрајк* (← штрајковати), *припрема* (← припремати), *пораост* (← растити, развијати се), *поступак* (← бити процесуиран, ∅), *погон* (← бити укључен), *прекид* (← бити прекинут), *план* (← бити планиран).

Vitalnost vam je smanjena, a energija u padu (D2, 22); [...] da vam je imunitet u padu [...] (A8, 14); [...] uvek ste u energetskom padu [...] (A9, 9); [...] temperatura u padu. (P4, 36); [...]

у последњих годину дана у паду. (ВН8, 7); Deo terena који је у паду, autor koristi kao podzemnu etažu u kojoj smešta sve neophodne sadržaje savremenih namena. (ГРАЂЕВИНСКИ2, 124); [...] улазнице неће бити у слободној продаји. (СЖ1, 16); Улазнице за утакмицу Србија – Италија су увелико у продаји. (ВН5, 48); Улазнице за концерт су у продаји [...] (P5, 23); [...] које су у слободној продаји. (P8, 33); Оболjenja štitašte žlezde су у порасту [...] (B1, 9); [...] која је у сталном порасту. (П1, 12); I Velika Morava је у порасту. (P3, 19); То је у константом порасту. (K3, 3); [...] да је Sava у умереном порасту. (P4, 21); Број грађана који се обраћају поверенику је у константном порасту [...] (ВН6, 4); Само је у порасту број стамбених кредита. (ВН9, 7); [...] да је verovatno SNS у благој предности [...] (P8, 18); [...] био у предности над [...] (СЖ7, 9); [...] што ће имати велику подршку publike, naš protivnik је у предности jer има i велики број играча на raspolaganju [...] (D1, 24); [...] skoro četvrtina od ukupno registrovanih firmi bila u blokadi [...] (D1, 27); [...] и даље у блокади [...] (ВН6, 16); [...] рачуни су у блокади [...] (ВН9, 6); [...] улазнице неће бити у слободној продаји. (СЖ1, 16); [...] dok је račun Telefonije у блокади. (B4, 13); [...] već су у продаји [...] (B3, 40); [...] које су у слободној продаји [...] (P8, 33); Preko celog dana сте у pokretu. (B3, 41); Njen život i njena energija су у stalnom pokretu. (B4, 38); [...] да ćete stalno бити у pokretu, potrebno је да се обучете shodno vremenskim prilikama. (A8, 13); [...] već су uvek у pokretu. Garderobu kupuju u isto vreme [...] (L1, 22); Kuća Vascijatusa је у usponu [...] (A7, 12); [...] која је у usponu [...] (L1, 70); [...] да буде у контакту [...] (П9, 10); [...] и ми смо у сталном контакту [...] (ВН2, 3); Емотивни живот биће у кризи [...] (Пр1, 23); [...] и он је у том тренутку био у шоку. (СЖ7, 6); [...] која је и даље у шоку [...] (P4, 17); [...] били у šetnji. [...] (K3, 15); [...] били су у čudu [...] (BŽ2, 55); [...] био је у сталном заседању и редовно пратио здравствено стање Његове светости. (П4, 3); [...] који је са девојком Сузан у посети Турској [...] (П9, 31); Bili smo u poseti kod njega. (P5, 22); [...] био у званичној посети [...] (ВН2, 13); [...] нису у сталној употреби [...] (Пр3, 6); [...] су делимично у прекиду. (Пр3, 17); Саобраћај је на овом делу Ибарске магистрале био у прекиду готово три сата [...] (ВН8, 17); [...] ће бити у корист привреде Србије. (ВН6, 7); [...] када је ‘Њуз’ био у зачетку [...] (ВН6, 26); [...] када су у притвору [...] (ВН7, 7); [...] цене нафте у мировању [...] (ВН9, 7); [...] нити у сукобу са законом. (ВН9, 33); [...] које су у posedu власти [...] (D1, 9); Учинићемо све што је у нашој моћи [...] (B2, 14); [...] они често bivaju u raskoraku sa svojim sposobnostima [...] (B2, 20); [...] од раније је у штрајку са istim zahtevima. (B3, 19); [...] да је пројекат у pripremi. (B6, 25); [...] jer је у tim zemljama nezaposlenost još uvek у porastu [...] [...] да су још четири установе у поступку акредитације. (ВН10, 4); [...] да су сви toplotni izvori у pogonu [...] (D2, 21); Zbog nestanka električne energije у prekidu су povremeno i kablovski operateri [...] (D2, 21); Zasad mi није у planu. (LZ, 34); [...] да засад није у плану [...] (ВН6, 3); У planu је redizajn [...] (BŽ5, 67);

Прилично френкветна може се наћи конструкција, готово лексикализована *бити у току*, која означава дуративност радње („трајати”), али и „тренутност”, те често прати субјекат сачињен од девербативне именице (*поступак, процес, процедура, израда* итд), са моделом:

N_{dev(Nom)} + V_{cop} + Prep (u) + N_{dev(Lok)}

[...] што је судски процес још у току [...] (A2, 4); Такође, у току су консултације око ограничавања маржи за ту робу [...] (A2, 5); [...] dok је истрага у току [...] (A6, 14); [...] да је у току велика плjaчка [...] (B1, 14); Пријављивање је у току [...] (B3, 11); Болонјски процес је у току [...] (B3, 11); [...] судски поступак је у току [...] (B3, 14); [...] где је у току изложба [...] (B5, 22); [...] да су у току припреме за снимање наставка култног филма из 1986. године. (П9, 3); [...] истрага која је у току. (ВН3, 14); [...] да је ерупција у току. (ВН4, 17); [...] да је у току процедура [...] (ВН6, 30); [...] у току је израда прототипа [...] (ВН9, 18).

Посебно истичемо девербативне именице страног порекла: *комуникација, интерес, функција, експанзија, транзиција, фокус, стагнација, процес, координација, процедура, координација.*

Bili smo u neprestanoj komunikaciji [...] (P3, 20); [...] i u odličnoj smo komunikaciji [...] (Pu1, 35); [...] ako je u interesu građana. (П2, 15); [...] да је у њиховом интересу [...] (Пр3, 3); [...] koji će biti u funkciji do početka zimske sezone. (B9, 3); [...] još uvek smo u neakvoj tranziciji. (D1, 10); Njihova kompanija je u jednoj snažnoj ekspanziji. (B2, 8); [...] potencijali su u ekspanziji, zbog čega s lakoćom uklanjate prepreke. (D4, 26); [...] koja ne pripada elitnom evropskom fudbalskom takmičenju nije bila u fokusu javnosti [...] (B6, 37); [...] да је светска привреда у овом тренутку у стагнацији [...] (BH5, 8); [...] и од понедељка је у пуном тренажном процесу. (BH5, 44); [...] морају да буду у координацији. (П4, 6); Документ је ‘прошао Владу’ и тренутно је у скупштинској процедури. (BH6, 7); [...] Iako je vlast u Srbiji u koordinaciji s Briselom i Prištinom [...] (D1, 3); [...] izdavanje je još u procesu. (B2, 16).

Уколико сумирамо у табели, репартиција глагола *бити* и именица изгледа овако:

Табела 6: Девербативне именице уз копулативни глагол бити

Модел	Девервативна именица
$N_{dev(Nom)} + V_{cop}$	<i>узрок, повод, последица, разлог, намера, циљ, жеља, мишљење</i>
$V_{cop} + N_{dev(Gen)}$	<i>говор, приговор, сукоб, успех, разговор, помоћ, састанак, расправа, реч</i>
$V_{cop} + Prep (od) + N_{dev(Gen)}$	<i>корист, значај, помоћ</i>
$V_{cop} + Prep (bez) + N_{dev(Gen)}$	<i>одбрана, сагласност, мишљење, одобрење</i>
$V_{cop} + Prep (van) + N_{dev(Gen)}$	<i>употреба</i>
$V_{cop} + Prep (na) + N_{dev(Ak)}$	<i>штета</i>
$V_{cop} + Prep (za) + N_{dev(Ak)}$	<i>похвала, осуда</i>
$V_{cop} + Prep (pod) + N_{dev(Ins)}$	<i>заштита, стечај, принуда, присмотра, утисак, утицај, власт</i>
$V_{cop} + Prep (u) + N_{dev(Lok)}$	<i>пад, продаја, пораст, предност, блокада, покрет, успон, контакт, криза, шок, шетња, чудо, заседање, посета, употреба, прекид, корист, притвор, мировање, сукоб, посед, моћ, раскорак, истрајк, припрема, пораст, погон, прекид, план, ток, поступак, процес, процедура, израда, комуникација, интерес, функција, експанзија, транзиција, фокус, стагнација, процес, координација, процедура, координација</i>
$V_{cop} + Prep (na) + N_{dev(Lok)}$	<i>издржавање, губитак, рад, добитак, лечење, разговор, траг, мука</i>

3.1.2. Деадјективне и неизведене

Када је реч о деадјективним именицама, ситуација је прилично простија, с тим у вези, проналази се и мањи број конструкција.

3.1.2.1. Номинатив

1) Најпре се примећује модел конструкције у номинативу, у својству неке врсте дефинисаности појмова, који се јавља у значењу „појава је таква” или „појава је таквог порекла”, а модел изгледа:

$$N_{deadj} + V_{cop} + Lex(N, Adj)$$

[...] да до гостовања у Јагодини уиграност буде на највишем нивоу. (СЖ5, 6); Огромна је била радост наших ватерполо јунака после освајања најсјајнијег трофеја на Европском првенству. (П2, 30); Посећеност на престижном сајму дизајна је заслуга... (П3, 18); Излазност гласача је била мања него икада[...] (П5, 1); Гледаност серије је била, дакле, висока... (П8, 6); Предност Певаца у недељном дуелу биће очигледна [...] (СЖ2, 13); Obezbeđenost zemljišta sa humusom је nedovoljna, jer vinova loza, kao optimum traži oko 3,0% humusa. (ЈЕТОПИС1, 45); Otpornost prema nematodama је umereno nasledna. (ЈЕТОПИС1, 120); Обрачунате вредности ky su saglasne sa rezultatima dobijenim u umerenom klimatu. (ЈЕТОПИС1, 162); Ovicidna aktivnost ove gljive prisutna је i u случају јаја „*Taenia saginata*”, dok druge gljive nisu pokazale ovu aktivnost (ЈЕТОПИС1, 122); Raširenost krpelja na teritoriji Vojvodine је još uvek nedovoljno poznata [...] (ЈЕТОПИС2, 139); Stvarnost i nadstvarnost ujedinjeni su u jedinstvenu sliku sveta očuvanu u određenim kanalima podsvesti. (КЈУБРИК, 113); Линеарна писменост, претпоставља Бугарски, и у будућности ће бити значајна у филозофији, образовању, науци, технологији и књижевности. (ШАРЕ, 70); Anksioznost је kao simptom prisutna kod skoro svih psihijatrijskih poremećaja ali је najdominantnija u оквиру групе anksioznih poremećaja. (ГАЛЕНИКА, 11); Дужности провинцијских управника биле су очигледне. (ИСТОК 1, 556); Znaci predoziranja су rasejanost, pospanost, grčevi mišića, gegav hod, trzanje glave i lica i drhtanje ruku. (УПУТСТВО6, 3); [...] homoseksualnost је našim nacionalnostima krv pred očima (D1, 32); [...] U cijeloj priči је ogromna odgovornost na Uredu [...] (D2, 6); Ukupna vrijednost projekta u оквиру којег је realizovana bila је... (D9, 6); Niža vrednost zapreminske mase posledica је prekomernog usitnjavanja zemljišta na većoj dubini do којег dolazi pri istosmernom obrtanju. (ЈЕТОПИС1, 181); Неписменост у неписаним културама није никакав хендикеп, као у оним писаним [...] (ШАРЕ, 70).

2) Именица или именица праћена детерминатором може бити у неком од зависних падежа. Примећујемо да се у другом делу ове конструкције јавља девербативна или деадјективна именица (*супротност*, *незаинтересованост*, *неравнотежа*, *вредност*, *знак* и сл.) и добијају се модели:

$$N_{deadj} + V_{cop} + Prep (ispod) + N_{dev} / deadj(Gen)$$

$$N_{deadj} + V_{cop} + Prep (u) + N_{dev} / deadj(Lok)$$

Obezbeđenost sa kalijumom (graf. 3.), značajno je ispod potrebnih vrednosti. (ЈЕТОПИС1, 47); Osvetljenost dnevnog boravka u kome se oseća prijatno, domaće raspoloženje u neravnoteži je s neonskim plavetnilom spavaće sobe u kojoj dominiraju crveni akcenti posteljine na krevetu [...] (КЈУБРИК, 119); U suprotnosti su izvesnost njenog sna i neizvesnost njegove stvarnosti. (КЈУБРИК, 131); Тој одбојности у основи не може бити незаинтересованост за језик, поготово не онда када је језик људима посао. (ШАРЕ, 99).

3) Деадјективну именицу не мора пратити друга кондензована деадјективна или девербативна именица, већ то може чинити и зависна клауза. Модел је следећи:

N_{deadj} + V_{cop} + Clause

Prednost ove regionalne organizacije je da se na ovaj način izbegavaju moral hazard i neprirodna selekcija kao glavni problemi kod osiguranja. (ЈЕТОПИС1, 30); Druga mogućnost je da se koriste virtualne sile. (ГРАЂЕВИНСКИ1, 26); [...] што је отпорност на електричну енергију. (ПЗ, 13); [...] gde je tu odgovornost državne ili kulturne elite koja bi morala povući granicu [...] (D2, 7); [...] bila je mogućnost da se isplate zaostale zarade [...] (D1, 13);

4) Много чешће него уз копулативни глагол, ове именице ће се наћи у пасивним или имперсоналним реченицама.

Značajnost korelacionih koeficijenata utvrđena je izračunavanjem t vrednosti (ЈЕТОПИС2, 62); Eksperimentalno dobijena vrednost brzine razvoja prsline je korišćena za detaljnu numeričku simulaciju tog ispitivanja [...] (ЗАВАРИВАЊЕ1, 131); [...] zaista u pomenutom radu jasno je uočljiva nepovezanost, odnosno izlišnost veze između uvodnog, teorijskog dela [...] (РЕКЛАМЕ, 51); Све активности које произилазе из овог програма биће организоване у складу са етичким начелима која подразумевају потпуну безбедност учесника и присутних у јавности [...] (ПРОГРАМ, 14); Дужности оних који су давали заклетву могу бити једноставно резимиране као потпуна верност Асирији и њеном краљу, одбрана политичког status quo. (ИСТОК 1, 539)

3.1.2.2. Генитив

Генитивна конструкција може бити у облику ОД или БЕЗ, у изразима типа *бити од вредности / важности* или *без вредности / важности*. Очекивана је и конструкција са предлогом ВАН уз именици *опасности*. Нпр. „[...] они су ван животне опасности. (ВН3, 15), [...] стање је стабилно и ван је животне опасности. (ВН7, 12)” Модел изгледа овако:

V_{cop} + Prep (od / bez / van) + N_{deadj(Gen)}

У корпусу није забележено примера са предлогом БЕЗ, што не значи да није немогуће наћи ове конструкције. Са друге стране, ако се мало боље сагледа корпус, јасно је да је ова деадјективна именица праћена најчешће детерминативним придевом типа *велике, суштинске, огромне, пресудне*, а да су доминантне именице управо *вредност* и *важност* (иако се могу наћи теоријски и друге именице), па бисмо модел модификовали у:

V_{cop} + Prep (od) + Adj_(Gen) + N_{deadj(Gen)}

Ova gravira je od velike vrednosti, jer predstavlja Pollaiuolovu najrazrađeniju slikarsku kompoziciju. (ЈАНСОН, 340); На практичнијем плану од непроцењиве су вредност били египатски папирус за прављење једара и конопаца и египатски кремен за врхове стрела. (ГРЧКА 1, 49); [...] што је од непроцењиве вредности за научнике. (ИСТОК 1, 286); од кључне важности је општи стил преписке. (ГРЧКА 1, 52); [...] За Ксеркса је било од највеће важности да обезбеди своју трасу повлачења. (ГРЧКА 1, 303); Од велике је важности очување богатог библиотичког фонда. (СОМБ 1, 10); Оваква радна места која су од егзистенцијалне важности у нашој држави, (МАТЕМАТИЋКА, 40); То значи да је ефекат сукцесора од суштинске важности за економску виталност породичног газдинства, актуелну и будућу (ЗМС.ДР, 41); За Грке је од примарне важности била безбедност самога Кира (ГРЧКА 2, 559); [...] која је била од пресудне важности за добијање здравог порода. (МИТОЛОГИЈА, 533); Ali, to nam još ne daje definiciju manirizma kao arhitektonskog stila jednog razdoblja koja bi bila od trajnije važnosti. (ЈОНСОН, 384); [...] pre svega zato što је од изузетне важности за савремено друштво (МАТЕРИЈАЛИ 1, 52); [...] pre svega na tačno utvrđivanje napona (odnosno sile) i deformacije koji odgovaraju nastanku prve prsline, što је од критичне важности - jer se na osnovu ovih veličina kasnije određuju svi ostali parametri. (МАТЕРИЈАЛИ 3, 13); [...] i zato је од велике важности добар избор плана. (ХЕМИЈСКА, 491) Utvrđivanje vijabilnosti sirćetnih bakterija i kvasaca tokom čuvanja fermentisanog mlečnog napitka na 4°C је од велике важности ако се има у виду значај одређивања дужине рока (ПРЕХРАМБЕНА, 108); [...] контрола над оазама била је од велике важности за одбрану западне египатске границе. (ИСТОК 1, 141); Kontrola i regulacija pH је од велике важности за postizanje optimalne proizvodnosti (БИОПРОЦЕС, 26); [...] која је била од пресудне важности за добијање здравог порода. (МИТОЛОГИЈА, 533); од пресудне важности је емоционална zrelost partnera. (St, 32); [...] veruju da је upravo islamizam од пресудне важности за njihovo formiranje. (ДЕКОНСТРУКЦИЈЕ, 145); Од есенцијалне важности је за normalno funkcionisanje imunskog sistema. (ГАЛЕНИКА, 8).

3.1.2.2. Локатив

Интересантно је то да у номиналном делу који се у спони са глаголом *бити* могуће наћи именице за које не можемо мотивацију наћи у пунозначним глаголим, па такве именице називамо *неизведеним именицама* и чини се да се оне доминантно управо срећу у локативу. Са друге стране, очекивана је локативна конструкција са предлогом У за следеће деадјективне именице: *опасност, неизвесност, супротности, сагласности, надлежности, приправност*.

1) Именицу *надлежност* често прати обавезни детерминатив у виду неконгруентног атрибута са посесивним значењем (с обзиром на то да надлежност „припада” некоме).

V_{cop} + Prep (u) + N_{deadj(Lok)} (+ N_{posesivno})

[...] а ако оде према бродовима, онда је Ксерксова флота у опасности (ИСТОК 1, 300); [...] јер није „читав Израел” неминовно био у опасности сваки пут. (ГРЧКА 1, 456); Видећи да му је живот у опасности [...] (ГРЧКА 2, 523); Сазнавши да Спарта више није у опасности [...] (ГРЧКА 2, 665); Nikitin život је u opasnosti [...] (B6, 19); [...] није било у његовој надлежности [...] (BH5, 12); [...] и чијој су надлежности вize. (K1, 2); То је у

nadležnosti direktora. (K3, 10); [...] koja su u nadležnosti Republike. (ЗАКОН3, 13); [...] у чијој су надлежности вие [...] (K1, 2); То је у надлежности директора. (K3, 10); [...] није било у његовој надлежности [...] (BH5, 12); [...] бићете у сталној приправности [...] (A9, 14).

2) Овде су специфичне и прилично френкветне јединице у антонимијском односу *бити у сагласности* и *бити у супротности*. Оне су маркери пре свега научног стила, јер се њима аргументују одређени закључци научног текста који јесу или нису у складу са већ прихваћеним научним истинама или резултатима (нпр. „то је у супротности са исраживањима НН лица”). У административном и публицистичком стилу имају значење које одговара оним јединицама које су у складу са одредбама, законима, правилницима, захтевима, или неким животним истинама. Модел изгледа овако:

V_{cop} + Prep (u) + saglasnosti / suprotnosti + Prep (sa) + N_(Inst)

[...] односно ако је његово понашање у супротности са општим актима Регионалног центра (ПРАВИЛНИК5, 24); [...] на снази по ступању на снагу овог статута, уколико нису у супротности са његовим одредбама. (СТАТУТ1, 109); Тринаеста династија је у потпуној супротности са очитом чврстином XII династије (ИСТОК 1, 160); Овај опис је у супротности са археолошким доказима, који показују [...] (ИСТОК 2, 449); [...] што је у супротности са основним циљевима газдовања оваквим поручјима (ШУМАРКИ 2, 38); што је у супротности са утврђеним разликама у висинском бонитету (ШУМАРСКИ 3, 14); Оно што је реалност (физичко нестајање, смрт) у супротности је са општељудском жељом за бесмртношћу [...] (ЛИРИКА, 48); [...] уколико такав начин није у супротности са законом замолјене државе. (КОНВЕНЦИЈА 1, 2); Takva rešenja nisu u suprotnosti sa успешним архитектонским реšenjima (МАТЕРИЈАЛИ1, 26); [...] kako bi se utvrdilo da li су standardi u suprotnosti sa европским standardima. (КОНСТРУКЦИЈЕ 2, 148); Ovo može biti u suprotnosti sa основним захтевом за спорим хлађењем које дозвољавља дифузију водоника из области међуповршине. (КОНСТРУКЦИЈЕ 3, 188); [...] imati u vidu da моћ креативне имажинације није у супротности с идејом о ауентичном религијском откривењу. (ВУКОМАНОВИЋ, 4); [...] jer је Ahabova osveta u suprotnosti s Joninom žrtvom (ПТИЦЕ, 145); [...] који су у сагласности са општим актима Универзитета (СТАТУТ4, 73); Ови резултати су у сагласности са истраживањем које показује да бајцовање позитивно утиче на вредност адхезије (ШУМАРСКИ 4, 19) ; [...] a што је у сагласности са резултатима Guo и Marsch ner-a (ШУМАРСКИ1, 145); [...] можемо закључити да су у сагласности са нашим концептуалним системом. (ФИЛОЛОГИЈЕ, 62); [...] нису у сагласности са законом и престале су да важе даном објављивања одлуке Уставног суда (СРЕМ, 12); [...] што је у сагласности са резултатима истраживања Courard и dr (МАТЕРИЈАЛИ2, 39); [...] које су у сагласности са Еврокодом 3. (МАТЕРИЈАЛИ3, 64); [...] што је у сагласности са резултатима објављеним у literaturi. (ХЕМИЈСКА, 174); [...] што је у сагласности са знатно већим бројем укупних киселих група присутних на површини СКАС. (ХЕМИЈСКА, 244); [...] Dobijeni rezultati u сагласности су са nalazima Bayaktar и sar. (702); [...] Обрачунате вредности утошене воде на евapotranspirацију (ЕТР) у intervalu од 442-520 mm (Tab. 4) су у сагласности са раније утврђеним вредностима потреба ове биљне врсте за водом у Vojvodini (ЛЕТОПИС1, 162); [...] општи теоријско- методолошки приступ буде у сагласности с једним основним утицајним теоријским током у другој половини 20. века, (ЗМС.Ф, 343); [...] што је у супротности са основним циљевима газдовања оваквим поручјима (ШУМАРСКИ2, 38); што је у супротности са утврђеним разликама у висинском бонитету (ШУМАРСКИ3, 14); што је у супротности са ставом да са порастом образовања родитеља расте и ниво еколошке свести (ЗМС.ДР, 60); [...] да се одрекну стари народних обичаја и традиција које су у супротности са хришћанском науком. (УКРАЈИНСКА, 212); [...] јединица из става 2. овог члана морају бити у сагласности с овим статутом. (СТАТУТ1, 20).

3) Именица *неизвесност* није забележена у нашем корпусу у овој употреби, што не значи да није могуће наћи је у публицистичком стилу. Свакако, чешће је проналазимо у конструкцијама уз глагол *имати / немати*. Нпр:

„Отишао је и сада су сви ти људи у jednoj неизвесности, а могло је то много elegantније да се реши.”⁵⁵ или „Dodatno, грађани су често у неизвесности у pogledu ослобађања трошкова поступка до samog окончања спора, будући да рок за ову одлуку суда није propisan.”⁵⁶

4) Са друге стране, постоји готово идиоматизована фраза *бити у могућности да*, са значењем „моћи радити нешто”, нпр: *није у могућности да прихвати – не може да прихвати*. Модел изгледа овако:

V_{cop} + Prep (u) + могућности + Clause

[...] купци нису били у могућности да прихвате пилиће пошто су њихове фарме у потпуној снежној блокади. (П1, 13); Да ли је држава у могућности да помогне [...] (П2, 19); [...] клуб је у могућности да одржи континуитет учествовања на такмичењима. (Пр1, 24); [...] Драго ми је што сам у могућности да играм [...] (С3, 22); [...] који nisu bili u могућности да те večeri nastupe. (А2, 15); [...] да nisu u могућности да nam tražene информације dostave. (А3, 4); Мој suprug није у могућности да se bavi кампанјом [...] (А5, 3); [...] да буду у могућности да organizuju. (В8, 2); [...] да zbog obaveza није била у могућности да izvrši увид. (D1, 7); [...] nisam bio u могућности. (P4, 22); У том случају, sopstveni mehanizmi kože за regeneraciju nisu u могућности да poprave оштећење. (LZ, 45); [...] nisam u могућности да zatrudnim. (St, 4); Изузетно када послодавац није у могућности да обезбеди документацију из става [...] (ПРАВИЛНИК 1, 4); Вршиоцу дужности ректора ова функција престаје кад изабрани ректор поново буде у могућности да обавља своју дужност. (СТАТУТ4, 26); Пољска је била и сталешка монархија без јаке централне власти, те више није била у могућности да брани своју државну самосталност. (ИСТОРИЈА 5, 26); Шумарство често није у могућности да на тржишту валоризује све своје производе. (ШУМАРСКИ6, 29); Као јединке, неће бити у могућности да се супротставе циновима. (ШУМАРСКИ1, 8); [...] да буде у могућности да разуме и тачно понови реченицу од 6 до 8 речи. (СОМБ3, 12); [...] који ће pratiti развој знанја у области животне средине и бити у могућности да stalno unapreђује procedure i procese. (МАТЕРИЈАЛИЗ, 58); [...] али nisu u могућности да preuzmu ulogu masti у pogledu poboljšања teksture i senzornih karakteristika. (ПРЕХРАЊБЕНА, 72); На тај начин корисници su u могућности и да naknadно intervenишу у оквиру стамбене јединице (ГРАЂЕВИНСКИ2, 69); [...] u могућности смо да projektujemo конструкције изузетних raspona i vitkosti (ГРАЂЕВИНСКИ3, 148); У случају да 10 minuta у континуитету нисте користили апликацију sesija ће automatsки бити raskinuta и неćете бити у могућности да nastavite rad док се не ulogujete ponovo. (УПУТСТВО2, 5); [...] уколико су у могућности да у својим школама овај дан обележе на пригодан начин (СОМБ2, 11).

5) Публицистика често показује више разговорне фразеологизме које можемо протумачити као перифрастичке глаголе уз именице типа: *живот, љубави, недоумици, невоља, однос, обавеза, стање* итд. Именица *љубав* чешћа је у фразама тима *уживати*, именица *недоумица*, *односи* и *невоља* чешће можемо наћи уз глагол *наћи се у / налазити се у*. Нпр. „[...] и да су сада у ‘љубави’. Ми смо у коректним односима [...]” (ВН8, 31); „Tako да ste malo u nedoumici nakon prolaska kroz velike raskrsnice.”

⁵⁵ <https://www.euronews.rs/biznis/privreda/17460/mesec-i-po-dana-posle-odlaska-geoksa-radnici-zive-u-neizvesnosti-ne-nazire-se-novi-poslodavac/vest>

⁵⁶ <https://otvorenavratapравосудја.rs/teme/ustavno-pravo/radikalno-odstupanje-od-dostignutog-nivoa-ljudskih-prava-izmene-zakona-o-parnicom-postupku>

(ПЛАНЕТА, 17); „Они су у недоумици и како је могуће да се овако велика средства дугују поменутој фирми” (СН2, 6).

V_{cop} + Prep (u) + N_{neizvedena(Lok)}

6) Навешћемо именице које је могуће наћи у овим конструкцијама: *бити у прилици*, *бити на задатку*, *бити у браку*, *бити у улози*, *бити става*, *бити у шанси*, *бити у кредиту*, *бити у власништву*, *бити у моди* итд.

БИТИ У ПРИЛИЦИ. Ова фраза обавезно је праћена зависном клаузом као допуњским чланом именице *прилика*. Овај облик може се сматрати лексикализованим.

Бити у прилици да прошетају [...] ВН9, 23); [...] самоуправа *била у прилици да* организује [...] (ВН9, 30); [...] и *бићете у прилици да* се сретнете [...] (ВН10, 37); [...] *бићемо у прилици да* понудимо [...] (С1, 22); [...] *био у идеалној прилици да* затресе мрежу гостима. (С3, 9); [...] и *у прилици сам да* се максимално посветим тренинзима. (СЖ4, 3); [...] што *смо били у прилици да* својим присуством све то увеличамо. (СЖ4, 22); [...] али *nisam bila u prilici da* se ostvarim [...] (S4, 40); *Niste u prilici da* blistate i budete u centru pažnje. (A9, 5); [...] *ćete konačno biti u prilici da* radite. (A9, 6); [...] što *smo bili u prilici da* pomognemo. (K2, 36); *Strelac će biti u prilici da* vam da odličan ljubavni savet. (P5, 32); [...] koliko god budem bio u prilici. (LZ, 156); [...] али *nisam bila u prilici da* se ostvarim [...] (S4, 40).

БИТИ У БРАКУ. Реч је о фразеолошком обрту, који нема свој једнолексемски еквивалент, те одговара семантичком скупу израза попут *бити у вези*, *љубави*. Нпр. „U to vreme direktor MMF-a bio je u braku.” (P5, 12)

БИТИ У УЛОЗИ. Конструкција типа *бити у улози* чешће се остварује уз глаголе *остварити се*, *појавити се*, *наћи се*. Гугл претрагом ову фразу најчешће налазимо на естрадним страницама, те садржајима који се односе на спорт или филмску уметност.

БИТИ У ШАНСИ. Реч је о типичном спортској фрази, која се налази у насловима попут „KADA JE ON U ŠANSI MOŽETE SAMO DA TAPŠETE”⁵⁷. Ова фраза одговара фрази *бити у прилици* и заправо алтернира изразу *имати шансу / прилику*, а означава да је спортиста у тренутку одређене спортске активности „може / има прилику да постигне погодак”.

БИТИ У КРЕДИТУ. Ова фраза функционише попут свих оних израза где се екстрахована именица терминологијом уз семикопулативне глаголе – попут *одлука*, *извештај*, *анализа*, *решење* итд. Одговара изразу *имати кредит*, а честа је у множини, нпр. „[...] одговорни за трагедију људи који су у кредитима са *швајцарцима*”⁵⁸

БИТИ У ВЛАСНИШТВУ. Ова фраза одговара значењу *бити нечије власништво / припадати некоме*. С обзиром на то да је једина могућа, корпус показује велики број реализација, посебно у публицистичком стилу. Честа је у конструкцији *остати у власништву* тип „[...] da ostane u državnom vlasništvu” (D3, 7).

⁵⁷ <https://www.kurir.rs/sport/fudbal/3369125/kada-je-on-u-sansi-mozete-samo-da-tapsete-komicna-reakcija-simeonea-nakon-gola-mesija-video>

⁵⁸ <https://www.glaspodrinja.rs/cir/vesti/14844/-poput-superhika/>

Млекаре су у власништву ‘Денјуб фудс групе’ [...] (Пр1, 12); [...] да је у власништву Дарка Шарића (ВН1, 13); [...] да је у власништву Шарића. (ВН3, 15); [...] у власништву је Грађевинске дирекције Србије. (ВН6, 12); [...] која је у власништву Републике Србије. (ВН7, 4); [...] а половина је у приватном власништву [...] (ВН9, 6); [...] да је у власништву припадника земунског клана. (В3, 18); [...] које је у stoprocentnom власништву државе, налазе се у штрајку. (D1, 10); [...] тренутно је у власништву Salforda [...] (D2, 8); [...] јер су оба у власништву господина Бека. (К1, 4); У власништву је такође једног Београђанина. (P8, 32); [...] од пре два дана је у власништву општине Батоћина. [...] (В3, 19); [...] а овај, као и десетине сличних širom Србије, прешао је у власништво Грађевинске дирекције Србије. (В3, 19).

БИТИ У МОДИ. Ова фраза не поседује алтернативну конструкцију са семикопулативним глаголом (односи се на неког ко „прати моду”), те се једино може исказати изразом *бити модеран*, уз нагласак да уколико се преведе придевом *модеран*, може означавати и неког ко је „тренутан, савремен”, а не неко ко „прати моду”. Са друге стране, много интересантнија је употреба ове конструкције у значењу „бити популаран / интересантан”, што је врло честа употреба у публицистичком стилу⁵⁹, као у примерима:

Лик и легенда Че Геваре још су у моди. (ВН4, 16); [...] тренутно су у моди odmori. (P2, 9); [...] да ли су у моди mršave или punije žene. (L2, 45); [...] а били су у моди duže od pola veka. (ЈАНСОН, 571); [...] него и propoveda razvod da би био „у моди” у visokom društvu. (ЗМС.У, 137).

Попут ове конструкције, честа је и конструкција са страном речи *бити у тренду*, која се повремено замењује и алтернативним англицизмом *бити тренди* (енглески придев који је чест у жаргону и жутој штампи).

Посебно истичемо именицу *веза*, која се јавља у конструкцији *бити у вези са / бити на вези са*, доносећи три потпуно различита значења: А) прво, у значењу „бити повезан са нечим”: „[...] а нису у директној вези са ‘чистом’ еротиком. (П4, 16)”; У каквој су вези „Ција, Бија, Мија” и Свети Петар? (ПН, 4); „и у свом тексту, који је у вези са нашом темом, оптужује оне који не желе да хвале.” (КАЛЕНИЋ, 19)); Б) друго, у значењу „бити у контакту са неким”: „[...] челници клуба су интензивно на вези са Немцима.” (СЖЗ, 21)); В) треће, у значењу „забављати се са неким”: „[...] да је у вези са професором.” (P4, 11); „[...] која је била у вези са чувеним holivudskim zavodnikom Džerardom Watlerom. [...] био је у вези са Sanjom Papić.” (К1, 26); „Уколико нисте у вези, неће вам пуно сметати самоћа.” (СН1, 20); „[...] kako са ženom nije у emotivnoj вези već две године [...]” (А1, 10), „[...] са којом је био у emotivnoj вези.” (D2, 4). Дакле, издваја се један засебни модел који би се могао одредити као:

V_{cop} + Prep (u) + vezi + Prep (sa) + Lex_(N, Pronom, Adj)

7) Именица *стање* даје највећи број потврда, које ће овде бити наведене. Реч је о вишеструкој реализацији:

А) прва, у значењу „моћи нешто радити”; ова конструкција праћена је зависном реченицом у функцији допуне, са моделом:

V_{cop} + Prep (u) + stanju + da + Clause

⁵⁹ Интересантна је цела рубрика названа „ЗДРАВЉЕ ЈЕ У МОДИ!” (в. СОМБ1, СОМБ2 и СОМБ3)

[...] уколико не буде у стању да сервисира [...] (ВН4, 17); [...] која није у стању да реши проблем [...] (ВН7, 24); [...] nisu bile u stanju da pravilno rasuđuju i donesu odluku da ga nekome prijave. (A2, 7); U isto vreme, baka Menekše је у лошем стању. (A5, 13); [...] за којег се верује да ће бити у стању да одигра barem poluvreme. (B2, 32); Da li ће сви бити у стању да одговоре обавезама? (B3, 9); [...] он није у стању да повуче обараč. (B6, 19); [...] требало би да буду у стању да направе прве кораке на путу ка опоравку. (B7, 4); [...] nisu u stanju da same rukovode [...] (D1, 16); Niste u stanju da racionalno sagledate... (P5, 32), [...] која је у стању да издејствује [...] (P1, 6); [...] верујем да ће бити у стању да нам помогну [...] (Пр1, 27); [...] да је неко у стању да оспоре [...] (Пр3, 7); [...] али сам у стању да останем овде. (ВН3, 31); [...] уколико не буде у стању да сервисира [...] (ВН4, 17); [...] јер нисам био у стању [...] (ВН6, 15); [...] која није у стању да реши проблем [...] (ВН7, 24); [...] бити у стању да да свој допринос. (D1, 16); [...] он није у стању да повуче обараč [...] (B6, 19); [...] али да је у многим становама столарија у веома лошем стању [...] (D2, 21); Биćете у optimalном стању дућа [...] (D2, 22);

Б) друга, у значењу „бити трудан”, што је фразеолошки обрт, праћен детерминативним придевом, а модел изгледа:

V_{cop} + Prep (u) + Lex (Adj) + stanju

[...] i не остане у другом стању [...] (MB, 58); [...] она још није била у благословеном стању. (S1, 26); [...] atraktivnu damu su uslikali [...] да је у другом стању. (S2, 9); [...] Dok sam bila u другом стању [...] unela nešto neviđeno na medijsko nebo Srbije. (S2, 17); [...] али кад сам остала у другом стању. (S3, 36); [...] да одлично подноси благословено стање [...] да је у другом стању... (S4, 45); [...] пошто сам однедавно у другом стању. (LZ, 14); [...] ако сте у другом стању [...]. (MB, 46);

В) треће, у неком прилошком значењу, те је ова именица праћена обавезним детерминативом – придев који упућује на прилог, ретко када именица, осим уколико је немогуће извести придев, типа *шок* (*шокирано стање; модел је као у претходној фрази):

[...] која је данас у исправном стању [...] у прилично је лошем стању... (ВН4, 35); [...] да је његово срце у лошије стању него што се очекивало. (ВН6, 11); [...] терен је у лошем стању. (СЖ2, 7); Жоао Авеланж је у врло тешком здравственом стању [...] (C2, 11); [...] који је био sav krvav i izgiban и у конфузном стању. (P6, 10); [...] да буду у optimalном стању. (MB, 55); [...] био је у стању шока после ремија. (СЖ3, 15); [...] докле год су у стању социјалне потребе (ВН9, 30); Жоао Авеланж је у врло тешком здравственом стању [...] (C2, 11); [...] od kojih tri у тешком стању. (B2, 7)

Алтернира са конструкцијом *бити у ситуацији*: „Али, ни те жене, попут албанских невести, нису у бољој ситуацији. (П4, 11)”

8) Именица *обавеза* чини једну врсту чина у правним пословима, па овај израз означава „морати урадити”. Изрази настали у административном стилу прелазе у публицистички, посебно у информативне жанрове.

[...] као и своју организацију рада и приликом уписа у обавези је да са њима упозна полазнике и кандидате. (ЗАКОН1, 10); Студент је у обавези да отпочне са отплатом кредита најкасније 18 месеци по истеку времена за окончање студија на високошколској установи утврђеног статутом високошколске установе, уколико није раније засновао радни однос. (ЗАКОН4, 6); [...] надлежно стручно веће Универзитета је у обавези да у наредних 30 дана донесе одлуку и спроведе поступак прописан ставом 1.

овог члана. (СТАТУТ2, 53); Ватрогасци упозоравају нарочито станаре стамбених зграда да су у обавези да путем скупштине станара [...] организују чишћење димњака. (ТОП1, 7); [...] nalaže da ste u obavezi da osiguranim licima pružite zdravstvenu zaštitu i obezbedite lekove i medicinska sredstva koja su utvđena kao pravo iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. (ЗДРАВСТВЕНИК, 7); Колико је, по Вашем мишљењу, не само друштво него још и више Црква наша, у обавези, али и спремна, да се ухвати у коштац са ове две пошасте? (ВИНОГРАД, 11); [...] били смо у обавези да решимо предмете. (ВН2, 8); [...] послодавац је у обавези да запосли [...] (ВН3, 11); [...] којом је био у обавези [...] (ВН3, 38); [...] биће у обавези да се усавршавају [...] (ВН4, 6).

9) Навешћемо још неколико пронађених фраза и њихове интерпретације, уз напомену да су добијене метафоричким путем или су одраз колоквијалног стила: *бити у дебелом плусу* (← доста зарадити), *бити у центру пажње / фокусу* (← бити главни и примећен), *бити у зависном односу* (← зависити), *бити у фрици* (← имати проблем), *бити у леру* (← непромишљено делати), *бити у пуном јеку* (← брзо и вредно радити), *бити у игри* (← учествовати).

[...] ali bi čak i da ostave ovoliku kauciju u državnoj kasi potencijalni kandidati mogli biti u debelom plusu. (A2, 2), [...] koje će biti u fokusu mojih napora [...] (P1, 5), [...] da ste u zavisnom odnosu [...] (LZ, 96), [...] želeo da bude u centru pažnje [...] (A11, 4); Има ту више варијанти које су у игри. (П4, 8); Иако смо у ‘плусу’ [...] (ВН4, 5); [...] биле су у минусу. (ВН4, 8); [...] радови су у пуном јеку [...] (ВН5, 17); [...] Putevi su u planu [...] (B7, 7); Новосађани су ‘у леру’. (C2, 5); Ирак, i on је у фрици. (Pu1, 50).

10) Именице *фаза* и *период* често означавају неки део посла који се обавља, те их прати обавезни детерминатор, обично девербативна именица или придев:

[...] jer su postojeći mokri čvorovi u fazi raspadanja [...] (A5, 6); [...] kad је Ovan u fazi акције [...] (A9, 2); [...] u завршној су фази. (B9, 8); [...] momci су u фази развоја личности [...] (B3, 14); Леш је био у фази распадања [...] (ВН7, 13); [...] da су неке од њих u иницијалној фази [...] (B7, 4); U периоду ste разређења [...] (A8, 13).

11) Предлог *на* уз локатив може имати више израза:

V_{cop} + Prep (na) + N_{neizvedena(Lok)}

БИТИ НА ЗАДАТКУ. Реч је о специфичној фрази публицистичког стила, најчешћа у насловима попут „он је на тајном задатку”, али и у синопсисима филмске уметности. Није евидентирана у корпусу, али Гугл претрагом може се открити велики број примера. Очекивана алтернативна фраза иде са глаголом *имати*.

Навешћемо још неколико израза, уз напомену да је већина добијена метафоричким путем: *бити на снази* (← важити, бити тренутно веома важан), *бити на делу* (← трајати), *бити на ивици опсатнка / егзистенције* (← једва преживљавати), *бити на челу* (← бити главни), *бити на цени* (← вредети), *бити на опрезу* (← пазити се), *бити на пићу* (← седети у кафићу), *бити на врхунцу* (← постићи максимум), *бити на мрежи* (укључити), *бити на попусту* (бити повољан, имати нижу цену), *бити на скенеру* (← бити процењиван), *бити на искушењу* (← пасти у искушење), *бити на мети* (← бити критикован), *бити на оку* (← бити посматран).

[...] и даље је на снази. (ВН4, 6); U Srbiji је тренутно на снази [...] (D1, 11); Najveća teškoća је на delu [...] (A4, 4); Оне који су сада на власти [...] (Пр1, 4); [...] да буде на власти [...] (D2, 3); [...] бити на ивици опстанка. [...] (Пр1, 23); Зато је Београд сада на испиту [...] (Пр2, 6); [...] јер су на ивици егзистенције. (ВН3, 38); [...] био је на челу дома. (ВН9, 9); [...] да је био на челу сектора за људске ресурсе. (Пр3, 8); [...] колико је на челу државног тима Дејан Удовичић, први и једини селектор репрезентације Србије, стратег новог европског шампиона. (С3, 18); [...] постало је јасно да су играчи 'комшија' на много већој цени, у односу на наше. (С3, 13); Алексић је био на опрезу [...] (СЖ1, 3); [...] увек треба бити на опрезу [...] (СЖ3, 6); [...] s njim uvek bile на опрезу [...] (К1, 17); Све је било на топ нивоу. (СЖ4, 3); [...] onda вам је енергија тренутно на врхунцу [...] (A9, 9); [...] био на пићу са познаницима [...] (D2, 4); Svi raspoloživi proizvodni kapaciteti су на mreži [...] (D2, 8); [...] biće на promotivnom popustu [...] (K1, 8); Holandанин је i пре две године био на skeneru škotskog стручњака [...] (K3, 36); Defanzivci engleskog predstavnika biće на velikom iskušenju [...] (P3, 35); Hoking је често био на metи kritika [...] (P5, 13); Да јој буде на оку. (Sk, 11).

12) Коначно, ове конструкције налазимо и у конструкцијама са генитивиом и инструменталом.⁶⁰

V_{cop} + N_{neizvedena} (Gen)

V_{cop} + Prep (van) + N_{neizvedena} (Gen)

БИТИ СТАВА. Реч је о конструкцији која алтернира са глаголом *имати* и представља преношење нечијих мисли, те је можемо везати за разговорни језик: „Holандија је stava да се ratifikacija SSP odloži” (B2, 3).

БИТИ ВАН СТРОЈА. Типична фраза за спортско новинарство у значењу „не бити у екипи / бити ван екипе / не играти”: „[...] mesec dana је bio van stroja [...] (P1, 47) ”.

V_{cop} + Prep (pod) + N_{neizvedena}(Ins)

БИТИ ПОД ЗНАКОМ ПИТАЊА, БИТИ ПОД ДЕЈСТВОМ АЛКОХОЛА, БИТИ ПОД КАТАНЦЕМ. Ове фразе алтернирају са интерпретацијама: ← „бити упитан / нејасан / непознат и сл”, ← „бити пијан”, ← „бити закључан”.

Повређени су Рамирес и Оби Микел, под знаком питања је Лампард [...] (СЖ4, 10); [...] који је bio pod dejstvom alkohola. (B1, 26); [...] већина локала је под катанцем. (ВН6, 7).

⁶⁰ Није неочекивано наћи и генитив уз предлог *без* типа *без живота*.

Уколико сумирамо у табели, репартиција глагола *бити* и именица изгледа овако:

Табела 7: Деадјективне именице уз копулативни глагол *бити*

Модел	Деадјективна именица
$N_{deadj} + V_{cop} + Lex(N, Adj)$	<i>уиграност, радост, посећеност, излазност, гледаност, предност, обезбеђеност, отпорност, вредност, активност, раширеност, анксиозност, дужности, надстварност, одговорност, писменост, поспаност, расејаност, стварност, хомосексуалност</i>
$V_{cop} + Prep(od) + N_{deadj}(Gen)$	<i>вредност, важност</i>
$V_{cop} + Prep(van) + N_{deadj}(Gen)$	<i>опасност</i>
$V_{cop} + Prep(bez) + N_{deadj}(Gen)$	<i>вредност, важност</i>
$V_{cop} + Prep(u) + N_{deadj}(Lok)$	<i>надлежност, опасност, приправност, сагласност, супротност, неизвесност, могућност</i>

Табела 8: Неизведене именице уз копулативни глагол *бити*

Модел	Неизведена именица
$V_{cop} + N_{neizvedena}(Gen)$	<i>став</i>
$V_{cop} + Prep(van) + N_{neizvedena}(Gen)$	<i>строј</i>
$V_{cop} + Prep(pod) + N_{neizvedena}(Ins)$	<i>знак питања, дејство алкохола, катанац</i>
$V_{cop} + Prep(u) + N_{neizvedena}(Lok)$	<i>живот, љубави, недоумици, невоља, однос, обавеза, стање, прилици, задатак, брак, улога, шанас, кредит, власништво, мода, дебели плус, центар пажње / фокусу, зависни однос, фрка, лер, пуни јек, игра</i>
$V_{cop} + Prep(na) + N_{neizvedena}(Lok)$	<i>задатак, снага, дело, ивица опстанка, чело, цена, опрез, ниће, врхунац, мрежа, попуст, скенер, искушење, мета, око</i>

3.1.3. Ревербализација

Уколико се говори о интерпретацији модела са копулативним глаголом *бити* може се закључити да код девербативних именица постоји могућност: а) потпуне једнолексемсе истокоренске замене ($V_{\text{istokorenski}}$: *Бити у штрајку* [\leftarrow *штрајковати*]), б) замене која изискује конструкцију фазни/модални глагол и пунозначни глагол ($V_{\text{faz/mod}} + V$: *Бити за осуду* [\leftarrow *морати осудити*]), в) замене у којима је могућа двострука интерпретација као пунозначни истокоренски глагол или као копула у конструкцији са придевом ($V_{\text{istokorenski}} / V_{\text{cop}} + \text{adj}$: *Бити од значаја* [\leftarrow *значити*; *бити значајан*])⁶¹, и г) непостојање истокоренског глагола ($\emptyset V$, : *Бити у раскораку* [\leftarrow разликовати се, *раскорачити]).

Табела 9: Модели са девербативним именицама уз копулативни глагол *бити*

модел	фраза	ревербализација
$N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{cop}}$	<i>Узрок бити</i> [\leftarrow проузроковати]	$V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{cop}} + N_{\text{dev(Gen)}}$	<i>Бити мишљења</i> [\leftarrow мислити]	$V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (od)} + N_{\text{dev(Gen)}}$	<i>Бити од користи</i> [\leftarrow користити, бити користан] <i>Бити од помоћи</i> [\leftarrow помагати]	$V_{\text{istokorenski}}$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (bez)} + N_{\text{dev(Gen)}}$	<i>Бити без одбране</i> [\leftarrow не моћи се одбранити]	$V_{\text{faz/mod}} + V$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (van)} + N_{\text{dev(Gen)}}$	<i>Бити ван употребе</i> [\leftarrow бити неупотребљив, не моћи се употребити]	$V_{\text{faz/mod}} + V$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (za)} + N_{\text{dev(Ak)}}$	<i>Бити за осуду</i> [\leftarrow бити осуђиван]	$V_{\text{cop}} + \text{adj}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{dev(Ak)}}$	<i>Бити на штету</i> [\leftarrow штетити]	$V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (pod)} + N_{\text{dev(Ins)}}$	<i>Бити под утиском</i> [\leftarrow \emptyset] <i>Бити под заштитом</i> [\leftarrow бити заштићен]	$\emptyset V$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$	<i>Бити у штрајку</i> [\leftarrow штрајковати] <i>Бити у продаји</i> [\leftarrow продавати се] <i>Бити у кризи</i> [\leftarrow кризирати, имати кризу] <i>Бити у раскораку</i> [\leftarrow \emptyset , разликовати се, *раскорачити]	$V_{\text{istokorenski}}$ $\emptyset V$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{dev(Lok)}}$	<i>Бити на губитку</i> [\leftarrow губити]	$V_{\text{istokorenski}}$

Са друге стране, код деадјективних именица приметни су модели: а) копула и придев ($V_{\text{cop}} + \text{adj}$: *Бити у опасности*. [\leftarrow *бити угрожен*]), с тим да је немогуће извести истокоренски глагол, б) непостојање истокоренског глагола односно спој копуле и и именице ($\emptyset V / V_{\text{cop}} + N$: *Бити у надлежности* [\leftarrow бити нечији посао, бити

⁶¹ Примећујемо да пример *бити од значаја* има алтернативне реконструкције *бити значајан* или *значити*, што нам указује на двоструку интерпретацију замене као $V_{\text{istokorenski}}$ или $V_{\text{cop}} + \text{adj}$.

надгледан]), в) те истокоренски еквивалент ($V_{\text{istokorenski}}$: *Бити у супротности* [← супротставити се], *Бити у могућности* [← моћи]).

Табела 10: Модели са деадјективним именицама уз копулативни глагол *бити*

модел	фраза	ревербализација
$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}}$ ⁶²	<i>Вредности бити сагласне</i> [← исто вреде]	$V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (od)} + N_{\text{deadj(Gen)}}$ ⁶³	<i>Бити од вредности</i> [← вредети]	$V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (van)} + N_{\text{deadj(Gen)}}$	<i>Бити ван опасности</i> [← не бити угрожен]	$\emptyset V$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (bez)} + N_{\text{deadj(Gen)}}$ ⁶⁴	<i>Бити без вредности</i> [← не вредети]	$V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{deadj(Lok)}}$	<i>Бити у опасности</i> [← бити угрожен] <i>Бити у надлежности</i> [← бити нечији посао] <i>Бити у супротности</i> [← супротставити се] <i>Бити у могућности</i> [← моћи]	$\emptyset V, V_{\text{cop}} + N$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$ $V_{\text{istokorenski}}$

Спојеве са неизведеним именицама показују три модела: а) семикопулативни глагол и именица ($V_{\text{sem}} + N$: *Бити става*. [← *имати став*]), б) копулативни глагол и именица ($V_{\text{cop}} + N$: *Бити у власништву*. [← бити (нечије) власништво; *припадати (неком)*]), в) те копула и придев ($V_{\text{cop}} + \text{adj}$: *Бити у моди / тренду*. [← бити модеран]).

Табела 11: Модели са неизведеним именицама уз копулативни глагол *бити*

модел	фраза	ревербализација
$V_{\text{cop}} + N_{\text{neizvedena(Gen)}}$	<i>Бити става</i> . [← <i>имати став</i>]	$V_{\text{cop}} + N$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (van)} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$	<i>Бити ван строја</i> [← не бити у екипи / бити ван екипе / не играти]	$\emptyset V$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$	<i>Бити у љубави</i> [← волети се, *љубависати] <i>Бити у власништву</i> [← бити (нечије) власништво; <i>припадати (неком)</i>] <i>Бити у моди / тренду</i> [← бити модеран] <i>Бити у зависном односу</i> (← зависити) ⁶⁵	$\emptyset V$ $V_{\text{sem}} + N$ $V_{\text{cop}} + N$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$ $V_{\text{neistokorenski}}$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$	<i>Бити на снази</i> (← важити, бити тренутно веома важан) <i>Бити на попусту</i> (бити повољан, имати нижу цену) <i>Бити на цени</i> (← вредети)	$V_{\text{neistokorenski}}$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$ $V_{\text{cop}} + N$
$V_{\text{cop}} + \text{Prep (pod)} + N_{\text{neizvedena(Ins)}}$	<i>Бити под дејством алкохола</i> [← бити пијан]	$\emptyset V$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$

⁶² Овај модел обавезно је праћен допунама, често другим или девербативним именицама, или зависном реченицом.

⁶³ Најчешће праћено обавезним детерминатором – придев, деривиран од прилога – *бити од суштинске важности* – *суштински важити*.

⁶⁴ Најчешће праћено обавезним детерминатором – придев, деривиран од прилога – *бити без суштинске важности* – *не вредети суштински*.

⁶⁵ Примери у којима се глагол реконструише на основу придева или прилога с којим је деривационо близак.

Проматране конструкције доводе о следећој репартицији беспредлошких или предлошких конструкција у којима се може наћи нека од именица уз копулативни глагол *бити*.

Табела 12: Присуство конструкција уз копулативни глагол *бити*

Модел	девербатина	деадјективна	изведена
N(Nom) + V_{cop}	+	+	
V_{cop} + N(Gen)	+		+
V_{cop} + Prep (od) + N(Gen)	+	+	
V_{cop} + Prep (bez) + N(Gen)	+	+	
V_{cop} + Prep (van) + N(Gen)	+	+	+
V_{cop} + Prep (na) + N(Ak)	+		
V_{cop} + Prep (za) + N(Ak)	+		
V_{cop} + Prep (pod) + N(Ins)	+		+
V_{cop} + Prep (u) + N(Lok)	+	+	+
V_{cop} + Prep (na) + N(Lok)	+		+

Може се приметити да глагол *бити* по дефиницији у свим примерима јесте носилац граматичких категорија (нпр. време, лице, вид), и основне семе „процесуалност”, а да су све именице које прате овај глагол девербативне или деадјективне, при чему треба додати и низ неизведених именица, односно именица које не можемо деривирати творбом од глагола, али их посматрамо у генративном смислу, као и М. Радовановић – деривирани из дубинске структуре. У примерима типа *бити мишљења* или *бити од значаја* примећујемо глагол *бити* као потпуно копулативни и сведен на категоријалне карактеристике, док исто тако можемо приметити и извесну лексикализацију, чиме се приближава семикопулативним глаголима типа *бити у штрајку* или *у продаји*, са егзистенцијалним значењем „налазити се, постојати”: нпр. „[...] која ће се наћи у продаји... реакције немачког политичара” (П5, 2), „Књига би у продаји требало да се појави [...]” (П9, 2) итд.

3.2. Конструкције са семикопулативним глаголима

Глаголску компоненту чини семикопулативни глаголи или пунозначни глаголи са делимичном или потпуном десемантизацијом, па наликују семикопулативним глаголима, Номинални део чини именица, у више модела, у зависности од падежа који је могућ (како предлошки, тако и беспредлошки). Најчешће је реч о девербативним именицама, али се ту јављају конструкције са деадјетивним именицама, те модели настали неизведеним именицама. Карактеристика ових именица јесте да спадају у ред *nomina actionis*, те означавају неку врсту „процеса”. Како се то спомиње у готово целокупној литератури, број глагола који се налазе у функцији глагола оператора није коначан, те свако ново истраживање доноси нове лексеме које се проналазе у разноврсним корпусима. Начелно их делимо у две категорије. Прву групу чине именице са девербативним именицама, док другу групу чине именице са деадјетивним и тзв. неизведеним именицама, односно оне именице које се не могу нужно семантички повезати са неким истокоренским глаголом.

3.2.1. Девербативне именице

Како већ и анализирана литература предочава, најфреквентнији и најприметнији глаголски изрази у специјалним стилевима српског језика јесу свакако декомпоновани глаголи који у свом саставу имају слободан акузатив (функција правог објекта), који се у пасивним реченицама преформулише у субјекат, те модел изгледа овако:

$$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}} (\text{Ak}) / N_{\text{dev}} (\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$$

– те читав низ осталих конструкција које подразумевају предлошке и беспредлошке облике преосталих зависних падежа које творе неправи објекат, односно неку одредбу или допуну прилошког типа.

$$V_{\text{semcop}} + (\text{Prep}) + N_{\text{dev}} (\text{Gen, Dat, Ak, Ins, Lok})$$

3.2.1.1. Беспредлошки акузатив / номинатив

1) Глаголи *дати* (нпр. *добити*, *узети*) као и њихови видски парњаци (*давати*, *добити* и *узети*), спадају у најфреквентније глаголе. Њихово значење подразумева трочлану семантичку структуру – пошилалац, порука и прималац. С тим у вези, девербативна именица у функцији правог објекта, као и семикопулативни глагол у функцији предиката праћени су често обавезним неправим објектом.

Конструкције са глаголом *дати* имају начелно два важна значења: а) говорне/мисаоне активности и б) узрочно резултативно значење, а бележимо следеће девербативне именице: *реч* (← обећати), *савет* (← саветовати), *одговор* (←

одговорити), понуда (← понудити), изјава (← изјавити), мишљење (← мислити), анализа (← анализирати), интервју (← бити интервјуисан), образложење (← образложити), налог (← наложити), глас (← гласати), тумачење (← тумачити), прогноза (← прогнозировать), проценат (← проценити), суд (← судити, осудити, проценити), процена (← проценити), оправдање (← оправдати), обећање (← обећати), дијагноза (← проценити), препорука (← препоручити), сугестија (← сугерисати), објашњење (← објаснити), похвала (← похвалити), обавештење (← обавестити), оцена (← оценити), упутство (← упутити), уверење (← уверити), наредба (← наредити), допринос (← допринети), резултат (← резултирати), подршка (← подржати), отпор (← противити се, Ø), подстицај (← подстицати), стимуланс (← стимулисати), мотивација (← мотивисати), компликација (← компликовати се), отказ (← престати радити), замах (← замахнути, полетети), увид (← увидети), импулс (← покренути), прилог (← приложити), сигнал (← сигнализирати), иницијатива (← иницирати), гаранција (← гарантовати), облик (← обликовати), предлог (← предложити), дозволу (← дозволити), лиценцу (← лиценцирати), потврду (← потврдити), закључак (← закључити), решење (← решити), пристанак (← притискати) итд. Приметићемо да се у појединим ситуацијама фраза интерпретира фазном конструкцијом (*дати отказ – престати радити*), те да у неким ситуацијама не одговара једнолексемском глаголу, већ представља семантички пасив (*дати интервју – бити интервјуисан, *интервјуисати*).

ДАТИ : [...] na čelu se nalazio onaj što даје реч. (B2, 4); [...] када ће Скупштина Србије дати последњу реч о томе. (BH2, 14); [...] о томе коначну реч требало да дају грађани [...] (П5, 8); [...] о којој би завршну реч, naravno, davala klupaska vlada. (D2, 23); Једном људи дају реч. (BH2, 12); Моја компанија даје savete [...] (B4, 4); Dajemo vam savete који će vam pomoći [...] (BŽ1, 22); Strelac će biti u prilici da vam да одличан ljubavni savet. (P5, 32); Prijatelj će vam дати koristan savet. (P3, 32); [...] даје одговор на тај захтев и то се уређује дипломатским путем. (BH9, 12); [...] а последњи тренинзи даће одговор да ли ће бити спреман [...] (П3, 31); Даће и одговор да ли се потпуно опоравио [...] (BH5, 47); У крушевачкој 'Плими' не желе да дају никакав одговор. (П4, 13); [...] покушао да дам одговор [...] (П5, 12); [...] тако да не бих могао да дам прави одговор на то питање. (BH9, 44); [...] iz dana u dan даје одговоре na pitanja [...] (B6, 30); [...] ne može se дати jednostavan odgovor. (B7, 3); [...] tada nije dat odgovor šta je razlog tome. (P10, 3); [...] koji ne даје одговоре [...] (D2, 2); Pozorište ne даје одговор na ova pitanja [...] (P4, 26); [...] даје одговор i pre nego što je pitanje postavljeno [...] (BŽ1, 53); [...] da su na mnoga pitanja дати нетачни одговори. (D4, 9); [...] da mogu дати прави одговор na ovo pitanje [...] (LZ, 20); Već sam dao konačan odgovor. (D2, 3); [...] која му даје понуду која се не odbija. (D3, 18); [...] da дају понуде [...] (P7, 5); [...] није dao обавезујућу понуду [...] (П4, 13); [...] није желео да даје изјаве [...] (K2, 11); [...] где дају изјаве о томе [...] (BH2, 7); [...] dao је изјаву којом негира [...] [...] изјаве су дали и [...] (BH5, 2); [...] и после меча dao крајње занимљиву изјаву. (СЖ3, 18); [...] ne želim da dajem изјаве takve vrste. (Sk, 17); [...] da dajete nepromišljene изјаве. (A9, 10); [...] zabranjeno da дају изјаве pred meč sa 'građanima' [...] (P1, 40); Samardžić даје огромни doprinos [...] (K3, 6); [...] и даје значајан допринос регионалном и међународном миру [...] (П5, 2); [...] дају допринос као Србија [...] (BH3, 3); Марко Пантелић је упркос повреди dao велики допринос. (СЖ2, 15); [...] дала свој лични допринос оснивању и почетку школе [...] (BH8, 44); Победи су сви кошаркаши дали пун допринос [...] (BH4, 37); Популаризацији Мораваца велики допринос дали су најбољи изданици [...] (С3, 16); [...] и родитељи су дали велики допринос [...] (СЖ5, 10); Дали смо допринос кроз људе [...] (СЖ6, 4); Bitan doprinos u razvoju socijalnog dijaloga даје [...] (D8, 3); [...] da дају doprinos analogiji [...] (B1, 24); [...] da дају свој doprinos [...] (D3, 5); [...] dao је vrlo važan doprinos [...] (P8, 26); [...] a даје vrlo dobre rezultete. (BŽ2, 12); [...] koji даје одличне rezultate [...] (BŽ2, 51); [...] која даје dobre rezultate [...] [...] даје

odlične rezultate [...] (BŽ5, 21); [...] ali efikasno dati željene rezultate. (BŽ1, 14); [...] daju lažno pozitivne ili negativne rezultate [...] (B1, 9); [...] već je dao značajne rezultate. (D3, 7); [...] dale rezultate [...] (K1, 3); Mada u predelu pazuha ona daje slabije rezultate nego kod dlanova i tabana [...] (BŽ5, 11); [...] neће дати значајније резултате. (BH2, 8); То радно тело републичког парламента даје пуну подршку државним органима [...] (BH5, 7); [...] a treneru Vladimiru Petroviću dao punu podršku pred odlučujući meč. (B2, 29); [...] dala sam mu podršku. (A5, 2); [...] dali snažnu podršku razvojnim planovima [...] (B9, 9); [...] i dali joj istorijsku podršku. (D4, 22); [...] да је иста служба dala позитивно мишљење [...]. (Pr1, 10); [...] да дам своје мишљење [...] (BH7, 21); [...] a pre svega se daju mišljenja o propisanim [...] (D8, 3); [...] davala позитивно мишljenje [...] (D4, 13); [...] daje predloge kako da budete interesantniji sebi [...] (BŽ1, 22); [...] tokom sledeće nedelje dati predlog [...] (D1, 27); [...] није davala никакве предлоге. (П1, 6); [...] davala je žestok otpor momcima iz obezbeđenja [...] (P6, 19); Dala sam otpor da im pod tim okolnostima ne otvorim svoje prostorije [...] (B2, 11); [...] [...] koji je na televiziji često davao analize događaja [...] (B4, 5); [...] да nisam davao mnogo intervjua. (S3, 82); [...] koja bi davala direktne podsticaje [...] (D7, 4); [...] a nama niko ne daje zvanično objašnjenje [...] (D1, 10); Nećemo davati obrazloženje zašto ta osoba ne želi da otkrije svoj identitet [...] (K6, 6); [...] ali je ipak dat nalog kako bi se utvrdio tačan uzrok smrti [...] (K3, 15); [...] dati su nalozi [...] (D3, 7); [...] и делегати Запада dali глас за будуће устројство терета. (СЖ3, 7); Истражни судија ће dati nalog [...] (P6, 5); [...] dao je nalog истражном судији вишег суда [...] (P6, 5); Хвала свима онима који су dali глас за мене и одлучили да управо мени припадне ово прознање. (СЖ4, 2); [...] svoj glas dati istom kandidatu. (D4, 2); [...] i dati svoje tumačenje [...] (P7, 5); [...] zaista je teško dati bilo kakvu prognozu. (P5, 34); Prognoza koju oni daju nije povoljna. [...] (B1, 21); Звезда има свој интерес и неће никоме да даје процене [...] (C3, 6); [...] davati стимуланс привредној активности [...] (П3, 11); [...] dati veliki broj ozbiljnih komplikacija [...] (B5, 12); [...] да да суд о томе [...] (BH6, 27); Министарство полиције даће ову процену [...] (BH2, 3); [...] jer su im dali отказ. (D8, 4); [...] daju универзално оправдање [...] (П1, 20); [...] како би се dao замах расту [...] (BH5, 11); [...] dao uvid u arhivu [...] (D3, 5); [...] dala додатан импулс регионалним иницијативама [...] (П5, 2); [...] pa je i sama dala svoj prilog. (P1, 19); [...] да је његова stranka dala tri važna obećanja [...] (P7, 4); [...] и тако му dali сигнал. (BH8, 13); Igrač nemačkog Meslingena poslednje tri nedelje žalio se na jak bol u kolenu, ali lekari mu nisu dali dijagnozu. (B2, 29); [...] pa su date preporuke kako rešiti taj problem [...] (P5, 4); [...] koja je dala preporuku [...] (P6, 5); Дайте иницијативу [...] (S5, 16); [...] dala конструктивне сугестије [...] (BH2, 8); [...] да је локална самоуправа dala гаранције [...] (BH9, 18); [...] daju мишљење на упућене захтеве [...] (ИНФОРМАТОР, 45); [...] daje мишljenje и поступку [...] (ЗАКОН3: ч. 12); [...] daju мишљења о очекиваним исходима [...] (ЗАКОН1: ч. 12); [...] daje мишљење Скупштини [...] (ОДЛУКА2: ч. 30); [...] daje претходно мишljenje у поступку [...] (СТАТУТ4, ч. 30); КОНУС daje мишljenje Националном савету [...] (СТАТУТ3, ч. 7); [...] daje мишljenje на предлог [...] (СТАТУТ1: ч. 34); Кандидат daje изјаву у писаној форми [...] (ПОСЛОВНИК2, ч. 6); Завод [...] daje стручну оцену квалитета [...] (ЗАКОН5: ч. 16); Оцену о резултатима ангажовања у развоју наставе и других делатности [...] daje високошколска јединица [...] (СТАТУТ4, ч. 77); [...] daje се предлог за израду мерних инструмената [...] (ИНФОРМАТОР, 14); [...] daje предлоге мера [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 43); [...] daje предлоге правних аката [...] (СТАТУТ4, ч. 62); [...] расправља и daje предлоге [...] (СТАТУТ2: ч. 59); [...] Одељење daje стручну подршку [...] (ИНФОРМАТОР, 14); [...] daje савете послодавцу [...] (ПРАВИЛНИК1, ч. 22); Отказ [...] директор може дати запосленом [...] (ПРАВИЛНИК5, ч. 106); [...] daju допуну рецензије [...] (ПРАВИЛНИК6, ч. 20); [...] daju одговоре на различите изазове [...] (ПРОГРАМ, 44); [...] daje одговоре на следећа питања [...] (СТРАТЕГИЈА, 3); [...] daje лиценце за обављање делатности [...] daje енергетске дозволе за изградњу [...] (СТАТУТ2: ч. 38); Сваки рецензент daje посебно своју рецензију. (ПРАВИЛНИК6, ч. 18); [...] дати другом лицу [...] писмено пуномоћје [...] (СТАТУТ5: ч. 20); [...] daje потврду да је архивска грађа уништена [...] (ЗАКОН3: ч. 13); [...] СМЖС daje закључак да једна петина дече у Републици Србији још увек не похађа средње образовање [...] (СТРАТЕГИЈА, 71); Аутентично тумачење Статута [...] daje Управни одбор Центра. (СТАТУТ5: ч. 29); [...] не даје квалитетно решење [...] (СТРАТЕГИЈА, 144); [...] Republika Srbija ће dati следећу изјаву [...] (КОНВЕНЦИЈА, ч. 3); [...] за то daju свој пристанак. (УГОВОР2, ч.); [...] који треба да daje јасне показатеље [...] (СТРАТЕГИЈА, 148); Neophodno je detaljno proučiti mehanizam nastanka

ovih oštećenja, utvrditi metode istraživanja, testirati različite materijale na abrazivnu otpornost, dati predloge kako sanirati postojeće oštećene hidrotehničke objekte i kako izvoditi nove. (ГРАЂЕВИНСКИ1, 75); [...] on može dati izrazito pozitivne ili negativne ili i pozitivne i negativne rezultate. (ГРАЂЕВИНСКИ2, 34); [...] što će u velikoj meri dati doprinos validnoj medicinskoj dokumentaciji [...] (ИСХРАНА, 26); [...] ali se još i sad na nj može dati samo delimičan odgovor, jer skoro i nemamo ostataka iz vremena kad je ovaj sistem bio još u procesu stvaranja. (ЈАНСОН, 91); [...] u tom smislu dati odgovor na pitanje kako i zašto dolazi do unutrašnjih i spoljnih promena u jednom političkom sistemu. (ЈЕТОПИС1, 13); Upotreba opranog agregata će dati produkt veće konzistencije. (МАТЕРИЈАЛИ1, 25); [...] da može dati očekivane rezultate. (МАТЕРИЈАЛИ1, 37); [...] indikatori kojima treba dati procenu osobina zgrade, diktiraju izbor simulacionog prilaza i modela. Važno pitanje u holističkoj oceni učinka je formulacija – konstrukcija modela zgrade (МАТЕРИЈАЛИ2, 10); [...] na osnovu njihove aktivnosti može se dati procena opšte mikrobiološke aktivnosti zemljišta. (ЈЕТОПИС2, 85).

Глагол *добити*, односно *задобити* упућује на субјекат који је семантички гледано пацијенс, односно он је прималац неке информације. Реч је о такозваном лексичком (семантичком) пасиву. Са друге стране, има и именица које немају адекватан једнолексемски глагол. Именице су типа: *уверење* (← бити уверен), *позив* (← бити позван), *подршка* (← бити подржан), *отказ* (← бити отпуштен), *пресуда* (← ∅), *претња*, *помоћ* (← бити помогнут), *прилика* (← ∅), *уверавање* (← бити уверен), *повреда* (← бити повређен), *претња* (← ∅), *резултат* (← ∅). Сродан му је глагол *доживети* уз именице *пораз* (← бити поражен), *разочарење* (← бити разочаран), *удар / ударац* (← ударен), као и *претрпети* и *примити* уз именице *пораз* (← бити поражен), *штета* (← бити оштећен), *ударац* (← бити ударен), *губитак* (← изгубити), *опекотина* (← опећи се).

ДОБИТИ : *уверење, позив, подршка, отказ, пресуда, претња, помоћ, прилика, уверавање, повреда, претња, резултат, израз, изглед, признање, увид*. [...] добили чврста уверења да ће [...] (ВН2, 3); Ако добијете позив од Јарца [...] (ВН2, 28); Србија је добила пуну подршку [...] (ВН4, 3); [...] откад су добили отказ [...] (ВН4, 36); Од њих сам добео подршку [...] (ВН6, 5); Добео сам подршку колега [...] (СЖЗ, 10); [...] када је владика добео осуђујућу пресуду. (ВН6, 10); [...] многобројни фудбалери ‘милионера’ су добили телефонске претње. (ВН7, 38); [...] да је добео уверавања да та земља подржава ставове [...] (ВН8, 5); [...] и надамо се да ћемо ове добити позитиван одговор. (ВН8, 36); [...] добео је око један сат ујутру анониман позив [...] (ВН9, 8); [...] добео је негативан одговор. (СЖЗ, 2); [...] од које добија највећу подршку у тежким тренуцима [...] (А3, 13); [...] која су 2010. добила субвенције [...] (А2, 4); [...] отказ на месту селектора добео српски стручњак Goran Stevanović. (А5, 9); [...] јуче је добило и званичну потврду. (А5, 10); [...] у овом периоду добити прилику [...] (А9, 5); [...] да смо добили неколико понуда [...] (А12, 4); [...] да ће од понедељка здравствenu помоћ добити само hitni pacijenti. (В4, 3); [...] како би добили званичну подршку [...] (В4, 5); Trener Totenhema Hari Rednap добео је јавну подршку чланова [...]. (В4, 42); [...] добили помоћ од фонда [...] (D1, 27); Čedomir Jovanović је добео прилику [...] (D2, 2); Dobićete iznenadan poziv [...] (P5, 32); Dobio sam uveravanja [...] (P6, 14); [...] dobio је lakše povrede u saobraćajnoj nesreći. (P7, 22); [...] ne bi nikad dobila подршку u државama EU [...] (P8, 26); [...] se добију добри резултати. (P10, 3); [...] а чија ће детаљна разрада, мере и средства за превазилажење пуни израз добити у највишем планском документу [...] (ШУМАРСКИ2, 7); [...] и да ће за то свакако добити подршку [...] (ЂУРКОВИЋ, 43); [...] за шта најнепосредније доказе можемо добити уколико избројимо рекламе, називе и обавештења на енглеском језику [...] (ФИЛОЛОГИЈЕ, 96); Уколико се читатељке буду определиле за неки од ових производа постићи ће и добити сасвим природан изглед, природан

волумен косе, природну пуноћу усана [...] (ФИЛОЛОГИЈЕ, 121); Тирани ће, када се касније буду издигли, добити снажну подршку преддорског живља. (ГРЧКА1, 84); Његова мудрост ће ускоро добити признање. (ГРЧКА2, 702); Да ли је могуће добити независан увид у историје држава овог подручја, њихове односе који се развијају [...] (ИСТОК2, 480); [...] неће добити опрост грехова [...] (МИТОЛОГИЈА, 541)

ЗАДОБИТИ : *повреда, огреботина*. [...] јер је задобио тешке повреде кичме и грудног коша. [...] задобио је лакше телесне повреде и после указане лекарске помоћи, пуштен је кући [...] [...] који је задобио теже повреде кичме [...] (ВН2, 7); [...] у том угоститељском објекту задобио повреду. (ВН2, 25); [...] у којима је једна особа задобила теже, а три лакше телесне повреде. (ВН5, 19); [...] задобио је повреде опасне по живот [...] (ВН8, 17); [...] већ је задобио смртоносне повреде по глави. (ВН8, 39); Zadobili smo nekoliko ogrebotina [...] (A11, 4); [...] zadobio povrede opasne po život [...] (B2, 14); [...] gde je zadobio povrede očiju i nogu. (B6, 32); [...] zbog povreda koje je zadobio prilikom seče drva. (K3, 14); [...] pao na tlo i zadobio povredu oka [...] (P3, 13); Knežević je zadobio povrede više organa [...] (P3, 14).

ДОЖИВЕТИ : *пораз, удар, разочарење, лом, рушење, поступак, преображај*. [...] али и од многих да доживи пораз [...] (C2, 22); [...] доживели су 16. пораз ове сезоне. (C3, 16); [...] али су Римљани у последња три минута постигли два гола и доживели 'честан пораз'. (СЖ1, 14); [...] за кратко време доживео сам два разочарења и то каква! (СЖ2, 12); [...] доживели су тежак удар [...] (П6, 14); [...] doživeo srčani udar [...]; U radu je pokazano da konstrukcija koja je izložena dejstvu promenljivog opterećenja može doživeti lom čak iako opterećenje ostaje u okviru elasto-plastične oblasti. (ГРАЂЕВИНСКИЗ, 114); Konstrukcija neće doživeti rušenje u toku zemljotresa, ako je zahtevana duktilnost manja od obezbeđene duktilnosti [...] (МАТЕРИЈАЛИ1, 25); Čitalac, koji je u početku mogao doživeti postupke učenika kao vid svoje vlastite vere i koji se, u tom smislu, mogao nadati sretnom završetku [...] (ВУКОМАНОВИЋ, 49); Posle ove scene junak mora da se promeni: ili će doživeti potpuni preobražaj ili će preživeti konačan slom/smrt. (КЈУБРИК, 140).

ПРЕТРПЕТИ : *опекотина, пораз, штета, ударац, губитак, криза*. [...] у коме је Џексон претрпео тешке опекотине [...] (П3, 19); Наше одбојкашице су у Анталији претрпеле и други пораз [...] (П3, 30); [...] претрпели штету [...] (П4, 19); [...] претрпела велике штете [...] (П5, 3); [...] да би земља могла претрпети већу штету [...] (П7, 11); Рањени Булси претрпели су још један тежак ударац. (СЖ5, 16); [...] pretrpele su teške i neočekivane poraze [...] (B6, 37); [...] sastav Gorana Stevanovića pretrpeo bi veliki gubitak. (P7, 37); [...] морала претрпети озбиљну кризу [...] (ГРЧКА1, 387).

ПРИМИТИ : *ударац, саучешће, посета, савет, позив, реч, порука, пољубац, оптерећење*. [...] пошто је претходно примио јак ударац у главу. (C3, 8); Primate izraze mog dubokog saučešća [...] (A1, 13); [...] da primite savet ili da ga date [...] (A9, 14); Primate lepu posetu. (P4, 38); [...] primate lep poziv. (P6, 32); [...] или активира своју способност да чује, да прими туђе речи, да их пусти да у њему зазвуче [...] (НИКОЛИЋ, 332); [...] reklama se strukturise tako da njen konzument primi poruku. (РЕКЛАМА, 50); Калистен, када је на њега дошао ред, по што је испио пехар, без проскинесе је пришао да прими пољубац [...] (ГРЧКА2, 844); Stub ојачан на овакав начин може да primi dopunsko opterećenje [...] (МАТЕРИЈАЛИ2, 40)

Глаголи типа *узети / узимати / преузети / преузимати* означавају резултативност. Именице су типа: *учешиће* (← учествовати), *иницијатива* (← иницирати), *улога* (← радити нешто).

УЗЕТИ / УЗИМАТИ / ПРЕУЗЕТИ / ПРЕУЗИМАТИ: *учешиће, иницијатива, улога*. [...] да активно узмете учешиће [...] (П5, 24); [...] нека узму учешиће. (Пр7, 5); [...] pokrenite se i odmah preuzmite inicijativu [...] (L1, 26); [...] koji bi trebalo da preuzmu ulogu hirurga, s vremena na vreme preuzmu nešto da se iz fudbala nakratko odstrane sumnjivi tipovi. (K1, 42).

Сродни глаголу *дати* јесу и следећи: *издати, задати, одати, одавати, придавати, упутити, одати, изјавити, изразити, изражавати, донети, постићи, изрећи, изнети, износити, нанети, наносити, поднети, уложити, пренети, одредити, пружити, ружати, послати, указати, исказати, показати, истаћи, истицати се, уложити, улагати, уживати, делити, извући, наћи, знаћи, пронаћи, објавити, подстицати, положити*. Интерпретирамо их на следећи начин:

ИЗДАТИ: *саопштење* (← саопштити), *наредба* (← наредити), *налог* (← наложити). **ЗАДАТИ:** *ударац* (← ударити), *убод* (← убости). **ОДАТИ, ОДАВАТИ:** *почаст* (← ∅). **ПРИДАВАТИ:** *значај* (← вредновати, ∅). **УПУТИТИ :** *позив* (← позвати), *критика* (← критиковати), *допис* (← ∅), *захтев* (← захтевати), *честитка* (← честитати), *замерка* (← замерити), *приговор* (← приговорити), *подршка* (← подржати), *иницијатива* (← иницирати), *апел* (← апеловати), *саучешиће* (← ∅), *ударац* (← ударити), *поздрав* (← поздравити), *писмо* (← писати). **ИЗЈАВИТИ :** *саучешиће* (← ∅), *жаљење* (← жалити). **ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ :** *жеља* (← желети), *сумња* (← сумњати), *очекивање* (← очекивати), *жаљење* (← жалити), *нада* (← надати се). **ДОНЕТИ :** *одлука* (← одлучити), *пресуда* (← пресудити), *уредба* (← уредити), *акт* (← ∅), *мера* (← ∅), *процена* (← процена), *закључак* (← закључак), *отужница* (← оптужити), *решење* (← решити), *приход* (← зарадити), *пропис* (← потписати), *резултат* (← ∅), *предност* (← ∅), *олакшање* (← олакшати), *разочарење* (← разочарати), *ефекат* (← ∅, изазвати), *реч* (← ∅), *победа* (← победити, освојити), *суд* (← просудити, оценити), *налог* (← наложити, наредити), *план* (← испланирати), *програм* (← ∅), *оцена* (← оценити). **ПОСТИЋИ:** *напредак* (← напредовати), *успех* (← успети), *споразум* (← споразумети се), *дијалог* (← ∅), *договор* (← договорити се), *напредак* (← напредовати), *погодак* (← погодити), *резултат* (← ∅), *нагодба* (← нагодити се), *изглед* (← изгледати). **ИЗРЕЋИ :** *мера забране* (← забранити). **ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ :** *импресија* (← ∅), *мишљење* (← ∅), *увреда* (← увредити), *предлог* (← предложити), *понуда* (← понудити), *тврдња* (← тврдити). **НАНЕТИ, НАНОСИТИ :** *повреда* (← повредити), *штета* (← штетити), *пораз* (← поразити), *ударац* (← ударити). **ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ :** *оставка* (← оставити), *пријава* (← пријавити), *тужба* (← тужити), *иницијатива* (← иницирати), *реплика* (← одговорити), *жалба* (← жалити се), *извештај* (← известити), *захтев* (← захтевати), *оставка* (← оставити, престати радити), *кандидатура* (← кандидовати се), *предлог* (← предложити), *приговор* (← предложити), *молба* (← предложити), *замолница* (← предложити), *план* (← предложити). **ПРЕНЕТИ :** *порука* (← поручити). **ОДРЕДИТИ:** *мере забране* (← забранити), *притвор* (← затворити). **ПРУЖИТИ,**

ПРУЖАТИ : *подршка* (← подржати), *допринос* (← допринети), *прилика* (← ∅), *помоћ* (← помоћи), *отпор* (← супротставити се), *услуга* (← услужити), *ефекат* (← ∅, изазвати), *подстицај* (← подстицати), *потпора* (← подупирати), *заштита* (← заштитити), *објашњење* (← објаснити). ПОСЛАТИ : *критика* (← критиковати), *порука* (← поручити), *приговор* (← приговорити), *парола мржње* (← ∅). УКАЗАТИ : *помоћ* (← помоћи). ИСКАЗАТИ : *уверење* (← уверити), *интересовање* (← интересовати се), *мишљење* (← рећи, ∅). ПОКАЗАТИ : *нервоза* (← нервирати се), *игра* (← играти), *жеља* (← желети), *разумевање* (← разумети). ИСТАИЋИ : *нада* (← надати се), *уверење* (← уверити). УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ : *жалба* (← жалити се), *напор* (← ∅, потрудити се), *труд* (← трудити се), *иницијатива* (← иницирати). УЖИВАТИ : *углед* (← бити угледан), *подршку* (← бити подржан). ДЕЛИТИ : *мишљење* (← мислити), *савет* (← саветовати). НАЋИ : *решење* (← решити), *фокус* (← фокусирати се), *инспирација* (← инспирисати се), *мотив* (← мотивисати се). ИЗВУЋИ : *корист* (← окорисити се), *закључак* (← закључити), *тријумф* (← тријумфовати). ОБЈАВИТИ : *саопштење* (← саопштити). ПОДСТИЦАТИ : *занимање* (← заинтересовати). ПОЛОЖИТИ : *нада* (← понадати се).

Примећујемо да код већине глагола можемо пронаћи једнолексемски глагол, али да има именица где је то немогуће: нпр. *донети ефекат* или *изнети мишљење*. Доминантни у административном стилу, глаголи типа *донети*, *дати*, *изнети* и сл. глаголи, у функцији семикопулативних глагола, означавајући вербални део декомпоноване јединице, често уз именице које упућују на неки званични документ или одредбу (*одлука*, *избор*, *решење*, *допис*, *исплата*, *наредба* итд.). У том случају, више се може говорити о правим перифрастичким конструкцијама него о декомпонованим глаголима.⁶⁶ Примери:

ИЗДАТИ : *саопштење, наредба, налог*. [...] издао званично саопштење [...] (Пр6, 1); Он је издао наредбу [...] (ВН3, 14); [...] па је издао саопштење којем се извинjava саиграчима [...] (В3, 48); [...] utvrdi da masovni ubica lupeta, o tome izda zvanično saopštenje. (D1, 32); Инспектор издаје налог да му се претражи кућа. (К1, 28); [...] затражило је јуче од суда да изда налог о отпочињању суђења [...] (П1, 3).

ЗАДАТИ : *ударац, убод*. [...] i zadao mu više udaraca oštrim delom sekire po glavi. (P7, 10); [...] да је ножем zadala ubod u predelu stomaka svom sugrađaninu [...] (A2, 6).

ОДАТИ, ОДАВАТИ: *почаст, пошта, знаци нервозе*. [...] odaје počast pokojnom komičaru [...] (P6, 18); [...] одао је пошту овим храбрим женама. (ВН3, 38); [...] а почаст му је одао [...] (ВН6, 12); [...] и одао земљи признање [...] (П2, 2); [...] није одавао знаке нервозе. (Пр3, 14); Верницу који су одавали пошту поглавару Српске православне цркве кажу [...] (П4, 3); [...] одата је почаст небројеним родољубима [...] (ВН7, 27).

ПРИДАВАТИ : *значај*. [...] није придаван велики значај. (П8, 20); [...] придајемо јој одређени значај [...] (ВН4, 10); [...] ne sumnja u nju, već u današnji način života, gde se materijalnim vrednostima pridaje veliki značaj [...] (LZ, 101).

УПУТИТИ : *позив, критика, допис, захтев, честитка, замерка, приговор, подршка, иницијатива, апел, саучешће, ударац, поздрав, писмо*. [...] uputili su poziv [...] (К3, 4);

⁶⁶ В. поглавље о административном стилу.

[...] упутио је позив за помоћ [...] (П1, 7); [...] да су упутили позив представнику Атаке [...] (ВН2, 10); Позив за јавну расправу је упућен [...] (ВН6, 4); Део критика лидера DS bio је уручен и на адресу појединих градоначелника и председника skupština opština. (B2, 3); [...] упутио је низ критика на рачун правосудне мисије Европске уније на Косову [...] (Пр2, 6); [...] упутила је допис [...] (D2, 6); [...] упутила допис председнику владе Мирку Цветковићу [...]; [...] упутио допис председнику [...] (D9, 2); Stoga smo uputili zahtev [...] (D8, 4); [...] упутио велики број честитки [...] (D9, 4); [...] упутили низ зamerki на начин и поступак лећења. (P5, 9); [...]кад им независна тела упућују приговоре [...] (П1, 6); ЕУ Србији упућује подршку. [...] (П2, 6); [...] јуче су упутили државним институцијама иницијативу [...] (Пр3, 10); Марић је јуче упутио апел старијим особама [...] (П2, 6); [...] шеф стручног штаба нашег тима упутио је апел навијачима. (ВН10, 45); [...] и упутио саучешће породицама настрадалих. (ВН2, 7); [...] упутио је први ударац ка мрежи [...] (СЖ1, 7); Кад му је упутио поздрав [...] (СЖ7, 5); [...] да су упутили писмо ministru Rasimu Ljajiću [...] (P5, 14); Мелвил допушта и капетану Ахаву да упути похвалу киту, његовој огромној глави [...] (ПТИЦЕ, 388).

ИЗЈАВИТИ : *саучешће, жаљење*. Ресорни министар је изјавио жаљење [...] (Пр1, 13); [...] prijatelji najboljeg svetskog tenisera odmah izjavili saučesće. (A1, 12); [...] izjavio saučesće porodicama nastradalih. [...] (D1, 21).

ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ : *жеља, сумња, очекивање, жаљење, нада*. Он је изразио жељу да [...] (ВН5, 15); [...] Аргентинац је сам изразио жељу да дође у Београд [...] (ВН9, 45); [...] чак 420 посланика седме силе је изразило жељу да уживо присуствује [...] (C2, 4); [...] izrazio je želju da se odnosi uneprede [...] (B2, 3); Galjardon је izrazio i želju Španije [...] (B3, 18); [...] да је тај клуб недавно izrazio želju да играмо [...] (P6, 39); Ако бака и дека izraze želju да би voleli [...] (MB, 47); [...] Neko је onda izrazio sumњу [...] (B3, 23); Цветковић је изразио наду [...] (ВН7, 3); Premijer Mirko Cvetković је izrazio očekivanje да ће изградња IT centra u Indiji uticati [...] (A1, 5); [...] izrazili žaljenje што су ангаžovali Ђулијанија. (B4, 4).

ДОНЕТИ : *одлука, пресуда, уредба, акт, мера, процена, закључак, отужница, решење, приход, пропис, резултат, предност, олакшање, разочарење, ефекат, реч, победа, суд, налог, план, програм, оцена*. [...] да донесе одлуку на основу тога [...] (Пр1, 22); [...] да одлуке донесе секретарица и возач. (ВН8, 17); [...] уколико буде донесена одлука да се трка ипак, вози. (C2, 22); Они заједнички доносе одлуке. (ВН9, 3); Одлука ће бити донета у недељу [...] (C3, 8); Одлука је донета после консултација [...] (C3, 11); Такве одлуке не доносе ништа позитивно нашем фудбалу. (C1, 3); [...] донео је одлуку [...] (ВН2, 4); Жири је одлуку донео већином гласова [...] (ВН2, 14); Овај 30-годишњак задовољно тврди да је то најбоља одлука коју је икада донео. (ВН4, 11); Суд је раније донео одлуку [...]; [...] донео је одлуку [...] (ВН6, 30); [...] јуче ујутру сам донео одлуку [...] (ВН7, 2); [...] донео добру одлуку. (ВН9, 7); [...] није донео одлуку у 30 одсто предмета. (ВН10, 4); Мислим да сам донео најбољу одлуку [...] (ВН10, 44); [...] донео је одлуку да се финална утакмица [...] (C1, 2); Влада је ову одлуку донела [...] (ВН1, 28); Планинари су донели одлуку [...] (ВН3, 12); [...] донели одлуку [...] (ВН4, 36); [...] полиција је донела одлуку [...] (ВН5, 6); [...] донела је одлуку [...]. (ВН10, 8); [...] донесу супротну одлуку [...] (ВН2, 2); [...] када доносите одлуке [...] (П4, 18); [...] да се о овом питању не може одлука доносити олако [...] (ВН5, 10); [...] доноси правоснажну одлуку [...] (ВН6, 11); [...] да samostalno donese odluke [...] (B4, 35); [...] да donese odluku [...] (B5, 5); Kad donese odluku [...] (D2, 21); Pre nego što donesete konačnu odluku [...] (Pu1, 58); [...] да смо у stanju да reševamo probleme ljudi, а они нека donesu konačnu odluku. (D2, 2); Odluka је doneta zbog neuspelog sastanka [...] (B4, 3); Odluku o razvodu doneo sam [...] odmah sam doneo odluku [...] (S1, 29); [...] и саопштава јој да је doneo odluku којом ће vratiti mir u palatu. (A1, 23); [...] у vezi са једном odlukom коју ste doneli poslednjih mesec dana [...] (S5, 15); [...] да doносе racionalne odluke [...] (BŽ3, 20); Lideri u

svetu najteže odluke donose [...] (P1, 5); [...] a konačnu odluku o podršci predsednika DS-a doneće u četvrtak. (A3, 3); [...] kada donosite važne odluke? (A8, 3); [...] da odluku ne donosite u ovom periodu [...] (BŽ5, 61); Ti mladi ljudi će kroz nekoliko godina donositi odluke [...] (D1, 5); [...] donosite ispravne odluke. (D2, 22); [...] ne donosi racionalne odluke [...] (P8, 22); [...] да је Влада донела одлуку [...] (ВН10, 5); Надлежни орган дужан је да донесе решење [...] (ЗАКОН6, ч. 160) Ако Социјално-економски савет не донесе одлуку [...] (ЗАКОН7: ч. 112); Ако суд донесе правоснажну одлуку [...] (ЗАКОН7: ч. 191); Савет на истој седници на којој је донео одлуку о покретању поступка за избор Ректора [...] (СТАТУТ3, ч. 21); [...] посебно оправданим случајевима наставно-научно веће факултета може донети одлуку о промени плана извођења наставе и током школске године. (СТАТУТ3, ч. 99); да донесе одлуку о избору у звање наставника, у којем случају је таква одлука коначна. (СТАТУТ4, ч. 139); [...] орган факултета који је донео одлуку о избору у звање сарадника доноси одлуку о забрани обављања послова сарадника. (СТАТУТ4, ч. 147); Уколико веће факултета у року од 30 дана од дана достављања извештаја не донесе одлуку из става 1. овог члана, надлежно (СТАТУТ7, ч. 129); Одлука из става 1. овог члана доноси се [...] (СТАТУТ2: ч. 67); Одлуке [...] ће се доносити на основу мишљења [...] (СТРАТЕГИЈА, 188); Одлуке се доносе већином гласова [...] (СТАТУТ2: ч. 23); [...] sudska odluka se ne može doneti [...] (КОНВЕНЦИЈА, ч. 15); одлуке о Скупштини [...] донеће се у року од три месеца [...] (ОДЛУКА1, ч. 8); [...] sudska odluka se ne može doneti [...] (КОНВЕНЦИЈА, ч. 15). [...] Веће Департамана [...] доноси одлуку којом се одобрава тема [...] (ПРАВИЛНИК3, ч. 12); Одлуку о прихватању пријаве [...] доноси декан [...] (ПРАВИЛНИК4, ч. 7); [...] Сенат Универзитета доноси и одлуку о мерама [...] (ПРАВИЛНИК6, ч. 13); Одлуку о избору аутора доноси стручни орган [...] (ПРАВИЛНИК6, ч. 16); Одлуку о избору издавача [...] доноси министар [...] (ЗАКОН5: ч. 31); Одлуку о праву на смештај доноси директор [...] (ЗАКОН5: ч. 6); [...] proglašava odlukom коју donosi и вршењу поверених послова [...] (ЗАКОН2: ч. 9); [...] одлука о питањима [...] је донета ако за њу гласа [...] (ОДЛУКА2: ч. 26); Скупштина доноси одлуку о стицању и престанку својства [...] (СТАТУТ3, ч. 10); Skupština može odlučiti да о појединим питањима [...] odluku donose грађани [...] (СТАТУТ1: ч. 32); Савет доноси одлуке [...] (ПОСЛОВНИК2, ч. 35); [...] како би се рационалније доносиле одлуке. (СТРАТЕГИЈА, 207); [...] а одлуке доноси већином гласова [...] (ПОСЛОВНИК1, ч. 20); [...] доноси одлуке ради остваривања циљева [...] (ПОСЛОВНИК1, ч. 2); Донето је шест правоснажних пресуда од тога су пет осуђујуће а једна ослобађајућа [...] (П2, 5); [...] тако да ukoliko sud donese presudu и корист ове телевизије, ово regulativno telo ће морати да исплати огромну одштету и овом износу. (A2, 4); [...] или се donesu presude којих се нико не придржава [...] (P5, 5); [...] doneo је presudu [...] (D2, 4); [...] доносио ослобађајуће пресуде. (ВН6, 10); [...] и донесу додатне уредбе [...] (ВН7, 3); [...] донесу још нека подзаконска акта [...] (ВН6, 3); [...] да donese mere о спровођењу избора [...] (P4, 3); [...] донели смо меру привремене забране промета животиња [...] (Пр6, 1); [...] да donese procenu [...] (L2, 29); [...] да donese radikalne zaključke. [...] (A9, 10); [...] да donese zaključak [...] (K2, 14); [...] protiv којих је optužnica doneta тек након озбиљних консултација. (A5, 3); [...] чим буду doneta rešenja [...] (P5, 4); [...] донеле је неколико решења [...] донето је ново решење. (Пр1, 11); То им је донело приходе [...] (ВН3, 10); Израелска влада је донела пропис [...] (ВН9, 37); [...] donose најбоље rezultate. (Pu1, 58); [...] не donosi rezultate [...] (D1, 17); [...] а наше је мишљење да би добијање статуса општине Вајмoku donelo значење prednosti и могућност самосталног одлучивања [...] (D2, 20); [...] требало би да донесе олакшење [...] (ВН9, 30); Tek sreda вам donosi olakšanja [...] (A9, 13); [...] поступак ће донети жељени ефекат. (ВН10, 37); [...] poslednju reč је trebalo да donese Влада Србије. (D3, 3); [...] и да сада ми odnesemo pobedu [...] (K1, 40); [...] doneo је дах новог живота [...] (ВН2, 11); [...] doneo сва три пода свом тиму. (СЖЗ, 6); [...] које је мени donelo veliko razočaranje [...] (P9, 8); Venera iz Blizanaca вам ne ide na ruku, ali donosi pomoć prijatelja. (A8, 9); [...] да donosim formalan nalog [...] (K3, 3); [...] да donosi sud. (P9, 8); [...] доносе годишњи и средњорочни програм [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 26); [...] доноси у року од 15 дана, предлог одлуке [...] (ПРАВИЛНИК3, ч. 25); Студијске програме [...] доноси Сенат [...] (ПРАВИЛНИК4, ч.

3); [...] donosi program za jezike [...] (ЗАКОН2: ч. 12); [...] donosi posebne programe zdravstvene zaštite [...] (ЗАКОН3: ч. 20); Програми формалног образовања одраслих доносе се [...] (ЗАКОН1: ч. 46); [...] доноси урбанистички план [...] (СТАТУТ2: ч. 22); [...] доноси предлог стратешких мера [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 31); [...] donosi Opšte smernice razvoja [...] (ЗАКОН3: ч. 46); [...] donosi vodoprivrednu osnovu za teritoriju autonomne pokrajine [...] (ЗАКОН3: ч. 48); [...] доноси оцену о квалитету [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 15); [...] органи Града доносе програме, планове, одлуке [...] (СТАТУТ2: ч. 74); [...] доноси Статут и друга акта [...] (СТАТУТ3, ч. 7); Статут доноси Скупштина града [...] (СТАТУТ2: ч. 15); [...] Град доноси прописе самостално [...] (СТАТУТ2: ч. 15); Савет доноси: опште акте, одлуке [...] (ПОСЛОВНИК2, ч. 46); [...] donosi rešenje о привременом одузимању грађе [...] (ЗАКОН2: ч. 15); [...] Универзитет уметности ће донети закључак о одбацивању захтева [...] (ИЗВЕШТАЈ, ч. 84); [...] да донесе Акт о процени ризика у писаној форми [...] (ПРАВИЛНИК1, ч. 6); [...] донесе одговарајућа упутства за безбедан рад (ПРАВИЛНИК1, ч. 7); [...] донесе студијске програме [...] (СТРАТЕГИЈА, 133); [...] може doneti presudu [...] (КОНВЕНЦИЈА, ч. 15); [...] донети подзаконске акте [...] (ЗАКОН5: ч. 97); [...] дужан је да донесе решење о одбијању захтева [...] (ИНФОРМАТОР, 121); [...] дужан је да [...] донесе решење о одбијању захтева [...] (ИЗВЕШТАЈ, ч. 85); [...] донесе правила понашања у установи [...] (ЗАКОН5: ч. 99); Пословник Скупштине и Владе донече се у року [...] (ОДЛУКА1, ч. 8); [...] донесе пословник Покрајинске владе [...] (ОДЛУКА2: ч. 37); [...] мере које је донео или пропустио да донесе [...] (ОДЛУКА2: ч. 10); [...] као и записа о квалитету које је донела Комисија за контролу квалитета [...] (СТАТУТ4, ч. 101); [...] неће doneti promišljenu odluku uz dovoljno informacija razmatrajući nepouzdanost informacija i razmenu vrednosti ciljeva [...] (ГРАЂЕВИНСКИ3, 20); [...] може се стећи utisak da samo jedan donosilac odluka mora doneti odluku u datom trenutku (ГРАЂЕВИНСКИ3, 21); Човек ће често не размишљајући, донети исхитрене одлуке, које ће можда бити погрешне. (МАТЕМАТИЧКА, 20); На основу резултата извршених анализа могу се донети следећи закључци [...] (ШУМАРСКИ1, 55); На основу овог примера, јасно је колико је важно у једном пословном систему донети добру, квалитетну одлуку. (ШУМАРСКИ3, 27); На основу њихове бројности може се донети закључак и о утицају антропогених [...] (ШУМАРСКИ6, 66); [...] те да културна самодовољност и редукционизам неће донети штете тек ако су право свих. (НИКОЛИЋ, 62); [...] потпуно избрисати садашњи тренутак и донети превласт прошлости. (ФИЛОЛОГИЈЕ, 190); [...] да је домаће жито још увек могло донети профит. (ГРЧКА1, 402); Веровало се да ће ова царинска такса донети већи прилив средстава него форо и да ће можда изгледати као праведнији начин плаћања [...] (ИСТОК2, 520); [...] а истовремено могу doneti značajne koristi i negativne posledice (МАТЕРИЈАЛИЗ, 64); Међутим, на основу овога примера се не могу doneti korektni opšti zaključci о еколошким својствима свих биополимера [...] (ХЕМИЈСКА, 632).

ПОСТИЋИ: *напреда, успех, споразум, дијалог, договор, напредак, погодак, резултат, нагодба, изглед.* [...] али да је најважније постићи напредак [...] (П2, 6); [...] земље су постигле значајан напредак [...]. (ВН8, 16); [...] није немогуће постићи успех. (П2, 22) (П2, 32); [...] да postizete kompromis [...] (А9, 9); [...] да postignemo uspeh [...] (D3, 13); Српкиња Olga Danilović postigla je zapažen uspeh na turniru mladih teniskih nada u Bredentonu na Floridi [...] (K1, 39); [...] његови такмичари постижу изванредне успехе [...] (ВН4, 37); Наши момци су постигли изванредан успех. (П3, 5); [...] vi ćete postići sporazum. [...] (А9, 8); [...] да је postignut sporazum [...] (D1, 17); [...] па је на крају postignut sporazum između banke i klijenta. (D3, 7); [...] да ће у Копенхагену biti postignut sporazum [...] (B2, 6); [...] када postignemo комплексан споразум и буду потписан и сви споразуми. (П2, 4); [...] да је споразум постигнут. (ВН9, 5); [...] да ће otvoriti dijalog i postići dogovor о повратку одузете имовине [...] (D2, 6); [...]da је Milan već postigao

dogovor da dovede igrača [...] (B1, 35); [...] ali dogovor nije postignut usled nedoumica [...] (B3, 45); [...] jer su postigli dogovor sa predstavnicima Ministarstva ekonomije [...] (B4, 20); U slučaju da obe strane postignu končan dogovor, ponuda za preuzimanje biće data [...] (D2, 9); [...] nije bilo moguće potvrditi da li je sa OEBS postignut dogovor [...] (D3, 3); [...] postigao je ovog vikenda dogovor [...] (D3, 6); [...] постигло важан напредак. (П1, 6); [...] нисмо постигли договор [...] (ВН1, 27); [...] постигну договор [...] (ВН6, 3); [...] постигао договор са екипом из Катарa. (СЖ2, 13); Клуб из Лондона је обновио преговоре са Холанђанима и уколико постигну договор [...] (ВН6, 47); [...] да је postignut dogovor [...] (P4, 9); Naime, reprezentativac Gane već је postigao usmeni dogovor s prvakom Švajcarske Bazelom. (P6, 38); [...] ukazuje na to koliko će teško biti da се postigne dogovor koji će svi моћи да прихвате. (P7, 19); [...] па је postigla dogovor sa direktorom [...] (S4, 28); [...] јер је првотимац Србије постигао три везана поготка [...] (СЖ1, 26); [...] одбојкашице постигу добре резултате где год да се појаве [...] (ВН5, 45); Tražite način kako да postignete dobre rezultate [...] (BŽ2, 65); [...] teniserke koje dolaze iz ove zemlje не postizu ni blizu tako dobre rezultate као njihove kolege [...] (P6, 37); [...] postigao je nagodbu sa suprugom [...] (B1, 32); Da biste postigli svež izgled [...] (B3, 34); [...] ali smo veliki napredak postigli [...] (P1, 6); Da bi се postigao uspeh [...] (P8, 38).

ИЗРЕЋИ : *мера забране*. [...] већ су изречене мере забране присуства спортским догађајима. (ВН9, 11); [...] изречена је мера забране обављања делатности од две године. (А1, 7).

ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ : *импресија, мишљење, увреда, предлог, понуда, тврдња*. [...] изнео је импресије и осврнуо се на данашњег ривала екипу Хрватске [...] (СЖ1, 25); [...] своје мишљење изнесе [...] (ВН6, 27); [...] да јавно iznesemo sopstveno mišljenje [...] (D1, 27); Сличне тврдње изнесе [...] (ВН6, 33); Тако је Martina iznela oštre uvrede на račun Begovićeve [...] (A2, 9); [...] који је izneo niz tvrdnji [...] (D2, 5); [...] ponovo izneo niz uvreda на račun Kurira [...] (K1, 4); [...] iznela nepristojnu ponudu. (S4, 90); [...] iznosi на gomilu predloge [...] (D1, 17); [...] изнети своје мишљење [...]. (ПОСЛОВНИК1, ч. 24).

НАНЕТИ, НАНОСИТИ : *повреда, штета, пораз, ударац*. [...] нанели тешке повреде [...] (П1, 9); [...] коме је нанео лакше повреде [...] (Пр1, 17); [...] да vrati dug, dolazi u sukob sa dilerima, koji mu nanose teške telesne povrede [...] (K1, 36); [...] и нанео му тешке повреде опасне по живот [...] (ВН7, 12); [...] и naneli mu teške telesne povrede [...] (D2, 5); [...] да су му нанете тешке телесне повреде [...] (Пр6, 3); [...] јер им је нанета велика материјална штета. [...] (ВН2, 27); [...] zasutavila je nanošenje velike društvene štete [...] (D2, 8); [...] нанесе велику штету овдашњем ловном фонду [...]. (ВН8, 36); [...] да нанесу први пораз Крагујевчанима у елити. (ВН2, 39); [...] nanevši mu tri žestoka udarca u predelu vrata i leđa. (A2, 11); [...] да се Putin враћа у председничку фотелју, nanео је јак ударас svom političkom profilu [...] (D4, 15); [...] нанесе већу материјалну штету или изазове тежу штетну последицу [...] (ПРАВИЛНИК5, ч. 99); [...] нанело знатну материјалну штету Регионалном центру. (ПРАВИЛНИК5, ч. 28); [...] установи нанесе штету [...] (ЗАКОН5: ч. 56).

ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ : *оставка, пријава, тужба, иницијатива, реплика, жалба, извештај, захтев, оставка, кандидатура, предлог, приговор, молба, замолница, план*. [...] да поднесе оставку [...] (П1, 6); [...] против тих особа поднела кривичне пријаве. (П1, 6); [...] да је против директора поднета кривична пријава [...] (ВН2, 27); [...] поднета је кривична пријава [...] (П1, 9); [...] podnosimo prekršajnu prijavu [...] (B3, 15); [...] nema nameri да podnese prijavu protiv ove žene. (K3, 7); [...] i protiv njega će biti podneta krivična prijava. (A2, 7); [...] a protiv njega će biti podneta prekršajna prijava. (B3, 38); [...] поднела пријаву због сумње да су починили више тешких крађа [...] (ВН9, 19); [...] dva puta podnosila krivične prijave. (K2, 7); Ми смо зато Министарству рада и социјалне политике поднели иницијативу за измену Закона о финансијској подршци

породици са децом. (П4, 11); [...] прва поднела тужбу [...] (Пр3, 7); [...] треба да поднесе реплику. (ВН4, 12); Жалба на ту пресуду је поднета [...] (ВН6, 10); [...] да ће лекари поднети детаљни извештај [...] (ВН6, 11); [...] поднео је Управном одбору захтев [...] (ВН6, 17); Naime, žena vicepremiera Srbije podnela је 20. 12. 2001. godine zahtev [...] (А3, 4); [...] али још није поднела захтев [...] (ВН8, 13); [...] нека поднесе оставку [...] (ВН9, 5); [...] да podnese ostavku [...] (D2, 13); [...] јуче су и званично поднели кандидатуру за домаћинство континенталне смотре за четири године. (СЖ4, 7); [...] да је podneo ostavku и на тај начин skratio sopstveni mandat. (А2, 2); Predlog su podneli [...] (D2, 5); [...] podneo је krivičnu prijavu [...] (K1, 4); [...] јер смо сви поднели велики напор да победимо [...] (ВН9, 45); [...] uložene су žalbe [...] (K1, 14); [...] што наш издавач nije uložio napor да [...] (В1, 22); Захтев [...] може поднети [...] (ИНФОРМАТОР, 119); [...] поднесен имовинско-правни захтев [...] (УГОВОР2, ч. 82); Захтев за одобрење уџбеника издавач подноси [...] (ЗАКОН5: ч. 15); [...] није поднела такав захтев [...] (ОДЛУКА2: ч. 16); [...] подноси захтев за разрешење члана [...] (СТАТУТ3, ч. 7); [...] ако zahtev за njegovo raspisivanje podnese [...] (СТАТУТ1: ч. 32); [...] може да поднесе захтев за издавање [...] (ЗАКОН5: ч. 7); Члан Савета који је поднео предлог [...] (ПОСЛОВНИК2, ч. 30); [...] и подноси Сенату предлог стратешких мера [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 24); Predlog за promenu Statuta mogu podneti [...] (СТАТУТ1: ч. 47); [...] одборници који су поднели предлог [...] (СТАТУТ2: ч. 40); [...] да поднесе извештај [...] (ПРАВИЛНИК3, ч. 11); [...] подноси извештај о свом раду [...] (ЗАКОН5: ч. 55); [...] да јој podnesu извештај о свом раду. (ОДЛУКА2: ч. 32); [...] подноси извештај Скупштини града [...] (СТАТУТ2: ч. 35); Молбу [...] може поднети непосредно надлежном суду [...] (УГОВОР1, ч. 17); [...] ако није [...] поднета приватна тужба [...] (УГОВОР2, ч. 88); [...] подносе Савету Универзитета односно факултета план обезбеђивања [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 53); [...] који подноси замолницу [...] (УГОВОР2, ч. 79); [...] да podnese tužbu nadležnom sudu [...] (ЗАКОН2: ч. 51); Радна тела подносе извештај о свом раду [...]. (ПОСЛОВНИК2, ч. 52); Члан Покрајинске владе може поднети оставку председнику [...] (ОДЛУКА2: ч. 18); [...] може поднети оставку [...] (ПОСЛОВНИК2, ч. 16); [...] поднесе пријаву надлежном органу [...] (ЗАКОН5: ч. 91).

ПРЕНЕТИ : *порука*. [...] да је дошао да prenese poruku [...] (D9, 3).

ОДРЕДИТИ: *мере забране, притвор*. Суд је Stanišљевићу odredio мере zabrane napuštanja mesta boravišta, zabrane putovanja uz privremeno putne isprave oduzimanje [...] (А2, 6); [...] odredio му је једномесеčni притвор [...] (В1, 15).

ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ : *подршка, допринос, прилика, помоћ, отпор, услуга, ефекат, подстицај, потпора, заштита, објашњење*. Podršku zaposlenima pružili су [...] (D3, 6); [...] да ће Агенција пружити подршку грађанима [...] (П3, 14); [...] а идеја је да пружимо и логистичку подршку [...] (ВН2, 27); Јер сам ту да им пружим подршку [...] (ВН3, 35); Бивши селектор мушке репрезентације Зоран Гајић пружио је подршку изабраницама имењака Терзића [...] (ВН5, 45); [...] да ће све учинити да делфинима пруже још јачу подршку у одлучујућем мечу [...] (ВН6, 45); Partner će вам pružiti veliku подршку [...] (ВŽ4, 65); [...] да се pruži подршка onom mandataru који га буде подржао [...] (В3, 4); [...] да му podršku pruže тек за две седмице [...] (В4, 7); [...] да pruža подршку kroz likvidnost i да дуго задржи каматне стопе на niskom nivou. (В7, 4); [...] да pružite подршку u drugom krugu. (D1, 2); Centar će pružiti подршку [...] (ВŽ3, 36); [...] pruža подршку vebelijama [...] (K3, 7); [...] pruži doprinos [...] (D3, 6); Vatrogasci су pružili pomoć [...] (K1, 16); [...] stručnu pomoć pruža [...].. (P7, 16); [...] у најскорије време не пруже адекватну финансијску помоћ. (ВН1, 28); [...] ако држава не пружи одговарајућу помоћ [...] (ВН1, 28); [...] да пружи сву потребну помоћ полицији [...] (ВН2, 3); [...] која је пружила највећу и то не само финансијску помоћ [...] (ВН5, 14); [...] да им се пружи сва неопходна помоћ. (ВН6, 10); [...] да им пружа потребну помоћ [...]; [...] да им пружи помоћ [...] (СЖ7, 12); [...] pruža бесплатну правну помоћ [...] (D1, 4); Pružićе вам се prilika

za jedno putovanje [...] (A8, 6); [...] полету се пружа прилика да освајањем париске титуле постигне календарски Грен слем [...] (П2, 34); [...] пружа izvanrednu priliku [...] (D3, 12); [...] да су обојица тренера пружили и млађим играчима прилику да истрче на паркет. (C3, 21); Ivanjičani su ove sezone pružili neočekivano slab otpor [...] (P5, 38); [...] pružio žestoki otpor i sačuvaо svoju mrežu [...] (A11, 5); [...] који су пружали otpor [...] (P5, 3); Žao mi je što nisam uspeo da pružim jači otpor protiv Federera [...] (A12, 7); [...] пружали услуге смештаја илегалцима. (Пр1, 16); [...] увек пружа одличне услуге. (СЖ4, 26); [...] да им пружи seksualne usluge. (P2, 12); [...] и пружа mat efekat. (LZ, 43); [...] пружа mi podsticaj da se i dalje borim. (S2, 20); [...] što пружaju potporu karličnim organima [...] (BŽ1, 38); [...] za sada ne pruža potpunu zaštitu. [...] a (BŽ3, 31); [...] и пружи барем делић објашњења [...] (СЖ5, 14).

ПОСЛАТИ : *критика, порука, приговор, парола мржње, помоћ*. Zašto је u poslednje vreme poslao nekoliko kritika na račun Beograda? (B2, 3); [...] poslao prigovor [...] (P4, 3); [...] и na taj način pošalju poruku [...] (P4, 9); [...] šalje jasnu poruku da [...] (K5, 4); [...] poslao је погрешну поруку [...] (П1, 6); Не треба да шаљемо пароле мржње према другим народима [...] (СЖ4, 13); [...] nisu mogli poslati efikasnu pomoć. (ЈАНСОН, 58).

УКАЗАТИ : *помоћ*. [...] да му укажу помоћ. (ВН5, 30); [...] ali se posle ukazane pomoći vratio na teren.; [...] te da im se ukazala prilika koju ne smeju da ispuste. (A2, 13); [...] pomoć će biti ukazivana samo u hitnim slučajevima [...] (P2, 10); [...] ukazana joj је pomoć. (P5, 11).

ИСКАЗАТИ : *уверење, интересовање, мишљење*. Политика' је покретањем 'Нашег села' очигледно iskazala уверење да... (П4, 10); [...] iskazali su interesovanje [...] (D1, 26); Kenan је odmah iskazao своје pozitivno mišljenje [...] (D2, 21).

ПОКАЗАТИ : *нервоза, игра, интересовање, жеља, разумевање*. Власници су показали нервозу [...] (П1, 8); [...] зато што nisу показивали ни најмању жељу да стекну богатство. (ВН6, 26); [...] показала лошију игру него што може [...] (СЖ3, 27); [...] који су 'pokazali razumevanja' [...] (D2, 3); [...] показује интересовање за вас. (ВН10, 37); [...] за брзоног играча interesовање је показао Партизан и продужио уговор са клубом из Куле[...] (СЖ3, 2); [...] показали интересовање за искусног стручњака. (СЖ3, 18).

ИСТАИЋИ : *нада, уверење*. [...] истакао је наду да ове године свој избор неће морати [...] (ВН7, 21); Elić је istakao uverenje da će rad sa novim predsednikom EBRD-a u narednim godinama biti uspešan [...] (P3, 7).

УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ : *жалба, напор, труд, иницијатива*. [...] уложила жалбу [...] (П2, 5); [...] да сте уложили велики напор [...] (Пр3, 6); Ulažete ogroman trud. (P3, 32); Partner ulaže inicijativu [...] (P4, 38).

УЖИВАТИ : *углед, подршка*. [...] међу Београђанима уживао велики углед. (П5, 10); [...] gde najveću podršku uživaju. (D3, 2).

ДЕЛИТИ : *мишљење, савет*. [...] да други не деле моје мишљење [...] (П9, 13); [...] u razgovoru sa mnom delili to mišljenje [...] (D3, 5); [...] a njegovo mišljenje deli i stručnjak [...] (P5, 7); [...] kad delim savete drugima [...] (BŽ3, 50); Koji ne deli savete [...] (BŽ5, 5); Ukoliko imate nekog s kim delite život [...] (BŽ5, 57); U poziciji ste da delite savete. (P4, 38).

НАЋИ : *решење, фокус, инспирација, мотив*. Рускиња је брзо нашла решење [...] (C2, 23); [...] да изнађу решење за излазак [...] (П2, 10); Mi samo želimo da nađemo najbolje rešenje. (P2, 11); [...] ukoliko se ne nađe rešenje. (P5, 14); [...] da smo našli dobro rešenje.

(P10, 3); [...] и овако нашли решење. (ВН6, 5); Važno je da nađete fokus. [...] (А8, 12); [...] да не можете пронаћи мотив и инспирацију. (А9, 4); девер.

ИЗВУЋИ : *корист, закључак, тријумф*. [...] али њени нови власници су хтели из приватизације да извуку неку корист. (П4, 12); Iz ankete se može izvući zaključak [...] (P2, 7); [...] crveno-beli su uspeli da izvuku trijumf [...] (P4, 44); Na osnovu analiziranih primera u ovom radu mogu se izvući opšti zaključci o radu u osetljivim sredinama [...] (ГРАЂЕВИНСКИ2, 125); Можемо ли извући неке закључке о склоностима, пореклу и раној историји Хурита и развоју хуритске државе Митани? (ИСТОК1, 291); [...] пошто ће је плаћати они који су извукли највише користи из пораста трговине [...] (ИСТОК2, 520); [...] могу се извући следећи закључци [...] (КОНСТРУКЦИЈЕ3, 60); [...] може се извући generalni zaključak по коме Simprolit [...] (МАТЕРИЈАЛИ1, 44).

ОБЈАВИТИ : *саопштење*. Objavila je saopštenje u kojem se каже [...] (K1, 19).

ПОДСТИЦАТИ : *занимање*. [...] podstičete zanimanje за estetska ili umetnička pitanja [...] (A9, 9).

ПОЛОЖИТИ : *нада*. [...] има само 19 година и у њега полажемо велике наде. (СЖ4, 7).

Посебно издвајамо низ глагола који се групишу око именице *пажња*: *обратити* (← пазити на неког), *поклањати* (← пазити на неког), *посветити* (← пазити на неког), *привући* (← ∅), *ускратити* (← престати пазити), *усмерити* (← пазити на неког), *скренути* (← ∅), *привлачити* (← ∅). Примећујемо да различите конструкције са овом именицом могу бити интерпретиране једнолексемским глаголом, фазном конструкцијом или се морају интерпретирати описно (не постоји замена).

ОБРАТИТИ : Посебну пажњу обратите на подручје око очију [...] (ВН4, 42); [...] да обрати пажњу [...] (ВН6, 27); A vi obratite pažnju i ne zaboraviti [...] (A2, 3); [...] obratite pažnju на особу из околине [...] (А8, 9); Evo на шта теба да obratite pažnju [...] (A9, 2); [...] не успевају да obrate pažnju на детаље или prave greške usled nepažnje [...] (BŽ1, 53); Posebnu pažnju obratite на frizuru. (BŽ4, 35); Obratite pažnju на ishranu. (BŽ5, 61); Ukoliko ортачки радите са неким, obratite pažnju [...] (B3, 41); Ne obraćajte mnogo pažnju [...] (BŽ1, 60); Posebnu pažnju obratite на snagu opruge [...] (BŽ5, 41).

ПОКЛАЊАТИ : Oni više pažnje poklanjaju realnim uslovima [...] (B1, 12); Posebnu pažnju poklanjamo акцијским попустима. (BŽ5, 68).

ПОСВЕТИТИ : [...] veliku pažnju posvećuju [...] (K5, 6).

ПРИВУЋИ : [...] да ćete privući pažnju [...] (B1, 29); [...] и тиме privukao veliku pažnju javnosti. [...] (B1, 32).

УСКРАТИТИ : [...] ускрати подршку. (ВН3, 3).

УСМЕРИТИ : [...] посебну пажњу ће усмерити на [...] (Пр3, 8); [...] istakao да posebnu pažnju treba usmeriti [...] (D1, 13).

СКРЕНУТИ : Neke nove ideje вам skreću pažnju [...] (A10, 3).

ПРИВЛАЧИТИ : [...] zbog čega ćete privlačiti pažnju drugih ljudi [...] (A8, 4)

2) Глагол **имати** подразумева поседовање различитих особина, ставова, мишљења односно процес добијања или примања: *намера, план, закључак, сазнање, мишљење, сарадња, поверење, утицај, прилика, зарада, тражња, поглед, прилика, приступ, замерка, утисак, разумевање, сукоб, застој, прогресија, значај, губитка, продаја, наступ, корист, осмех, потреба, осећај, контакт, пад, жеља, страх / зебња, наговештај, значење, уверење, мирис, речи хвале, прођа, повреда, оштећење, контакт, предност, стрпљење, продор, посета, примедба, заостатак, свађа, мржња, учеиће, раст, притужба, обраћање, напад, предах, дружење, разговор, сусрет, улога, активност, одлика, третман, садржај, представа, састанак, интервенција, положај, издање*. Интерпретирамо их на следећи начин:

ИМАТИ : *намера* (← намеравати), *план* (← планирати), *закључак* (← закључити), *сазнање* (← сазнати), *мишљење* (← мислити), *сарадња* (← сарађивати), *поверење* (← веровати), *утицај* (← утицати), *прилика* (← моћи), *зарада* (← зарадити), *тражња* (← тражити), *поглед* (← гледати), *приступ* (← приступити), *замерка* (← замерити), *утисак* (← мислити, ∅), *разумевање* (← разумети), *сукоб* (← сукобити се), *застој* (← застати), *прогресија* (← расти), *значај* (← значити, бити значајан), *губитка* (← губити), *продаја* (← бити продаван), *наступ* (← наступати), *корист* (← корисити, бити користан), *осмех* (← смејати се), *потреба* (← требати), *осећај* (← осећати), *контакт* (← контактирати), *пад* (← падати), *жеља* (← желети), *страх / зебња* (← страховати, плашити се), *наговештај* (← наговештавати), *значење* (← означавати), *уверење* (← бити уверен), *мирис* (← мирисати), *речи хвале* (← хвалити), *прођа* (← проћи), *повреда* (← бити повређен), *оштећење* (← оштетити), *контакт* (← контактирати), *предност* (← ∅), *стрпљење* (← бити стрпљив), *продор* (← продирати), *посета* (← посетити), *примедба* (← жалити се), *заостатак* (← заостајати), *свађа* (← свађати се), *мржња* (← мрзети се), *учеиће* (← учествовати), *раст* (← расти), *притужба* (← тужити), *обраћање* (← обраћати се), *напад* (← бити нападнут), *предах* (← предахнути), *дружење* (← дружити се), *разговор* (← разговарати), *сусрет* (← срести се), *улога* (← радити, ∅), *активност* (← радити, ∅), *одлика* (← бити одликован нечим), *третман* (← бити третиран), *садржај* (← садржати), *представа* (← знати), *састанак* (← ∅), *интервенција* (← ∅), *положај* (← ∅), *издање* (← изгледати, ∅).

Примећујемо да девербативне именице типа *појам, утисак, обзир, значење, прилика, улога, представа*, функционишу по принципу неистокоренског еквивалента, или за њих не постоји једнолексемски еквивалент, већ се мора извести парафразом (нпр. *имати предност* – *предњачити; *имати активност* – *активирати).

ИМАТИ : *намера, план, закључак, сазнање, мишљење, сарадња, поверење, утицај, прилика, зарада, тражња, поглед, прилика, приступ, замерка, утисак, разумевање, сукоб, застој, прогресија, значај, губитка, продаја, наступ, корист, осмех, потреба, осећај, контакт, пад, жеља, страх / зебња, наговештај, значење, уверење, мирис, речи хвале, прођа, повреда, оштећење, контакт, предност, стрпљење, продор, посета, примедба, заостатак, свађа, мржња, учеиће, раст, притужба, обраћање,*

напад, предах, дружење, разговор, сусрет, улога, активност, одлика, третман, садржај, представа, састанак, интервенција, положај, издање, облик. Имасте ли намеру да на неке од наредних локалних или на следеће парламентарне изборе изађете самостално? (П4, 8); [...] да има намеру [...] (ВН9, 17); [...] има чврсте намере да у своје редове врати [...] ; ‘Turkiš erlajns’ ima nameru da se širi. (B2, 8); [...] da su Boris i Ivica imali dobre namere [...] (D4, 24); [...] ima nameru da to učini [...] (P2, 7); [...] mada to niste imali nameru. (A8, 4); Комисија, на чијем је челу Александар Боричић, председник Одбојкашког савеза Србије и први потпредседник ЦЕВ, има врло амбициозан план. (П1, 28); [...] svi имају неке планове [...] (К1, 36); [...] мора да има за последицу закључак [...] (П2, 5); [...] да има сазнања [...] (Пр3, 5); [...] и да синдикат има сазнање да [...] (ВН2, 27); [...] да ли полиција има нова сазнања [...] (П2, 11); [...] један је од фудбалера суперлигашке сцене о којем Звездин тренер Роберт Просинечки има високо мишљење. [...] (СЖ3, 2); [...] ali ima mišljenja da to može da se uradi [...] (К1, 6); Имамо и добру сарадњу са колегама [...] (ВН3, 36); [...] имају добру сарадњу. (Пр2, 7); Имамо одличну сарадњу [...] (К3, 4); Sa Stelom imam višegodišnju uspešnu saradnju [...] (P2, 20); Iskusi stručnjak i bek sa NBA karijerom nekada su imali sjajnu saradnju [...] (K1, 47); [...] имате одличну комуникацију [...] (Пр1, 23); [...] имамо изузетну комуникацију [...] (С3, 22); Sa partnerom imate dobru komunikaciju. (B4, 40); [...] и да у њега има поверења. (Пр3, 9); [...] у ове установе имају највеће поверење. (ВН4, 6); [...] која има подршку већине [...] (ВН4, 3); [...] сваке године имају необичну подршку. (С1, 20); [...] da imate podršku i pomoć. [...] (A9, 8); [...] što nije imao podršku političke elite [...] (D4, 15); U prethodnom periodu imali smo podršku javnosti [...] (B3, 9); Boris Tadić neće imati podršku u drugom krugu [...] (B1, 3); [...] Sigurno je da će imati veliku podršku [...] (B2, 31); Имаћете подршку људи из власти [...] (A9, 4); Имаћете подршку породице [...] (BŽ5, 58); [...] имају многа очекивања посебно на економском плану [...] (П5, 6); Ми имамо иста очекивања и од Приштине и од Београда. (Пр3, 3); [...] Имамо велика очекивања од наредне године [...] (B2, 26); [...] имају превелика очекивања i interesuje ih [...] (A9, 8); [...] imate превелика очекивања. (P5, 32); [...] која је имала велики утицај на [...] (Пр3, 13); [...] имао велики утицај на рок музику широм света. (ВН2, 18); [...] неће имати утицаја на [...] (П1, 6); [...] и то неће имати никаквог утицаја на њено пословање. (ВН4, 2); što može da ima velikog uticaja. (B3, 42); [...] имао највећи могући утицај на моје размишљање [...] (D4, 16); [...] jer ste imali izuzetno mali uticaj na dešavanja oko vas. (A9, 4); [...] а позитиван утицај имају [...] (ВН5, 8); [...] људи који имају солидну зараду [...] (П3, 14); [...] где имају добру тражњу [...] (П7, 5); [...] да имају бољи поглед [...] (П7, 12); [...] што сам имао прилику да играм [...] (ВН3, 48); [...] а гости ће имати јединствену прилику да уз њене песме прославе највећи хришћански празник. (A10, 3); [...] љубитељи моде имаће прилику да виде [...] (ВН9, 39); [...] на то што је противник имао неколико зрелих прилика за погодак. (ВН9, 36); [...] имају индивидуалнији приступ [...] (Пр1, 22); [...] девојке су имале озбиљан приступ [...] ; [...] а на шта имају највеће замерке? (ВН2, 21); [...] представници власти имају разумевања. (ВН8, 7); [...] надам се да ће моје колеге имати разумевања за моју прилику да уђем у Лигу шампиона. (ВН6, 35); Имао сам утисак да играм негде у Србији [...] (ВН6, 45); [...] u kom imate utisak da ste dostigli sam vrh [...] (A8, 6); [...] имао сукоб [...] (ВН8, 13); [...] да је агенција имала сукобе [...] (П1, 6); [...] који је имао застој у развоју [...] (ВН9, 44); ‘Десетка’ Барселоне је од првог гола постигнутог имао невероватну прогресију [...] (ВН9, 45); [...] имало кључни значај. (ВН5, 21); Ролан Гарос ће за пет месеци имати специјалан значај [...] (П2, 34); [...] da njena dela имају ванвременски значај [...] (B1, 16); [...] još veći značaj имају међу младим испитаницима [...] (B8, 2); [...] имали смо једну замерку на суђење Милорада Мажића [...] (C2, 2); [...] ima širi kulturni i državni značaj. (D3, 7); [...] која је имала изузетно добру продају [...] (П7, 2); [...] на крају је имало потпуни губитак смисла. (ВН6, 25); [...] da је Русија imala gubitak [...] (D2, 13); Искусни везиста који је у јануару 2009. Године прешао из Партизана у Мегалирг, има убележен и један наступ за репрезентацију Србије [...] (СЖ4, 79); [...] imali veoma uspešne nastupe [...] (D1, 20); [...] ћемо од тога имати користи. (Пр3, 9); [...] kako bi svi грађани imali korist [...] (D1, 7); [...] od koga ће највећу корист имати немачки клубови. (B1, 40); [...] и да је важно имати осмех на лицу и бити позитиван. (ВН6, 43); [...] imate

potrebu da pomazete drugima. (A8, 12); [...] imate subjektivni osećaj da [...] (A9, 12); [...] ali ponekad imaju osećaj da [...] (L1, 30); Imate osećaj da nešto ne zavisi od vas, ali niste potpuno u pravu. Imate osećaj da vam danas poslovi ne idu od ruke. (A10, 3); [...] imate dobre kontakte [...] (A9, 13); Imate povremeni pad volje i blagu dozu pesimizma [...] (A8, 5); [...] verovatno imate želju da okončate nešto [...] (A8, 5); Imate strah da tu svoju moć i koristite [...] ; Liza je devojka koja ima veliki strah [...] (D1, 30); [...] da svaki radnik u Srbiji ima zebnju [...] (P4, 9); [...] mada ima nagoveštaja da su njeni koreni znatno stariji. (A8, 11); [...] ima dublje značenje i viši smisao. (BŽ5, 68); Ministarstvo telekomunikacija ima uverenja iz ostalih ministarstava [...] (B2, 5); [...] ima i specifičan miris. (B2, 22); [...] a plavokosa glumica za svoju koleginicu ima samo reči hvale. (B6, 38); [...] Golgeter Olimpijakosa je imao samo reči hvale za supertalentovanog Krkića [...] (A12, 5); [...] ima ovlašćenja da postavlja [...] (D2, 12); [...] koji po ustavu ima vrlo velika ovlašćenja. (D1, 16); [...] ima sve bolju prođu [...] (D9, 6); [...] ima povrede bešike i mokraćnog kanala. (K1, 15); [...] postoji mogućnost da ima oštećenje vida. (K2, 27); [...] koji ima sindrom hiperaktivnog ponašanja. (P2, 11); Sa bogatim i uspešnim ljudima ima kontakt [...] (P9, 26); Imamo rezultatsku prednost [...] iskoristiti u Humskoj. (A5, 8); Fudbaleri Bajerna imaju prednost [...] (B1, 35); [...] da imaju još malo strpljenja. (A9, 9); Imaju veći prodor [...] (P8, 40); Deo dece je imao prekjuche posetu roditelja. (B4, 19); [...] nije imao primedbe. (P1, 2); [...] imali su dvocifreni zaostatak. [...] (A12, 2); Mlađi su imali bolje rezultate [...] (BŽ1, 22); [...] imali su žestoku svađu [...] (B2, 24); [...] u sebi nisu imali mržnje. (B6, 7); [...] imalo značajno učešće [...] (B7, 6); [...] a onda smo u novembru imali blagi rast [...] (K1, 2); [...] da nikada nisu imali pritužbe [...] (P4, 5); [...] imali zajedničko obraćanje [...] (P8, 44); Kristina imala česte napade ljubomore [...] (Sk, 35); [...] tako da nećete imati predaha. (A4, 10); Željko će na Evrosongu imati sjajno druženje [...] (A8, 7); [...] gde ćete imati zanimljivo poznanstvo. (P5, 32); Imaćete konstruktivan razgovor [...] (P2, 30); Imaćete zanimljiv susret. (P3, 32); Imaćete dosta poslovnih kontakata [...] (D1, 29); [...] imaćete važnu ulogu od prvih dana trudnoće. (K3, 22); [...] da imaju intenzivniju kreditnu aktivnost [...] (B4, 12); [...] imali svoje odlike državnosti [...] (P7, 5); [...] mora imati poseban tretman [...] (P5, 18); [...] ima veći sadržaj bakra. (K3, 10); [...] ali imaju potpuno pogrešnu predstavu da će time smeniti postojeću vlast [...] (A2, 2); Predsednik Srbije će na marginama skupova imati niz bilateralnih sastanaka [...] (B2, 3); [...] imate hiruršku intervenciju [...] (S5, 8); [...] imali povlašćen položaj [...]. (P4, 3); [...] koji ima veliki strah od letenja avionom. (A6, 6); Док је капитен имао брилијантно издање [...] (СЖ4, 23); [...] ali verujem da imaju interes. (B3, 9); [...] u ovom slučaju imaju blagu nervozu. (K1, 30); [...] imao učinak od [...] (A5, 10); [...] нема прави увид у догађања [...] (ВН8, 34); [...] сваки покушај да се закони утврде пропада јер имају облик насиља. (ЗМС.КЛ, 32); Pošto mogu imati negativan efekat na životnu sredinu zbog velikog organskog opterećenja uzrokovanog uglavnom rezidualnim uljem [...] (ХЕМИЈСКА, 63); [...] može imati i malu vrednost tako da u ovom slučaju uslov $k \geq 1$ ne mora da bude ispunjen. (МАТЕРИЈАЛИЗ, 75); [...] mogu imati uticaj na životnu sredinu (МАТЕРИЈАЛИЗ, 55); Vremenski rizici mogu imati i pozitivan i negativan efekat na pokazatelje uspeha poljoprivrednog gazdinstva [...] (ЛЕТОПИС2, 24); [...] ali u kombinaciji sa lekovima njihova primena može imati sinergistički efekat. (ИСХРАНА, 21); [...] mogu imati značajan uticaj na ponašanje struktura sa početnom prslinom (КОНСТРУКЦИЈЕ1, 44).

Глагол *немати* који алтернира са глаголом *имати* бележимо уз следеће именице: *намера, утицај, ознака, контрола, победа, жеља, комуникација, приступ, пословање, индиција, вредност, значај, интересовање, интерес, нервоза, учинак, увид*.

НЕМАТИ : *намера, утицај, ознака, контрола, победа, жеља, комуникација, приступ, пословање, индиција, значај, интересовање, интерес, нервоза, учинак, увид*. [...] нема намере да се то расветљава. (П1, 5); Наша коалиција нема намеру [...] (ВН2, 2); Немам намеру [...] (ВН9, 18); [...] да на њега нема утицаја. (ВН9, 8); [...] уколико нема никакве ознаке ; а опасни садржај [...] (ВН4, 16); [...] немају контролу [...] (ВН6, 16); Вукови немају победу већ осам кола. Суспендован је Луис

Суarez, под знаком питања је Сперинг. (СЖ4, 10); [...] uopšte nema želju za seksom. (ВЖ4, 26); [...] da ministarstva nemaju između sebe dobru komunikaciju [...] (В7, 4); [...] koje više nemaju lak pristup kreditima. (В7, 5); Klub koji nema finansijsko poslovanje [...] (D4, 24); [...] ali zasad nema indicija da su pljačku ročinili pripadnici [...] (K1, 15); [...] jer nemaju takav značaj kao oni utvrđeni [...] (LZ, 127); Ukoliko nemate dovoljno interesovanja da se dodatno angažujete [...] (Pu1, 58); Проблем је у томе што таквих података нема [...] (ШУМАРСКИ1, 8); Уочено је да нема значајнијих промена на површини у виду промене боје и веће промене сјаја, када су примењене ниже температуре деловања (85°C и 100°C), (ШУМАРСКИ2, 92); [...] испод које нема значајних ефеката оштећења специфичних осетљивих елемената животне средине према досадашњим сазнањима [...] (ШУМАРСКИ2, 96); [...] да између појединих понављања дебљинске структуре на истом бонитету нема значајне разлике, те је оправдано претпоставити да припадају једном основном скупу [...] (ШУМАРСКИ3, 105); Метода нема ограничења када је у питање врста проблема који се решава. (ШУМАРСКИ3, 32); [...] да оптимална хидролошка година нема исте ефекте на свим локалитетима. (ШУМАРСКИ3, 134); [...] конкуренција у овом сектору није развијена и зато нема потребе за интензивнијим рекламирањем. (ШУМАРСКИ4, 95)

Корпус бележи и следеће глаголе у значењу сродном глаголу *имати*: *носити, сносити, задржати, стећи / стицати, привлачити, извући, осећати, повећати*.

НОСИТИ : *доза ризика* (← ризиковати), *терет* (← бринути). ЗАДРЖАТИ: *мера опреза* (← бити опрезан). СТЕЋИ : *карта за учешће* (← успети учествовати), *увид* (← знати), *прилика* (← успети), *знање* (← сазнати), *афирмација* (← афирмисати се). ОСЕЋАТИ : *потреба* (← требати), *страх* (← страховати, плашити се), *умор* (← бити уморан, уморити се). ПОВЕЋАТИ : *интересовање* (← заинтересовати), *потрошња* (← потрошити). ОСЕТИТИ : *пораст* (← порастати). ПРИПАСТИ : *улога* (← моћи радити, ∅), *мука* (← смучити се). ПРОПУСТИТИ : *прилика* (← не успети, ∅). ФОКУСИРАТИ : *пажња* (← фокусирати се). ИЗГУБИТИ : *борба* (← умрети, ∅). УСВАЈАТИ : *знање* (← учити, *сазнавати).

Из самих интерпретативних модела јасно да код глагола који не познају једнокоренску замену можемо реконструисати глагол који је у деривационој вези са именицом (*осећати потребу – требати, *потребовати*), док се неки могу двоструко интерпретирати (нпр. *осећати умор* или *осећати страх*). Са друге стране, има конструкција које нису сводиве на једнолексемски еквивалент (*припасти улога*) или им је интерпретација идиоматизована (*изгубити борбу – умрети*).

НОСИТИ : *доза ризика, терет*. [...] што у sebi nose dozu rizika. (A9, 6); [...] да snose veći finansijski teret. (K3, 22).

ЗАДРЖАТИ: *мера опреза*. Bilo bi preporučljivo da zadržite dodatnu meru opreza sve do svršene faze. (Pu1, 58).

СТЕЋИ : *карта за учешће, увид, прилика, знање, афирмација*. [...] а најбољи су стекли 'вајлд карту' за учешће [...] (ВН3, 12); [...] како би се стекао колико-толико реалан увид у број уживалаца дроге. (ВН9, 33); [...] i tako stekao lepu priliku da se domogne [...] (A1, 14); Kada steknete znanje o osnovnim vrstama [...] (A3, 12); Клуб у коме је Борис стекао пуну афирмацију [...] (С3, 15).

ОСЕЋАТИ : *потреба, страх, умор*. Osećate jaku potrebu za ljubavlju [...] (A9, 10); [...] naravno da ne osećamo nikakav strah, jer ga nije bilo ni kada nismo imali bodovnu prednost. (P5, 38); Можда сада осећам благи умор [...] (СЖЗ, 19).

ПОВЕЋАТИ : *интересовање, потрошња*. [...] наш Novak Đoković, samo će dodatno povećati interesovanje. (A5, 10); [...] u tom periodu je javna potrošnja znatno povećana [...] (B3, 12).

ОСЕТИТИ : *пораст, потреба, олакшање, последица*. [...] Можете osetiti porast fizičke kondicije. (D1, 29); [...] али ће се њене последице осетити неколико деценија касније. (ЂУРКОВИЋ, 223); [...] могле су осетити потребу да се ближе повежу са Атином. (ГРЧКА1, 191); [...] може се осетити олакшање народа који су претрпели асирско освајање [...] (ГРЧКА2, 239).

ПРИПАСТИ : *улога, мука*. [...] да Либану припада кључна улога [...] (П2, 2); U jednom trenutku mu je припала мука [...] (Sk, 15).

ПРОПУСТИТИ : *прилика*. [...] није у потпуности задовољан, јер је пропуштена добра прилика да се освоје три бода на страни. (СЖ5, 7).

ФОКУСИРАТИ : *пажња*. [...] моћи ћете да fokusirate svoju pažnju ka [...] (A9, 12).

ИЗГУБИТИ : *борба*. [...] али је izgubio borbu. (A2, 7).

УСВАЈАТИ : *знање*. Lakše ćete usvajati neka nova znanja [...] (A9, 4).

Глагол *стицати* функциониште у реченицама са рефлексивним или партиципским пасивом, као и глагол *видети, наметнути*

СТИЦАТИ: [...] da se stiće utisak kako je [...] (B1, 22); Gotovo u svakoj kampanji se stiće utisak [...] (P8, 18); [...] svakodnevno je vidljiv napredak. (A2, 12); [...] намеће се закључак [...] (П2, 2)

Глагол *избити* уз именицу *сукоб* функционише по принципу номинативне констукрkcије:

ИЗБИТИ: Сукоб је избио када је полиција упала у кућу [...] (П5, 3); [...] da je zbog toga između njih izbio sukob. (B2, 14)

3) Глаголи *вршити* један је од најчесталијих глагола у специјалним стиливима српског језика, а посебно у научном стилу. Означава неку врсту произвођења, израде, односно неки поступак. У контексту језика 20. и 21. века примећује се употреба глагола *вршити*, док се глагол *чинити* везује за 19. век, што је потврђено у радовима В. Петровић (1990, 1991). Наиме, према речима ове ауторке, глагол *вршити* мање је семантички оптерећен, тј. делексикализован је, с тим у вези и могло је доћи до његове десемантизације, док се то не може рећи за глагол *чинити*. У савременом српском језику примећује се само глагол *вршити*. У радовима како ове ауторке, како и других аутора (исп. Стефанов 2013), уз глагол *чинити* проналазе се именице *избор, напомена, услуга, измена, покушај, погрешка, успех, расположење, споразум, договор*, док уз

глагол *вршити* иду именице: *избор, договор, погубљење, сеча, освета, напад, састанак, прелаз, уговор рапосред, освајање, предаја, организација, требљење, узеће, саузеће, гоњење, сукоб, излазак, пример*. Наш корпус показује ситуацију да уз глагол *чинити* можемо пронаћи именице *промена* и *напор*: нпр. „[...] да činite promene [...]” (A9, 9), „[...] да се чине напори [...]” (П5, 9). Много је чешћа употреба творбених изведеница *начинити, починити* и *учинити*, уз именице *грешка, изнуда, крађа, кривично дело, напор, грех, промена, услуга, договор* итд. Интерпретација иде по меделу:

НАЧИНИТИ : *грешка* (← погрешити), *корак* (← кренути). **ПОЧИНИТИ** : *изнуда* (← изнудити), *дело* (← ∅), *крађа* (← красти). **УЧИНИТИ** : *напор* (← потрудити се), *грех* (← згрешити), *крађа* (← украсти), *истрага* (← истражити), *промена* (← променити), *услуга* (← услужити), *договор* (← договорити).

НАЧИНИТИ : *грешка, корак*. [...] Ко начини грешку [...] (ВН2, 38); [...] можете načiniti grešku. (В3, 41); [...]da se u početku не načine tri najveće greške. (МВ, 12); [...] jednog dana načine prve korake [...] (В5, 6).

ПОЧИНИТИ : *изнуда, дело, крађа*. [...] да су починили изнуду [...] (ВН2, 26); [...] на основу чега су онда у Црној Гори против њих поднете кривичне пријаве због сумње да су починили кривична дела злочиначког удруживања и неовлашћеног трговања наркотицима, ако нема основа за њихово даље задржавање. (ВН8, 13); [...] да су починили више тешких крађа [...] (ВН9, 19); [...] koju su počinili kriminalna dela [...] (К2, 3); [...] да су počinili krađu. (Р7, 12).

УЧИНИТИ : *напор, грех, крађа, истрага, промена, услуга, договор*. [...] учинити напор ка очувању мира и стабилности у региону. [...] (П2, 3); [...] што је учинио толики грех [...] (П2, 14); [...] да су учинили више тешких крађа. Србија је учинила јасан напредак на путу ка остварењу свог централног стратешког приоритета [...] (ВН7, 3); [...] велике промене у позитивном смислу учиниле су да је Задругар постао мета [...]; Pravi је trenutak да učinite izvesne promene [...] (D1, 29); [...] ali im ovim putem poručujem да су им њихови саветници, када су им ставили на сто да потпишу та писма, učinili medvedu uslugu [...] (D4, 24); [...] učinio dogovor EU nemogućim. (К1, 18).

Са друге стране, глагол *вршити* како у основном облику, тако и у творбено изведеним глаголим поступком префиксације и суфиксације – *извршити* и *изврвати* уз именице: *додавање* (← додавати), *експропријацију* (← ∅), *јуриш* (← ∅), *контрола* (← контролисати), *масакр* (← масакрирати), *мерење* (← мерити), *пљачка* (← пљачкати), *повреда* (← повредити), *пренос* (← преносити), *пријем* (← примити), *притисак* (← притискати), *прозивка* (← прозивати), *саботажа* (← саботирати), *самоубиство* (← убити се), *санкција* (← санцкионисати), *убиство* (← убити), *увид* (← сагледати, ∅), *увиђај* (← сагледати, ∅), *избор* (← изабрати), *исплата* (← исплатити), *прерасподела* (← прерасподелити).

ВРШИТИ : [...] konstantno vrši pritisak на zaposlene [...] (D1, 10); [...] на нас нико не може да vrši pritisak [...] (К1, 5); [...] да не vršite pritisak на правосуде. (К1, 18); [...] није vršio nikakav pritisak на [...] (P7, 8); [...] не могу да vrše pritisak ни тајкуну и изгледа да је у томе највећи проблем. (К1, 5); [...] али вршећи све већи притисак да се [...] (ВН2, 2); Вршимо политичке притиске и нудимо решења, али она ‘ударују у зид’ [...] (ВН8, 13); [...] је по сличном сценарију вршио материјалну повреду игре. (СЖЗ, 9); [...] vršila је masovna ubistva i zločine poput slanja ljudi u zatvor [...] (В1, 4); Зато ће вршити утицај колико год

је могуће (ПЗ, 8); [...] да се врши саботажа [...] (ВН6, 10); Банке неће вршити контролу [...] (ВН9, 7); У FAP-u danas borave predstavnici Ministarstva odbrane koji врше пријем возила [...] (В4, 23); [...] колико ће трајати увиђај који врше екипе Министарства унутрашњих послова [...] (П4, 13); [...] који врше контролу воза [...] (ВН5, 7); Утврђивање предлога за ректора врши се тајним гласањем (СТАТУТ3, Члан 26); врши надзор над студентским вредновањем квалитета студија (СТАТУТ3, Члан 66); Избор чланова студентског парламента факултета врши се непосредно, тајним гласањем, на факултетима. (СТАТУТ3, Члан 76); Универзитет врши јавна овлашћења у складу са законом (СТАТУТ4, Члан 20); и врши пласирање нових знања и технологија (СТАТУТ4, Члан 44); Између различитих студијских програма може се вршити преношење ЕСПБ бодова. (СТАТУТ2, Члан 41); који су по први пут уписали годину у школској години у којој се избор врши (СТАТУТ2, Члан 63); Званично тумачење појединих одредаба Статута и других општих аката Универзитета врши орган Универзитета (СТАТУТ1, Члан 154); [...] врши промоције доктора наука и почасних доктора (СТАТУТ3, Члан 22); Надзор над радом организације врши надлежни орган [...] (ЗАКОН6: ч. 188); Надзор над вођењем електронске евиденције врши Републичка радиодифузна агенција [...] (ЗАКОН6: ч. 201д); [...] наследник коме се врши урачунавање [...] (ЗАКОН5: ч. 69); ; Савет врши контролу [...] (ЗАКОН6: ч. 164); Ако се искористићавање ауторских дела врши [...] (ЗАКОН6: ч. 172); Надзор над применом овог закона [...] врши инспекција рада [...] (ЗАКОН7: ч. 268); [...] кад врше јавна овлашћења [...] (ЗАКОН2: ч. 2).

ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ : [...] која је дошла и извршила увидај. (А2, 9); [...] због рђачке коју намерава да изврши. (А7, 7); [...] да је она извршила увид [...] (D1, 7); Они су позвани да изврше увид [...] (D1, 7); [...] да изврше притисак на Кијев [...] (D2, 13); [...] изврши притисак на Курир [...] (К1, 4); [...] да Кина треба да изврши притисак на Манилу [...] (П2, 3); [...] изврши пренос са међународних на косовске власти [...] (Пр1, 2); [...] да се уз државне почасте изврши пренос посмртних остатака [...] (ВН6, 12); [...] да у периоду од десет година изврши експропријацију земљишта [...] (ВН8, 39); [...] да се кроз пас игру по земљи изврши додавање или директно ка нападачу [...] (СЖ3, 5); [...] извршио је прозивку играча на почетку припрема [...] (СЖ4, 7); [...] судије и систем који треба да извршава санкцију [...] (П4, 6); [...] бити потребно извршити додатна мерења. (Р6, 17); [...] да је Бил извршио самубиство [...] (А7, 16); [...] чак 31.690 особа изврши самубиство [...] (А6, 3); [...] како је извршио масакр [...] (Пр1, 19); [...] да изврши јуриш на институције [...] (Пр2, 2); [...] изврши самубиство [...] (Р9, 7); [...] када се не изврши избор у звање наставника по расписаном конкурс. (СТАТУТ4, Члан 153); [...] да им изврши исплату [...] (ЗАКОН5: ч. 232); [...] ако [...] запосленом не изврши исплату свих доспелих зарада [...] (ЗАКОН7: ч. 273); [...] да изврши прерасподелу радног времена [...] (ЗАКОН7: ч. 57).

Други фреквентан глагол јесте *правити*, те творбено изведен глагол *направити*. Именице које се јављају јесу: *грешка* (← грешити), *корак* (← кренути), *прекршај* (← прекршити), *отклон* (← сачувати се), *компромис* (← договорити се), *припрема* (← припремити се), *ангажман* (← ангажовати се), *промена* (← променити), *продор* (← продрети), *прорачун* (← прорачунати), *помак* (← напредовати, помакнути), *пропуст* (← пропустити), *преокрет* (← преокренути), *избор* (← изабрати), *подвиг* (← ∅), *експеримент* (← експериментисати), *штета* (← оштетити), *изненађење* (← изненадити), *комбинација* (← комбиновати), *збрка* (← зрбкати), *омаж* (← испоштовати), *пресек* (← пресећи), *резултат*, *пробој* (← пробити, успети), *профит* (← профитирати), *брљотина* (← брљати), *успех* (← успети), *договор* (← договорити се), *потез* (← урадити, ∅), *притисак* (← утицати, ∅), *промена* (← променити), *превага* (← преокренути, успети), *губитак* (← губити), *анализа* (← анализирати), *план* (← планирати), *прекид* (← прекидати). Јасно је на основу интерпретација да већина

конструкција може бити сведене на истокоренски једнолексемски еквивалент, али има ситуација где, пре свега због страног порекла именице (нпр. *омаж*) или творбених ограничења (нпр. *подвиг*), не можемо извести истокоренски еквивалент.

НАПРАВИТИ : *грешка, корак, прекршај, отклон, компромис, припрема, ангажман, промена, продор, прорачун, помак, пропуст, преокрет, избор, подвиг, експеримент, штета, изненађење, комбинација, збрка, омаж, пресек, резултат, пробој, профит, брљотина, успех, договор, потез, притисак, промена, превага, губитак, анализа, план, прекид*. Napravio sam grešku i to se neće ponoviti [...] (A1, 24); [...] да napravi neku krupnu poslovnu grešku. (L1, 72); [...] да направи велику грешку [...] (П1, 5); [...] али направио је велику грешку [...] (П3, 32); [...] пре него што направите неки пропуст или грешку. (П5, 24); [...] с добором намером и направио грешку [...] (ВН6, 12); [...] да нова узданица (Дарко Миличић) неће направити грешку [...] (ВН7, 39); [...] и тако направио огромну грешку. (СЖ3, 26); Признаје да прави грешке [...] (П9, 13); [...] што и она pravi velike greške [...] (В6, 11); Crvena zvezda је napravila veliki korak unazad [...] (A2, 11); [...] čime vi Bavarci napravili krupan korak [...] (K3, 36); [...] na vama је да napravite prvi korak [...] (A9, 6); [...] да смо napravili dobre korake [...] (P10, 3); [...] који је protekle nedalje napravio čak četiri saobraćajna prekršaja [...] (A3, 8); [...] неко želi да napravi otklon od toga [...] (A5, 2); [...] да napravi kompromis [...] (A8, 10); [...] да napravite kompromis [...] (A9, 9); [...] да napravite dobu pripremu terena za poslovne aktivnosti [...] (A9, 4); [...] i napravite dobar poslovni angažman. (A9, 4); [...] krenuo u pravilan hod i tera вас да napravite neke značajne promene [...] (A9, 6); [...] да sa svojim kapitalom naprave značajni prodor. (B4, 12); [...] да naprave proračun [...] (D1, 4); [...] да napravite pozitivan pomak, пре свега на polju професије. (D1, 29); [...] napravimo veliki pomak [...] (P10, 3); [...] nismo napravili veći pomak [...] (P10, 3); Млади имају шансе да naprave pomak u karijeri [...] (P2, 32); ATP је napravio veliki propust što се nije konsultovao sa teniserima [...] (D4, 25); [...] да napravimo takav preokret [...] (D7, 4); [...] изабраници Дејана Савића, са две велике повреде napravili су преокрет [...] (СЖ3, 22); [...] па наранцасте праве преокрет. (СЖ5, 19); [...] napravite pogrešan izbor. (L1, 55); Мораš да napraviš dobar izbor. (B1, 30); Морате донети одлуку или направити избор [...] (П3, 20); [...] да сам направио одличан избор. (ВН5, 18); Иван Радосављевић је рекао да су аутори сами правили избор. (П4, 16); Пожаревљани су направили прави подвиг [...] (СЖ3, 21); [...] да napravite eksperiment [...] (L1, 24); [...] ko вам na bilo који način може napraviti štetu [...] (S3, 68); [...] ако Sepi, trenutno 30 играч на ATP listi, napravi iznenađenje [...] (P3, 39); [...] у првом мечу ће покушати да naprave велико изненађење [...] (C1, 18); Trenutno 20.teniserka на свету napravila је čudnu kombinaciju [...] (K5, 37); [...] могу napraviti zbrku u glavi [...] (P10, 9); [...] napravila је omaž svom idolu [...] (P8, 52); [...] morali да naprave пресек i да utvrde [...] (D4, 8); [...] да bi srpska reprezentacija mogla да napravi odličan rezultat [...] (P7, 35); Дисконтни ланци су направили велики пробој у региону [...] (П1, 10); [...] Онај ко се труди да направи профит [...] (П3, 8); [...] да сам неку брљотину по том питању направио [...] (П4, 6); [...] и од тада направила завидан успех [...] (П4, 14); [...] да је направљен договор са ДС-ом [...] (П5, 5); [...] већ је направио и добар потез [...] (П8, 38); [...] да направите договор са неким ко вас је у последње време. (ВН9, 35); Решили смо да направимо промене [...] (C2, 11); [...] направивши кључну превагу у мечу [...] (C3, 15); [...] изађем из стрипа и направим паузу. (ВН9, 14); Већи притисак направимо ми сами између себе. [...] (C3, 19); [...] већ дуже време прави губитке [...] (ВН6, 6); [...] pravićete analize i tražiti greške [...] (A8, 5); [...] али је u том случају trebalo praviti прекид на svakih 10–15 дана [...] (B3, 21); [...] i pravite neke dalje (realne) planove. (A8, 13); Pravite dobre poslovne kombinacije. (P4, 38).

Међу мање фреквентним глаголима сродне пређашњој скупини проналазимо следеће: *извести, изводити, водити, остварити, ставити, стављати, играти, одиграти, урадити, обуставити, радити, обављати, одржати, подићи, подизати, забележити, бележити, обележити, спровести*. Интерпретације су следеће:

ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ: *захват* (← захватити), *процедура* (← ∅), *вежба* (← вежбати), *марш* (← марширати), *крађа* (← красти), *напад* (← напасти), *перформанс* (← ∅). ВОДИТИ : *разговор* (← разговарати), *преговор* (← преговарати), *поступак* (← поступити), *битка* (← бити се), *борба* (← бористи се), *истрага* (← истраживати), *брига* (← бринути), *евиденција* (← евидентирати). ОСТВАРИТИ: *контакт* (← контактирати), *пласман* (← пласирати се), *раст* (← расти), *победа* (← победити), *резултат* (← ∅), *учинак* (← ∅), *повраћај* (← вратити), *напредак* (← напредовати), *подвиг* (← ∅), *успех* (← успети), *улога* (← радити), *губитак* (← губити), *гледаност* (← бити гледан), *профит* (← профитирати), *ефекат* (← утицати), *тријумф* (← тријумфовати). СТАВИТИ, СТАВЉАТИ : *примедба* (← жалити се), *притисак* (← притискати), *забрана* (← забранити), *потпис* (← потписати), *печат* (← печатирати), *етикета* (← етикетирати). ИГРАТИ, ОДИГРАТИ : *улога* (← радити). УРАДИТИ: *инвестиције* (← инвестирати), *анализа* (← анализирати). ОБУСТАВИТИ : *рад* (← престати радити). РАДИТИ : *радња* (← радити). ОБАВЉАТИ : *функција* (← ∅), *интервенција* (← интервенисати), *разговор* (← разговарати), *контрола* (← контролисати). ОДРЖАТИ : *говор* (← говорити), *наступ* (← наступити), *предност* (← ∅), *рочиште* (← ∅). ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ : *оптужница* (← оптужница). ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ : *победа* (← победити), *раст* (← порастати), *опоравак* (← опоравити се), *напредак* (← напредовати), *тражња* (← бити тражен), *пад* (← пасти), *продаја* (← бити продан), *губитак* (← изгубити), *резултат* (← ∅). СПРОВЕСТИ : *поступак* (← поступити).

Приметићемо да и код ових глаголских конструкција не можемо увек извести једнолексемски еквивалент (нпр. уз *резултат*, *подвиг*), те да уз неке именице изводимо глагол деривационо сродан (нпр. страна реч *ефекат*, изводи се глагол *утицати*). Неке конструкције улазе у низ израза са пасивном семантиком (нпр. *забележити тражњу* – *бити тражен*).

ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ: *захват, процедура, вежба, марш, крађа, напад, перформанс, закључак, акција*. [...] на који начин ће лекари да изведу хируршки захват. (ВН4, 12); [...] izvesti nekoliko procedura u zavisnosti od stanja kože. (LZ, 161); [...] da žene koje izvode intenzivne fizičke vežbe [...] (МВ, 54); [...] извели усиљени марш [...] (П2, 8); [...] сазнају из извора блиских истрази, сумња се да је крађу медицинске опреме извео [...] (ВН6, 10); [...] да је извела серију бомбашких напада [...] (ВН9, 8); [...] izveli efektne performanse [...] (D1, 26); [...] ne usuđuje da iz toga izvede zaključak da Zakon XII tablica uvodi brak *sine manu*. (ЗМС.КЛ, 81): [...] može da se izvede generalni zaključak [...] (МАТЕРИЈАЛИ1, 43); Preporuka je da se krovna konstrukcija, koja nije vidna, izvede uz korišćenje savremenih tehnoloških procesa (МАТЕРИЈАЛИ2, 43); [...] а затим изведе закључке, принципе и правила која се могу примењивати у општим случајевима. (ШУМАРСКИ6, 32); [...] ne uspeva da izvede akciju do kraja. (КЈУБРИК, 9); [...] прилику да изведе невероватну игру уз помоћ које ће напустити стаљинистичку Пољску. (ФИЛОЛОГИЈЕ, 229); Анализа социјалног порекла ученика пружа могућност да се изведе закључак да је од самог почетка братска школа била школска установа свеопштег смера. (УКРАЈИНСКА, 52).

ВОДИТИ : *разговор, преговор, поступак, битка, борба, истрага, брига, евиденција*. Vodile smo neke ženske razgovore. (S1, 26); [...] већ водили незваничне разговоре у САД [...] (ВН9, 12); Ne krijemo da smo vodili razgovore sa Ljajićem. (A4, 3); [...] voditi preliminarne razgovore sa srpskim vlastima o novom aranžmanu iz predostrožnosti. (P5, 7); [...] са којима од 2005. године води приступне преговоре. (П1, 4); [...] да vode jedan opušten, skoro pa drugarski razgovor [...] (P8, 40); [...] да се већ два месеца са Krkićem vode intenzivni pregovori [...] (A12, 5); [...] vodi postupak zbog optužbi [...] (A4, 3); [...] iako

se protiv njega vodi postupak [...] (D1, 10); Lider DSS dosad nije saslušan pred istražnim sudijom koji vodi postupak [...] (K1, 13); [...] да се против овог новосадског адвоката у Сомбору водио судски поступак [...] (ВН1, 13); [...] води поступак због оптужби [...] (ВН7, 12); Sve vreme ćete voditi bitku [...] (A8, 5); Тешке борбе су водили [...] (П2, 8); [...] који konstantno vode borbu sa kilogramima [...] (St, 22); [...] и води велику борбу да поново прохода. (Пр1, 25); [...] води драматичну дипломатску битку [...]; Троицки је са 90. позиција слабије рангираним Немцом водио тешку битку [...] (С1, 23); Он је, заједно с председником Милом Ковачевићем, угледним адвокатом из Градишке водио дипломатску борбу за очување интегритета и самобитности српске куће фудбала у дејтонској земљи. (СЖ4, 2); [...] vodiće se bitka и на Јадрану. (К2, 36); [...] а холандска полиција vodila је istragu против njega [...] (В1, 8); [...] који води истрагу. (П5, 3); [...] бригу ће водити организациони одбор. (ВН9, 12); [...] имају обавезу да vode evidenciju о tome. (D1, 5); [...] да су школе обавезне да vode evidenciju [...] (D1, 5); [...] који ће водити преговоре за мир са Персијом. (ГРЧКА1, 381); Градске власти и групе грађана су се могле обратити директно краљу и водити преписку с њим. (ИСТОК2, 563); [...] nije potrebno voditi posebnu brigu о Vojvodini (ЗМС.ИС, 187).

ОСТВАРИТИ: *контакт, пласман, раст, победа, резултат, учинак, повраћај, напредак, подвиг, успех, улога, губитак, гледаност, профит, ефекат, тријумф.* [...] да остварите контакт [...] (Пр1, 23); [...] оствари емотивни контакт [...] (Пр1, 23); [...] и да ће остварити висок пласман. (П3, 30); [...] да су сви брендови компаније остварили раст [...] (П7, 11); [...] ostvare samo umeren rast [...] (В7, 4); [...] želi да ostvari раст [...] (D2, 8); Остварили смо очекивану победу. (ВН2, 37); Dalje se navodi да је Србија ostvarila pobeđu. (В3, 47); [...] да остваре добар резултат. (ВН2, 40); Ако остваре добар резултат [...] (ВН9, 3); [...] јер жели да оствари максимални резултат на турниру који је освојио прошле године и 2007. (ВН9, 45); [...] нису у последње две године остварили минимални резултат [...] (СЖ5, 25); [...] остварили су максимални учинак [...] (ВН4, 37); [...] повраћај ће моћи да остваре [...] (ВН6, 7); Србија је остварила напредак [...] (ВН7, 3); [...] ostvaren значајан напредак, узимајући у обзир да су права запослених данас у великој мери регулисана [...] (D8, 2); [...] жели да оствари подвиг [...] (С2, 3); Кикинђани су, предвођени тренером Владимиром Тошевским, остварили највећи успех у историји кикиндског мушког стоног тениса. (СЖ5, 25); [...] да и као аполитичан појединас ostvarite neki uspeh у бизнису [...] (A4, 2); [...] и ostvarili највећи uspeh у историји српског клупског рванја. (В2, 29); У каријери је ostvario више од сто uloga [...] (В4, 14); [...] и да ostvare ogromne gubitke. (В6, 6); [...] да један филм ostvari veliku gledanost [...] (D1, 20); [...] nema strpljenja да сачека да предузеће ostvari profit [...] (D5, 5); [...] да ostvarite значајан profit. (LZ, 147); [...] bitи ostvareni и zvaniчни finansiјски ефекти. (D9, 6); Зелено-beli из Глазгова стижу у Udine и, ако ostvare triјumf [...] (K1, 38).

СТАВИТИ, СТАВЉАТИ : *примедба, пристисак, забрана, потпис, печат, етикета.* [...] kada MMF контролише трошење новца и stavlja primedbe на истинитост података који се износе [...] (A5, 2); што detetu stavlja dodatni pritisak [...]. (K1, 30); [...] стави забрана располагања. (ВН3, 15); [...] да неће ставити потпис на именоване [...]. (ВН8, 13); [...] да не стави потпис на именоване [...] (ВН8, 13); [...] да оставе заиста уникатни печат [...] (П4, 14); [...] стратег 'чарапана' не жели да се уз његову екипу ставља етикета дрим-тима. (С2, 8).

ИГРАТИ, ОДИГРАТИ : *улога.* [...] а и даље игра врло битну улогу у кошаркашким круговима Старог континента. (С1, 17); [...] једну од кључних улога играју и медији. (ВН7, 6); [...] која су током читавог такмиčenja igrala значајну улогу [...] (P1, 43); Надаље ће целокупно грађанско тело играти пресудну и трајну улогу у вођењу државних послова. (ГРЧКА1, 229); Критика извора мора увек играти крупну улогу у дебати, јер вредност наших старих извора претежно зависи од идентификовања ранијих извора [...] (ГРЧКА2, 921).

УРАДИТИ: *инвестиције, анализа.* [...] још увек није урадила инвестиције [...] (ВН6, 8); [...] да uradite neophodne analize [...] (А9, 13).

ОБУСТАВИТИ : *рад.* [...] ускоро обустави рад [...] (ВН1, 28).

РАДИТИ : *радња.* [...] што значи да је био свестан да radi kriminalnu radnju. (В2, 11).

ОБАВЉАТИ : *функција, интервенција, разговор, контрола.* [...] који је obavljao funkciju direktora [...] (В1, 14); [...] obavljao ministarske i slične državne funkcije [...] (D1, 31); [...] која би obavljala časnu funkciju predsednika [...] (D2, 2); [...] који obavlja i funkciju ministra finansija. (P5, 6); Прве интервенције биће обављене [...] (ВН6, 4); Treba da obavljate važne razgovore [...] (K5, 35); [...] док је његов руски колега истако да су разговори обављени у пријатељској атмосфери. (П4, 9); [...] да контролу воза искључиво обављају [...] (ВН5, 7).

ОДРЖАТИ : *говор, наступ, предност, рочиште.* [...] одржао је говор [...] (П2, 2); [...] да одрже своју доминацију у региону. (П2, 3); Славни британски музичар је прексиноћ одржао први од укупно 16 наступа [...] (ВН2, 18); [...] одржано рочиште у вези са захтевом [...] (ВН3, 15); [...] где је Ђулијани одржао jedno predavanje [...] (В1, 3); [...] nisu se dali Vršćani, borili su se i održali minimalnu prednost [...] (P4, 44); Najpopularniji svetski DJ svih vremena Karl Koks odrжаће ekskluzivni nastup [...] (P9, 18).

ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ : *оптужница.* Локални тужиоци су подигли оптужницу за унуштење цркава 2004. године против 206. људи. (П4, 10); [...] protiv kojih је podiglo optužnicu за злоупотребе [...] (D1, 9); [...] podiglo је optužnicu [...] (K2, 12).

ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ : *победа, раст, пораст, опоравак, напредак, тражња, пад, продаја, губитак, резултат, промена, примена.* [...] што су Бањалучани после 23 године забележили победу на европској сцени. (СЖ4, 2); [...] и zabeležimo važnu pobedu. (K2, 35); [...] а увоз бележи раст [...] (П1, 11); [...] забележио је опоравак вредности [...] (П2, 10); [...] и даље бележи веома велику тражњу [...] (П2, 10); [...] поново бележи успех за успехом. (П4, 14); [...] Србија бележи напредак [...] (П5, 9); [...] који су забележили пад продаје [...] (П6, 14); [...] евро је забележио највећи пад [...] (ВН5, 11); Европске деонице су на путу да забележе највеће кварталне губитке [...] (ВН5, 11); [...] beleže раст prodaje [...] (В3, 27); [...] beleži mnogo slabije rezultate od očekivanih [...] (P6, 35); [...] успела да забележи сјајан резултат [...] (СЖ3, 23); Кинески привредни и економски раст бележи пораст од 9%. (МАТЕМАТИЧКА, 75); С новим веком Европа бележи пораст становништва, посебно у градовима. (ИСТОРИЈА, 8); [...] тј. manji пад beleži se код бетона spravlјanih sa krupnim ARB agregatom [...] (МАТЕРИЈАЛИ1, 48); Kod nas је metoda koja beleži sve veću primenu, али још увек није достигла задовољавајући ниво примене. (МАТЕРИЈАЛИ3, 84); Stalna imovina beleži пад učešća (са 62,1%, на 43,74%), у корист обртне имовине. (ЛЕТОПИС1, 21); Међутим, у последњој деценији beleži se значајна појава резистенције на ове лекове, нарочито код trihostrongilida овaca и коза (ЛЕТОПИС1, 123); Ukupna proizvodnja beleži раст у свим декадама посматраног периода [...] (ЛЕТОПИС2, 96); [...] beleži пораст, док од 2007. опада до норми предвиђених националним стандардом. (ХЕМИЈСКА, 215); [...] који beleži промену temperature са временом. (ХЕМИЈСКА, 629)

СПРОВЕСТИ : *поступак.* [...] да спровели све поступке [...] (П2, 5).

Глаголи који означавају почетак или завршетак радње, односно да субјекат успева да одради неки процес сврставају се у наредни круг, а то су: *завршити, започети, изборити, обавити, обезбедити, припремити, регистровати, смањити, створити, усвојити, финализовати, прибавити, прикупити, покренути*. С тим у вези, ако сагледамо наредне моделе интерпретације, видећемо да је реч о једнолексемским истокоренским (*покренути иницијативу – иницијирати*) глаголима, односно фазним конструкцијама (*покренути преговор – почети преговарати*), а има ситуација и где је то немогуће (*покренути поступак*):

ПОКРЕНУТИ : *преговор* (← почети преговарати), *акција* (← ∅), *питање* (← приупитати), *преокрет* (← преокренути), *питање* (← запитати), *иницијатива* (← иницијатива), *процедура* (← ∅), *поступак* (← ∅). ЗАВРШИТИ : *поступак* (← ∅). ЗАПОЧЕТИ : *преговор* (← почети преговарати). ИЗБОРИТИ : *пласман* (← пласирати се), *успех* (← успети). ОБАВИТИ : *припрема* (← припремити се), *разговор* (← престати разговарати). ОБЕЗБЕДИТИ : *пролаз* (← успети проћи), *улазак* (← успети ући), *услуга* (← ∅), *пласман* (← пласирати се). ПРИПРЕМИТИ : *план* (← испланирати). РЕГИСТРОВАТИ : *пад, раст* (← пасти, порастати). САЗВАТИ : *седница* (← ∅). СМАЊИТИ : *унос* (← мање уносити). СТВОРИТИ : *услов* (← успети, ∅). УСВОЈИТИ : *одлука* (← одлучити), *серија мера* (← ∅). ФИНАЛИЗИРАТИ : *договор* (← договорити се). ПРИБАВИТИ : *корист* (← окористити се). ПРИКУПИТИ : *информација* (← информисати се, постати информисан).

ПОКРЕНУТИ : *преговор, акција, питање, преокрет, питање, иницијатива, процедура, поступак*. [...] да покрене мировне преговоре [...] (П2, 4); [...] да ће КФОР наредних дана покренути опсежну акцију позивања Срба [...] (ВН3, 2); [...] неће покренути питање уласка у НАТО [...] (ВН3, 3); [...] предстечајни поступак је покренут [...] (ВН3, 38); [...] са циљем да се покрене дијалог [...] (ВН5, 8); [...] да се покрене нови поступак. (ВН9, 33); [...] protiv Šekularčevih ortaka je pokrenut krivični postupak [...] (A1, 8); [...] da će protiv njih biti pokrenuti krivični postupci. (B3, 2); [...] kada se pokrenu pitanja која ukazuju na spregu [...] (B3, 17); [...] pokrenuli smo inicijativu da se objekat preda [...] (B3, 19); [...] da će pokrenuti inicijativu za donošenje takvog zakona. ; [...] odlučio je da pokrene proceduru [...] (D9, 4); [...] pokrenut vaspitno-disciplinski postupak [...] (P2, 11).

ЗАВРШИТИ : *поступак*. [...] završen je postupak izdavanja pasoša. (B2, 16)

ЗАПОЧЕТИ : *преговор*. Започели су преговори. (ВН9, 8); [...] započeli juče ujutru štrajk glađu [...] (P1, 9).

ИЗБОРИТИ : *пласман, успех*. Милош Костадиновић је изборио пласман на Олимпијаду. (С2, 12); [...] који је у прошлој сезони са фудбалерима Борца освојио шампионски пехар и изборио историјски успех пласманом у класификације за Лигу шампиона. (СЖ4, 2).

ОБАВИТИ : *припрема, разговор*. [...] уколико се обаве припреме за најгори сценарио [...] (П1, 7); Руководство фабрике је већ обавило разговоре [...] (П3, 11).

ОБЕЗБЕДИТИ : *пролаз, улазак, услуга, пласман*. Гана ће вечерас у Франсевилу покушати против Малија да обезбеди пролаз у четвртфинале [...] (ВН6, 47); [...] није била довољна 'Старој дами' да на свом терену обезбеди сигуран пролаз [...] (ВН9, 45); Нисмо се можда приказали у најбољем светлу, али је било најважније да обезбедимо

улазак у финале. (ВН9, 45); [...] а обезбеђена је бесплатна услуга транспорта и монтаже. (К1, 8); Zahvaljujući trijumfu ‘crvene zvezde’, predvođene selektorom Goranom Stevanovićem, skoro su sigurno обезбедиле пласман [...] (А11, 6).

ПРИПРЕМИТИ : *план*. [...] nisu uopšte припремили никакав план заштите [...] (А11, 4).

РЕГИСТРОВАТИ : *пад, раст*. [...] регистрали су нови пад [...] (П2, 10); [...] регистрали су лагани раст вредности [...] (П2, 10).

САЗВАТИ : *седница*. [...] da сазове отворену седницу [...] (D2, 6).

СМАЊИТИ : *унос*. Смањите унос производа od kravljeg mleka [...] (L2, 51).

СТВОРИТИ : *услов*. [...] створени су услови [...] (Пр3, 6).

УСВОЈИТИ : *одлука, серија мера*. Чланови највишег тела (ФСС) ће најпре размотрити и потом усвојити одлуке [...] (П1, 27); [...] усвојила прву серију мера [...] (ВН7, 3).

ФИНАЛИЗИРАТИ : *договор*. Obe strane očekuju da će договор бити финализиран u nradenih nekoliko meseci. (D2, 9).

ПРИБАВИТИ : *корист*. [...] i na taj način sebi прибави противправну имовинску корист. (P7, 10).

ПРИКУПИТИ : *информација*. Прикупићемо довољно информација i očekujemo da ćemo izборити plasman [...] (P6, 39).

Пасивне реченице, које познају девербативну именицу у функцији субјекта пацијенса, јављају се уз следеће глагола: *причинити, водити и извршити / извршавати*, уз именице *штета (оштетити), полемика (полемисати), истрага (истраживати), разговор (разговарати), пренос (преносити), реформа (реформисати)*.

ПРИЧИНИТИ: Причињена је велика материјална штета [...] (ВН9, 19); Vlasnicima lokala pričinjena је материјална штета. (P7, 15).

ВОДИТИ : [...] vodila se oštra polemika [...] (D2, 4); Najoštrija polemika vodila se između [...] (K3, 3); [...] protiv njega је pre desetak godina vođen postupak [...] (A4, 3); [...] istraga o pobuni vodi se [...] (D2, 4); Istraga se vodi i protiv [...] (D2, 4); [...] do sada nije vođen ni prekršajni postupak! (P4, 16); Разговори са представницима ММФ-а вођени су о целокупној реформи пензионог система. (П4, 8); Разговори се воде ради постизања договора од значаја за завршетак првог разматрања резултата [...]. (Пр3, 8).

ИЗВРШИТИ : [...] да се изврши пренос [...] (ВН6, 12); [...] да li је do sada извршена реформа dala rezultate [...] (D4, 8).

Уколико сумирамо у табели, репартиција глагола и именица изгледа овако:

Табела 13: Семикопулативни глаголи и девербативне именице у акузативу / номинативу

Модел	ГЛАГОЛ	Девербативне именице
V _{semcop} + N _{dev} (Ак) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}	ВОДИТИ	<i>разговор, преговор, поступак, битка, борба, истрага, брига, евиденција</i>
	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	<i>додавање, експропријацију, контрола, масакр, мерење, пљачка, повреда, пренос, пријем, притисак, прозивка, саботажа, самоубиство, санкција, убиство, увид, увиђај, избор, исплата, прерасподела</i>
	ДАТИ	<i>реч, савет, одговор, понуда, изјава, анализа, образложење, налог, глас, тумачење, прогноза, проценат, суд, процена, оправдање, обећање, дијагноза, препорука, сугестија, објашњење, похвала, обавештење, оцена, упутство, уверење, наредба, допринос, резултат, подршка, отпор, подстицај, стимуланс, мотивација, компликација, отказ, замах, увид, импулс, прилог, сигнал, иницијатива, гаранција, облик, предлог, дозволу, лиценцу, потврду, закључак, решење, пристанак итд.</i>
	ДЕЛИТИ	<i>мишљење, савет</i>
	ДОБИТИ	<i>уверење, позив, подршка, отказ, пресуда, претња, помоћ, прилика, уверавање, повреда, претња, резултат, израз, изглед, признање, увид</i>
	ДОЖИВЕТИ	<i>пораз, разочарење, удар / ударац, лом, рушење, поступак, преображај</i>
	ДОНЕТИ	<i>одлука, пресуда, уредба, акт, мера, процена, закључак, отужница, решење, приход, пропис, резултат, предност, олакшање, разочарење, ефекат, реч, победа, суд, налог, план, програм, оцена</i>
	ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	<i>победа, раст, пораст, опоравак, напредк, тражња, пад, продаја, губитак, резултат, промена, примена</i>
	ЗАВРШИТИ	<i>поступак</i>
	ЗАДАТИ	<i>ударац, убод</i>
	ЗАДРЖАТИ	<i>мера опреза</i>
	ЗАПОЧЕТИ	<i>преговор</i>
	ИГРАТИ, ОДИГРАТИ	<i>улога</i>
	ИЗБИТИ	<i>сукоб</i>
	ИЗБОРИТИ	<i>пласман, успех</i>
	ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ	<i>захват, процедура, вежба, марш, крађа, напад, перформанс, закључак, акција</i>
	ИЗВУЋИ	<i>корист, закључак, тријумф</i>
	ИЗГУБИТИ	<i>борба</i>
	ИЗДАТИ	<i>саопштење, наредба, налог</i>
	ИЗЈАВИТИ	<i>саучешће, жаљење</i>
	ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ	<i>импресија, мишљење, увреда, предлог, понуда, тврдња</i>
	ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ	<i>жеља, сумња, очекивање, жаљење, нада</i>
	ИЗРЕЋИ	<i>мера забране</i>

ИМАТИ	<i>намера, план, закључак, сазнање, мишљење, сарадња, поверење, утицај, прилика, зарада, тражња, поглед, прилика, приступ, замерка, утисак, разумевање, сукоб, застој, прогресија, значај, губитка, продаја, наступ, корист, осмех, потреба, осећај, контакт, пад, жеља, страх / зебња, наговештај, значење, уверење, мирис, речи хвале, прођа, повреда, оштећење, контакт, предност, стрпљење, продор, посета, примедба, заостатак, свађа, мржња, учешће, раст, притужба, обраћање, напад, предах, дружење, разговор, сусрет, улога, активност, одлика, третман, садржај, представа, састанак, интервенција, положај, издање, облик</i>
ИСКАЗАТИ	<i>уверење, интересовање, мишљење</i>
ИСТАЊИТИ	<i>нада, уверење</i>
НАНЕТИ, НАНОСИТИ	<i>повреда, штета, пораз, ударац</i>
НАПРАВИТИ	<i>грешка, корак, прекршај, отклон, компромис, припрема, ангажман, промена, продор, прорачун, помак, пропуст, преокрет, избор, подвиг, експеримент, штета, изненађење, комбинација, збрка, омаж, пресек, резултат, пробој, профит, брљотина, успех, договор, потез, притисак, промена, превага, губитак, анализа, план, прекид</i>
НАЋИ	<i>решење, фокус, инспирација, мотив</i>
НАЧИНИТИ	<i>грешка, корак</i>
НЕМАТИ	<i>намера, утицај, ознака, контрола, победа, жеља, комуникација, приступ, пословање, индиција, значај, интересовање, интерес, нервоза, учинак, увид</i>
НОСИТИ	<i>доза ризика, терет</i>
ОБАВИТИ	<i>припрема, разговор</i>
ОБАВЉАТИ	<i>функција, интервенција, разговор, контрола</i>
ОБЕЗБЕДИТИ	<i>пролаз, улазак, услуга, пласман</i>
ОБЈАВИТИ	<i>саопштење</i>
ОБРАТИТИ	<i>пажња</i>
ОБУСТАВИТИ	<i>рад</i>
ОДАТИ, ОДАВАТИ	<i>почаст, пошта, знаци нервозе</i>
ОДРЕДИТИ	<i>мере забране, притвор</i>
ОДРЖАТИ	<i>говор, наступ, предност, рочиште</i>
ОСЕТИТИ	<i>пораст, потреба, олакшање, последица</i>
ОСЕЋАТИ	<i>потреба, страх, умор</i>
ОСТВАРИТИ	<i>контакт, пласман, раст, победа, резултат, учинак, повраћај, напредак, подвиг, успех, улога, губитак, гледаност, профит, ефекат, тријумф</i>
ПОВЕЋАТИ	<i>интересовање, потрошња</i>
ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ	<i>оптужница</i>
ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	<i>оставка, пријава, тужба, иницијатива, реплика, жалба, извештај, захтев, оставка, кандидатура, предлог, приговор, молба, замолница, план</i>
ПОДСТИЦАТИ	<i>занимање</i>

ПОКАЗАТИ	<i>нервоза, игра, интересовање, жеља, разумевање</i>
ПОКЛАЊАТИ	<i>пажња</i>
ПОКРЕНУТИ	<i>преговор, акција, питање, преокрет, питање, иницијатива, процедура, поступа</i>
ПОЛОЖИТИ	<i>нада</i>
ПОСВЕТИТИ	<i>пажња</i>
ПОСЛАТИ	<i>критика, порука, приговор, парола мржње, помоћ</i>
ПОСТИЋИ	<i>напреда, успех, споразум, дијалог, договор, напредак, погодак, резултат, нагодба, изглед</i>
ПОЧИНИТИ	<i>изнуда, дело, крађа</i>
ПРЕНЕТИ	<i>порука</i>
ПРЕТРПЕТИ	<i>пораз, штета, ударац, губитак, опекотина, криза</i>
ПРИБАВИТИ	<i>корист</i>
ПРИВЛАЧИТИ	<i>пажња</i>
ПРИВУЋИ	<i>пажња</i>
ПРИДАВАТИ	<i>значај</i>
ПРИКУПИТИ	<i>информација</i>
ПРИМИТИ	<i>ударац, саучеиће, посета, савет, позив, реч, порука, пољубац</i>
ПРИПАСТИ	<i>улога, мука</i>
ПРИПРЕМИТИ	<i>план</i>
ПРОПУСТИТИ	<i>прилика</i>
ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ	<i>подршка, допринос, прилика, помоћ, отпор, услуга, ефекат, подстицај, потпора, заштита, објашњење</i>
РАДИТИ	<i>радња</i>
РЕГИСТРОВАТИ	<i>пад, раст</i>
САЗВАТИ	<i>седница</i>
СКРЕНУТИ	<i>пажња</i>
СМАЊИТИ	<i>унос</i>
СПРОВЕСТИ	<i>поступак</i>
СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	<i>примедба, пристисак, забрана, потпис, печат, етикета</i>
СТВОРИТИ	<i>услов</i>
СТЕЋИ	<i>увид, прилика, знање, афирмација</i>
СТИЦАТИ	<i>утисак, напредак, закључак</i>
УЖИВАТИ	<i>углед, подршк</i>
УЗЕТИ / УЗИМАТИ / ПРЕУЗЕТИ / ПРЕУЗИМАТИ	<i>учеиће, иницијатива, улога</i>
УКАЗАТИ	<i>помоћ</i>
УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ	<i>жалба, напор, труд, иницијатива</i>
УПУТИТИ	<i>позив, критика, допис, захтев, честитка, замерка, приговор, подршка, иницијатива, апел, саучеиће, ударац, поздрав, писмо</i>
УРАДИТИ	<i>инвестициј, анализа</i>

УСВАЈАТИ	знање
УСВОЈИТИ	одлука, серија мера
УСКРАТИТИ	пажња
УСМЕРИТИ	пажња
УЧИНИТИ	напор, грех, крађа, истрага, промена, услуга, договор
ФИНАЛИЗИРАТИ	договор
ФОКУСИРАТИ	пажња
ЧИНТИТИ	промена, напор

3.2.1.2. Остали зависни падежи

3.2.1.2.1. Генитив

Генитив се јавља у предлошким, али и беспредлошким констукцијама. Најфреквентнији је генитив уз предлог ДО, према следећем моделу:

$$V_{semcor} + do + N_{dev} (Gen)$$

Фреквентни су глаголи кретања: *довести, доћи / долазити, стићи / стизати*, односно глаголи давања попут *дати / давати* и *ставити / стављати*. Јављају се следеће конструкције: *довести до опоравка / губитка* (← опоравити се / изгубити), *дати до знања* (← опоменути, наметнути), *стићи до вођства* (← повести), *ставити до знања* (← опоменути, наметнути), док израз *доћи до* има неколико конструкција – *губитка* (← изгубити), *пораста* (← порастати), *поскупљења* (поскупети), *сазнања* (← сазнати), *даха* (← смирити се, примирити се), *пласмана* (← пласирати се), *засићења* (← заситити се), *обрачуна* (← обрачунати се, потући се, сукобити се), *сукоба* (← сукобити се), *споразума* (← споразумети се), *решења* (← решити).

ДОВЕСТИ : *опоравак, губитак*. [...] да ће dovesti do oporavka [...] (K2, 10); [...] i dovodi do gubitka dlake. (K2, 10).

ДАТИ : *знање*. [...] a time su dali do znanja [...] (K5, 6); [...] свакодневно нам дају до знања [...] (П4, 20); [...] дајући им недвосмислено до знања [...] (ВН7, 16).

ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ : *губитак, пораст, поскупљење, сазнање, дах, пласман, засићење, обрачун, сукоб, споразум, решење*. [...] доћи ће до губитка који се може манифестовати на различите начине. ; [...] где ће доћи до благог пораста температуре. (Пр3, 11); [...] може ли доћи до поскупљења гаса [...] (ВН8, 20); [...] дошао сам до закључка [...] (ВН6, 24); Долазимо до закључка да [...] (П2, 9); [...] ми смо дошли до закључка [...] (Пр3, 5); [...] дошли смо до закључка [...] (Пр3, 35); [...] и да нам саопшти званично до каквих су сазнања дошли [...] (П2, 11); [...] тако да су до даха дошле изабранице Дарка Закоча. (ВН10, 45); [...] bez većih problema došla je do plasmana u drugo kolo [...] (Р6, 34); [...] дошло је до засићења. (П8, 30); [...] дошло је до физичког обрачуна [...] (ВН3, 4); У 19.минути дошло је до сукоба између фудбалера Сандерленда

[...] (BH9, 47); [...] da do sporazuma može da dođe [...] (A1, 9); [...] da uz malo više mozganja dođete do rešenja. (A8, 4); [...] долази се до сазнања [...] (П2, 2).

СТИЋИ, СТИЗАТИ : вођство. Готово из првог напада Младеновчани су стигли до вођства. (СЖ1, 7).

СТАВИТИ : знање [...] stavite im do znanja da niste 'na dugme'. (MB, 47); Na taj način jasno је stavljeno do znanja [...] (D2, 8); [...] ставили су [...] до знања [...]; [...] стави до знања да неће допустити[...] (BH4, 17).

Беспредлошки генитив подразумева лексикализоване облике *повести* и *водити рачуна* (← пазити).

V_{semcop} + N_{dev} (Gen)

ПОВЕСТИ : рачун. [...] da povedete računa o ishrani. (A9, 12); [...] neka povedu računa [...] (A9, 9); [...] ali treba povesti računa [...] (A9, 14); [...] povedite više računa o zdravlju [...] (A8, 8); U nedelju povedite računa o [...] (A9, 13); [...] povedite računa o načinu na koji ćete komunicirati [...] (A9, 14); [...] da povedete računa o respiratornim organima [...] (A8, 12).

ВОДИТИ : рачун. [...] која ће водити рачуна [...] (BH4, 3); [...] и колико водимо рачуна o сваком нашем суграђанину [...] (BH7, 7); [...] moraju da vode računa o prioritetima. (K2, 11); Грађани moraju strogo da vode računa [...] (B2, 4); [...] da žene više vode računa o другима. (B5, 5); [...] Vodite računa o zdravlju[...] (BŽ1, 60).

3.2.1.2.2. Датив

2) Датив се врло ретко јавља као падеж у овим конструкцијама. Проналазимо га само у облику *привести нешто крају* (← завршити).

V_{semcop} + N_{dev} (Dat)

ПРИВЕСТИ, ПРИВОДИТИ : крају. Чекао и да полиција истрагу приведе крају [...] (П2, 11); [...] да мандат приведемо крају. [...] (Пр3, 7); [...] да је немогуће истрагу привести крају. (П1, 5); Pripreme se privode крају [...]. (LZ, 24); Privode se крају radovi [...] (B9, 8); [...] и да приводи крају изградњу фабрике [...] (П4, 13); [...] ali studije није привео крају. (B3, 40); [...] али им то није пошло за руком, пошто нису успешно привели крају преговоре [...] (C3, 13).

3.2.1.2.3. Акузатив

Акузатив је очекиван уз неколико предлошких модела. Први модел јесте предлог У:

Готово сви глаголи носе семантику кретања, означавајући спровођење неке радње. Карактеристични су следеће фрате: *довести / доводити у питање* (← учинити сумњивим, неизвесним, угрозити), *довести / доводити у сумњу* (← учинити сумњивим, неизвесним, угрозити), *доћи у сукоб* (← сукобити се), *изаћи / излазити у сусрет* (← помоћи неком), *прискочити у помоћ* (← помоћи), *пустити / пуштати у рад* (← почети радити), *ступити / ступати у штрајк* (← почети штрајковати), *ступити / ступати у контакт* (← почети комуницирати), *стати у одбрану* (← одбранити), *стати у заштиту* (← заштитити), *дати се у бег* (← побећи), *унустити се у раизик / битку / гласање* (← ризиковати / почети битку гласати), *ставити у промет / први план / функцију* (← ∅), *устати у одбрану* (← одбранити), *ући у трку / конфликт / стицање* (← такмичити се / свађати се / стицати), *уврстити у понуду* (← понудити), *укључити се у решавање* (← решавати). Код већине глагола присутна је интерпретација фазном конструкцијом, или неком парафразом, посебно када су у питању облици који нагињу ка фразеологизмима, те их свакако можемо сматрати идиоматизованим.

ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ : *питање, ризик, сумња*. Нико не сме да доведе аутентичност ФС Републике Српске у питање [...] (СЖ4, 2) ;[...] да доведе у питање приступање Србије Европској унији [...] (А4, 4); [...] више пута је i само пословање доведено у питање [...] (А2, 4); [...] доведе у питање njen uspeh? (P4, 26); [...] ali do sada niko nije doveo u pitanje sumu od 844 miliona [...] што озбиљно доводи у питање motive kandidature pojedinih kandidata.; [...] да доводи у ризик земљу зарад избора. (ВН2, 2); [...] sve ono u šta je Putin verovao dovedeno је u sumnju. (В1, 21).

ДОЋИ : *сукоб*. [...] да не дођете у сукоб са [...].

ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ : *сусрет*. [...] али су јој зајмодавци изашли у сусрет [...] (П2, 21); [...] да изађете у сурет. (П3, 20); [...] не изађе у сусрет нашој молби [...] (Пр2, 8); [...] они нам изађу у сусрет [...] (ВН2, 5).

УЋИ, УЛАЗИТИ : *трка, игра, сукоб, преговор, процес*. Ушао сам у 'трку' за локалну власт [...] (ВН9, 18); [...] Марко Зоћевић који је у игру ушао [...] (СЖ1, 5); [...] што пре уђе у примену [...] (ВН6, 2); [...] када се уђе у процес, а ми смо на самом почетку. (ВН6, 18); [...] са којом не би требало улазити у сукоб. ; [...] ulazi u pregovore [...] (D2, 8).

ПРИСКОЧИТИ, ПРИТЕЋИ : *помоћ*. [...] избори су протекли без инцидената, мада ће у случају потребе у помоћ прискочити и специјалне јединице [...] (П4, 8); Da se vašim najbližima nađete u kakvoj nevolji i priskočite im u pomoć [...] (А8, 4); [...] uvek tu da pritekne u pomoć. (А10, 7); [...] koliko su ljudi spremni da priteknu u pomoć [...] (В3, 37); [...] da se pritekne u pomoć [...] (D1, 17); Када су полицајцима у помоћ притекли припадници Жандармерије [...] (ВН8, 38).

ПУСТИТИ, ПУШТАТИ : *рад*. [...] пустио је јуче у рад нови шеснаестолајни скенер [...] (ВН6, 19).

СТУПИТИ, СТУПАТИ : *штрајк, контакт*. [...] а потом ће ступити у штрајк [...] (Пр2, 9); [...] ступили су у штрајк [...] (ВН1, 30); [...] sve zdravstvene ustanove u Srbiji stupiti u štrajk [...] (В3, 11); [...] stupiće u štrajk [...] (В4, 3); [...] stupili u štrajk tražeći smenu [...] (D1, 10); [...] возачи једног чачанског превозника ступиће у штрајк [...] (Пр3, 8); [...] да не ступе у штрајк [...] (СЖ5, 3); Он је већ ступео у контакт с једним [...] (ВН4, 14);

[...] ступамо у контакт [...] (ПЗ, 12); Тамо ступа у контакт са [...] (П8, 18); [...] да ступе у контакт са одређеним људима [...] (ВН5, 13); [...] и одмах ступила у контакт [...] (П8, 20); [...] могуће је ступити бесплатно у контакт са лекаром. (D4, 20); Press је јуче покушао да ступи у контакт са Андријашевићем [...] (P3, 11).

СТАТИ : одбрана, заштита. [...] а у његову одбрану стао је [...]. (ВН1, 23); [...] стаје у заштиту осиромашених радника. (D7, 3).

ДАТИ : бег. [...] он се дао у бег [...] (В3, 14); [...] младићи су се из стана дали у бег. (ВН8, 38).

УПУСТИТИ СЕ, УПУШТАТИ СЕ : гласање, битка, ризик. [...] пре него што се упусте у гласање [...] (П2, 3); [...] да се уопште упусте у битку с бирократијом. (ВН10, 8); [...] па се упуштају у ризик. (ВН10, 39).

СТАВЉАТИ, СТАВИТИ : промет, план, функција. staviti u promet droge. (B2, 14); [...] stavljaju u prvi plan [...] (B5, 5); [...] да буде stavljeno u funkciju [...] (D9, 6); [...] стављају у први план [...] (Пр1, 22).

УСТАТИ : одбрана. Ustala u njegovu odbranu. (P5, 12).

УЋИ : трка, конфликт, процедура. [...] који су ушли у трку за ректора Београдског универзитета [...] (B3, 11); [...] да уђу у процедуру стичања сертификата [...] (B3, 13); Не улазите у конфликт са Ribom. (P5, 32).

УВРСТИТИ : понуда. [...] у своју понуду уврстио нову услугу [...] (ВН6, 6).

УКЉУЧИТИ СЕ : решавање. [...] да се укључе у решавање проблема [...] (ВН6, 29).

УЗЕТИ: обзир, закуп, заштита, разматрање. У + акуз; [...] нису узети у обзир. (ПЗ, 19); [...] простор узима у закуп. [...] (ВН3, 6); U jednom trenutku, Ма Насумомина узима у заштиту [...] (A5, 10); Markusa узима у заштиту мафијашки bos који му даје прилику да заради [...] (A6, 7); Међутим, заостали напони који постоје у материјалу плакатуре се могу узети у разматрање [...] (КОНСТРУКЦИЈЕ1, 187); [...] то значи да га храбри Чоловић неће узети у разматрање. (ЂУРКОВИЋ, 37)

Ситуација је слична када говоримо о акузативу са предлогом НА. Модел изгледа овако:

$$V_{\text{semcor}} + \text{па} + N_{\text{dev}} (A_k)$$

Јављају се два глагола са значењем кретања *доћи* и *наићи* у конструкцијама *доћи на власт* (← завладати), *наићи на разумевање / критике / одобравање* итд. (← бити неко кога разумеју, критикују, одобравају). Слични њима јесу и глаголи *ступити / ступати* у конструкцијама *на снагу / функцију* (← ∅), односно глаголи *стављати / ставити на располагање / пробу / терет* (← неко киме располажу, проверавају, терете). Са друге стране, чести су и глаголи *добити* и *дати* у значењу које имају и код предлошког акузатива: *дати / давати на знање* (← опоменути, наметнути), односно *добити на значају* (← постати значајан).

ДОЋИ : *власт*. [...] да ће та странка уколико дође на власт обезбедити [...] (A1, 3).

НАИЋИ : *одобравање, критике, разумевање, отпор, допадање, пријем, подршка*. Та понуда наишла је на одобравање у Вашингтону [...] (П2, 3); [...] идеја наишла је на разумевање [...] (D2, 3); Тај његов гаф наишао је на бројне критике [...] (K1, 19); [...] где ће у будућности грчко предузетништво наићи на отпор. (ГРЧКА1, 92); [...] где је као пријатељ Егине која је пристајала уз Персијанце наишао на добар пријем (ГРЧКА1, 277); Александар није наишао на отпор градова из Ликијског савеза [...] (ГРЧКА2, 801); [...] он је наишао на знатан отпор у неким градовима на обали Мале Азије [...] (ИСТОК2, 702); [...] тема Ковека против елемената најици на допаданје с оне стране Ламанша [...] (ЈАНСОН, 480); Мазепе на устанак против руског цара није наишао на подршку сељака и козака [...] (УКРАЈИНСКА, 123)

СТУПИТИ : *снага, функција*. [...] да ступи на снагу [...] (П2, 3); [...] ступиле на снагу. [...] (Пр3, 7); [...] када је нови закон ступио на снагу. (ВН7, 5); [...] који данас ступа на снагу [...] (П3, 9); Нови Закон о безбедности саобраћаја, који ступа на снагу крајем децембра, (МВ, 28); [...] које се тичу обавезне опреме у возилима ступиче на снагу [...] (B2, 17); [...] тек када ступе на снагу [...] (P7, 9); [...] да ли ćete и трећи пут ступити на градоначелничку функцију? (D4, 3).

СТАВЉАТИ, СТАВИТИ : *располагање, проба, терет*. Популарни Ћића има завршену тренерашку школу, а своје знанје ставиће на располагање дећацима узроста од седам до 18 година. (K2, 36); Већ се ставио на располагање Момчилу Раичевићу, шефу струке зајечарског српсколигаша. (СЖ4, 7); [...] стављено на озбиљну пробу. (D2, 26); Branku Ђ. на терет се ставља да је извршио 19 разбојништava. (A2, 6); Тужилаштво им на терет ставља [...] (ВН9, 33); [...] којем стављају на терет. (Пр1, 17) (Пр1, 17); На терет им се ставља [...] (ВН2, 26).

ДАТИ : *знање*. [...] давати на знање да умете [...] (ВН2, 28); [...] да дате партнеру на знање [...] (ВН2, 28); [...] дате партнеру на знање [...] (ВН10, 37); [...] дају вам на знање [...] (ВН5, 34).

ДОБИТИ : *значај*. [...] све више добива на значају. (ВН3, 12).

Конструкција акузатив са предлогом ПОД функционише једино у споју *ставити под заштиту* (← заштитити): „[...] стављена под заштиту као kulturno dobro [...]” (D9, 5), а модел изгледа овако:

V_{semcor} + pod + N_{dev} (Ak)

3.2.1.2.4. Инструментал

Инструментал је видљив у конструкцијама са предлогом ПОД, у значењу „налазити се негде, бити надгледан, бити нечији”, а глаголи који се јављају јесу: *налазити се / наћи се под истрагом / притиском* (← бити посматран, Ø), *држати некога под присмотром / контролом* (← бити посматран, контролисан), *задржати под контролом* (← остати контролисан).

V_{semcop} + pod + N_{dev} (Ins)

НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ : *истрага*. Trener Juventusa Antonio Conte nalazi se pod istragom da je učestvovao [...] (B1, 35); [...] da se ova medijska kuća u poslednjih nekoliko dana našla pod neviđenim pritiskom [...] (P4, 20).

ДРЖАТИ : *присмотра, контрола*. [...] да се држи под присмотром [...]. (BH8, 39); [...] држе под kontrolom [...] (LZ, 119); [...] pod prismotrom ga držala do ponedeljka uveče [...] (B3, 15); [...] bolest s emože držati opod kontrolom [...] (BŽ4, 21); [...] ovu pojavu možete držati pod kontrolom. (B2, 22).

ЗАДРЖАТИ : *контрола*. [...] pokušava da zadrži pod kontrolom. [...] (L1, 30).

Могућ је и беспредлошки инструментал у конструкцији *бавити се радом* (радити):

V_{semcop} + N_{dev} (Ins)

БАВИТИ СЕ : *рад*. [...] ako se bavite kreativnim radom u bilo kojoj delatnosti koja zahteva sposobnost imaginacije. [...] (A9, 9).

3.2.1.2.5. Локатив

Локатив се, слично акузативу, јавља у конструкцијама уз предлоге У или На. Први модел уз предлог У подразумева конструкције *остварити се у улози* (← ∅), *налазити се у блокади / налету / процесу / понуди / продаји* (← бити блокиран / ∅ / ∅ / бити понуђен / ∅ / бити понуђен / продавати се), *стати / стајати у најави* (← бити најављен). Ове конструкције најчешће означавају „налазити се негде, бити нечији, бити контролисан”, што често сугерише семантичку пасивност субјекта. Глагол *учествовати* налазимо уз падежне изразе *у злочину / расправи / тучи* (← ∅ / расправљати се / тући се). У истом значењу проналазимо и други модел са предлогом НА, подразумевајући конструкције *провести на лечењу* (← лечити се), *налазити се / наћи се на издржавању казне / на услузи / на лечењу* (← издржавати казну, бити услужан, лечити се), *стајати на располагању* (← бити услужан), *применити у пракси* (← практиковати), *имати на располагању / уму* (← располагати, знати), где последња конструкција уз глагол *имати* нужно значи и „поседовати неког / нешто”, односно поседује семантичку активност субјекта. Осим тога, чест је и глагол *имати* у спојевима са именицама *понуда* (← понудити), *вид* (← знати), *план* (← планирати).

V_{semcop} + u + N_{dev} (Lok)

ИМАТИ : *понуда, вид, план*. [...] мало добрих емисија имају у понуди [...] (П9, 3); Имајте у виду [...] (BŽ1, 50); [...] има у плану da повећа [...] (P2, 7); Osoba u znaku Strelca има у плану da se sretne sa vama. (P5, 32).

ОСТВАРИТИ СЕ : *улога*. Naravno, često razgovaramo o tome da želimo da se ostvarimo u ulozi roditelja. (P7, 21); Otkako se ostvarila u ulozi majke [...] (St, 18); [...] kad ćete se ostvariti u ulozi majke? (S4, 28).

НАЛАЗИТИ СЕ : *блокада, налет, процес, продаја*. [...] u blokadi nalazi [...] (D1, 27); [...] da se Švajcarac nalazi u velikom naletu [...] (P4, 47); [...]koје се тренутно налазе у изборном процесу [...] (BH9, 17); [...] u ponudi se mogu naći [...] (L1, 32); [...] која ће се наћи у продаји [...] (P15, 2); [...] која ће се ускоро наћи у слободној продаји. (BH2, 29).

СТАТИ, СТАЈАТИ : *најава*. [...] како стоји у најави [...] (BH7, 20).

УЧЕСТВОВАТИ : *злочин, расправа, туча*. [...] da nisu učestvovali u zločinu. (A1, 7); [...] a sa njom je bila i njena sestra koja je učestvovala u raspravi. (A1, 9); [...] učestvovalo je u tuči. (D1, 4).

ПРИМЕНИТИ, ПРИМЕЊИВАТИ : *пракса*. [...] да их примењују у пракси. (BH9, 11).

$V_{semcop} + \text{на} + N_{dev} (\text{Lok})$

ИМАТИ : *ум, располагање*. [...] мора имати на уму [...] (P2, 2); [...] који ће у будуће имати на располагању три лаптопа [...] (BH3, 35); [...] imajte to na umu [...] (A8, 10).

ПРОВЕТИ : *лечење*. [...] једно време провела на болничком лечењу [...] (P8, 2).

НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ : *издржавање казне, лечење*. [...] налазио на издржавању казне [...] (P11, 9); Vojska se u ovom trenutku našla na usluzi stanovništvu [...] (B9, 2); [...] тренутно се налази на лечењу. (BH9, 33).

СТАЈАТИ : *располагање*. [...] да црногорска полиција стоји на располагању колегама у Србији [...] (Pr2, 13); [...] stajаће на raspolaganju preduzetnicima [...] (D2, 21).

Не проналазимо конструкције $V_{semcop} + \text{ван} + N_{dev} (\text{Gen})$, $V_{semcop} + \text{с} + N_{dev} (\text{Gen})$, које су могуће према литератури.

Уколико сумирамо у табели, репартиција глагола и именица изгледа овако:

Табела 14: Семикопулативни глаголи и девербативне именице у осталим падежима

Модел	ГЛАГОЛ	Девербативне именице
$V_{semcop} + \text{до} + N_{dev} (\text{Gen})$	ДАТИ	знање
	ДОВЕСТИ	опоравак, губитак
	ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	губитак, пораст, поскупљење, сазнање, дах, пласман, засићење, обрачун, сукоб, споразум, решење
	СТАВИТИ	знање

	СТИЋИ, СТИЗАТИ	<i>вођство</i>
V_{semcop} + N_{dev} (Gen)	ВОДИТИ	<i>рачун</i>
	ПОВЕСТИ	<i>рачун</i>
V_{semcop} + N_{dev} (Dat)	ПРИВЕСТИ, ПРИВОДИТИ	<i>крај</i>
V_{semcop} + u + N_{dev} (Ak)	ДАТИ	<i>бег</i>
	ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	<i>питање, ризик, сумња</i>
	ДОЋИ	<i>сукоб</i>
	ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ	<i>сусрет</i>
	ПРИСКОЧИТИ, ПРИТЕЋИ	<i>помоћ</i>
	ПУСТИТИ, ПУШТАТИ	<i>рад</i>
	СТАВЉАТИ, СТАВИТИ	<i>промет, план, функција</i>
	СТАТИ	<i>одбрана, заштита</i>
	СТУПИТИ, СТУПАТИ	<i>штрајк, контакт</i>
	УВРСТИТИ	<i>понуда</i>
	УЗЕТИ	<i>обзир, закуп, заштита, разматрање</i>
	УКЉУЧИТИ СЕ	<i>решавање</i>
	УПУСТИТИ СЕ, УПУШТАТИ СЕ	<i>гласање, битка, ризик</i>
	УСТАТИ	<i>одбрана</i>
	УЋИ	<i>трка, конфликт, процедура</i>
	УЋИ, УЛАЗИТИ	<i>трка, игра, сукоб, преговор, процес</i>
V_{semcop} + па + N_{dev} (Ak)	ДАТИ	<i>знање</i>
	ДОБИТИ	<i>значај</i>
	ДОЋИ	<i>власт</i>
	НАИЋИ	<i>одобравање, критике, разумевање, отпор, допадање, пријем, подршка</i>
	СТАВЉАТИ, СТАВИТИ	<i>располагање, проба, терет</i>
	СТУПИТИ	<i>снага, функција</i>
V_{semcop} + за + N_{dev} (Ak)	СТАВИТИ	<i>заштита</i>
V_{semcop} + pod + N_{dev} (Ins)	ДРЖАТИ	<i>присмотра, контрола</i>
	ЗАДРЖАТИ	<i>контрола</i>
	НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	<i>истрага</i>
V_{semcop} + N_{dev} (Ins)	БАВИТИ СЕ	<i>рад</i>
V_{semcop} + u + N_{dev} (Lok)	ИМАТИ	<i>понуда, вид, план</i>
	НАЛАЗИТИ СЕ	<i>блокада, налет, процес, продаја</i>

	ПРИМЕНИТИ, ПРИМЕЊИВАТИ	<i>пракса</i>
	СТАТИ, СТАЈАТИ	<i>најава</i>
	УЧЕСТВОВАТИ	<i>злочин, расправа, туча</i>
V_{semcop} + па + N_{dev} (Lok)	ИМАТИ	<i>ум, располагање</i>
	НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	<i>издржавање казне, лечење</i>
	ПРОВЕТИ	<i>лечење</i>
	СТАЈАТИ	<i>располагање</i>

3.2.2. Деадјективне и неизведене

Као и када је било речи о девербативним именицама, у моделима са деадјективним и неизведеним именицама можемо пронаћи два основна модела, а то су: беспредлошки акузатив, односно номинатив у пасивним реченицама, са моделом:

$$V_{semcop} + N_{deadj} (Ak) / N_{deadj} (Nom) + V_{semcop}$$

$$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$$

– те читав конструкција са предлошким и беспредлошким облицима осталих зависних падежа у функцији неправог објекат, прилошке допуне или одредбе.

$$V_{semcop} + (Prep) + N_{deadj} (Gen, Dat, Ak, Ins, Lok)$$

$$V_{semcop} + (Prep) + N_{neizvedena} (Gen, Dat, Ak, Ins, Lok)$$

3.2.2.1. Беспредлошки акузатив / номинатив

1) Уз глаголе типа *дати* иду и деадјективне именице *могућност*, *обазривост*, *сагласност*, *издржљивост*, *важности*, *светлост*, *вредност*, док уз глагол *добити* можемо наћи именице *сагласност*, *могућност* те уз глагол *доживети* – *старост* и *изненађење*. Сродан је и глагол *скупити* уз именицу *храброст*. Интерпретација овог модела изгледа овако:

ДАТИ : *могућност* (← омогућити неком), *обазривост* (← бити обазрив), *сагласност* (← усагласити се), *издржљивост* (← бити издржљив), *важност* (← бити важан), *светлост* (← омогућити), *вредност* (← постати вредан). **ДОБИТИ** : *сагласност* (← бити сагласан), *могућност* (← бити омогућен). **ДОЖИВЕТИ** :

старост (← остарити), *изненађење* (← бити изненађен). СКУПИТИ : *храброст* (← охрабрити се).

ДАТИ : *могућност, обазривост, сагласност, издржљивост, важности, светлост, вредност*. [...] i daje kosi elastičnost i vlagu [...] (B2, 23); [...] daje izdržljivost i snagu. (K2, 10); [...] jer upravo to zanimanje daje mogućnost ženi da se obogati i postane nezavisna. (A5, 10); [...] daje mogućnost ženi da [...] (A7, 16); [...] daje velike mogućnosti [...] (A9, 10); [...] uprkos vekovima date nam mogućnosti da se prilagodimo [...] (A3, 2); [...] da daje dozu obazrivosti [...] (A9, 11); [...] jer stručnjaku daje mogućnost da se iskaže [...] (BŽ1, 37); [...] u okviru koje će dati mogućnost potrošačima [...] (P5, 8); Образovanjem komiteta je data mogućnost da se podrži [...] (D8, 3); Он даје могућност прикључивања разних појачала [...] (П7, 13); [...] а нама финансијска компензација даје могућност да ојачамо клуб. (C2, 7); [...] неће дати сагласност. Ако особа није дала сагласност [...] (П2, 7); [...] али исто тако дају могућност за самостално покретање бизниса. (П1, 13); [...] да дају сагласност [...] (ВН6, 18); [...] и дају ту сагласност [...] (П3, 6); Сагласност се даје на поднетом захтеву запосленог. (ПРАВИЛНИК5, ч. 42), [...] сагласност даје Влада Републике. (ИНФОРМАТОР, 20); Сагласност [...] даје Министарство за људска и мањинска права [...] (УГОВОР1, ч. 36); [...] даје мишљење о nacrtima [...] (ЗАКОН3: ч. 5); [...] da saglasnost za preduzimanje radnje [...] (ЗАКОН2: ч. 44); [...] даје сагласност на расподелу [...] (СТАТУТ4, ч. 25); [...] даје могућност да се школска и академска знања повежу [...] (СТРАТЕГИЈА, 186); [...] даје могућност сваком детету да буде [...] (СТРАТЕГИЈА, 25); [...] даје могућности да се на различите начине укључе [...] (СТРАТЕГИЈА, 186).

ДОБИТИ : *сагласност, могућност, вредност*. [...] добили сагласност [...] (ВН6, 8); [...] Добићете могућност [...] (ВН6, 36); [...] већ да они добију могућност да путују у Америку слободно и без виза [...] (ВН8, 10); [...] uz pomoć rođaka dobijate mogućnost da obavite staložen i plodonosan razgovor [...] (A8, 10); [...] добијена је сагласност [...] (ВН4, 32); [...] помоћу које се брзо и лако може добити вредност посматране променљиве на било којој тачки унутар њене територије. (ШУМАРСКИ3, 57).

ДОЖИВЕТИ : *старост, изненађење*. [...] doživeo je duboku starost [...] (B5, 16); [...] doživeo veliko iznenađenje [...] (B5, 17).

СКУПИТИ : *храброст*. Ајрен Робен, грешник из бундеслигашког дербија у Дортмунду, скупио је храброст да пуца пенал у 27.минуто и једва некако погодио. (C1, 11).

Глагол *стицати* уз именицу *популарност*: „Овај глумац, који је популарност у целом свету стекао улогом Зверке у серији ‘Секс и град’, боравио је [...]” (П9, 38).

Остали глаголи које можемо пронаћи јесу: *изразити, донети, указати, показати*.

ИЗРАЗИТИ : *захвалност* (← захвалити се), *задовољство* (← бити задовољан), *спремност* (← бити спреман), *незадовољство* (← бити незадовољан), *забринутост* (← бити забринут). **ДОНЕТИ** : *популарност* (← популаризовати, постати популаран), *могућност* (← омогућити). **УКАЗАТИ** : *могућност* (← омогућити). **ПОКАЗАТИ** : *оправданост* (← оправдати), *незадовољство* (← бити незадовољан), *способност* (← бити способан), *спремност* (← бити спреман), *склоност* (← бити склон), *инвентивност* (← бити инвентиван); **ПРУЖАТИ** : *могућност* (← омогућити).

ИЗРАЗИТИ : *захвалност, задовољство, спремност, незадовољство, забринутост*. Божидар Ђурковић је захвалност изразио и волонтерима [...] (П2, 32); [...] јуче је

изразио задовољство [...] (П3, 5); Оба председника изразили су задовољство због [...] (П4, 9); [...] изражавају спремност [...] (П4, 20); [...] изразили су велико незадовољство због чинјенице[...] (Пр2, 24); [...] и изражава забринутост због информације [...] (ВН2, 12); [...] љутили и изражавали своју озбиљну забринутост [...] (ВН7, 16); [...] izrazio je zadovoljstvo rekordnim odazivom kandidata [...] (В3, 11); [...] izrazio je tom prilikom zadovoljstvo [...] (В9, 2); [...] u kojem izražava duboku zabrinutost [...] (D1, 16); Meri Vorlik je izrazila zadovoljstvo [...] (D1, 26); [...] i izrazio spremnost gradske vlasti [...] (D1, 26); [...] juče je ponovo izrazila zabrinutost [...] (D2, 12); Premijer je takođe izrazio zadovoljstvo [...] (P1, 10).

ДОНЕТИ : *популарност, могућност*. [...] да ће јој улога [...] донети велику популарност. (П9, 3); [...] јер вам доноси могућност [...] (ВН6, 36).

УКАЗАТИ : *могућност*. [...] ukazala mu se mogućnost da na svega nekoliko sati dođe u Beograd. (A1, 13).

ПОКАЗАТИ : *оправданост, незадовољство, способност, спремност, склоност, инвентивност*. [...] показала је економску оправданост спајања [...] (ВН6, 8); [...] који је показао способност да игра овакве мечеве. (ВН7, 37); Морате показати велику дозу стрпљења и спремности [...] (ВН9, 35); [...] не показује превелику склоност ка спорту [...] (С2, 13); ; [...] да покаже незадовољство [...] (Пр1, 13); [...] да покажете више инвентивности [...] ; [...] nisu pokazali spremnost [...] (D3, 4).

ПРУЖАТИ : *могућност*. Анализа социјалног порекла ученика пружа могућност да се изведе закључак да је од самог почетка братска школа била школска установа свеопштег смера. (УКРАЈИНСКА, 52)

У значењу узрочне резултативности и говорне / мисаоне активности можемо наћи и неизведене именице типа: *задатак, печат, ветар, максимум, зелено светло, легитимитет, право, снага, љубав, знаке живота, доза среће, срећа, мотивација, посао, шанса, ветар у леђа* итд., где примећујемо фразе добијене метафоричким путем (нпр. *зелено светло, ветар у леђа* итд.). Уз глагол *добити* примећујемо: *сигнал, светло, минутажа, епизод, статус, уз доживети* именице *шок* и *насиље*, а уз *узети / преузети* именице *данак* и *мера*.

ДАТИ : *ветар, доза среће, задатак, 'зелено светло', знаке живота, легитимитет, љубав, максимум, максимум, методе, мотивација, нота, печат, право, трака, шанса*. [...] али сигурно да је дао домаћи задатак свима. (ВН10, 44); Дао је свој печат [...] (СЖ7, 5); [...] дали млађима ветар у леђа [...] (Пр1, 25); Dali smo maksimum [...] (A2, 11); Борићемо се и дати максимум [...] (Пр1, 27); [...] да је потребно да сви дају максимум. (ВН10, 46); [...] како би се дало 'зелено светло' наставку аранжмана 'тешког' 2,9 милијарди евра. (ВН4, 5); [...] дало зелено светло за договор [...] (ВН5, 10); [...] да дамо легитимитет том телу [...] (П2, 7); [...] daje legitimitet da predstavljaju bunjevačku nacionalnu zajednicu. (D4, 23); [...] ali mu se daje pravo na odbranu. (D2, 2); Naravno da mi to daje dodatnu snagu. (K2, 38); [...] da dajemo duplo više ljubavi [...] (L1, 15); Natidža rađa bebu koja ne daje znake života. (A3, 13); [...] vam daje izvesnu dozu sreće [...] (A9, 4); [...] daje veoma dobre metode. (BŽ4, 58); Навијачи ће нам дати огромну мотивацију [...] (С2, 10); [...] да ће јој дати посао. (K1, 16); [...] daju notu glamura. (BŽ2, 17); [...] дају максимум у лечењу[...] (П5, 9); [...] дају снагу седишту Штедионице [...] (П11, 3); [...] поново дају шансу. (Пр2, 2); [...] да му дају капитенску траку [...] (ВН9, 46); [...] i davala neograničenu ljubav svima. (S4, 90); [...] и често нам давали 'ветар у леђа'.

ДОБИТИ : *сигнал, светло, минутажа, епилог, статус*. [...] добили смо позитивне сигнале [...] (Пр3, 7); Пројекат је добрио зелено светло [...] (ВН8, 36); Немања је у дуелу са славним мадридским клубом најзад добрио праву минутажу [...] (С2, 18); [...] Шта више, у случају одговарајуће понуде бразилски везиста ће добити 'зелено светло'. (СЖ4, 4); [...] moraju da dobiju sudski epilog. (В3, 17); [...] i u martu dobije status kandidata.

ДОЖИВЕТИ : *насиље, шок, дебакл*. [...] doživelo je fizičko ili verbalno nasilje [...] (D1, 4); [...] doživela sam šok [...] (B2, 11); Ali Riza doživljava šok [...] (K1, 29); jep су у овој доживели дебакл [...] (С2, 11); [...] doživela je šok kada je juče ujutru u ulici Radovana Simića Cige sela u automobil sa dvoje dece u nameri da ih odveze do vrtića [...] (A1, 19).

УЗЕТИ : *данак, мере*. [...] godine foliranja uzele su danak [...] (P9, 12); [...] da je policija preuzela sve mere na otkrivanju osobe [...] (B2, 16); [...] da je ova ustanova preuzela sve mere [...] (Пр1, 17).

ЗАСНОВАТИ : *радни однос*. [...] а трећи тек засновали радни однос. (ВН6, 11).

Сродани глаголу *дати* јесу и *додати / довати*, који бележимо у фразеолошким обртима типа *додати уље на ватру* (← погоршати ситуацију) или *додати гас* (← појачати).

ДОДАТИ : *ватра, гас*. Уље на ватру додао је селектор [...] (СЖ4, 18); Тек када су наше додале гас [...] (ВН10, 45); По потреби су додавале гас [...] (ВН2, 37).

Глагол *стећи / стицати* осим што је чест у конструкцији *стећи право*, налазимо га и у рефлексивном пасиву:

СТИЦАТИ : [...] и омогућити породицама из мешовитих бракова да стекну право на родитељски додатак. (П4, 11); [...] vidi se da je stekao uslov za penziju [...] (D1, 13); [...] stичу право на велику суму новца [...] (П9, 23); Dandi је najвећу slavu stekao [...] (D2, 23).

Преостали глаголи сродног значења јесу и: *изазвати, изразити, донети, однети, нанети, наносити, пружити, пружати, послати, показати, истаћи, истицати се, делити, уложити, улагати, извући*. У посебан круг глагола спадају они који се односе на мисаоне и говорне активности, попут *показати*, док узрочно или резултативно значење доносе глаголи типа *нанети*. Приметићемо код свих глагола да је реч о фразеологизмима или изразима који су на путу фразеологизације.

ИЗАЗВАТИ : *штета*. [...] i izaziva velike štete. [...] (D5, 3); [...] izazvaće gnev svojih saradnika [...] (P9, 22); [...] што ће код возача сигурно изазвати нервозу [...] (П6, 3).

ИЗРАЗИТИ : *степен*. [...] ističe da su tokom susreta s Klintonom izraženi 'visok stepen saglasnosti i podrška' [...] (D2, 3).

ДОНЕТИ : *бод*. [...] да се из Ниша донесу бодови. Изненадили су Новосађани [...] (СЖ3, 9).

ОДНЕТИ : *плен*. Гости са Бановог брда заслужено су однели плен [...] (СЖ3, 8).

НАНЕТИ, НАНОСИТИ : *зло*. Privatizacija је nanela veliko zlo [...] (В3, 21).

ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ : *рука, максимум, партија, шанса*. Mi smo pružili ruku pomirenja. (D3, 8); [...] и не жели да пружи 'руку спаса'. (ВН10, 2); [...] али је спреман да пружи максимум [...] (P1, 47); Ukoliko pružimo partiju kao protiv Partizana [...] (P2, 32); [...] пружили су изванредну партију [...] (ВН2, 40); [...] што јесам и да пружам овакве партије [...] (ВН6, 43); [...] пружао је запажене партије у плаво-белом дресу [...] (С3, 10); [...] да пружам још боље партије [...] (ВН3, 48); [...] пружио му шансу [...] (ВН4, 22); [...] да вам пружи шансу у вези са послом са странцима. (ВН6, 36);

ПОСЛАТИ : *мрежа, сигнал*. [...] послао лопту у мрежу иза немоћног Дринића. (СЖ1, 7); [...] која вам већ неко време šalje zanimljive signale. (A8, 9).

ПОКАЗАТИ : *врста, зубе, пут*. [...] Dinkić је pokazao jednu čudnu vrstu političkog karaktera [...] (P1, 5); [...] мраз који је праве 'зубе' показао на измаку јануара [...] (П2, 17); [...] и везисти Партизана показао пут у свлационицу [...] (П5, 40); [...] зато зубе показују малим фирмама. [...] а чим им неко покаже зубе [...]. (ВН8, 33); [...] да 'покаже зубе' лекарима. (ВН5, 4).

ИСТАИЋИ, ИСТИЦАТИ СЕ : *бела заставица, барјак*. [...] које су веома бро истакле белу заставу [...] (ВН10, 45); Биће тешко, али бели барјак не истичемо унапред – категоричан је шеф стручног штаба Борца Славко Војичић. (С2, 5).

ДЕЛИТИ : *правда, став*. [...] да су управо они делили правду [...] (С2, 2); [...] са арбитром који је у среду делио правду на дербију Партизан – Војводина [...] (СЖ1, 2); [...] да у њему има пуно људи који dele naše poglede i stavove. (A4, 3).

УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ : *максимум*. Мораћемо да уложимо максимум [...] (СЖ4, 23).

ИЗВУЋИ : *живу главу*. Зоран није извукао живу главу [...] (ВН1, 30).

2) Уз глаголе типа *имати* иду и деадјективне именице: *сигурност, могућност, продуктивност, вредност, важност, надлежност, стрпљење, спремност, способност*, односно, уз глагол *немати*: *надлежност, могућност* и *вредност* те остале изрази *сносити одговорност, осећати незадовољство, осетити неиспуњеност, отклонити могућност*.

ИМАТИ : [...] да имате материјалну сигурност. (ВН7, 36); [...] имају могућност да позивају сведоке и увид у документацију. [...] ; И једни и други имају већу продуктивност [...] (ВН6, 6); imate mogućnost [...] (A9, 12); [...] ima i istorijsku vrednost [...] (BŽ2, 67); Та активност ima posebnu važnost [...] (D2, 8); [...] да у свему ima i političke nedoslednosti. (D7, 3); [...] lep osmeh ima neprocenjivu vrednost [...] (L1, 50); [...] jer imamo veliku odgovornost. (LZ, 127); [...] да имају неку одговорност [...] (P1, 5); Премијер ће imati своје надлежности [...] (P1, 6); [...] који ima sposobnost да [...] (B6, 35); [...] који су по положају на ваљем рангу, али nećete imati toliko strpljenja за људе који су на неки начин по положају испод вас. [...] (A9, 14); [...] значи да ће бетон imati višu vrednost чврстоће при притиску. (МАТЕРИЈАЛИ1, 41); Угао за који ће неки утицај u imati ekstremnu vrednost, налази се из услова [...] (МАТЕРИЈАЛИ2, 24).

НЕМАТИ : Рамусен нема надлежност да оцењује [...] (Пр2, 6); [...] немају могућност прилагођавања [...] (ВН3, 16); [...] стога нема ни могућности да се покрене кривични поступак овде. (ВН8, 12); [...] да ваљ рад за вас nema nikakvu vrednost и да не чините ништа добро ни за себе ни за друштво [...] (K1, 32).

СНОТИТИ, ОСЕЋАТИ, ОТКЛОНИТИ : [...] jer oni snose manje odgovornosti [...] (D2, 3); Osećate neko nezadovoljstvo [...] (A9, 8); [...] nećete osetiti takvu vrstu neispunjenosti [...] (A9, 10); [...] da bi se otklonila mogućnost [...] (K1, 18).

Уз глаголе типа *имати* иду и неизведене именице: *обавеза, пребивалиште, императив, амбиција, мотивација, линија, улога, примат, удео, ентузијазам, апетит, шанса, иницијатива, проценат, карактер, минутажа, посао, књижица, проблем, вишак килограма, симпатија, потенцијал, тајна, право, секс, епифанија, сатисфакција, последица, однос, пуне руке, интервенција, односно, уз глагол немати: мрља и обавеза.*

ИМАТИ : Други услов је да она има пребивалиште у Србији и да остварује право на здравствену заштиту [...] (П4, 11); [...] има пријављено пребивалиште у Београду [...] (ВН6, 11); Британски јавни сервис има обавезу [...] (П1, 15); Fakultet ima obavezu da za studente obezbedi опрему [...] (P1, 9); [...] imam moralnu obavezu [...] (D4, 10); [...] имамо императив победе [...] (ВН5, 47); Мадриђани имају императив победе [...] (СЖ1, 12); Крагујевчани, међутим, имају императив [...] (С2, 6); [...] има амбиције [...] (Пр1, 23); [...] имато амбицију da uđemo [...] (P4, 2); Сигуран сам да Новак и у овом моменту док игра у Монте Карлу има мотивацију [...] (Пр1, 26); [...] требало да има узлазну линију. (ВН4, 4); [...] има значајну улогу у глобалним финансијама [...] (ВН7, 15); [...] имали кључну улогу [...] (П2, 9); [...] da ima značajniju ulogu i veće kapacitete [...] (D8, 3); [...] da ovakav tip sočiva ima zaštitnu ulogu [...] (D4, 21); [...] ипак има примат над електронском информацијом [...] (ВН8, 36); [...] јер има највећи удео. (ВН9, 7); [...] имају удела у организовању насиља [...] (ВН9, 10); [...] ta kompanija ima većinski udeo na tržištu [...] (B7, 7); [...] nije nikada imaо bilo kakav udeo u Kuriru. (K1, 5); [...] који имају мањак ентузијазма за повратак у клупе. (ВН4, 6); Лазареваљани и даље очигледно имају велике апетите [...] (С3, 10); [...] имамо реалније шансе да победимо. (С3, 20); Парни ваљак је имао иницијативу у првих десет минута [...] (СЖ1, 3); Домаћин је од почетка имао иницијативу [...] (СЖ1, 10); Чачани су, у наставку, имали иницијативу [...] (СЖ5, 8); Док је било снаге Бобиште је имало иницијативу [...] (СЖ5, 10); Сепи је имао и бољи проценат освојених поена после другог сервиса [...] (СЖ5, 18); Већ дуже време нисмо имали овако повољну здравствену ситуацију. (С2, 17); [...] играње било какве утакмице не би имали никакву сврху. (СЖ4, 4); Утакмица је имала ревијални карактер. (СЖ4, 22); [...] које тобоже имају паћелни карактер [...] (B2, 8); [...] nameti имају poreski карактер [...] ; [...] има знатно мању минутажу него у дресу Смедерева. (СЖ5, 16); Група је имала широку лепезу криминалних послова [...] (ВН7, 13); [...] имати и партијску књижицу у џепу [...] (ВН7, 2); Ako imate здравствених проблема [...] (A9, 13); Ako imate вишак kilograma [...] (BŽ1, 14); [...] i on je srećan jer ponovo ima njene simpatije. (A1, 23); [...] koja ima velike potencijale. (D7, 3); [...] osoba koja ima iza sebe neku tajnu. (A9, 8); [...] da ne može da ima seks. [...] (K3, 22); [...] ima ексклузивно право distribucije na teritoriji Srbije. (MB, 43); [...] da je Putin imaо епифанију 2000. godine [...] (B1, 21); Milovan Dodik je imaо satisfakciju [...] (D2, 2); [...] imati негативне последице po evropske integracije [...] (A4, 3); [...] što će imati последице na [...] (A7, 14); [...] imalo 'smrtonosne последице' [...] (K6, 10); [...] da bi ispunjavanje dečjih hirova moglo imati dalekosežne последице na njihovu ličnost. (B4, 35); [...] imala seksualni однос sa mladim glimcem [...] (S4, 10); [...] imati napeti однос [...] (A9, 5); [...] imate dobre односе [...] (A9, 14); Kraljevska porodica već duže vreme ima zategnute односе sa medijima [...] (B2, 7); [...] da имају већину za sastavljanje nove vlade. (K1, 16); [...] ovih dana имају пуне руке посла [...] (P6, 7); Imam privilegiju da sam nasledila dobru kožu [...] (S2, 37); [...] који у свом раду и животу немају мрљу. (ВН8, 39); [...] i zato Srbija nema обавезу da proizvođačima плаћа [...] (B1, 5).

Остали глаголи: *носити, унети / уносити, осетити, поседовати, развити, изгубити.*

НОСИТИ : *дрес*. [...] od leta će nositi dres minhenskog Bajerna. (P1, 42); [...] носио и дрес Борца. (ВН6, 31); [...] да настави да носи црвено-бели дрес [...] (С3, 6); [...] веома ми прија што носим црвено-бели дрес [...] (СЖ2, 21); [...] носио је дрес Севојна и уживке Слободе[...] (СЖ4, 5); Video sam lojalnost dresu koji nose. (K1, 45);

УНОСИТИ : *довољно течности*. [...] unosite dovoljno tečnosti [...] (A9, 13); [...] unosite dovoljno tečnosti [...] (A8, 12).

ОСЕТИТИ : *сласт*. Лавови су били ближи тријумфу, али ни у трећем мечу на свом терену нису осетили сласт победе. (СЖ1, 7).

ПОСЕДОВАТИ : *дар*. [...] poseduje kreativni dar [...] (D1, 19).

РАЗВИТИ : *свест*. Cilj obuka koje smo započeli je da kod mladih razvijemo svest [...] (D1, 5).

ИЗГУБИТИ: *живот, равнотежа, живци, тло*. : [...] у којој је велики број радника изгубило живот. (ВН2, 7); Младић је стајао на руди за коју се веже приколца и у тренутку док је трактор, пролазећи сеоским друмом, прешао преко једне рупе на путу, изгубио је равнотежу и пао [...] (A2, 6); [...] и жртве које су изгубиле живот [...] (B1, 4); [...] живот је изгубило šest starica. (K1, 16); [...] dok nije izgubio svest. (K3, 14); [...] izgubi život zbog ove bolesti. (BŽ3, 35); Ali nikad ne recite nikad, brzo možete tako fatalno da se zaljubite, da izgubite tlo pod nogama. (Sk, 53); [...] да на тај начин izgubi živce [...] (S1, 28); [...] moja supruga zbog toga izgubila život [...] (P5, 9).

РАСТИ : *нервоза*. [...] расте нервоза преко Атлантика. (ВН2, 10).

3) Уз глаголе типа *вршити* ретка је употреба деадјективних именица: *обављати дужност* и *остварити стабилност*: „[...] može da obavlja dužnost.” (P1, 6); „[...] da ostvarimo stabilnost [...]” (P1, 5). Са друге стране, глагол *увести* може се наћи уз именицу *могућност* у пасивним реченицама типа „Uvedena je i mogućnost da članovi [...]” (A4, 4). Глаголи *ставит* и *стављати* условно творе израз са деадјективном именицом, односно обавезно прати зависна синтагма *знак једнакости*, у којој је именица *знак* детерминисана обавезном деадјективном именицом *једнакост*: „[...] да не треба стављати знак једнакости између [...]” (П2, 3); „[...] nikada nismo stavili znak jednakosti [...]” (A4, 3); „[...] да ставе знак једнакости између [...]” (ВН4, 17).

Са друге стране, неизведене именице могу се наћи уз следеће глаголе: *извести*, *изводити*, *(на)правити*, *починити*, *водити*, *вршити*, *извршити*, *извршавати*, *завршити*, *обављати*, *одржати*, *увести*, *остварити*, *ставити*, *стављати*, *забележити*, *бележити*, *обележити*, *спровести*, *изборити*, *обезбедити*, *извадити*, *освојити*, *повући*, *продати*, *склопити*.

ИЗВЕСТИ ИЗВОДИТИ, ИЗВОДИТИ: *дело*. [...] да дело буде на тај начин изведено. (ВН6, 27).

(НА)ПРАВИТИ: *серија, костур, дил, капитал, паралела, фаул, кривично дело*. [...] napravivši jedno od najuspešnijih serija u belom sportu. (K1, 45); МУП је направио 'костур' овог закона [...] (П2, 6); Од старта би Агамез и саиграчи направили капитал [...]

(СЖЗ, 19); [...] направити неки 'дил' са [...] (П2, 5); [...] могу praviti paralelu са нашим [...] (LZ, 85); [...] crveno-beli nisu hteli da prave faul [...] (P1, 45).

ПОЧИНИТИ: *кривично дело.* [...] да је Шарић починио кривично дело. (ВН8, 13); [...] починили кривично дело међународног тероризма [...] (ВН3, 15).

ВОДИТИ: *љубав, живот спор, рат, дијалог, реч, политика, акција, посао.* [...] dok vodimo ljubav na stolu [...] (Pu1, 51); [...] да иза његових леђа vodi ljubav са Капором [...] (Sk, 13); Буцка је признала да је vodila ljubav са својим драгим [...] (A4, 9); Можемо ли да vodimo ljubav? (K3, 22); [...] vodili miran život. (K3, 18); [...] vodi dvostruki život [...] (B6, 36); [...] а vodio je i lagodan život [...] (B3, 18); [...] који су водили рат против [...] (Pr2, 5); које већ неко време vode medijski rat. (P2, 21); [...] са којим је vodio sudске sporove. (D1, 17); [...] vodi spor između 'SOS kanala' [...] (A2, 4); [...] да се vodi normalan politički diјalog [...] (B4, 5); [...] води главну реч [...] (ПЗ, 6); [...] водити главну реч у Суперлиги [...] (ВН9, 44); [...] јер је водила превише експанзивну фискалну политику [...] (ВН3, 15); [...] по нашем мишљењу, јесте чињеница да Тадић и Влада vode politiku лажног помирења према бившим југословенским републикама [...] (D2, 6); [...] да они не vode такве акције [...] (D9, 3); [...] а сада њихови наследници vode велике послове и представљају тајкуне у европским оквирима [...] (P2, 7); Рјепнин ће све време дијалог водити на два нивоа [...] (НИКОЛИЋ, 319); [...] у којем ће окрилју humanizovana priroda i naturalizovani čovek nesmetano voditi diјalog, у заносној прозирности [...] (ЗМС.КЊ, 166).

ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ: *кривично дело, обавеза, посао.*⁶⁷ [...] врши кривично дело, спречавање политичког, синдикалног и другог удруживања [...] (D1, 10); [...] да су извршили кривично дело тешке крађе [...] (ВН7, 22); [...] да је дужан да извршава обавезе и касним вечерњим сатима. (СЖ4, 6); [...] да су извршили кривично дело запуштања и злостављања малолетног лица. (K1, 12); [...] да završe судски или било какав други правни посао. (S5, 15).

ОБАВЉАТИ: *посао.* [...] obavljaju посао родитеља. (B6, 11); [...] која obavlja послове обезбеђења у општини Коваџица [...] (A2, 17).

ДРЖАТИ: *трон, језик за зубима, вода, врх.* [...] донео лидеру и међу најзаслужнијима је зато што раднички чврсто држи трон. (C1, 9); [...] да је тешко да држи језик за зубима [...] (C2, 23); [...] да нека чињеница ne 'drži vodu' [...] (L1, 28); Црвена звезда држи врх [...] (СЖ4, 12).

ЗАДРЖАТИ: *став.* [...] да ће међународне војне снаге (Кфор) задржати неутралан став [...] (ПЗ, 6).

ОДРЖАТИ: *стање.* [...] да у кризним тренуцима održite добро стање [...] (A8, 12).

ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ: *глас, руке.* [...] и ретко кад је podizao glas на нас. (P8, 50); [...] потом подићи руке, дати поверење новој управи [...] (ВН4, 48).

ОСТВАРИТИ: *време.* [...] ostvario je najbolje време у квалификацијама [...] (B1, 37).

СТАВИТИ, СТАВЉАТИ: *вето, лисице на руке, ружичасте наочаре, тачка*⁶⁸, *катанац на браву.* [...] обећао да ће staviti veto на CИSPA. (D4, 11); [...] да председник

⁶⁷ При чему именица може бити у функцији субјекта пацијенса у номинативу: нпр: „[...] да је извршено кривично дело тешке крађе [...]” (Pr2, 12).

⁶⁸ Именица *тачка* фреквентна је у функцији субјекта пацијенса: [...] биће stavljena тачка на ваљејску деропију. (B4, 23); *Тачка* на овај процес није стављена. (ВН8, 34); [...] да је стављена тачка на њихово

Србије ставио ‘вето’ на одређени закон [...] (ВН10, 3); Lisice na ruke juče su stavljene Bošku Buriću [...] (А1, 6); Он није прецизирао коме ће стављати lisice [...] (К2, 3); Lisice su mu stavljene na ruke на Новом Веограду [...] (А1, 8); [...] да сте ставили руџичасте наочаре [...] (S4, 73); [...] ставимо тачку на ту причу [...] (ВН6, 30); [...] одлучио сам да ставим тачку на све [...]. (ВН8, 31); [...] ставио је тачку на причу о реваншу [...] (С2, 3); Ставили су катанце на браве [...] (ВН6, 7).

ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ: *промет, минус, партија, јубилеј.* [...] бележи промет [...] (ВН6, 6); [...] забележиле су солидан промет [...] (П2, 10); [...] забележио промет [...] (П1, 11); [...] и даље бележи велики минус [...] (П2, 10); [...] бележи минус од почетка године [...] (П5, 7); [...] а потом бележио завидне партије у редовима Берана, Дечића, Слоге из Бајине Баште. (СЖ4, 7); А битно је и ово да ове године, тачније у септембру месецу обележавамо редак јубилеј [...] (С3, 10).

СПРОВЕСТИ : *фаза, акција.* [...] да су спроведене три фазе израде извештаја [...] (П2, 5); [...] ubrzo sprovesti nove акције [...] (К2, 3).

ИЗБОРИТИ: *елита, виза.* Сасвим заслужено су момци из Кладова изборили елиту [...] (СЖ3, 19); Надам се да ће успети да изборе и олимпијску визу. (СЖ4, 13).

ОБЕЗБЕДИТИ: *пут.* [...] практично су обезбедиле пут на континентални шампионат [...] (P4, 47).

ИЗВАДИТИ: *виза.* [...] српски рукметаши ће покушати да изваде олимпијску визу. (А2, 13).

ОСВОЈИТИ: *бод.* Ужичани (Слобода) нису успели да [...] да прикажемо добар фудбал и освојимо три бода. (ВН10, 46); Ваљевци су освојили три бода [...] (СЖ3, 10); [...] да освоји i bod protiv ‘lavova’. (К3, 34).

ПОВУЋИ: *обарач.* [...] он није у станју да повуче обарач [...] (В6, 19); [...] i povући јасну границу између приватности i scene [...] (S3, 30).

ПРОДАТИ: *љубав.* Да љубав продајем за новач [...] (S1, 88).

СКЛОПИТИ: *дил, коцкице, брак.* [...] да је између Zukorlića i Nikolića sklopljen dil [...] (D9, 3); [...] да sklope istopolni brak ili vanбрачну заједницу у Србији [...] (K1, 10); Danas ćete коначно sklopите kockice i доћи до циља. (P7, 32); [...] i tada sklopili brak [...] (S2, 38); [...] sklаpa fomralni brak sa [...] (P9,6); [...] мало времена да се неке коцкице sklope. (СЖ5, 19).

емитовање. (ВН9, 20); Да, стављена је тачка – истиче Тадићев менаџер Зоран Павловић, ‘са лица места’ [...]; [...] да је овим стављена тачка на прелазни рок [...] (С3, 10).

Уколико сумирамо у табели, репартиција глагола и именица изгледа овако:

Табела 15: Семикопулативни глаголи и деадјективне именице у акузативу / номинативу

Модел	ГЛАГОЛ	Деадјективне именице
$V_{semcop} + N_{deaadj} (Ak) / N_{deadj} (Nom) + V_{semcop}$	ВРШИТИ	<i>дужност</i>
	ДАТИ	<i>могућност, обазривост, сагласност, издржљивост, важности, светлост, вредност</i>
	ДОБИТИ	<i>сагласност, могућност, вредност</i>
	ДОЖИВЕТИ	<i>старост, изненађење</i>
	ДОНЕТИ	<i>популарност, могућност</i>
	ИЗРАЗИТИ	<i>захвалност, задовољство, спремност, незадовољство, забринутост</i>
	ИМАТИ	<i>сигурност, могућност, продуктивност, вредност, важност, надлежност, спрљење, спремност, способност</i>
	НЕМАТИ	<i>надлежност, могућност, вредност</i>
	ОСЕТИТИ	<i>неиспуњеност</i>
	ОСЕЋАТИ	<i>незадовољство</i>
	ОСТВАРИТИ	<i>стабилност</i>
	ОТКЛОНИТИ	<i>могућност</i>
	ПРУЖАТИ	<i>могућност</i>
	ПОКАЗАТИ	<i>оправданост, незадовољство, способност, спремност, склоност, инвентивност</i>
	СКУПИТИ	<i>храброст</i>
	СНОСИТИ	<i>одговорност</i>
	СТИЦАТИ	<i>популарност</i>
УВЕСТИ	<i>могућност</i>	
УКАЗАТИ	<i>могућност</i>	

Табела 16: Семикопулативни глаголи и неизведене именице у акузативу / номинативу

Модел	ГЛАГОЛ	Неизведене именице
$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$	(НА)ПРАВИТИ	<i>серија, костур, дил, капитал, паралела, фаул, кривично дело</i>
	ВОДИТИ	<i>љубав, живот спор, рат, дијалог, реч, политика, акција, посао</i>
	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	<i>кривично дело, обавеза, посао</i>
	ДАТИ	<i>ветар, доза среће, задатак, 'зелено светло', знаке живота, легитимитет, љубав, максимум, максимум, методе, мотивација, нота, печат, право, трака, шанса</i>
	ДЕЛИТИ	<i>правда, став</i>

ДОБИТИ	<i>сигнал, светло, минутажа, епилог, статус</i>
ДОДАТИ	<i>ватра, гас</i>
ДОЖИВЕТИ	<i>насиље, шок, дебакл</i>
ДОНЕТИ	<i>бодови</i>
ДРЖАТИ	<i>трон, језик за зубима, вода, врх</i>
ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	<i>промет, минус, партија, јубилеј</i>
ЗАДРЖАТИ	<i>став</i>
ЗАСНОВАТИ	<i>радни однос</i>
ИЗАЗВАТИ	<i>штета</i>
ИЗБОРИТИ	<i>елита, виза</i>
ИЗВАДИТИ	<i>виза</i>
ИЗВЕСТИ ИЗВОДИТИ, ИЗВОДИТИ	<i>дело</i>
ИЗВУЋИ	<i>живу главу</i>
ИЗГУБИТИ	<i>живот, равнотежа, живци, тло</i>
ИЗРАЗИТИ	<i>степен</i>
ИМАТИ	<i>обавеза, пребивалиште, императив, амбиција, мотивација, линија, улога, примат, удео, ентузијазам, апетит, шанса, инцијатива, процент, карактер, минутажа, посао, књижица, проблем, вишак килограма, симпатија, потенцијач, тајна, право, секс, епифанија, сатисфакција, последница, однос, пуне руке, интервенција, односн</i>
ИСТАИЋИ, ИСТИЦАТИ СЕ	<i>бела застава, барјак</i>
НАНЕТИ, НАНОСИТИ	<i>зло</i>
НЕМАТИ	<i>мрља, обавеза</i>
НОСИТИ	<i>дрес</i>
ОБАВЉАТИ	<i>посао</i>
ОБЕЗБЕДИТИ	<i>пут</i>
ОДНЕТИ	<i>плен</i>
ОДРЖАТИ	<i>стање</i>
ОСВОЈИТИ	<i>бод</i>
ОСЕТИТИ	<i>сласт</i>
ОСТВАРИТИ	<i>време</i>
ПОВУЋИ	<i>обарач</i>
ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ	<i>глас, руке</i>
ПОКАЗАТИ	<i>врста, зубе, пут</i>
ПОСЕДОВАТИ	<i>дар</i>
ПОСЛАТИ	<i>мрежа, сигнал</i>
ПОЧИНИТИ	<i>кривично дело</i>
ПРОДАТИ	<i>љубав</i>
ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ	<i>рука, максимум, партија, шанса</i>

РАЗВИТИ	<i>свест</i>
РАСТИ	<i>нервоза</i>
СКЛОПИТИ	<i>дил, коцкице, брак</i>
СПРОВЕСТИ	<i>фаза, акција</i>
СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	<i>вето, лисице на руке, ружичасте наочаре, тачка, катанац на браву,</i>
СТЕЊИ	<i>право</i>
УЗЕТИ	<i>данак, мере</i>
УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ	<i>максимум</i>
УНОСИТИ	<i>довољно течности</i>

3.2.2.2. Остали зависни падежи

1) Деадјективне именице готово су реткост у изразу предлошко-падежних конструкција са другим падежима. Можемо пронаћи само неколико модела: беспредлошки генитив, до + генитив, у + акузатив, на + акузатив, у + локатив, на + локатив.

$V_{semcop} + N_{deadj} (Gen)$

ДОВЕСТИ – *свршенство / стабилност*. [...] и техничке замисли доведене су до савршенства. (C1, 17); [...] којом ће dovesti do dugoročne fiskalne stabilnosti. (K3, 17).

$V_{semcop} + N_{deadj} (Gen)$

РАЗРЕШИТИ – *дужност*. [...] разрешео је дужности досадашњег тренера [...] (C3, 20).

$V_{semcop} + u + N_{deadj} (Ak)$

ИЗАЋИ – *јавност*. [...] да изађе у јавност. (BH6, 27).

$V_{semcop} + na + N_{deadj} (Ak)$

ОБАВЕЗАТИ СЕ – *верност*. На исту верност се прваку Пољске (Висла) обавезао [...].

$V_{semcop} + u + N_{deadj} (Lok)$

НАЛАЗИТИ СЕ – *надлежност*. [...] не nalazi u nadležnosti ministarstva [...] (P7, 10).

ДРЖАТИ – *тајност*. [...] чије се име држи у strogoj tajnosti. (P6, 37); Koncert planiram u aprilu, a tačan datum držim u tajnosti. (P7, 21).

$V_{semcop} + na + N_{deadj} (Lok)$

НАЛАЗИТИ СЕ – *удаљеност*. [...] od nekog ko se nalazi na udaljenosti. (D1, 29).

2) Када је реч о неизведеним именицама, примећујемо присуство великог броја фразеолошких обрта или лексикализованих израза, односно израза који су се лексикализовали или си на том путу. Овде ће бити наведене само најфреквентније фразе које смо запазили у публицистичком стилу, док ће у поглављу које се односи на функционални аспект оне бити наведене у већем броју.

а) **Генитив** проналазимо у неколико варијанти – беспредлошки, као и са предлозима СА, ДО или ИЗ. Примећујемо да је у већини израза на делу метафоризација.

V_{semcop} + N_{neizvedena} (Gen)

ОСЛОБОДИТИ СЕ : *вишак килограма*. Oslobodite se viška kilograma [...] (St, 29).

ДАТИ : *одушак*. Svi daju sebi oduška. (B3, 10); [...] могли себи да дају одушка у пуном смислу те речи [...] (П2, 20).

УЗЕТИ : *мах*. [...] све више узима маха [...] (ВН6, 18).

V_{semcop} + do + N_{neizvedena} (Gen)

ДОВЕСТИ : *суза*. [...] довеле су Драгицу до суза. (ВН7, 19).

ДОЋИ : *предност, егал*. Краљевчани су славили у комшијском дербију, већ у 2.минути са беле тачке дошли су до резултатске предности. (СЖ5, 8); [...] ‘ajkule’ su preko Paskovića ponovo došle do rezultatskog egala [...] (A11, 6).

СТИЋИ, СТИЗАТИ : *предност, новац, глава*. [...] stigli do prve osetnije prednosti [...] (P4, 44); [...] ‘стизали’ до новца [...] (ВН6, 18); **СТИЋИ** : *глава*. [...] да су му неке ствари стигле до главе [...] (С1, 19).

V_{semcop} + s + N_{neizvedena} (Gen)

ПОКРЕНУТИ СЕ : *мртва тачка*. Imate priluku da nešto pokrenete sa mrtve tačke, iskoristite to na najbolji mogući način. (A10, 3)

V_{semcop} + iz + N_{neizvedena} (Gen)

ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ : *брак*. Henri počinje da traži način kako da izađe iz braka [...] (Pu1, 47); Henri počinje da traži način kako da izađe iz braka sa Katarinom Aragonskom [...]. (P7, 30).

ПОДИЋИ : *пепео*. Када смо фабрику подигли из пепела [...] (ВН2, 11).

б) **Датив** једино и проналазимо у оваквим конструкцијама и често је реч о фразеолошким обртима карактеристичним за језик медија.

V_{semcor} + N_{neizvedena} (Dat)

СЛУЖИТИ : *сврха*. Може бити чипкани или не – важно је да служи сврси. (LZ, 79).

ПУСТИТИ, ПУШТАТИ : *воља*. [...] заиста су pustili mašti na volju [...] (P1, 26).

ОТИЋИ : *бог*. [...] да ће отићи богу на истину [...] (BH2, 26).

в) **Акузатив** налазимо уз предлоге У, НА, ПРЕД, ПОД. Код готово свих примера примећујемо доминантно значење креатања семикопулативног глагола, а често их прати и прави објекат, пошто се завршетак неке радње тиће управо објекта.

V_{semcor} + u + N_{neizvedena} (Ak)

Реч је о готово лексикализованим фразама попут *ићи у пензију*, *довести у ред*, *довести у везу*, *примити у радни однос* или *ступити у брак / сексуалне односе*.

ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ – *ред, стање, заблуда, жижа, веза, ситуација*. [...] да се стање доведе у ред. (BH3, 38); [...] да станје dovede u redu. [...] (B3, 15); Rešili ste da se dovedete u red. (B3, 41); [...] да dovede u red [...] (B6, 10); Sve treba da se dovede u red. (P4, 5); [...] да и ваће финансијске обавезе на адекватан начин могу бити доведене у ред [...] (LZ, 98); Hankel se dovodi u vezu sa odbeglim češkim milijarderom [...] (P3, 11); [...] srpsku publiku dovodio je u stanje delirijuma. (A11, 5); [...] могу инвеститоре довести у заблуду. (P15, 7); [...] довела народ у заблуду. (Пр1, 6); [...] зна да dovede u zabludu [...] (BŽ1, 27); [...] и доводи у забуну [...] (Пр1, 6); [...] да вас dovede u žižu neke rasprave [...] (A10, 3); [...] доводи се у директну везу са [...] (Пр1, 2); [...] довела у веома тешку ситуацију. (BH3, 33).

СПРОВЕСТИ – *дело*. [...] uspela da sprovedem u delo [...] (P3, 39); [...] да нешто sprovedete u delo [...] (S5, 16); [...] да sprovedu u delo [...] (K3, 4).

ИЋИ – *стечај, корак, пензија*. [...] иде у стечај. (BH9, 6); [...] а сада желимо да Црвена звезда иде у корак са осталим клубовима [...] (C1, 5); [...] који треба да иде у пензију [...] (Пр2, 8).

ДОЋИ – *ситуација*. [...] дошао у ситуацију [...] (BH6, 6).

ПРИМАТИ, ПРИМИТИ – *радни однос*. [...] који приме у радни однос [...] (BH6, 5).

СТУПИТИ, СТУПАТИ – *брак, сексуални односи*. [...] па и ступају рано у сексуалне односе. (BH9, 11); [...] двоје младих stupa u brak. (L1, 5); Žene koje su kasno stupile u polne odnose [...] (BŽ3, 30); Žene koje su u seksualne odnose stupile [...] (BŽ3, 30).

УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ – *(своје) руке*. [...] ствар преузела у своје руке. (BH3, 5); [...] и будућност узму у своје руке [...] [...] (П8, 38); Uzмите sudbinu u своје руке [...] (L1, 28); [...] ствар су у своје руке узели грађевинари. (BH5, 14); [...] у руке су узели метле и алат. (BH2, 11).

УПАСТИ – проблем. [...] која упадне у проблеме. (ВН4, 2).

Лексикализоване конструкције имамо и уз предлог НА, попут *ићи на руку, пустити на слободу, стати на пут*, те фразе *стати на луди камен, стати на ноге*.

V_{semcop} + на + N_{neizvedena} (Ak)

ИЋИ : *рука*. [...] јер то иде на руку и СНС [...] (Пр1, 5); [...] и иде им на руку много тога [...] (ВН5, 34); Неће вам ићи све на руку [...] (S5, 16).

ДОЋИ : *идеја*. [...] дошли су на идеју да направе римејк [...] (P2, 22).

ПУСТИТИ, ПУШТАТИ : *слобода*. [...] како би она била пуштена на слободу [...] (D2, 13); После саслушања су пуштени на слободу [...] (K5, 15); Дени је пуштен на слободу. (P1, 25); [...] да ће тражити његово пуштање на слободу [...] (D1, 16).

СТАТИ : *пут, камен, ноге*. [...] никада неће стати на пут [...] (ВН1, 25); [...] на гол ће највероватније стати *iskusni Radiša Ilić* [...] (A1, 11); [...] да је у трећем месецу трудноће и да ће *folker* ускоро са њом стати на луди камен. (P1, 24); [...] и да ускоро станем на ноге. (C1, 5); [...] да стане на црту *indijskom konkurentu 'Tata motors'* [...] (B7, 7); [...] да станете ускоро на луди камен? (P9, 9); [...] како би стао на ноге. (П8, 19).

ПРИНЕТИ : *жртвеник*. [...] жели да Crnu Goru прinese на жртвеник великог великосрпског национализма [...] (A2, 2).

ПОДИЋИ : *нога, ниво*. [...] одавно су подигли на ноге изборне штабове [...] (ВН9, 3); [...] игру ћемо подићи на још виши ниво [...] (C3, 19).

СТАВЉАТИ, СТАВИТИ : *душа*. [...] а да му нико није стављао на душу финансијско пословање. (ВН4, 27).

ДОБИТИ : *снага, интензитет*. Станија је од деčka из Русије dobila на poklon *skupoceni prsten*. (A3, 8); [...] dobijaju на snazi [...] (P8, 51); [...] dobija на intenzitetu [...] (P9, 11).

Предлоге ПОД и ПРЕД налазимо пред фразеолошке обрте *довести пред лице правде, стати пред олтар, стићи некоме до главе, ставити под тепих*.

V_{semcop} + пред + N_{neizvedena} (Ak)

ДОВЕСТИ : *правда*. [...] doveo пред lice pravde [...] (P9, 31).

СТАТИ : *олтар*. [...] што ће ускоро стати пред олтар са [...] (ВН2, 19); [...] да li namerava да стане пред олтар. (S2, 12).

V_{semcop} + под + N_{neizvedena} (Ak)

СТАВИТИ : *тепих*. [...] коју уопште не треба stavljati под тепих. (P8, 46).

Последња је конструкција *имати за циљ*, лексикализовани израз преузет из језика администрације, који је прешао и у публицистички и у научни стил.

V_{semcop} + **za** + N_{neizvedena} (Ak)

ИМАТИ: *циљ*. Kurs dopunskih časova crtanja ima za cilj da nas poduči [...] (A1, 2)

г) Беспредлошки **инструментал** или у конструкцији са предлогом ПРЕД једино је могућ у лексикализованим формама попут *крећи узлазном путањом* или *имати нешто пред очима*. Са друге стране конструкције уз предлог СА или ЗА налазимо у фразама попут *изаћи са белом заставом* или *поћи за руком*.

V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ins)

КРЕНУТИ : *узлазна линија*. [...] да крену узлазном линијом [...] (ВН6, 9).

V_{semcop} + **pred** + N_{neizvedena} (Ins)

ИМАТИ : *око / очи*. Morate imati stalno pred očima [...] (В1, 4).

V_{semcop} + **sa** + N_{neizvedena} (Ins)

ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ : *бела застава*. Момци из престонице су фаворити, али кошаркаши Тамиша на овај дуел не излазе с белом заставом. (СЖ4, 23)

СТИЗАТИ : *бела застава*. [...] али на 'Маракану' не стижу са белом заставицом. (ВН5, 46).

V_{semcop} + **za** + N_{neizvedena} (Ins)

ПОЋИ : *рука*. [...] и вероватно ће вам поћи за руком [...] (ВН6, 36); То вам неће лако роћи за руком. (ВЗ2, 65); [...] како ће роћи за руком држави i njenim institucijama [...]. (В2, 5); [...] верују да им је пошло за руком [...].

д) **Локатив** у конструкцији са предлогом У резервисан је за лексикализоване изразе попут *налазити се у стању* или *налазити се у ситуацији*, док предлог НА видимо у спортским фразама попут *налазити се на слободи / на мукама*⁶⁹, док спортска фраза *провести време на паркету*, нужно изискује обавезан објекат *време*.

V_{semcop} + **u** + N_{neizvedena} (Lok)

НАЛАЗИТИ СЕ : *стање, ситуација*. [...] који се налази у тешком стању [...] (Пр1, 16); [...] налази у веома тешком психичком стању. (ВН6, 11); [...] налази у безизлазној ситуацији. (ВН6, 16); [...] Ејми ће се наћи у критичној ситуацији борбе за сопствени живот. (А6, 14).

ИМАТИ: *власништво*. [...] јер у власништву има на десетине некретнина [...] (А1, 6);

V_{semcop} + **na** + N_{neizvedena} (Lok)

⁶⁹ Напомињемо да у контексту спортског језика ова фраза не значи *мучити се*, већ *губити*.

ПРОВЕСТИ : *паркет*. [...] колико времена ће провести на паркету [...] (СЗ, 14); [...] које су много времена провеле под обручима на паркету храма чачанског баскета, играјући у дресу Борца. (СЗ, 16); Горостасни центар радничког и репрезентативац Србије на паркету је провео само три минута [...] (СЖЗ, 16).

НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ : *слобода, мука*. Сада се налази на слободи [...]; [...] и даље налази на слободи. (ВН2, 13); Robert Prosinečki se nalazi na velikim mukama [...] (А12, 6).

Уколико сумирамо у табели, репартиција глагола и именица изгледа овако:

Табела 17: Семикопулативни глаголи и деадјективне именице у осталим падежима

Модел	ГЛАГОЛ	Деадјеткивне именице
V _{semcop} + N _{deadj} (Gen)	ДОВЕСТИ	<i>свршенство, стабилност</i>
V _{semcop} + N _{deadj} (Gen)	РАЗРЕШИТИ	<i>дужност</i>
V _{semcop} + u + N _{deadj} (Ak)	ИЗАЋИ	<i>јавност</i>
V _{semcop} + па + N _{deadj} (Ak)	ОБАВЕЗАТИ СЕ	<i>верност</i>
V _{semcop} + u + N _{deadj} (Lok)	ДРЖАТИ	<i>тајност</i>
	НАЛАЗИТИ СЕ	<i>надлежност</i>
V _{semcop} + па + N _{deadj} (Lok)	НАЛАЗИТИ СЕ	<i>удаљеност</i>

Табела 18: Семикопулативни глаголи и неизведене именице у осталим падежима

Модел	ГЛАГОЛ	Неизведене именице
V _{semcop} + N _{neizvedena} (Gen)	ДАТИ	<i>одушак</i>
	ОСЛОБОДИТИ СЕ	<i>вишак килограма</i>
	УЗЕТИ	<i>мах</i>
V _{semcop} + do + N _{neizvedena} (Gen)	ДОВЕСТИ	<i>суза</i>
	ДОЋИ	<i>предност, егал</i>
	СТИЋИ, СТИЗАТИ	<i>предност, новац, глава</i>
V _{semcop} + s + N _{neizvedena} (Gen)	ПОКРЕНУТИ СЕ	<i>мртва тачка</i>
V _{semcop} + iz + N _{neizvedena} (Gen)	ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ	<i>брак</i>
	ПОДИЋИ	<i>пепео</i>
V _{semcop} + N _{neizvedena} (Dat)	ОТИЋИ	<i>бог</i>
	ПУСТИТИ, ПУШТАТИ	<i>воља</i>

	СЛУЖИТИ	<i>сврха</i>
V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Ak)	ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	<i>ред, стање, заблуда, жижа, веза, ситуација</i>
	ДОЋИ	<i>ситуација</i>
	ИЋИ	<i>стечај, корак, пензија</i>
	ПРИМАТИ, ПРИМИТИ	<i>радни однос</i>
	СПРОВЕСТИ	<i>дело</i>
	СТУПИТИ, СТУПАТИ	<i>браќ, сексуални односи</i>
	УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ	<i>(своје) руке</i>
	УПАСТИ	<i>проблем</i>
V_{semcop} + па + N_{neizvedena} (Ak)	ДОБИТИ	<i>снага, интензитет</i>
	ДОЋИ	<i>идеја</i>
	ИЋИ	<i>рука</i>
	ПОДИЋИ	<i>нога, ниво</i>
	ПРИНЕТИ	<i>жртвеник</i>
	ПУСТИТИ, ПУШТАТИ	<i>слобода</i>
	СТАВЉАТИ, СТАВИТИ	<i>душа</i>
	СТАТИ	<i>пут, камен, ноге</i>
V_{semcop} + pred + N_{neizvedena} (Ak)	ДОВЕСТИ	<i>правда</i>
	СТАТИ	<i>олтар</i>
V_{semcop} + pod + N_{neizvedena} (Ak)	СТАВИТИ	<i>тепих</i>
V_{semcop} + за + N_{neizvedena} (Ak)	ИМАТИ	<i>циљ</i>
V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ins)	КРЕНУТИ	<i>узлазна линија</i>
V_{semcop} + pred + N_{neizvedena} (Ins)	ИМАТИ	<i>око / очи</i>
V_{semcop} + са + N_{neizvedena} (Ins)	ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ	<i>бела застава</i>
	СТИЋИ	<i>бела застава</i>
V_{semcop} + за + N_{neizvedena} (Ins)	ПОЋИ	<i>рука</i>
V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Lok)	НАЛАЗИТИ СЕ	<i>стање, ситуација</i>
	ИМАТИ	<i>власништво</i>
V_{semcop} + па + N_{neizvedena} (Lok)	НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	<i>слобода, мука</i>
	ПРОВЕСТИ	<i>паркет</i>

3.2.3. Ревербализација

Уколико се говори о интерпретацији модела са семикопулативним глаголима може се закључити да код девербативних именица постоји могућност: а) потпуне једнолексемсе истокоренске замене ($V_{\text{istokorenski}}$: *Вршити анализу*. [← анализирати]), б) замене која изискује конструкцију фазни/модални глагол и пунозначни глагол ($V_{\text{faz/mod}} + V$: *Ускратити помоћ*. [← престати помагати]), в) непостојање истокоренског глагола ($\emptyset V$: *Произвести ефекат*. [← *ефектовати]), г) постојање неистокоренског еквивалента ($V_{\text{neistokorenski}}$: *Привести нешто крају* [← завршити]) д) спој копулативног глагола и придева или партиципског пасива ($V_{\text{cop}} + \text{adj} / V_{\text{cop}} + \text{adj}$ (пасив) : *Стајати на располагању* [← бити услужан, услуживати], (*Наићи на критике* [← бити критикован]).

Табела 19: Модели са девербативним именицама

модел	фраза	ревербализација
$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}} (\text{Ak})$ $N_{\text{dev}} (\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}^{70}$	<i>Вршити анализу</i> [← анализирати] <i>Имати значај</i> [← значити, бити значајан] <i>Произвести ефекат</i> [← *ефектовати, \emptyset] <i>Ускратити помоћ</i> [← престати помагати] <i>Дати интервју</i> [← бити интервјуисан, *интервјуисати] <i>Добити савет</i> [← бити савтован]	$V_{\text{istokorenski}}$ $\emptyset V$ $V_{\text{faz/mod}} + V$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$ (пасив)
$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}} (\text{Gen})$	<i>Водити рачуна</i> [← пазити]	$V_{\text{neistokorenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev}} (\text{Gen})$	<i>Доћи до победе</i> . [← победити] <i>Ставити до знања</i> [← опоменути, наметнути]	$V_{\text{istokorenski}}$ $V_{\text{neistokorenski}}$
$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}} (\text{Dat})$	<i>Привести нешто крају</i> [← завршити]	$V_{\text{neistokorenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev}} (\text{Ak})$	<i>Доћи у сукоб</i> [← сукобити се] <i>Ступити / ступати у штрајк</i> [← почети штрајковати] <i>Ставити у промет</i> [← \emptyset]	$V_{\text{istokorenski}}$ $V_{\text{faz/mod}} + V$ $\emptyset V$
$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev}} (\text{Ak})$	<i>Доћи на власт</i> [← завладати] <i>Ступити на снагу</i> [← \emptyset , почети значити, бити валидан, важити] <i>Давати на знање</i> [← опоменути, наметнути] <i>Наићи на критике</i> [← бити критикован]	$V_{\text{istokorenski}}$ $V_{\text{faz/mod}} + V$ $\emptyset V$ $V_{\text{neistokorenski}}$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$ (пасив)
$V_{\text{semcop}} + \text{pod} + N_{\text{dev}} (\text{Ak})$	<i>Ставити под заштиту</i> [← заштитити]	$V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{pod} + N_{\text{dev}} (\text{Ins})$	<i>Налазити се под истрагом</i> [← бити посматран, истраживан] <i>Налазити се под притиском</i> [← \emptyset]	$V_{\text{cop}} + \text{adj}$ (пасив) $\emptyset V$
$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}} (\text{Ins})$	<i>Бавити се радом</i> [← радити] ⁷¹	$V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev}} (\text{Lok})$	<i>Налазити се у блокади</i> [← бити блокиран] <i>Остварити се у улози</i> [← \emptyset] <i>Учествовати у расправи</i> [← расправљати се]	$V_{\text{cop}} + \text{adj}$ (пасив) $\emptyset V$ $V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev}} (\text{Lok})$	<i>Провести на лечењу</i> [← лечити се] <i>Стајати на располагању</i> [← бити услужан]	$V_{\text{istokorenski}}$ $\emptyset V, V_{\text{cop}} + \text{adj}$

⁷⁰ Акузативна и номинативна структура познају синтаксичку разлику јер је код номинативне конструкције дошло до преформулације синтаксичког устројства: објекат активне је постао субјекат у номинативу пасивне реченице. Исто важи и за деадјективне и неизведене именице.

⁷¹ Обавезан је неки детерминатор – *бавити се креативним радом*.

Са друге стране, код деадјективних именица примећују се следећи модели: а) истокоренски еквивалент ($V_{\text{istokorenski}}$: *Створити могућност*. [← омогућити]), б) спој копуле и придева / именице ($V_{\text{cop}} + \text{adj} / N$: *Имати способности*. [← бити способан], *Налазити се у надлежности* [← бити нечији посао, бити надгледан]), в) спој семиколупативног глагола и придева ($V_{\text{sem}} + \text{adj}$: *Губити од вредности*. [← постајати мање вредан]), г) модел без истокоренског еквивалента / односно са неистокоренским ($\emptyset V / V_{\text{neistokenski}}$: *Разрешити дужности* [← отпустити, *раздужити])

Табела 20: Модели са деадјективним именицама

модел	фраза	ревербализација
$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}} (\text{Ak})$ $N_{\text{deadj}} (\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$	<i>Створити могућност</i> . [← омогућити] <i>Дати вредност</i> [← постати вредан] <i>Имати способности</i> . [← бити способан]	$V_{\text{istokorenski}}$ $V_{\text{cop}} + \text{adj}$ $V_{\text{sem}} + \text{adj}$
$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}} (\text{Gen})$	<i>Разрешити дужности</i> [← отпустити, *раздужити]	$V_{\text{neistokenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{deadj}} (\text{Gen})$	<i>Довести до савршенства</i> [← усавршити]	$V_{\text{istokorenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{deadj}} (\text{Ak})$	<i>Изаћи у јавност</i> [← објавити]	$V_{\text{neistokenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{deadj}} (\text{Ak})$	<i>Обавезати се на верност</i> [← постати веран]	$V_{\text{cop}} + \text{adj}$
$V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{deadj}} (\text{Lok})$	<i>Налазити се у надлежности</i> [← бити нечији посао, бити надгледан] <i>Држати у тајности</i> [← скривати, *тајити]	$V_{\text{cop}} + N$ $V_{\text{neistokenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{deadj}} (\text{Lok})$	<i>Налазити се на удаљености</i> [← бити удаљен]	$V_{\text{cop}} + \text{adj}$

Спојеве са неизведеним именицама показују најдоминантнији модел а) постојања неистокоренског глагола ($V_{\text{neistokenski}}$: *Бацити љагу* [← осрамотити]), а могу се јавити и модели: б) непостојање глагола ($\emptyset V$: *Дати одушка* [← \emptyset]), в) спој копуле и придева ($V_{\text{cop}} + \text{adj}$: *Служити сврси* [← \emptyset , бити сврсисходан]).

Табела 21: Модели са неизведеним именицама

модел	фраза	ревербализација
$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}} (\text{Ak})$ $N_{\text{neizvedena}} (\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$	<i>Дати печат</i> [← \emptyset , *печатирати] <i>Доживети насиље</i> [← \emptyset] <i>Бацити љагу</i> [← осрамотити]	$\emptyset V$ $V_{\text{neistokenski}}$
$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}} (\text{Gen})$	<i>Дати одушка</i> [← \emptyset]	$\emptyset V$
$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{neizvedena}} (\text{Gen})$	<i>Довести до суза</i> [← \emptyset , расплакати]	$V_{\text{neistokenski}}$
$V_{\text{semcop}} + \text{s} + N_{\text{neizvedena}} (\text{Gen})$	<i>Покренути се с мртве тачке</i> [← \emptyset]	$\emptyset V$
$V_{\text{semcop}} + \text{iz} + N_{\text{neizvedena}} (\text{Gen})$	<i>Изаћи из брака</i> [← развести се]	$V_{\text{neistokenski}}$
$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}} (\text{Dat})$	<i>Служити сврси</i> [← \emptyset , бити сврсисходан]	$\emptyset V, V_{\text{cop}} + \text{adj}$

$V_{semcop} + u + N_{neizvedena}$ (Ak)	<i>Ићи у пензију</i> [← пензионисати се] <i>Примити у радни однос</i> [← Ø, запослити]	$V_{istokorenski}$ $V_{neistokenski}$
$V_{semcop} + na + N_{neizvedena}$ (Ak)	<i>Пустити на слободу</i> [← ослободити] <i>Стати на пут</i> [← зауставити]	$V_{istokorenski}$ $V_{neistokenski}$
$V_{semcop} + pred + N_{neizvedena}$ (Ak)	<i>Стати пред олтар</i> [← венчати се]	$V_{neistokenski}$
$V_{semcop} + pod + N_{neizvedena}$ (Ak)	<i>Ставити под тепих</i> [← сакрити, прикрити]	$V_{neistokenski}$
$V_{semcop} + za + N_{neizvedena}$ (Ak)	<i>Имати за циљ</i> [← Ø]	ØV
$V_{semcop} + N_{neizvedena}$ (Ins)	<i>Крећи узлазном путањом</i> [← напредовати]	$V_{neistokenski}$
$V_{semcop} + pred + N_{neizvedena}$ (Ins)	<i>Имати нешто пред очима</i> [← знати нешто]	$V_{neistokenski}$
$V_{semcop} + sa + N_{neizvedena}$ (Ins)	<i>Изаћи са белом заставом</i> [← предати се]	$V_{neistokenski}$
$V_{semcop} + za + N_{neizvedena}$ (Ins)	<i>Поћи за руком</i> [← успети]	$V_{neistokenski}$
$V_{semcop} + u + N_{neizvedena}$ (Lok)	<i>Налазити се у стању</i> [← моћи] <i>Налазити се у ситуацији</i> [← Ø]	$V_{neistokenski}$ ØV
$V_{semcop} + na + N_{neizvedena}$ (Lok)	<i>Налазити се на слободи</i> [← бити слободан] <i>Налазити се на мукама</i> [← губити, *мучити се]	$V_{cop} + adj$ $V_{neistokenski}$

Проматране конструкције доводе до следеће репартиције беспредлошких или предлошких конструкција у којима се може наћи нека од именица уз семикопулативне глаголе.

Табела 22: Присуство конструкција уз семикопулативне глаголе

Модел	девербатина	деадјективна	изведена
$V_{semcop} + N$ (Ak) N (Nom) + V_{semcop}	+	+	+
$V_{semcop} + N$ (Gen)	+	+	+
$V_{semcop} + do + N$ (Gen)	+	+	+
$V_{semcop} + s + N$ (Gen)			+
$V_{semcop} + iz + N$ (Gen)			+
$V_{semcop} + N$ (Dat)	+		+
$V_{semcop} + u + N$ (Ak)	+	+	+
$V_{semcop} + na + N$ (Ak)	+	+	+
$V_{semcop} + za + N$ (Ak)			+
$V_{semcop} + pred + N$ (Ak)			+
$V_{semcop} + pod + N$ (Ak)	+		+
$V_{semcop} + N$ (Ins)	+		+
$V_{semcop} + pod + N$ (Ins)	+		+
$V_{semcop} + pred + N$ (Ins)			+
$V_{semcop} + sa + N$ (Ins)			+
$V_{semcop} + za + N$ (Ins)			+

V _{semcop} + u + N (Lok)	+	+	+
V _{semcop} + па + N (Lok)	+	+	+

Може се приметити да су семикопулативни глаголи носиоци граматичких категорија (нпр. време, лице, вид), и основне семе „процесуалност”, те је његово знање апстрактно, губећи основно референцијално значење и постајући функционалан, а да су све именице које прате овај глагол девербативне или деадјективне, при чему треба додати и низ неизведених именица, односно именица које не можемо деривирати творбом од глагола, али их посматрамо у генративном смислу, као и М. Радовановић – деривирани из дубинске структуре. Треба имати у виду да степен лексикализације, односно десемантизације глагола који функционише као оператер показује шареноликост код перифрастичких глагола. Естрахована именица, како смо приметили, може губити значење процесуалности, чиме постаје нешто резултативно – она често постаје сам предмет / резултат процеса који се одиграо (нпр. узрази попут *донети одлуку*, *донети решење*, *упутити молбу*, *дати мишљење*), што је врло често у прагматички институционализованим текстовима, где институције или званична лица производе неку врсту званичног документ, често присутно у административном и публицистичком стилу. Конструкције које уђу у склоп са оваквим глаголима представљају полазни модел за друге изразе, те долази до лексикализације оних израза у којима је није могуће творбено пронаћи сродну именицу или долази до стварања сродне именице: ако постоји *донети одлуку* (← одлучити), *донети пресуду* (← пресудити), *донети уредбу* (← уредити), формирају се изрази попут *донети акт* (← ∅), *донети меру* (← ∅), *донети мишљење* (← ∅), односно насупротив *вршити контролу* (← контролисати), *вршити додавање* (← додавати), имамо *вршити увид* (← *сагледати, ∅), *вршити увиђај* (← *сагледати, ∅), тј. *вршити експропријацију* (← ∅). Предмећени и лексикализовани изрази ће тако утицати на стварање нових израза у којима те предмећености није било: нпр. лексикализовани предмећени изрази *дати наредба* (← наредити), *дати мишљење* (← мислити), односно *дати понуду* (← понудити), које чине „готове производе” деривирани из једнолексемских глагола утичу на нове изразе у групи оних израза који носи значење мишљења и говорне активности попут *дати савет* (← саветовати), *дати одговор* (← одговорити), *обећање* (← обећати) итд., што ће довести и до стварања оних израза код којих се именица не може творбено довести у везу са једнолексемским глаголом, нпр. *дати отпор* (← противити се) или *дати отказ* (← престати радити). Исти процес пресликава се и на адјективне именице, па се формира нови израз *дати сагласност*, где деадјективна именица представља „предмет”, што касније ствара нове изразе попут *добити сагласност* (← бити сагласан), односно *дати* или *добити могућност* (← омогућити неком, бити омогућен). Ови изрази оформиће нове конструкције, које су се идиоматизовале (нпр. *дати зелено светло*, *дати отказ*, *дати ветар у леђа*, *знаке живота*) или су на том путу (нпр. *дати снагу* / *срећу* / *мотивација*), па се степен формирања фразеологизама разликује од случаја до случаја, те се интерпретирају једнолексемским глаголом који не мора нужно бити у деривационој вези са именицом („одобрити”, „отпустити”, „подржати, оснажити”, „бити жив”; „оснажити”, „усрећити”, „мотивисати”).

3.3. Завршна табела

Удруживши све пређашње критеријуме у овом делу рада, долазимо до сумарне табеле која показује следећу репартицију конструкција:

Табела 23: Структурно-семантичка подела

Структурно-семантички: десемантизација глагола и семантичка деривација именица					
1) копулативни			2) семикопулативни		
девербативне	деадјективне	неизведене	девербативне	деадјективне	неизведене
Морфосинтаксички: типови конструкција (падежне и предлошко-падежне конструкције)					
Н / Ø + А Ø + Г од + Г без + Г ван + Г на + А за + А под + И у + Л на + Л	Н / Ø + А од + Г ван + Г без + Г у + Л	Н / Ø + А Ø + Г ван + Г под + И у + Л на + Л	Н / Ø + А Ø + Г до + Г Ø + Д у + А на + А за + А Ø + И под + И у + Л на + Л	Н / Ø + А Ø + Г до + Г у + А на + А у + Л на + Л	Н / Ø + А Ø + Г до + Г с + Г из + Г Ø + Д у + А на + А за + А пред + А под + А Ø + И пред + И са + И за + И у + Л на + Л
Степен ревербализације и интерпретације – добијени модели који чине полазну фазу за функционални аспект					
V _{istokorenski} V _{cop} + adj V _{faz/mod} + V ØV	V _{istokorenski} V _{cop} + adj V _{cop} + N ØV	V _{sem} + N V _{cop} + N V _{cop} + adj ØV	V _{istokorenski} ØV V _{faz/mod} + V V _{cop} + adj (пасив) V _{neistokorenski}	V _{istokorenski} V _{cop} + adj V _{cop} + N V _{sem} + adj ØV V _{neistokorenski}	V _{neistokorenski} ØV V _{cop} + adj

4. ФУНКЦИОНАЛНИ АСПЕКТ ПЕРИФРАСТИЧКИХ ГЛАГОЛА

У овом делу рада могућност ревербализације подразумеваће почетну класификацију перифрастичких глагола (подела на декомпоноване и перифрастичке (у ужем смислу). Из тога ће следити опис структурно-граматичких ограничења да одређени перифрастички глаголи не добију могућност ревербализације (неистокоренски глагол, непостојање глагола, несинонимичност), што ће подразумевати одговор на преиспитивање неколико аспеката: творбеног, лексичког, семантичког и синтаксичког (нпр. непостојање одговарајућег глагола: *имати интенцију* [← **интендирати*]). Сви ови (пот)критеријуми условљени су специфичностима модела које издвајамо. Последњи, а заправо најсложенији, јесте *стилистички* критеријум, који подразумева одговоре на питања који су стилистички разлози због којих долази до стварања перифрастичких израза уколико формално-граматичких ограничења нема. Заправо, код многих фактора често долази до комбинације, па су обично они структурно-граматички праћени и оним стилистичким, попут еуфемизације, уопштавања, (псеудо)интелектуализације итд., што доводи до стварања специфичних језичких образаца. Овај критеријум представља и ново полазиште за испитивање перифрастичких глагола у оквиру функционалностилске дистрибуције (специјални стилови) (в. тачку 5).

4.1. Могућност интерпретације

Овај део потпоглавља базира се на анализи грађе у контексту (не)могућности ревербализације, при чему се добијају граматички и стилистички фактори. Граматичке факторе предодредићемо као компензаторске, те ћемо наћи три основна модела, а у оквиру њих позабавићемо се творбеним, семантичким, синтаксичким и прагматичким ограничењима. Свако превазилажење ових формално-граматичких карактеристика подводимо под стилистичке, што чинимо у другом делу.

4.1.1. Граматички аспект

Удруживањем четири нивоа анализе – творбени, синтаксички, семантички и прагматички – долази се до разоткривања неколико фактора који утичу на стварање перифрастичких глагола. Треба напоменути да се ниједан од нивоа не може одвојити од неког другог и често иду удружени, нпр. творбено-семантички, синтаксичко-семантички итд. На такву процену упућује нас и сама грађа. Наиме, уз један исти глагол можемо имати различите облике – нпр. постоји синтетичка пунозначна замена (*учинити крађу – украсти*), пунозначна замена различитог корена (*учинити напор – потрудити се*) или не постоји одговарајући пунозначни глагол (*учинити зло*).

Прва група узорака посматра се као граматичка. Проналазимо три ограничавајућа фактора која утичу на то да се не може формирати граматички облик: непостојање одговарајућег глагола, постојање неистокоренског глагола, несинонимичност. Заправо, на ово нам указују два основна аспекта, творбени и семантички, који творе три главна разлога зашто не постоји синтетички облик – а) глагол не постоји, мора се направити фраза, б) глагол постоји, али није творбено повезан са именицом која је деривирана из дубинске структуре, в) глагол постоји, али се значење мења или се одступа од значења. Све три функције заправо су **компензаторске**.

Табела 24: Базични граматички фактори: творба и семантика – компензаторске функције

глагол не постоји, мора се направити фраза	непостојање одговарајућег глагола
глагол постоји, али није творбено повезан са именицом која је деривирана из дубинске структуре	постојање неистокоренског глагола
глагол постоји, али се значење мења или се одступа од значења	несинонимичност

4.1.1.1. Непостојање одговарајућег глагола

У чисто творбене разлоге можемо уврстити ситуације у којима не постоји глаголско име за идентификацију одређене радње. Понекад српски језик не омогућава појаву одређених једнолексемских јединица, а ако се у обзир узме чињеница да језик српске администрације или медија обилује калковима из енглеског, немачког или француског језика, насталим превођењем међународних списа на овим језицима, свакако на декомпоновање може утицати и **непостојање одговарајућег глагола**. Стога је очекивано да у овим текстовима буде примера попут *Да дамо легитимет том телу* или *Члан је дао примедбу*. Нпр. [...] i izneti svoje primedbe na zahtev. (КОНВЕНЦИЈА, ч. 4); [...] поднели иницијативу за измену [...] (ПО, 16.11.2009, 11); [...] дамо легитимет том телу. (П2, 7).

Најчешће је реч о следећим конструкцијама:

а) изрази у којима је лексема страног порекла: нпр. *донети* и *пружити ефекат* (← ∅, изазвати), *извршити експропријацију* (← ∅), *направити омаж* (← испоштовати), те читав низ других именица *комуникација, интерес, функција, експанзија, транзиција, фокус, стагнација, процес, координација, процедура* итд.;

б) изрази у којим лексема има апстрактно значење, удаљено од неког глагола, иако у себи може имати сему „процесуалност”; нпр. конструкције са глаголом *бити* уз именице у локативу: *раскорак* (← разликовати се), *пораст* (← расти, развијати се), *поступак* (← бити процесуиран), *погон* (← бити укључен), *предност* (← имати предност, предњачити), *имати активност* (← радити, ∅), *имати положај* (← ∅); те други семикопулативни глаголи уз разне именице: *имати издање* (← изгледати, ∅), *имати улогу* (← радити, ∅), *имати састанак* (← ∅), *имати интервенцију* (← ∅), *имати предност* (← ∅), *изаћи у јавност* (← ∅) итд.;

в) изрази настали на бази неизведених именица, које се могу повезати са неком врстом процеса – скуп конструкција уз глагол *бити* (*у вези, у љубави, у браку*), из којих се изводе изрази попут *изаћи из брака / везе* (← развести се, раскинути), или израз *бити у ситуацији*.

Приметићемо да је компензаторска функција кључна је и одмах видљива, али има читав низ ситуација где је потребно подробније анализирати узроке настанка перифрастичке конструкције.

4.1.1.2. Постојање неистокоренског глагола

Јасно је да има ситуација када се скуп може заменити, али је у питању **неистокоренска лексема**. Велики број семикопулативних глагола и девербативних именица може творити овакве изразе: нпр. *дати дијагнозу* (← проценити, ∅), *дати отказ* (← престати радити, ∅), *имати утисак* (← мислити, ∅) итд.

4.1.1.3. Несинонимичност

Уколико имамо постојећу истокоренску глаголску лексему, али именица у односу на њу реализује другачије значење, говоримо о **несинонимичности**. Наиме, уколико погледамо значењски однос изведене именице и глагола из сродног деривационог гнезда, приметићемо да именица није нужно семантички еквивалент једнолексемском глаголу, већ долази до неких значењских удаљавања. Ово је најразумљивији систем, те је веома изазовно испитивање творбених, семантичких, синтаксичких и прагматичких фактора који утичу на стварање несинонимичних замена. Уколико ове факторе удружимо, долазимо до следеће начелне поделе, уз напомену да постоји могућност додавања више фактора:

- а) творбено-семантички подразумевају све оне факторе настале услед чињенице да долази до семантичких модификација путем разних творбених процеса самог глагола,
- б) синтаксичко-семантички подразумевају све оне факторе настале услед чињенице да долази до семантичких модификација путем разних синтаксичких измена устројства саме реченице,
- в) прагматичко-семантички подразумевају све оне факторе настале услед чињенице да долази до семантичких модификација због утицаја прагматичког контекста у коме се обавља одређена радња.

4.1.1.3.1. Творбено-семантички фактори

1) **Отклањање двовидности**. Како се често јавља неутралност глагола у односу на категорију имперфективности / перфективности, па се бележе глаголи двовидског карактера или долази до непостојања видског парњака, формирају се фразе које покривају видске парњаке, при чему се употребљавају два семикопулативна глагола чија је једина разлика заправо видска. Наиме, уколико постоји потреба да се нека радња опише као учестала или као једночина, а глагол не омогућава такву реализацију, на плану језика често долази до отклањања двовидност. Односно, уместо глагола *саветовати* могуће је употребити двоструки декомпоновани обрт као *дати савет – давати савете*. Ово је карактеристична употреба у хороскопима или женској штампи, где доминирају овакви глаголи: нпр. „*Дажемо* вам *савете* који ће вам помоћи [...]” (ВЖ1, 22); „*Пријатељ* ће вам *дати* користан *савет*.” (Р3, 32). Сличне су и конструкције типа: *дати / давати гаранција* (← гарантовати), *дати / давати сугестија* (← сугерисати).

2) **Конкретизација у смислу начина вршења радње**. Како у свом раду истиче и М. Ивић (1988), пошто има глагола који именују радњу у **начелном**, а не **конкретном** значењу, перифрастички глаголи се јављају онда када је потребно одређене радње конкретизовати. Долази до актуелизације дуративности за исказивање конкретног (референцијалног) значења у односу на начелно (хабитуалног). С тим у вези, постоји разлика између начелног и конкретног у примерима где се јавља семикопулативни глагол или копулативни глагол *бити*: нпр. *бити на лечењу* (← лечити се), *бити у посети* (← посетити), *бити у паду* (← опадати), *бити у покрету* (← кретати се, померати се), *бити у успону* (← расти, успињати се, јачати), *обављати дужност* (← тренутно радити нешто), па се актуелизује значење да се радња тренутно

врши. Семикопулативни глагол *бити* уз именице говорења (нпр. *бити мишљења*) и многи семикопулативни глаголи говорења (нпр. *саопштити одлуку, издати наредбу*) такође конкретизују радњу која се дешава.

3) **Семантичко разрађивање / лексикализација.** С обзиром да се једним глаголом не могу исказати све нијансе значења, прибегава се формирању **лексичких низова** са семикопулативним глаголима који преносе управо те нијансе: нпр. *дати изјаву – добити изјаву – пренети изјаву – имати изјаву; дати предлог – усвојити предлог – добити предлог – разматрати предлог – саопштити предлог – упутити предлог* итд. Копирање модела иде и по принципу невербалне компоненте када су у питању конструкције са семикопулативним глаголом *бити*: нпр. *бити од користи, бити од помоћи, бити од значаја*.

4) **Резултативност и процес.** У неким ситуацијама потребно је исказати значење које подразумева саму резултативност радње, али и да тај процес и даље траје, односно да последице тог процеса и даље важе: *постићи напредак* (← успети напредовати, али и даље то бити), *постићи дијалог / договор* (← успети се договорити, а и даље имати сарадњу), *остварити стабилност* (← постати стабилан и наставити радити нешто на тај начин).

4.1.1.3.2. Синтаксичко-семантички фактори

1) **Сужавање значења именицом и њеним обавезним детерминативом.** Многи пунозначни глаголи према својим перифрастичким парњацима исказују друкчија и шира значења. *Дати / поднети оставку* свакако није исто што и *оставити*. Док се декомпонована јединица (односно, именица естрахована из глагола) може односити на службени акт, основни глагол може исказивати више значења. Да је тако, показују и допуне ових глагола: једнолексемска јединица изискује објекат, који може бити појмовно разноврстан, за разлику од декомпоноване, која захтева атрибут везан за екстраховану именицу у објекту (нпр. *на место*): *поднети оставку на место неке функције* – [...] *da ostavku na mesto izvršnog direktora* [...] (Б, 21.4.2012, 4).

2) **Неутралисање обавезне транзитивности.** У одређеним контекстима укида се обавезна транзитивност с обзиром на то да семикопулативни глагол не захтева додатни објекат, јер поседује детерминатив у виду естраховане именице. Нпр. „Кандидат даје изјаву у писаној форми [...]” (ПОСЛОВНИК2, ч. 6); „[...] ра је издао саопштенје којем се извинjava саиграчима [...]” (В3, 48); „[...] како би се рационалније доносиле одлуке.” (СТРАТЕГИЈА, 207). Овај граматички фактор потпомаже тзв. избегавање да се пренесу потпуне информације у публицистици.

3) **Конкретизација у смислу квантификативне, модалне или каузативне модификације.** Издвајамо и четири услова семантичке модификације које је дала Тополињска (1982), а она подразумева: експлицирање фазе вршења радње, градабилност, модалност и каузативност. Ове семантичке измене подразумевају и синтаксичка померања на површинском плану.

Експлицирање фазе вршења радње уносе модификацију у значење, начелно препознајемо две врсте конструкција: *инхоативни*, са значењем почетне фразе, и *терминативни*, са значењем завршне фразе. Код ових глагола можемо

ревербализовати једнолексемски глагол *покренути иницијативу* (← иницирати), *покренути преговор* (← почети преговарати), а има ситуација и где је то немогуће (*покренути акцију, процедуру*). Имамо још конструкција: *пустити / пуштати у рад* (← почети радити), *ступити / ступати у штрајк* (← почети штрајковати), *ступити/ступати у контакт* (← почети комуницирати), *ставити у промет / први план/функцију* (← ∅), *добити на значају* (← постати значајан), *довести до савршенства / стабилности* (← постати савршен / стабилан), те читав низ конструкција уз глаголе *покренути, завршити, започети, засновати, изборити, обавити* итд.

У конструкцији са перифрастичким глаголима може доћи до модификације значења у смислу интензитета или **градабилности**, која може расти или опадати: *усвајати знање* (← учити, *сазнавати), *повећати интересовање* (← заинтересовати, више се интересовати), *повећати потрошњу* (← више трошити), *регистровати пад / раст* (← више падати, расти), *смањити унос* (← мање уносити).

У конструкцији са перифрастичким глаголима може доћи до модификације значења у смислу **модалности**, те може се ревербализовати модални глагол: нпр. „Клуб који нема финансијско пословање [...]” (D4, 24) [← не може да послује финансијски], а типична конструкција јесте глагол *немати* и именице типа *победити, жеље, намера, утицај, контрола* итд. („не моћи победити, не желети, не намеравати, не моћи утицати, не моћи контролисати”). Овде убрајамо и израз *бити без одбране* (← не моћи се одбранити), *бити ван употребе* (← не моћи се употребљавати), *бити без вредности* (← не вредети), *бити у могућности да* (← моћи радити нешто).

У конструкцији са перифрастичким глаголима може доћи до модификације значења у смислу **каузативности**, те може се ревербализовати помоћу конструкције „проузрокује да / чини да”, где примећује генитивне конструкције уз предлог *до*: нпр. „[...] да ће довести до опоравка [...]” (K2, 10) [← чини да се опорави]; „[...] и доводи до губитка *длаке*.” (K2, 10) [← чини да се губи / нестане], дакле, конструкције *довести до опоравка / губитка* (← опоравити се / изгубити), доћи до *пораства* (← порастати), доћи до *сазнања* (← сазнати), доћи до *обрачуна* (← обрачунати се, потући се, сукобити се), доћи до *споразума* (← споразумети се).

4) **Семантичка (лексичка) ‘пасивизација’** претпоставља да се уместо пасивне конструкције сада декомпонованим двоструким обртима исказује усмереност радње на субјекат или на објекат, па је могућ однос *дати подршку / добити подршку* → *подржати / бити подржан*, *дати оцену / добити оцену* → *оценити / бити оцењен*). Друкчије речено, екстрахована именица показује категоријалну семантику, док глагол као други елемент исказује однос активност–пасивност тих радњи које су естраховане. Нпр. „Завод [...] даје стручну оцену квалитета [...]” (ЗАКОН5: ч. 16); „[...] од које добива највећи подршку и тежким тренуцима [...]” (A3, 13). У овим примерима семикопулативни глагол именује исто денотативно значење уз измене глаголског састава. Истичу се и конструкције уз глаголе *добити / задобити* (*уверење* (← бити уверен), *позив* (← бити позван), *подршка* (← бити подржан), *отказ* (← бити отпуштен), *помоћ* (← бити помогнут), *уверавање* (← бити уверен), *повреда* (← бити повређен)), те *доживети* (*пораз* (← бити поражен), *разочарење* (← бити разочаран), *удар / ударац* (← ударен)),

као и *претрпети* и *примити* (*пораз* (← бити поражен), *штета* (← бити оштећен), *ударац* (← бити ударен)), где интерпретација глагола подразумева најчешће пасив. Девербативна именица изведена из глагола може деловати у најмању руку „чудно”, односно као типични одраз бирократског и канцеларијског: нпр. *забележити тражњу* (← бити тражен).

5) **Плурализација радње.** Постоји и ситуација када је глагол учесталог типа, али се жели приближније објаснити умножавање неке радње, па долази до **плурализација** предикације, што олакшава састављачу текста да уместо *предлагати* употреби *доносити предлоге*. Ово доприноси сажетости поруке: нпр. „Савет доноси одлуке [...]” (ПОСЛОВНИК2, ч. 35); „[...] како би се рационалније доносиле одлуке.” (СТРАТЕГИЈА, 207), а прате је разни детемринатори у облику конгруентних придева, који могу бити обавезни: „Донето је шест правоснажних пресуда од тога су пет осуђујуће а једна ослобађајућа [...]” (П2, 5); или додатни: „, [...] која даје добре резултате [...] [...] даје одличне резултате [...]” (BŽ5, 21); „[...] али ефикасно дати жељене резултате.” (BŽ1, 14); „[...] дати велики број озбиљних компликација [...]” (B5, 12).

4.1.1.3.3. Семантичко-прагматички фактори

1) **Опредмећеност.** Значење именице постаје конкретизовано, односно **опредмећено**. Наиме, у језику статуа чешће се каже да одређено тело или орган *доноси одлуку* него да *одлучује*, а ова појава за последицу има високу фреквентност употребе именичке синтагме *доношење одлуке* (Манојловић 2013: 240). У текстовима административног и публицистичког најчешће се јављају глаголи типа *донети*, *вршити*, *извршити* и сл. глаголи, у функцији семикопулативних глагола, који означавају вербални део декомпоноване јединице, често уз именице које упућују на неки званични документ или одредбу (*одлука*, *избор*, *пропис*, *решење*, *наредба* итд.). Наводимо следеће изразе: ИЗДАТИ – *саопштење*, *наредба*, *налог*; УПУТИТИ – *позив*, *критика*, *допис*, *захтев*, *честитка*, *приговор*, *писмо*; ДОНЕТИ : *одлука*, *пресуда*, *уредба*, *акт*, *мера*, *закључак*, *отужница*, *решење*, *пропис*, *налог*; ПОСТИЋИ – *споразум*; ИЗНЕТИ – *предлог*; ПОДНЕТИ – *оставка*, *пријава*, *жалба*, *извештај*, *захтев*. ОБЈАВИТИ – *саопштење* итд. У публицистици је ситуација релативно другачија. Најчешће је реч о информативним жанровима у оквиру публицистике и званичним објавама и извештајима институција у оквиру администрације. У таквим текстовима, аутори врло често „извештавају” читаоце о одређеним процесним радњама које су се догодиле (званични *разговори*, *приговори*, *говори*, *састанци*, *расправе*, али то могу бити и званичне *речи* које је неко изнео). Опредмећеност често учите на институционализованост текстова.

2) **Повишена могућност детерминације.** Декомпонована јединица може бити подобна за специфичну детерминацију глагола. Често је потребно радњу додатно квалификовати или отклонити двосмисленост, поготово ако ограниченост постоји у вези са употребом одредби или детерминатора. Ограничење се обично тиче семантичко-прагматичког плана, јер детерминатор не конфигурише значење неопходно за дати текст. Декомпоновање нуди превазилажење овог проблема, јер се детерминатор веже за естраховану именицу у виду атрибута па је таква квалификација радње могућа. Илустрација за тај однос може бити административна конструкција *донети правоснажну / пуноважну одлуку – правоснажно / пуноважо одлучити*. Нпр.

„[...] пуноважне одлуке доноси [...]” (ПОСЛОВНИК1, ч. 17). Пошто је реч о већ опредмећеном значењу девербативне именице, придев добијен од прилога који детерминише именицу отклања двосмисленост. У примеру типа *бити од суштинске важности – суштински бити важан* видимо да интерпретација није идентична, пошто само декомпоновани облик има значење да је суштина у важности, а не да „важност, заиста / у суштини, постоји”, на шта би указивао почетни израз. У примеру *бавити се креативним радом* није исто као *креативно радити*, јер у случају декомпоноване јединице описује се сам посао.

3) **Померање или удаљавање значења именицом у одређеном прагматичком контексту.** Значење именице може се у мањој или већој мери удаљити у односу на једнолексемски еквивалент. Пример за то јесу лексикализовани облици у дискурсу полицијскиј и криминалних извештаја, где имамо облике *вршити истрагу*, где се јавља додатна прагматичка компонента да је реч о истраживању нечега што је криминогено или сумњиво. Уколико се именица сувише удаљи, говоримо о потпуној несинонимичности и чињеници да таква именица заправо ни нема једнолексемски еквивалент, те их с правом можемо назвати и „неизведеним”. Нпр. *почитинити кривично дело – *кривично делати*, где је именица *дело* у потпуности семантички одвојена од основног глагола. У политичком дискурсу можемо наћи изразе попут *воде политику*. Сетимо се и изрза *бити у моди*, који преведен са *бити модеран*, не имплицира неког ко има везе са модом или популарношћу, већ модерношћу, а сва значења се реализују тек у контекстима. Семикопулативни глаголи се деривирају како би пренели једну од компоненти иначе пунозначног глагола, као у скупини глагола типа *исказати / изнети / делити мишљење* (← рећи, ∅), конституише се различито у зависности од прагматичких околности.

4) **Померање или удаљавање значења глаголом у одређеном прагматичком контексту.** Осим што несинонимичност може зависити од значења добијене именице у односу на сродан глагол, јављају се и разлике које поседују семикопулативни глагол. Тако долази до ситуација када перифрастички глагол не можемо заменити истокоренским еквивалентом без промене у значењу или губитка једног дела значења у примерима који подразумевају глаголе говорења. У тај ред спадају глаголи „цитирања”, односно глаголи типа *изнети, исказати, дати, изразити* и сл. који представљају преношење нечијих речи – *жељу, наду, мишљење* итд. Није исто значење *исказати* и *послати критику* – прво подразумева да је говорник критиковао неког отворено, а други директно, као ни у примерима *исказати, дати* или *делити мишљење*: *исказати мишљење* не имплицира нужно да је неко био „питан за мишљење”, *делити мишљење* имплицира да се он „са неким слаже”, док *дати мишљење* укључује да је од њега затражено да „се изјасни”.

5) **Експликација присутног или одсутног.** М. Ивић наводи да постоје ситуације у којима се неки појам истиче као присутан или одсутан, као у примеру – *изразити жељу*, па је реч о прагматичком, а како ауторка истиче, реч је о психолошком фактору.

4.1.2. Стилистички аспект

Када смо подробно проанализирали формално-граматичке факторе који утичу на творење перифрастичких глагола, посебно издвајамо стилистички критеријум који, удружен са претходним факторима, а посебно прагматичким, дају одговоре на питања како долази до трансформације из једнолексемског глагола у перифрастички глагол. Приметићемо да овај критеријум полазиште има у функционалистичкој теорије, јер се једино на тај начин могу распознати стилистички разлози који на плану самог текста отварају могућност декомпозиције. Наводимо три кључна разлога:

- 1) интенционалност аутора, подразумевајући различите намере аутора;
- 2) одлике стила, подразумевајући карактеристике функционалних стилова;
- 3) креативна употреба језика.

4.1.2.1. Интенционалност аутора

1) Пре свега јавља се интенционалност аутора **ка укидању информација**. Најпре, долази до **избегавања преношења потпуних информација**. У публицистичком стилу новинари су дужни да пренесу неке званичне објаве. Покаткад, у својим кратким извештајима новинари не наводе пуне изводе о теми, већ закидају на многобројним информацијама, у чему им помаже нпр. синтаксичко-семантички фактор неутралисања обавезне транзитивности. Тако ће се уместо *Министар је кратко саопштио* пронаћи *Министар је дао кратко саопштење* – где остаје питање шта је тачно министар саопштио и зашто не постоји попуна цитатност. Обавезна транзитивност подразумевала би управо цитат у функцији објекта, док декомпонована јединица укида такву могућност, па је на новинару да парафразом образложи оно што је ваљало цитирати. Нпр. „Кандидат даје изјаву у писаној форми [...]” (ПОСЛОВНИК2, ч. 6); „[...] па је издао саопштење којем се извинjava саиграчима [...]” (В3, 48); „[...] како би се рационалније доносиле одлуке.” (СТРАТЕГИЈА, 207).

а) Други случај јесу **апстрактност и имперсонализација**. Текстови специјалних стилова теже ка уопштавању, те често долази до изостанка података о томе ко је агенс или пацијенс радње, или долази до уопштавања агенса. Ову ситуацију назваћемо **избегавање непожељног именовања**, подразумевајући избегавање употребе субјекта или објекта у одређеном дискурсу. Нпр. „Сагласност се даје на поднетом захтеву запосленог.” (ПРАВИЛНИК5, ч. 42), где не сазнајемо ко је субјекат, или „[Ово ће...] dati veliki broj ozbiljnih komplikacija [...]” (В5, 12)”, где не сазнајемо шта је објекат. Иако се ова функција често тумачи као идеолошко обележје (в. Кликовац 2008), у неким дискурзивним ситуацијама (као што је дипломатски подстил), она је оправдана.⁷² Међутим, са друге стране, ако се говори о општој слици административних текстова, реченични склоп типа *На седници је донета одлука*, уместо *су одлучили* (ко је одлучио?), одговара општој тенденцији административних текстова да теже ка уопштености и безличности у изражавању, што доводи до униформности изражавања. Слично је пренето у публицистички стил. Номинализована компонента у перифрастичком глаголу омогућује одсуство или редуковање субјекта или објекта не нарушавајући граматичност и смисао реченице. До уопштавања агенса

⁷² Погледај део о дипломатском подстилу.

често долази код конструкција са глаголом *бити*: „Гледаност серије је била, дакле, висока.” (П8, 6).

б) **Имперсонализација пасивизацијом.** Говорећи о пасивним реченицама, већ смо приметили да постоје оне ситуације у којима постоји девербативна именица у функцији субјекта пацијенса, па тако уз глаголе *прининити*, *водити* и *извршити/извршавати* у форми било рефлексивног, било партиципског пасива, имамо именице *штета* (← *оштетити*), *полемика* (← *полемисати*), *истрага* (← *истраживати*), *разговор* (← *разговарати*), *пренос* (← *преносити*), *реформа* (← *реформисати*).

Неки глаголи кретања, чини се, као да природно изискује употребу у функцији семикопулативних глагола у пасивном облику. Конструкције подложне пасивизацији јесу и следеће: *пустити / пуштати у рад* („почињемо да радимо, то нам је неко омогућио”), *ставити у промет / први план / функцију* (← „постали смо прометни, битни, важни, то нам је неко омогућио”), *довести до савршенства* (← „усавршити се, што нам је омогућено”), *довести до стабилности* (← „стабилизovati се, што нам је омогућено), *наћи на разумевање / критике / одобравање* (← бити неко кога разумеју, критикују, одобравају).

Глагол *бити* познаје неколико оваквих конструкција, где је именица носилац пасивности: *бити за похвалу, бити за осуду, бити у продаји, бити под истрагом / присмотром, бити у надлежности*, где је последња конструкција праћена обавезним детерминатором, а овим конструкцијама одговарају изрази са семикопулативним глаголима типа: *налазити се / наћи се под истрагом / притиском* (← бити посматран, Ø), *држати некога под присмотром / контролом* (← бити посматран, контролисан), *задржати под контролом* (← остати контролисан). Сродне последњим јесу и *налазити се у блокади / понуди / продаји* (← бити блокиран, бити понуђен, продавати се), *стати / стајати у најави* (← бити најављен), у значењим „налазити се негде, бити нечији, бити контролисан”.

2) Интенционалност аутора може ићи **ка експлицирању информација**. Прва ситуација подразумева тзв. „**цитирање**”, односно ауторску намеру у публицистичком или административном стилу да преноси нечије речи: Нпр. *изнети, износити увреду* (← увредити), *изнети, износити мишљење* (← Ø), *изнети, износити тврдњу* (← тврдити), *послати критику* (← критиковати), *послати поруку* (← поручити), *исказати уверење* (← уверити), *исказати интересовање* (← интересовати се), *исказати / изнети / исказати делити мишљење* (← рећи, Ø), *изјавити саучешће* (← Ø).

а) Слично цитирању, често заправо у публицистичком стилу можемо приметити једну врсту **интерпретације поступака вршиоца радње**, односно неког агенса. Ово је посебно карактеристично за аналитичко новинарство, те спортско. Нпр. *показати нервозу* (← нервирати се), *показати игру* (← играти), *показати жељу* (← желети), *разумевање* (← разумети), *уложити, улагати труд* (← трудити се), *уложити, улагати иницијативу* (← иницирати), *наћи фокус* (← фокусирати се), *наћи инспирацију* (← инспирисати се), *наћи мотив* (← мотивисати се).

б) Модална значења често се реинтерпретирају перифрастичким конструкцијама, чиме се долази до **наглашавања става** агенса, који може бити могућност, жеља, нада, бојазан, неизвеснот, сумњичавост и сл.: *имати представу* (←

знати), *имати намеру* (← намеравати), *имати потребу* (← требати), *имати осећај* (← осећати), *имати жељу* (← желети), *страх / зебњу* (← страховати, плашити се), *довести / доводити у питање* (← учинити сумњивим, неизвесним, угрозити), *довести / доводити у сумњу* (← учинити сумњивим, неизвесним, угрозити).

3) Аутор је некад усмерен ка **прецизирању информација**. Семикопулативним глаголом прецизира се начин на који се врши радња, па добијамо низ спојева уз једну исту именицу. Посебно издвајамо низ глагола који се групишу око именице *пажња*: нпр. *обратити* (← пазити на неког), *поклањати* (← пазити на неког), *посветити* (← пазити на неког), *привући* (← ∅), *ускратити* (← престати пазити), *усмерити* (← пазити на неког), *скренути* (← ∅), *привлачити* (← ∅). Примећујемо да различите конструкције са овом именицом могу бити интерпретиране једнолексемским глаголом, фазном конструкцијом или се морају интерпретирати описно (не постоји замена).

4.1.2.2. Одлике стила

1) Када говоримо о одликама самога стила, често морамо имати на уму да аутори теже **подражавању одређених жанрова**. У спортском новинарству примећујемо присуство декомпонованих јединица које су маркер жанра, односно оних текстова у којима се интерпретирају спортски садржаји, где је типичан глагол *дати* уз следеће именице: *сигнал* (← сигнализирати), *иницијатива* (← иницирати), *стимуланс* (← стимулисати), *мотивација* (← мотивисати). Научни стил карактеришу номинативни изрази уз глагол *бити* – *намера* и *циљ* као у примеру: „Можда је намера била да се предвиди друштво у коме се ниједна норма не усваја и сваки покушај да се закони утврде пропада” (ЗМС.КЛ, 32). У науци је такође присутна и употреба конструкција попут *Мишљења смо / става смо* у деловима текста када долази до интерпретације неких научних резултата: „Ovakav stav izazvao je protivljenje naučne i stručne javnosti, a takođe i vodećih proizvođača probiotskih proizvoda kao što su Nestle, Danone, Valio i Yakult, koji su mišljenja da je regulativa suviše stroga i da nedovoljno uvažava naučne rezultate, a kao primer je naveden [...].” (ИСХРАНА. 25) Маркери научног стила такође су и изрази *бити у сагласности* и *бити у супротности*, што одговара и претходним конструкцијама – подразумевају сагласност или супротност у односу на научне истине и резултате. Конструкције овог типа формирају једну типичну одлику публицистичког стила *бити става*, алтернативна са *имати став*, у функцији цитатности.

2) У научном стилу присутна је **интелектуализација** језика, где примећујемо разне конструкције. Примера ради, именице типа *намера*, *жеља*, *циљ*, преносе мисаону радњу у научној аргументацији, чиме се постиже интелектуализација језика. Нпр. конструкција *бити* – *узрок*, *повод*, *последица*, *разлог*, *намера*, *циљ*, *жеља*, *мишљење*, замењиве конструкцијама (*про*)*узрокује (нешто) / следи (од нечега), произилази (из нечега), желим, хоћу, намеравам*, односно пасивном конструкцијом *проузроковано је нечим*. Сродна је конструкција *бити мишљења*, у којој се интерпретира нечији научни погледи. Ове конструкције преносе се у публицистички стил. У сврху **псеудоинтелектуализације**, односно оних контекста где је потребно језик начинити формалним, научним или учтивим, па се стварају сличне конструкције: нпр. *било је говора, сукоба, приговора, разговора*. У административном и публицистичком изрази

типа *бити у сагласности* и *бити у супротности* имају значење које одговара оним јединицама које су у складу са одредбама, законима, правилницима, захтевима, или неким животним истинама. Погледајмо пример: „Nema saglasnosti ni u pogledu toga da li semiološka ispitivanja mogu obuhvatiti baš sve sisteme znakova, ili bi jedan od njih – jezički – trebalo da ima povlašćeno ili izdvojeno mesto u proučavanjima. (РЕКЛАМЕ, 42);

3) Институција је она која поседује моћ коју може показивати кроз своја оглашавања, стога је **институционализованост** потреба да се језик администрације или публицистике на неки начин издигне изнад осталих система стандардног језика. Свакако, када је реч о публицистичком стилу, ово се тиче оних текстова који се односе на правну, економску, социјалну и сличну тематику. Отуд је врло често могуће наћи примере попут: *Чланови су донели закључак → закључили* и *Министар је дао сагласност → био сагласан*. Нпр. „Одлуку о избору аутора доноси стручни орган [...]” (ПРАВИЛНИК6, ч. 16); „Одлуку о избору издавача [...] доноси министар [...]” („ЗАКОН5: ч. 31); „Одлуку о праву на смештај доноси директор [...]” (ЗАКОН5: ч. 6). Степен формализације конструкција је висок, те су конструкције овог типа на путу ка терминологизацији и маркери функционалних стилова.

4) У ситуацијама када се намерно подражава институционализовани језик долазимо до **псеудоинституционализованости**, која је присутна код многих конструкција у значењима говорне активности или резултативности, попут глагола *дати*: *дати савети, дати суд, дати обећање, дати похвалу, дати оцелу, дати прилог*. У прилог томе иду и егзистенцијалне реченице са конструкцијом глагола *бити* и беспредлошког генитива: *било је говора, сукоба, приговора, разговора*; конструкције *бити + у + Л (бити у штрајку, у спору, у паду), бити + од + Г (бити од вредности / важности)*, глаголи типа *изразити / изражавати* у публицистици где бирократизација језика није очекивана (нпр. спорт, естрада и именице *жеља, сумња, очекивање, жаљење, нада*, те безброј других израза које налазимо често у публицистичком стилу: *постићи изглед, износити импресију, пружити подршку / допринос / прилику / помоћ / објашњење, указати помоћ, имати замерку / сукоб / повреду, направити грешка / промена / избор / успех, имати сигурност / могућност / продуктивност / вредност / важност / надлежност / стрпљење / спремност / способност* итд. Погледајмо текст који на „културан” начин говори о пословима које обавља једно министарство:

[...] obaviti detaljnu kontrolu [...] која је dala zeleno svetlo i odobrila ovu knjigu. [...] koji obavlja nadzor nad njihovim radom [...] која daje odobrenje za publikovanje knjige[...] da postoji propust [...] da stupi u kontakt sa Gašom Kneževićem. (K2, 9)

5) У појединим стиливима науком, али и других специјалних стилова, конструкције теже ка **терминологизацији** и немају експресивну функцију, те их не може назвати фразологизмима у оном смислу у коме то додељује фразеолошка школа. Истичемо терминологизоване изразе из спорта: *постићи погодак / резултат, вршити додавање / повреду, доћи до пласмана, направити продор, направити резултат*, *стићи до предност*; у науци: *вршити мерење, вршити контролу, доћи до засићења, направити експеримент, направити прорачун*; у публицистици (црна хроника): *направити прекршај, вршити увиђај* итд.

4.1.2.3. Креативна употреба језика

1) На плану текста често долази до **уланчавања глагола**. Декомпоновани глагол често се јавља у нивовима колокацијских веза где се сусрећу предикати са објектима, па је декомпонована јединица, са додатком који представља екстраховану семантику, пожељно стилско средство. У текстовима се могу наћи читави нивови разноврсних глагола.⁷³

[...] 1. доноси Статут Универзитета; 2. бира и разрешава ректора; 3. доноси финансијски план; 4. усваја извештај [...]; 5. усваја план [...]; 6. даје сагласност на одлуке [...]; 7. даје сагласност на расподелу [...]; 8. доноси одлуку о висини школарине [...]; 10. врши избор екстерног ревизора [...]; 11. [...] даје предлоге надлежним органима [...]; 12. усваја извештаје [...]; 13. обавља и друге послове [...] (ИЗВЕШТАЈ, ч. 6).

2) Аутору је понекад важна **сажетост израза и економичност**, па се користе две именице, при чему не постоји одговарајући синонимичан пунозначни глагол. Нпр: „Савет доноси: опште акте, одлуке [...]” (ПОСЛОВНИК2, ч. 46); „[...] органи Града доносе програме, планове, одлуке [...]” (СТАТУТ2: ч. 74).

3) Критеријум **еуфемизације** свакако је један од најопштијих ако се то посматра са аспекта стилистике. Наиме, ако се језик текстова администрације и публицистике посматра као идеолошки кодиран, свакако је вероватно да ће се тумечење великог дела јединица које нису условљене творбено-семантичким ограничењима заснивати на еуфемизацији. Еуфемизација је пожељна онда када се заиста жели ублажити неки израз, а то је могуће и употребом декомпонованих јединица. Еуфемизација се тада комбинује са детерминацијом предиката, па врло често декомпонована јединица са детерминатором везаним за именицу представља средство ублажавања исказа, што илуструје пар: *изнети оштре увреде* → *оштро увредити*: „Тако је Martina iznela oštre uvrede на гаџин Begovićeve [...]” (A2, 9); „[...] који му nanose teške telesne povrede [...]” (K1, 36). Често се избегавају неугодне, непристојне, опасне или погрешне конотације.

Међу изразима који су еуфемистичког типа можемо пронаћи оне који постижу пасивизацију: *бити на издржавању*, *бити на губитку*, *бити на мукама*. Већина израза има, заправо, негативну конотацију (*нанети штету* / *пораз*, *доћи до губитка*, *доћи до поскупљења*, *ослободити се вишка килограма*, *разрешити дужности*, *држати у тајности*, *имати компликације*, *бити у притвору*), а често су везане за несрећу или смрт (*задати ударац* / *убод*, *наносити повреду* / *ударац*, *извршити масакр* / *пљачку*, *изгубити борбу*, *извршити масакр* / *убиство* / *самоубиство*, *бити ван животне опасности* / *бити у животној опасности*), те сексуалност (*водити љубав*, *имати секс*, *упражњавати секс*, *бити интиман*).

4) Неке конструкције, посебно оне које су творене неизведеним именицима, а потичу из разговорне фразеологије, на путу су ка фразеологизацији и показују висок степен **експресивности**. Многе су добијене у процесу метафоризације. Нпр. *бити у дебелом плусу* (← доста зарадити), *бити у центру пажње* / *фокусу* (← бити главни и примећен), *бити у зависном односу* (← зависити), *бити у фрици* (← имати проблем), *бити у леру* (← непромишљено делати), *бити у пуном јеку* (← брзо и вредно радити),

⁷³ Могуће је и обрнути процес: [...] 1) доноси статут Центра; 2) доноси акт о финансирању [...]; 3) одлучује о пословању Центра; 4) усваја годишњи програм [...]; 5) доноси финансијски план Центра; 6) именује и разрешава [...]; 7) одлучује о коришћењу средстава [...]; 8) врши друге послове [...] (СТАТУТ5: ч. 16);

бити у игри (← учествовати); : *бити на снази* (← важити, бити тренутно веома важан), *бити на делу* (← трајати), *бити на ивици опсатнка / егзистенције* (← једва преживљавати), *бити на челу* (← бити главни), *бити на цени* (← вредети), *бити на опрезу* (← пазити се), *бити на пићу* (← седети у кафићу), *бити на врхунцу* (← постићи максимум), *бити на мрежи* (укључити), *бити на попусту* (бити повољан, имати нижу цену), *бити на скенеру* (← бити процењиван), *бити на искушењу* (← пасти у искушење), *бити на мети* (← бити критикован), *бити на оку* (← бити посматран).

Код оних израза који познају глаголе у функцији семикопулативних, може се рећи да је глагол тај који уноси неку врсту експресивности, односно **сликовитост**: *пружити / пружати отпор, извући корист, положити наду, доживети старост, изгубити борбу, доживети старост, скупити храброст, прискочити у помоћ, стићи до новца, доћи до даха, носити терет, носити дозу ризика, дати се у бег, ући у трку, дати одушка, узети маха, довести до суза, изаћи из брака, служити сврси.*

5) Суштинска потреба креативних аутора, уколико је она могућа у специјалним стилевима, јесте **фразеологизација**. Публицистички стил једини подразумева креативност, јер је једино у овом стилу могуће наћи експресивније изражавање које може бити двосмислено, с обзиром на то да наука и администрација морају бити једнозначне. Примећујемо доста конструкција са глаголом *бити* које имају идиоматске облике – *бити у улози, бити у љубави, бити у животу, бити у шанси*, док са друге стране можемо приметити доста фразеологизама који се могу наћи у различитим новинским текстовима: *изгубити борбу, стати на луди камен, стати на ноге, стати на пут, ићи на руку, пустити на слободу, довести пред лице правде, стати пред олтар, стићи некоме до главе, ставити под тепих, налазити се на мукама, провести време на паркету.*

6) Коначно, аутори текстова начелно се крећу ка **стилизацији** својих текстова, па је често могуће у текстовима наћи различите конструкције. Погледајмо примере сликовитих израза у једном тексту спорта и политике, који се често комбинују са неекспресивним:

СПОРТ: Тако ће сада ЦИСББ имати далеко већа овлашћења и могућност да организује [...] када ће у Челебинску снаге да одмере [...] Мрежу гостију начео је [...] Цепање 'плавих јакни' наставили су [...] (С3, 17)

Златним или сребрним словима се исписује историја српског рукомета [...] [...] покушале да ставе до знања домаћину да неће толерисати [...] [...] није успео да заустави наш чувар мреже, који је лупио само једну речку у својој рубрици [...] Вода је дошла гостима до ушију [...] (ВН6, 48)

Пред пут у Нови Сад најављивали су из табора Јавора да иду на ноге рањеном лаву са циљем да се кући врате непоразени. [...] али у финишу 'лале' су бациле све у напад и успеле да спасу бод. [...] вероватно би се мрежа домаћину још који пут затресла. (С1, 7)

[...] наш играч је убацио у максималну брзину [...] није спуштао ногу са гас [...] (С1, 23)

ПОЛИТИКА: Ministarstvo spoljnih poslova EU će na današnjem zasedanju u Briselu najverovatnije doneti odluku o primeni [...] to jest da donese odluku o ratifikaciji sproazuma [...] Holandija je stava da se ratifikacija SSP odloži [...] ministrima je ipak ostavljeno da odluče šta će biti zaključeno i oko mogućnosti za ratifikaciju SSP, odnosno kakvi su pritisci i 'bezbedonosni mehanizmi' nužni da se Beogradu stavi do znanja da je potpuna saradnja

neophodna [...] koja je dala povoljne ocene o napretku Srbije [...] Srbija će u narednim danima najverovatnije podneti zahtev [...] (B2, 3)

[...] водили смо истрагу [...] [...] могли да трљају руке [...] [...] предузете одређене процесне радње. (BH5, 2)

Ove odluke Gradsko veće je donelo [...] ali da je donet zaključak da vlast neće dozvoliti [...] Od Agencije smo dobili pitanje da li smo da se postupak obustavi. [...] ako je država već krenula u postupak privatizacije, tako da je osnivaču stavljen vruć krompir u ruke da se izjasni. [...] koja mora da vodi računa o zaposlenima [...] da je takav zaključak donet na osnovu [...] (B9, 2)

7) **Хумор** се јавља у оним ситуацијама када у политичком дискурсу аутори критикују одређене друштвено-политичке ситуације, па се наспрам чистих декомпонованих јединица појављују шаљиве фразе из жаргона.

[...] да сипају у своје цевове безобразно високе суме новца из државне касе кроз коју ионако 'дува промаја' [...] који су завукли руку у државну касу [...] показали зубе [...] скинули су рукавице. Премијер је ставио прст на чело [...] (BH10, 10)

[...] да добро притегну каиш пре него што се у њихову касу слију еври. [...] ипак су смогли снаге да остану јединствени. (BH10, 11)

8) **Манипулација очекивањима** код читалаца постиже се у рубрикама хороскопа:

Ono što vam se prikazuje može imati neku skrivenu pozadinu. Stavite akcenat na komunikaciju [...] Imate mogućnost da postavite dobre osnove za bolju budućnost. [...] koje su od suštinske važnosti za neke dalje planove. [...]d a u narednih pet dana povedete računa o finansijama. Dobićete podršku vama dragih ljudi [...] Danas možete preispitivati neke ranije donesene odluke. Povedite računa ako se nalazite u nekoj tajnoj vezi. Poslovne aktivnosti stavljajte u drugi plan. (A1, 20)

Ako želite da postignete nešto na ličnom planu, nemojte sedeti skrštenih ruku. Morate preuzeti sudbinu u svoje ruke. [...] posvetite pažnju zdravlju. Ukoliko budete donosili nepromišljene odluke [...] Morate uvek biti u pripravnosti. [...] da u potpunosti možete uticati [...] da na nešto stavite tačku, podvučete crtu i krenete iz početka. (A2, 21)

Razgovori koje vodite tokom dana veoma su konstruktivni i uglavnom će biti u sferi vašeg interesovanja. [...] da ne preuzimate previše obaveze na sebe. [...] Imaćete pozitivan uticaj i na ljude u vašem okruženju. Naročit uspeh postižu oni koji se bave umetnošću. [...] da treba danas da donesete neku važnu odluku. Podrška vam dolazi od osoba rođenih u vatrenim i zemljanim znacima. Možete vrlo lako ući u sukob sa saradnicima usled neslганja oko toga u kom pravcu treba da idu trenutni poslovi. (A3, 12)

[...] ulazute u mirnije vode [...] Ne vucite ishitrene poteze [...] da napravite grešku [...]. Postoji mogućnost [...] da budete veći u očima svojih pretopstavljenih [...] (A9, 5)

[...] да вам пружи помоћ, подршку [...] да свима изађете у сусрет. Можете остварити добру сарадњу. [...] Покушаћете да нађете решење [...]. Имате осећај да губите контролу [...] (BH8, 30);

– те потреба да се **табуизирани** изрази замене описним у хроникама:

Doveo ih je u ropski položaj, a zbog stanja straha i ansioznosti nisu bile u stanju da pravilno rasuđuju i donesu odluku da ga nekome prijave. [...] da ne može više da izdrži i da će izvršiti samoubistvo. On je pokušao i da devoјčice natera da stupe u lični kontakt s njim [...] (A2, 7) [...] izvršila je samoubistvo vešanjem [...] Nesretna devoјka se obesila nedaleko od porodične kuće [...] a ništa nije ukazivalo kako će dići ruku na sebe [...] (A3, 4)

4.1.3. Завршна табела

Удруживши све пређашње критеријуме у овом делу рада, долазимо до сумарне табеле која показује следећу репартицију конструкција:

Табела 25: Функционална подела

Структурно-граматички критеријум и стилистички критеријум	
<i>Грамматички фактори</i> * подлежу само перифрастички глаголи у ужем смислу	<i>Стилистички фактори</i> * подлежу сви глаголи
+ (прагматички фактори – контекст)	
<p>1) непостојање глагола</p> <ul style="list-style-type: none"> • лексема страног порекла • лексема апстрактног значења • неизведене именица <p>2) неистокоренски глагол</p> <p>3) несинонимичност</p> <p>а) <i>творбено-семантички фактори</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • отклањање двовидности • конкретизација у смислу начина вршења радње • семантичко разрађивање / лексикализација • резултативност и процес <p>б) <i>синтаксичко-семантички фактори</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • сужавање значења именицом и њеним обавезним детерминативом • неутралисање обавезне транзитивности • конкретизација у смислу квантификативне, модалне или каузативне модификације • семантичка (лексичка) ‘пасивизација’ • плурализација радње <p>в) <i>семантичко-прагматички фактори</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • одређеност • повишена могућност детерминације • померање или удаљавање значења именицом у одређеном прагматичком контексту • померање или удаљавање значења глаголом у одређеном прагматичком контексту • експликација присутног или одсутног 	<p>1) интенционалност аутора</p> <p>а) <i>ка укидању информација</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • избегавање преношења потпуних информација • апстрактност и имперсонализација • избегавање непожељног именованја • имперсонализација пасивизацијом <p>б) <i>ка експлицирању информација</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • „цитирање” • интерпретације поступака вршиоца радње • наглашавања става <p>в) <i>ка прецизирању информација</i></p> <p>2) одлике стила</p> <ul style="list-style-type: none"> • подражавање жанрова • интелектуализација • псеудоинтелектуализација • институционализованост • псеудоинституционализованост • терминологизација <p>3) креативна употреба језика</p> <ul style="list-style-type: none"> • уланчавања глагола • сажетост израза и економичност • еуфемизација • експресивност • сликовитост • фразеологизација • стилизација • хумор • манипулација очекивањима • табуизирање

4.2. О односу перифрастичких глагола према фразеологизмима

Ово потпоглавље базира се на анализи грађе у контексту фразеолошких јединица, те ћемо разматрати питање односа перифрастичких глагола и фразеолошких глагола. Посебно нас занимају конструкције које су на путу ка фразеологизацији, те ћемо након разматрања о односу перифрастичких глагола и фразеологизама у контексту неких жанрова публицистике, формирати речник конструкција које иду ка фразеологизацији и речник фразеологизама забележених у публицистици.⁷⁴

4.2.1. Перифрастички глаголи, фразеологизми, перифраза, фразеолошка перифраза

4.2.1.1. О самим фразеологизмима до сада је много писано у србистичкој литератури, али и ван њених оквира. Према речима Р. Симеона (1969: 373) фразеологизам представља „ustaljen, cjelovit, otrcan izraz, ustaljeni skup riječi; konstrukcija reči, obrat riječi (govora), frazeološka jedinica”. То су устаљени везани скупови од најмање две лексеме, које су се, изгубивши мање-више своју значењску аутономност, удружиле на секундарном, конотативном семантичком плану у нову, значењски јединствену целину. Основно категоријално обележје фразеолошке јединице јесте експресивност, јер се њом уједно изражава став говорника у односу на означени предмет, тј. она има експресивну функцију. Већина аутора која се бавила истраживањем фразеологизмима слаже се да њих карактерише: репродуктивност, формалностуркурна сложеност, семантичка самосталност, синтаксичка нерашчлањеност, стабилност лексичког састава и сл.⁷⁵ Фразеологизме карактерише присуство асоцијативног, односно конотативног значења којим се остварује емоционална или експресивна језичка функција. Ово је кључна разлика између фразеолошких и нефразеолошких јединица. (в. Мршевић Радовић 1987: 16, Петровић 1989: 48)

Слично се може рећи и за однос фразеологизама према перифрастичким глаголима. За примере типа *направити договор* и *направити корак* не можемо рећи да су слични – у првом случају глагол *направити* је семикопулативни глагол, који носи сему процесуалности, док у другом случају глагол *направити* има пренесено значење, те је овај израз на путу ка фразеологизацији. Упоредимо ли ове примере са *направити се луд*, који је потпуно идиоматизована структура, јасно нам је да постоје разлике на лексичко-семантичком плану, те да је експресивност кључни фактор.

Пошто перифрастичке глаголе сматрамо граматикализованим облицима, који подлежу поступку перифразе, ово не треба поистовећивати са фразеологизмима који су перифрастични, односно описни. Са друге стране, стилистичким приступом

⁷⁴ Ово поглавље базира се на неколико претходних истраживања: в. Тодоровић 2012, 2013, 2014б, 2014в, 2015, Тодоровић 2016б, Тодоровић 2018.

⁷⁵ Уп. Дешић (1984), Драгићевић (2007, 2010), Јовановић (2010), Мршевић Радовић (1978, 1987, 1988), Петровић (1989), Шипка (2006).

текстовима специјалних стилова, фразеолошки изрази који подразумевају глаголско-именичке конструкције начелно се могу довести у везу само и једино у ситуацији ако их посматрамо као фразеолошке перифразе.

4.2.1.2. Стилистички гледано, а најпре из контекста књижевноуметничке употребе, теорија књижевности најчешће перифразу посматра као вишечлани опис речи,⁷⁶ а потом као фигуру или троп, сматрајући је емоционално-експресивним средством⁷⁷. С друге стране, стилистичка србистичка литература даје конкретнију представу о перифрази (в. Мршевић Радовић 1987, Петровић 1989, Младенов 1980). Перифразом називамо употребу „већег броја ријечи за описивање начега за што би било довољно једна или у најмању руку само неколико ријечи да је изразе” (Ковачевић 2000: 160). То претпоставља да је перифраза, у ствари, вишечлани опис или конструкција којом се из стилских разлога замењује мање сложена језичка јединица која означава исти појам. Перифрастичка и неперифрастичка јединица стоје у односу релативне синонимије. Ове две јединице су, дакле, семантички еквивалентне или су семантички сродне. Иако су перифразе по себи експресивно изражајно средство, фразеологизми обично доносе додатну експресивност перифрази, па се тако добијају фразеолошке перифразе. Перифраза и фразеологизам могу бити подударни, али често се сусрећу и примери када фразеологизам чини перифразу, а могућ је и обрнути процес (в. Мршевић Радовић 1987: 44).

4.2.1.3. Проучавањем специјалних стилова, дошли смо до закључка да су фразеологизми у публицистичком функционалном стилу радо коришћено језичко средство које треба да делује на примаоца. Према мишљењима В. Петровић (1989: 16), „у новинама је изражена тежња да се, условно речено, традиционалном језичком изразу придруже актуелни друштвено-политички садржаји између осталог и зато да би постали ближи уху већег броја читалаца, тј. њиховом начину поимања света и изражавања”.⁷⁸ Сличан став има М. Младенов (1980).⁷⁹ Појаву фразеологизама у новинарству друкчије разматра Ј. Јовановић (2010), која истиче да „новине теже конвергентном преобликовању друштвене свести, њеној унификацији и прилагођавању вољи политичке врхушке. Последица ове тежње јесте унификација језичких облика и конструкција, стилских обрта и фразеологије. Једном речју – клиширање изрза” (2010: 265).⁸⁰ Овде унеколико оба мишљења имају основа. С једне стране, заиста фразеологизми имају ту моћ унификације и подвођења народа одређеној, не само политичкој вољи, већ и различитим другим облицима друштвено-културног

⁷⁶ Уп. дефиниције Живковић 1992: 69, Тартаља 2006: 98, Поповић 2010: 531.

⁷⁷ Осим тога, одређује се и њен статус, односно којим типовима све припада. Више о овоме в. Симеон 1969: 336, 337, Силић 2006: 82, Вуковић 2000: 64, 83, Симић 2001: 237.

⁷⁸ Говорећи о професионализима (1989: 99), В. Петровић каже слично: „У новинама је најшире заступљен функционалностилски слој професионалне фразеологије. То би се могло објаснити тежњом новинара да свој језички израз приближи људима разних занимања и интересовања на начин који је у великој мери у складу с начином спознавања и поимања света широких народних слојева нашег поднебља.”

⁷⁹ Исп. Младенов (1980: 191, 193): „То су обично iskazi који су широко познати i novinar ne rizikuje da ih upotrebi u bilo kojem kontekstu, da ne bude shvaćen. Dalje, značenje idioma najčešće je univerzalno, pa se oni lako vezuju za svaku predmetnost i uz nju dobijaju posebnu značenjsku vrednost. [...] Uz pomoć idioma često se apstraktne teme iz politike, privrede, nauke, kulture i drugih oblasti uspešno konkretizuju, tj. približavaju širokom krugu korisnika.”

⁸⁰ И не само то, Ј. Јовановић (2010: 297) мало касније журнализме, као део новинарске фразеологије, сматра последицом аутоматизације и стварања рутинског стила.

пропагирања⁸¹, док се, с друге стране, у рубрикама спорта, културе, различитим колумнама, црним хроникама итд., фразеологизми никако не употребљавају у те сврхе: просто, ови домени морају бити намењени ширим слојевима друштва, иако су им приоритетни циљ профилисане структуре (нпр. мушкарци – спорт), па је саображавање укусу масе очекиван и неопходан.

4.2.1.4. Осим фразеологизама, у новински текст улазе и поједини изрази, пословице, афоризми и сл., али и велики број израза који илуструју колоквијализацију и стереотипизацију, често доводећи до испражњености израза и рутинског стила (в. Јовановић 2010, 2011, Младенов 1980, Петровић 1989). Овде треба имати у виду да је стереотипизација заиста пожељна у рубрикама политичко-економско-друштвене природе, где се доносе актуелне вести, док је у осталим рубрикама, нпр. рубрикама спорта, потпуно непожељна, јер теме које се обрађују у њима захтевају финије варирање стила, а овако, праве семантику реченог испразном и баналном. То проистиче из чињенице да је спортска терминологија као и спорт уопште постао друштвено-језички феномен, спецификован у односу на остале феномене. Пошто спортско новинарство за своју циљну групу има одређену профилисану интересну групацију (најчешће мушкарце), којој је неопходан критичко-оцењивачки језик, а пошто постоји опасност да стил писања буде захваћен рутинским стилем, експресивизација оличена не само кроз употребу стилских средстава, већ и кроз фразеологизме и фразеолошке перифразе представља једно од бољих решења.

Употребом одговарајућих јединица спортски новинари теже да свој језик на неки начин осамостали и спецификују, пре свега експресивном употребом језичких јединица. У спортском дискурсу постоји велики број перифрастичких јединица које су на путу ка фразеологизацији, а могу се класификовати семантички: успех једног тима, победа, одустајање / предаја, постизање гола, шутирање, бављење спортом, игра за одрђени тим, порази, повреда итд. Примећују се лексички механизми метонимија и метафора, те еуфемизација. Погледајмо изразе:

- ‘успех једног тима’ (*оверити, изборити, обезбедити, наставити* уз именице *титула, трофеј* и сл., као и перифразе типа *бити једном ногом у некој лиги, наковати кофере, стећи карту, обезбедити визу, вратити трофеј у витрину, пришиити звездицу, напасти трофеј, подићи пехар, напасти / узети / јурисати на круну, исписати историју / странице историје* и сл.),
- ‘победити’ (глаголи типа *донети, освојити, уписати, укњижити* у склопу са синтагмом *три бода*, глаголи *уписати, остварити, однети, забележити* са именицом *победа*, потом *извући, остварити* са именицом *тријумф*, потом перифразе *добити меч, вратити се непоражен* и сл.)
- ‘одустајање / предаја’ (фразеологизми *изаћи с белом заставом, истаћи белу заставу / бели барјак*)
- ‘пораз’ (перифрастички *доживети пораз*, номинује се и фразеолошким изразима типа *положити оружје, не осетити сласт победе, испустити победу, предати три бода, остати кратких рукава, напутстити терен погнуте главе*)
- ‘дати гол’ (*дати / постићи гол, (за)трести / (из)решетати / погодити / поцепати мрежу, угурати / убацити / спаковати / закуцати / послати (лопту) у мрежу, постићи погодак, убити још једну рецку, уписати се у*

⁸¹ Нпр. у дискурсу женских рубрика, такође постоји једна врста пропаганде, где се најчешће употребљава разговорна и међустилска фразеологија, с циљем да се приближи читаоцу.

стрелце, ставити тачку на гол-прилике, побости лопту у угао, провући ситан вез, убити паука у мрежи и сл.

- ‘шутирати’ (*упутити ударац, шутнути поене, послати лопту, испалити пројектил*)
- ‘бављење спортом’ (*стати на гол, ставити рукавице, истрчати на паркет/ на шљаку / терен, котрљати бубамару, укрстити рекете, одмерити снаге и изаћи на мегдан, делити правду, учити азбуку / прве кораке, качити копачке о клин*)
- ‘игра за одрђени тим’ (*обући / задужити / носити дрес, бранити боје, носити боје* и сл.)

Као што се да приметити, неки изрази су прилично експресни и сликовити, те би накнадна испитивања показала да ли су у потпуности постали фразеологизми. Неки од њих не прелазе у друге системе.

4.2.1.5. Са друге стране постоји и терминологизација неких скупова, карактеристичних за спортске новинске текстове, па треба убројати и извесне термилошке синтагме, које се не употребљавају (или ретко) у другим рубрикама публицистичког стила. То су најчешће изрази којима се означава одређена радња у спорту: *анулирати предност, имати прилику, преузети иницијативу, имати императив морања, пружити игру, извести корен, добити / имати минутажу, улазити у шансу, направити фаул, уписати асистенцију, ухватити прикључак, темпирати / брусити форму, заиграти пресинг* итд. Реч је о неекспресивним изразима, те не подлежу фразеологизацији.

4.2.1.6. Погледајмо сада и неколико примера из политичког дискурса. Еуфемистички изрази који су на путу терминологизације јесу *вући политичке потезе, пресавити табак, повредити ваздушни простор, преписати политички минус*. Нпр:

Jednostavno su vučeni takvi politički potezi [...] (P4, 7); Турски војни авиони поново су повредили ваздушни простор Грчке [...] (BH8, 16); [...] да се тај политички минус препише мени (BH2, 3); [...] зашто су ‘пресавили табак’. [...] (BH5, 2).

Можемо приметити да и политички дискурс уме да твори експресивне јединице које свакако постају фразеологизми.

4.2.1.5. Без даљих импликација у смислу разматрања питања фразеолошких перифраза, рећи ћемо следеће: за потребе нашег истраживања анализирали смо фразеологизме који су прилично фреквентни у публицистичком стилу. Искључили смо их из структурно-семантичке анализе јер би то закомпиковало већ постојећу класификацију оних изрази који су неекспресивни, или који су на путу ка фразеологизацији. Овде ћемо у форми мањег речника навести пре свега низ оних конструкција који су на путу ка фразеологизацији, а након тога и низ фразеологизама које смо пронашли у публицистичком стилу, а који представљају опште стање креативне употребе језика. Напомињемо да су они искључиво контекстуално замењиви одређеним глаголом или глаголским скупом који није експресиван.

4.2.2. Речник фразеолошких перифрастичких јединица

Експресивне конструкције на путу фразеологизације

- БРАНИТИ** : [...] неће више бранити боје Будућности Волија. (СЖ5, 15); [...] брани боје францускох клубова [...] (СЖ1, 26); Iako је golišavi mladić proteklih godina branio boje radikala [...] (A1, 2); Ove sezone jedino је Čelsi, defanzivac Srbije Branislava Ivanovića, brani čast Engleske [...] (K3, 36)
- ВРАТИТИ СЕ** : [...] да се вратим у црно-бели дрес [...] (СЖ7, 7); [...] да ćemo se iz Kruševca vratiti s peharom [...] (A12, 6); [...] vрати u normalu [...] (A6, 18)
- ЗАДУЖИТИ** : [...] и од наредне сезоне задужује дрес освајача СЕХА лиге на две године. (СЖ3, 21); Црногорски репрезентативац задужио је дрес са бројем три. (СЖ4, 9)
- ИЗБАЦИТИ** : [...] како ih је српски šampion izbacio iz trke за fajnal-for [...] (K2, 36)
- НАПУСТИТИ** : Naš reprezentativac će ovog leta napustiti redove Juventusa [...] (B3, 45)
- НАУЧИТИ** : [...] а лекција није научена [...] (ВН9, 47); [...] када је у новосадској Славији и војводини почео да учи фудбалску азбуку. (СЖ3, 9); Прилику да стручни штаб и руководство увере да су научили лекцију, играчи су имали у суботу у Требињу. (СЖ4, 4); Млади репрезентативац Црне Горе фудбалску азбуку учио је у омладинској школи Црвне звезде [...] (СЖ4, 9); Čelsi је оцигледно naучио лекцију [...] (A1, 14)
- ОБУЋИ** : [...] да би у блиској будућности могли да обуку црвени дрес. (ВН10, 48); [...] али је са 17 година обукао и дрес првог тима. (С1, 4); Обукао сам дрес Бачке [...] (СЖ2, 11); [...] да ускоро обуче црвено-бели дрес. (СЖ3, 2); На последњем мечу, дрес екипе из Ларнаке обукли су странци [...] (СЖ4, 9); [...] ne bi li ga nagovorio да obuče dres Србије. (A12, 5)
- ОКАЧИТИ** : Кад окачи копачке о клин, волео би Саша Илић [...] (СЖ2, 5); [...] и остаће тамо док не окачи копачке о клин. (СЖ2, 5); [...] због неправде која му је нанесена 'окачи копачке о клин' и посвети се властитом приватном бизнису. [...] (СЖ2, 12)
- ОКИТИТИ СЕ** : [...] ove godine se nije okitio titulom prvaka Evrope [...] (A12, 2)
- ОТКИНУТИ** : Новосађани могу да откину два бода црвено-белима [...] (ВН2, 39)
- ПИСАТИ, УПИСАТИ, ИСПИСАТИ** : [...] него и да се упише у историју [...] (ВН4, 22); [...] који је исписао најсјајније странице овог спорта [...] (ВН4, 25); [...] исписује дубок траг развоја овог спорта у Свилајнцу. Ако се сложе све коцкице [...] (ВН4, 37); 'Оклопници' уписали и пети узастопни пораз. (С1, 8); [...] а обе победе уписала је Јелена, која је ове године убедљиво славила на Аустралија опену. (С2, 23); Историја шаха исписала је нове странице у Цириху. (СЖ3, 24); Факат је да су Крагујевчани уписали у недељу и трећи узастопни пораз [...] (СЖ4, 12); Овако ће, златним словима, бити исписано име вође српског сребрног тима у рукометним историјским књигама. (СЖ4, 19); Maldonado је у Španiji ispisao nove stranice istorije [...] (A12, 5); [...] а потом је s dva gola upisao nova tri boda Barseloni [...] (K3, 29); [...] postarali su se за to да Boston prvi upiše pobeđu u polufinalnim duelima. (A12, 2); [...] да се упише у листу стрелаца [...] (СЖ1, 5)
- ПОПЕТИ СЕ** : [...] на šampionsko postolje popeo se [...] (P8, 15)
- ПОРАВНАТИ** : Домаћи зелено-врни су, наимае, буквално у последњим секундама надокнаде успели да поравнају резултат [...] (С2, 8)
- ПРИШИТИ** : [...] 'црвени ђаволи' гостују у Вугану и ако одатле донесу победу и сачувају осам бодова предности, готово је сигурно да ће пришити 20.шампионску звездицу на дрес. (С2, 9)
- СЕСТИ** : Важи за великог кандидата да седне на клупу Челзија наредне сезоне. (СЖ5, 11)
- СЛОМИТИ** : [...] експресно за 120 селунди сломио отпор Виљареала, док се мадридски реал поигравао [...] (ВН10, 47)
- ТРЕСТИ, ЗАТРЕСТИ** : У Арсеналу и даље лутају у потрази за нападачем који би тресао мреже [...] (ВН2, 38); [...] nije uspeo да zatrese mrežu [...] (A1, 14); [...] dva puta zatresao

mrežu Panionisa. (A11, 5); Partizan je u šampionatu zatresao mrežu rivala 68 puta[...] (P5, 38); [...] четири пута је затресао мрежу противника! (C1, 4); Холанђанин је 24 пута затресао мрежу. (C2, 10); [...] домаћини су 15 пута затресли мрежу [...] (СЖ3, 10)

ТРЧАТИ, ИСТРЧАТИ : [...] у години када трчи други круг за Белу кућу [...] (ВН6, 9); да ће Боковић истрчати на домаћу шљаку. (ВН9, 45); [...] да су обојица тренера пружили и млађим играчима прилику да истрче на паркет. (C3, 21); [...] који ће istrčati na teren [...] (В6, 7); [...] он ће бити способан да istrči na parket. (К3, 33)

УБИЈАТИ : [...] Јелена Божовић ‘убија’ највећу километражу [...] (П9, 6)

УКЊИЖИТИ : [...] најзад укњижити сва три бода [...] (C2, 8)

УКРСТИТИ : Друга наша представница Јовановски укрстиће рекете на старту са Стефани Фогеле. (C2, 23); [...] тада укрстио рукавице са Аустријанцем [...] (СЖ6, 2); [...] у полуфиналу европске елите копља укрсти са сународницима из Берлина [...] (СЖ5, 20)

Фразеологизми ексцерпирани из публицистичког стила

БАЦАТИ : [...] као и да баца сенку на дивне резултате [...] (ВН4, 27); [...] бацили на плећа [...] (ВН6, 31); Рибери је два пута бацио на муке голмана, а ‘отпатке’ је у голове претварао [...]; Jedna vest vas može baciti u razmišljanje [...] (A10, 3); A to što je Manuel bacio oko na nju [...] (Sk, 35); [...] ако срно-бели нису способни да у Пioniру bace na kolena белгијски тим [...] (К3, 33)

БОРИТИ СЕ : [...] lekari se bore za njen život – казао је извор Курира из КВС у Нишу. (К1, 15)

БОСТИ : [...] а празне столице и даље буду очи у ‘Пиониру’. (ВН5, 45); Materijalno nisam sigurno nikom bola oči [...] (S1, 88)

БРАТИ : [...] док је 39 одсто њих већ bralo ‘zabranjeno voće’. (P7, 25)

БУКНУТИ : [...] buknule su strasti i rasplamsao se sukob [...] (K1, 8)

ВАДИТИ : После бих морала да вадим флеке [...] (П9, 3); [...] vadi fleke iz prošlosti, perući se od izjava uperenih protiv Srba tokom rata u Bosni [...] (K6, 9)

ВЕЗАТИ : [...] не може никоме да веже руке [...] (ВН5, 12)

ВИДЕТИ : [...] која би volela да mu vide leđa после дуела са Subotičanima. (P7, 40)

ВИСИТИ : [...] а живот ми је тада visio o koncu [...] (Pu1, 17)

ВРАТИТИ : На крају карјере кад вратиш филм [...] (СЖ7, 3)

ГАЗИТИ : Петровчанке крупним кораком газе ка Првој лиги. (СЖ3, 20)

ГАЈИТИ : [...] према ‘брки’ гаји симпатије [...] (ВН4, 17); Od početka gajim svoj imidž [...] (P9, 8)

ГЛЕДАТИ : [...] тамошњим властима ‘gledaju kroz prste’ [...] (D4, 5)

ГОРЕТИ : Председнику Обама гори под ногама [...] (ВН2, 10); Знамо да Борчанима гори под ногама [...] (СЖ2, 6)

ГРЕШИТИ : Нећу да грешим душу [...] (П9, 3)

ГУБИТИ : [...] и не gubite iz vida prioritete [...] (ВЖ3, 16); и од тада јој се губи сваки траг. (П1, 9); Србија губи корак са земљама и зокружења. (ВН4, 5); [...] и odakle mu se gubi svaki trag. Marku se gubi svaki trag. (D3, 4)

ГУЖВАТИ : [...] док с њом gužvaju postelju. (K3, 21)

ГУРАТИ : [...] да их gurate pod tepih [...] (ВЖ2, 21)

ДАХТАТИ, ДИСАТИ : У конкуренцији за folk pevaа godine prednjači Miroslav Plić, ali mu Halid Bešlić dahće za vratom. (Pu1, 30); Сити поново дише за вратом. (СЖ3, 15)

ДИЊИ, ДИЗАТИ : Већина оних који дигну руку на себе [...] (ВН2, 10); Najbolji balkanski pevač ne samo da је u gradu na Тmоку digao sve na noge [...] (K6, 7); [...] да dignem ruku на себе [...] (P5, 14); [...] дигли су руке од тражења посла. (ВН9, 4); [...] пре него што делегати дигну руке [...] (ВН4, 48); Не дижемо руке од дијалога [...] (ВН10, 6); [...] што ste digli ruke od rukometa? (P9, 8); [...] од којих се мојој другарци diže kosa na glavi. (L2, 21); [...] не dižite ruke. (ВЖ3, 54)

ДОСПЕТИ : [...] који је доспео у жижу јавности [...] (ВН7, 6)

ДОЊИ : Venecuelac је došao do своје прве победе у каријери, а британској екипи doneo је први тријумф [...] (A12, 5); [...] у среду је došao главе svом bivšem клубу. (P1, 43)

ДОЧЕКАТИ : Opozicija ga je odmah dočekala na nož. (K1, 19); U Istanbulu su te tvrdnje dočekali na nož. (P8, 10)

ДРЖАТИ : [...] i ubuduće ih držati na distanci. (A8, 5).

ДРУЖИТИ СЕ : Ako obećate da ćete vi voziti od restorana do kuće, vi pojedite palačinke, a njemu će biti drago da se malo druži sa čašicom. (MB, 47)

ЗАБИТИ : [...] a убитачним контрама забили нож у срце ионако рањеним Булсима. (СЖ5, 16)

ЗАВРНУТИ : [...] да ни са Британком нема опуштања, већ Јанковићева мора добро да заврне рукаве. (C2, 23)

ЗАГОРЧАТИ : [...] вођа генерације која је и раније многим знала да загорча чорбу. (СЖ4, 7)

ЗАГРИСТИ : [...] što ste zagrizli veliki zalogaj [...] (A8, 5)

ЗАКОРАЧИТИ : [...] да би српска прехранбена индустрија на велика врата поново закорачила на највеће увозно тржиште на свету. (BH8, 8)

ЗАПАСТИ : [...] ejdna žena mu jeste zapala za oko [...] (St, 38)

ЗАПУШИТИ : Kada је Маја покушала да га испrovocira, zapušo joj је уста rečenicom. (Pu1, 12)

ЗАСУКАТИ : [...] добро је засукао рукаве. (П1, 2)

ЗАУСТАВИТИ : Ас Кикинде је штоперницу зауставио [...] (СЖ3, 22)

ЗБИТИ : [...] čak i javno zbiјaju šale. (P5, 12)

ИЗМАЋИ : [...] измакао је пажњи одбране и затресао мрежу. (СЖ1, 10)

ИЗМЕРИТИ : [...] није помишљао да измери тежину зимских појачања чарапанима. (СЖ4, 6)

ИСПИРАТИ : [...] и на тај начин 'испирају' уста. (BH2, 29)

ИСПРАТИТИ : На вечни починак испратили су га [...] (BH7, 12)

ИЋИ : [...] već idete glavom kroz zid. (A9, 4); [...] da vam ide na ruku. (A9, 4); Današnji događaji vam uglavnom idu u korist. (A10, 3); [...] koji vam ide u prilog. (A10, 3); [...] idu nam u prilog [...] (BŽ1, 53); Иду вам од руке интелектуални послови [...] (BH7, 36)

ЈЕСТИ : [...] da vam okolina jede iz ruke [...] (A8, 10)

КИТИТИ СЕ : Verovatno se samo zabavljala kiteći se tuđim perjem [...] (K6, 7)

КОВАТИ : На Маракани кују планове да трећи пут овог пролећа савладају највећег ривала. (СЖ5, 2)

КРЕСНУТИ : Када је креснула прва искра [...] (П1, 2)

ЛУПАТИ : [...] ali da ne biste lupali glavu [...] (A9, 5); Nemoјte lupati glavom o zid. (K3, 27)

МАКНУТИ, МРДНУТИ : [...] он никада ни прстом није макао [...] (П3, 6); [...] nisu ni prstom mrdnuli [...] (P1, 25)

НАБРОЈАТИ : Код нас такви могу да се наброје на прсте једне руке [...] (П9, 3)

НАВИРАТИ : [...] a sultaniji naviru suze. (A1, 23)

НАЋИ : [...] надам се да ћемо сви наћи заједнички језик. (BH3, 48)

ОДМЕРИТИ : Виктор ће данас одмерити снаге [...] (BH5, 45); [...] наш национални тим ће продужити на север Европе, где ће 5. јуна одмерити снаге са Швеђанима. (BH6, 46); Изабраници Ненада Сакића ће у дургом колу у суботу одмерити снаге са Албанијом [...] (BH9, 46); Раније смо имали прилике да одмеримо снаге [...] (C3, 10); [...] a zatim će снаге odmeriti. (A2, 12)

ОКРЕНУТИ : [...] на понуђену плату од око 2.000 евра месечно, једноставно, окрећу главом. (П1, 2)

ОСУТИ : [...] pa је тако поп ревач osuo paljbu по поп divi [...] (A1, 10)

ОТВАРАТИ : Dobra репутација вам otvara sva vrata [...] (B1, 29)

ОТВОРИТИ : [...] да некоме ко вам је близак отворите душу [...] (BH2, 28); [...] што би нам отворило врата за учешће у бараж [...] (C3, 10); [...] otvori јавна расправа [...] (D2, 6); [...] šampion Италије odlučio је да јор једном отвори преговоре [...] (A11, 2); [...] i naširoко otvori душу [...]. (K3, 24); [...] da su mi се коначно отвориле очи [...]; [...] moraćete да otvorite четворо очи. (MB, 21)

ОТКРИТИ : [...] iako nismo otkrile toplu vodu [...] (S2, 30)

ПАРАТИ : [...] који Французима парају очи. (П1, 2)

ПАСТИ, ПАДАТИ : Verovatno вам prvo на pamet падају avioni i sati leta [...] (B1, 28); Тако ће данас око 12 часова пасти одлука [...] (B1, 37); [...] реšenje падне с неба. (L1, 28); [...] али већ пада у други план. (C3, 18); На љубавном пољу падате у искушење [...]; [...] пада у очи да је [...] (П5, 12); [...] где су и пали у руке полицији. (BH2, 25); [...] пала је у сенку

инцидента [...] (BH3, 4); [...] 'пао' је и предлог [...] (BH4, 34); [...] умало нисам пала у несвест [...] (BH6, 12); [...] пала су у воду. (BH9, 5); [...] да избор падне на једну од најмлађих екипа у каравану – Колумбус Бли цекитсе. [...] (СЖ4, 25); [...] који је јуче рао на најнижу вредност [...] (K1, 18); [...] и dogovor је рао. (BŽ2, 14); Dogovor је рао о reformi [...] (K2, 15); I Marini је рао mrak на очи [...] (Pu1, 13); Sigurno ће нам pasti на pamet [...] I не pada им на pamet [...] (BŽ2, 26); [...] некимa је нешто пало у заборав [...] (СЖ7, 2)

ПЛАТИТИ : [...] цех су платили Јагодинци. (СЖ1, 10); [...] glavom ће платити [...] (B2, 11)

ПОБРКАТИ : [...] да је неко pobrkao lončice. (S5, 8)

ПОКЛОНИТИ : [...] zbog toga што је svoje srce poklonio drugoj. (S2, 28)

ПОМРСИТИ : Радванска успела да помрси рачуне Јанковићевој [...] (BH10, 44); [...] umeo да помрси рачуне и најјачима [...] (K2, 36)

ПОТЕГНУТИ : [...] потегao нож и убио оца. (BH7, 13)

ПОТУРИТИ : [...] poturaju под nos. (S4, 90)

ПРЕБАЦИТИ : Nikolić је prebacio loptu на teren домаћих социјалиста [...] (P1, 19)

ПРЕКРАТИТИ : [...] који су себи prekratili живот. (A6, 3)

ПРИБЕГАВАТИ : [...] да мушкарци чешће прибегавају лажима него жене [...] (BH10, 39)

ПРОБИТИ : [...] пробила лед 2002. године. (BH5, 6); [...] Naša reprezentacija је prva probila led [...] (A11, 6); Njih двоје probijaju led [...]. (P9, 2)

ПРОЛИТИ : [...] zbog toga proliti доста suza. (BŽ5, 58)

ПРОНАЋИ : [...] и utehu pronalazi у zagrljaju своје нове љубави. (K1, 29)

ПУНИТИ : Kako 'punite baterije' [...] (L1, 17)

ПУЋИ : Kada Valdimiru pukne film [...] (Sk, 34)

ПУЦАТИ : [...] nisu ludi да pucaју себи у nogu. (K3, 9); [...] почео је да puca по šavovima. (Pu1, 12)

САТЕРАТИ : [...] да је сатера у хошак [...] (П2, 3); [...] када смо их сатерали у хошак [...] (BH7, 26)

СЕДЕТИ : [...] и даље седимо скрштених руку [...] (П3, 14); U Ministarstvu trgovine tvrde да не seде skrštenih ruku. (A2, 5); Mi ни у ком случају, нећемо sedeti skrštenih ruku [...] (D3, 15)

СКИНУТИ : [...] да skinemo ružičaste naočare [...] (BŽ2, 20); [...] може бити одличан начин да се skinut teret с vaših leđa. (St, 31); [...] који су скинути с листе [...]. (BH4, 31); [...] каже Aleksandra која је изгледа заборавила да skine ružičaste naočare [...] (Sk, 9)

СЛЕЋИ СЕ : A kad се slegне прашина коју је својим доласком подигао бивши gradonačelnikk Njujorka [...] (B1, 2)

СПУСТИТИ : [...] да, барем засад, спустим лопту. (BH2, 15); [...] из Хумске спуштају лопту. (СЖ3, 17); I dok покушава да spusti loptu [...] (K6, 9); Spustite malo loptu [...] (S4, 73)

ТАПКАТИ : [...] већ годину дана тапка у месту. (BH3, 38)

ТРЉАТИ : [...] задовољно трља руке. (П7, 10); [...] трљају руке [...] (BH4, 32); Dok trgovci zadovolјно trљају руке [...] (Pu1, 25)

УБИЈАТИ СЕ : [...] али као брижни prijatelj који га саветује и води кући, dok заправо није postalo јасна да се обојца ubijaју од пића. (Sk, 15)

УВАЛИТИ : Meni бар нико није uvalio korпу! (P1, 24)

УДАРИТИ : Često ispadnem budala, udaram glavom о zid, postavim brzo, neprimereno pitanje [...] (Pu1, 23)

УЈЕСТИ СЕ : Прошли пут сам се ујео за језик [...] (C2, 12)

УЛЕПШАТИ : [...] да dame често 'uleпшавају истину' [...] (K3, 21)

УСКАКАТИ : [...] без много razmišljanja uskač у tuđi krevet [...] (P7, 25)

УХВАТИТИ СЕ : [...] да се uhvati у koštac са [...] (P8, 19); [...] које се hvataју у koštac са задацима [...] (P9, 2)

ЧУЉИТИ : [...] еколози већ 'чуље уши' и спремају узбуну [...] (BH4, 32)

ЧУТИ : [...] да се чује и њихов глас [...] (BH7, 3)

5. УПОТРЕБА ПЕРИФРАСТИЧКИХ ГЛАГОЛА У СПЕЦИЈАЛНИМ СТИЛОВИМА

У овом делу рада анализирамо три специјална стила у оквиру којих ће се разматрати: каква је употреба перифрастичких глагола у одређеним жанровима и типовима и у којој су мери они заправо постигли одређени степен лексикализације, извршивши ресемантизацију у односу на једнолексемске парњаке и почетну конструкцију те како они осликавају општу слику неких подстилова и жанрава, утичући на изглед целог стила.

5.1. Административни стил и његови подстилови

Најочигледнији језички механизам у административном стилу и у свим његовим подстиловима свакако је номинализација, која директно утиче на номиналност језика административних текстова. Осим номинализације, у овим текстовима присутан је и шири појам кондензација реченичних конструкција, што иде у прилог тези о номиналности овога стила. Као крајњи продукт овог стила проналази се управо декомпозиција и појава декомпонованих и перифрастичких глагола.

5.1.1. **Законодавно-правни подстил**⁸² представља подсистем административног стила подразумевајући текстове закона, статута, устава, одлука, наредби, решења и сл., а односи се на реализацију језика у писаној реализацији, у виду докумената, али и у усменом дискурсу приликом званичних објава и саопштења. У глобалу гледано, овај подстил одликују све особености административног стила, почев од шаблонизација језика, преко номиналности стила и стварања тзв. канцеларизама. У том смислу, глаголске именице често⁸³ се могу наћи у синтагмама у језику административних текстова, у овом случају статута:

установљавање и извођење универзитетских студија (СУБГ, ч. 1), располагање финансијским средствима (СУБГ, ч. 10), тајним гласањем; заокруживањем редног броја (СУКГ, ч. 74), остваривање права (СУКГ, ч.61.), доношење статута, одлучивање о прихватању пројекта (СУКГ, ч. 7), извођење појединих облика студија (СУКГ, ч. 35), усвајање студијских програма (СУКГ, ч.36), стицање заједничке дипломе (СУКГ, ч. 40), продужење рока за одбрану дисертације (СУКГ, ч. 49), поступак предлагања кандидата (СУКГ, ч. 75), ступање на дужност (СУКГ, ч. 79), координирање активности и учествовање у раду стручних органа Универзитета (СУКГ, ч. 91), представљање и заступања Универзитета (СУНИ, ч. 20) Ступање на дужност новоизабраног ректора и проректора (СУНИ, ч. 31), Именовање вршиоца дужности ректора (СУНИ, ч. 32), самоорганизовање и изражавање сопственог

⁸² Овај део рада базира се на неколико наших (ко)ауторских истраживања: Манојловић и др. 2015; Тодоровић 2016а, 2019; Тодоровић, Манојловић 2015.

⁸³ Није необично чак наћи и на негиране глаголске именице: *неуписивања школске године* (СУКГ, Члан 151), *непоштовање етичких начела* (СУНИ, Члан 51), *о случајевима непридржавања Статута од стране органа Универзитета* (СУБГ, Члан 54), *непоштовања финансијског плана* (СУБГ, Члан 55)

мишљења (СУНИ, ч. 94), *располагање финансијским средствима* (СУНС, ч. 11), *додељивање, потврђивање и одузимање статуса центра изузетних вредности* (СУНС, ч. 38).

Појава оволиког броја глаголских именица, представља тенденцију да се глаголи у личном глаголском облику ретко користе јер, као што смо истакли, у језику законодавно-правног стила тежи се анонимности и безличности при састављању правних докумената, а избегавањем употребе глагола може се избећи и именовање вршиоца радње. У текстовима овог подстила неретко се дешава да се именице даље нижу, опет како би се постигла економичност, институционализација, еуфемизација итд. или, пак, безличност и анонимност, што доводи до неразумљивости датог текста. У прилог томе говоре и тзв. двострукономинализирани искази (в. Радовановић, 2004: 210):

обављање (свих) изборних радњи (СУКГ, ч. 72) (према бирање); *утврђивање предлога за избор ректора* (СУКГ, ч. 74) (према предлагање); *подношење жалбе* (према жаљење – СУКГ, ч. 138), *Покретање поступка избора ректора* (СУНИ, ч. 21), *обављање изборних радњи* (СУНИ, ч. 21) *утврђивање предлога за избор ректора* (СУНИ, ч. 26), *подношење жалбе на утврђени редослед* (СУБГ, ч. 80), итд.

5.1.2. Овакве декомпоноване именице могу се даље везивати за друге именице које ближе објашњавају, што доводи до већ поменутог гомилања именица, врло често у генитиву, што илуструјемо следећим примерима:

Покретање поступка избора ректора (СУБГ, Члан 28), *покретање поступка оцене испуњености услова* (СУБГ, Члан 15), *одобравање мировања права* (СУНИ, Члан 96), *стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија* (СУНИ, Члан 98), *компоненте јединственог процеса високог образовања* (СУКГ, Члан 2); *предлог броја студената* (СУКГ, Члан 18); *начин извођења студија* (СУКГ, Члан 35); *промена плана извођења наставе* (СУКГ, Члан 38); *право подношења приговора* (члан 131); *мандат чланова Савета Универзитета* (СУКГ, Члан 64); *престанку мандата чланова Савета* (СУКГ, Члан 67); *покретање поступка избора ректора* (СУКГ, Члан 72); *поступак поништавања научног назива доктора наука* (СУКГ, Члан 55); *већином гласова укупног броја чланова* (СУКГ, Члан 108), *са знаком звања другог степена дипломских академских студија* (СУКГ, Члан 152), итд.

5.1.3. У административном стилу најфреквентнији су свакако глаголи типа *донети, дати, изнети, вршити, извршити* и сл. глаголи, у функцији семикопулативних глагола, означавајући вербални део декомпоноване јединице, често уз именице које упућују на неки званични документ или одредбу (*одлука, избор, решење, допис, исплата, наредба* итд.). У том случају, више се може говорити о правим перифрастичким конструкцијама, с обзиром на то да ове структуре нису сводиве на једнолексемску јединицу. Ако се претпостави да је у примеру *дати сагласност* 'сагласност' важни акт / документ који је донела институција, онда именица није више само екстраховани део из глагола *дати*. Друкчије речено, долази до лексикализације, па се добија спој глагола и именице. На то често указује и чињеница да су у питању званична документа написана великим почетним словом. У административном стилу глаголи типа *дати* везују се и за друге именице, али тада више није реч о декомпоновању. Уз глаголе типа *донети, доносити, поднети, дати, вршити* често је могуће наћи читав низ именица које означавају неки факт. Овде ће бити наведено више реализација са овим глаголом. Било да је реч о перифрастичкој конструкцији, било да је реч о глаголској вези са именицама које не означавају екстракцију семантике,

говоримо о колокацијама које су фреквентне и чине маркере административног стила, а преко њега улазе и у публицистички стил. Ови глаголи се везују за следеће именице:

1) ПОДНЕТИ : *захтев, предлог, извештај, оставку, тужба, жалба, приговор, молба, замолница, план* итд., где је реч о перифрастичким конструкцијама или о конструкцијама са свезом именица + глагол, при чему ово не представља резултат декомпоновања глагола.

Захтев [...] може поднети [...] (ИНФОРМАТОР, 119); [...] поднесен имовинско-правни захтев [...] (УГОВОР2, ч. 82); Захтев за одобрење уџбеника издавач подноси [...] (ЗАКОН5: ч. 15); [...] није поднела такав захтев [...] (ОДЛУКА2: ч. 16); [...] подноси захтев за разрешење члана [...] (СТАТУТ3, ч. 7); [...] ако захтев за његово расписивање поднесе [...] (СТАТУТ1: ч. 32); [...] може да поднесе захтев за издавање [...] (ЗАКОН5: ч. 7); Члан Савета који је поднео предлог [...] (ПОСЛОВНИК2, ч. 30); [...] и подноси Сенату предлог стратешких мера [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 24); Predlog за промену Statuta могу поднети [...] (СТАТУТ1: ч. 47); [...] одборници који су поднели предлог [...] (СТАТУТ2: ч. 40); [...] да поднесе извештај [...] (ПРАВИЛНИК3, ч. 11); [...] подноси извештај о свом раду [...] (ЗАКОН5: ч. 55); [...] да јој поднесу извештај о свом раду. (ОДЛУКА2: ч. 32); [...] подноси извештај Скупштини града [...] (СТАТУТ2: ч. 35); Молбу [...] може поднети непосредно надлежном суду [...] (УГОВОР1, ч. 17); [...] ако није [...] поднета приватна тужба [...] (УГОВОР2, ч. 88); [...] подносе Савету Универзитета односно факултета план обезбеђивања [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 53); [...] који подноси замолницу [...] (УГОВОР2, ч. 79); [...] да поднесе тузбу надлежном суду [...] (ЗАКОН2: ч. 51).

2) ДАТИ : *предлог, подршку, изјаву, савет, отказ, одговор, оцену, дозволу, лиценцу, потврду, закључак, тумачење, решење, пристанак, изјаву, сагласност, мишљење* итд.

[...] даје се предлог за израду мерних инструмената [...] (ИНФОРМАТОР, 14); [...] даје предлоге мера [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 43); [...] даје предлоге правних аката [...] (СТАТУТ4, ч. 62); [...] расправља и даје предлоге [...] (СТАТУТ2: ч. 59); [...] Одељење даје стручну подршку [...] (ИНФОРМАТОР, 14); [...] даје савете послодавцу [...] (ПРАВИЛНИК1, ч. 22); Отказ [...] директор може дати запосленом [...] (ПРАВИЛНИК5, ч. 106); [...] дају допуну рецензије [...] (ПРАВИЛНИК6, ч. 20); [...] дају одговоре на различите изазове [...] (ПРОГРАМ, 44); [...] даје одговоре на следећа питања [...] (СТРАТЕГИЈА, 3); Издаје лиценце за обављање делатности [...] даје енергетске дозволе за изградњу [...] (СТАТУТ2: ч. 38); Сваки рецензент даје посебно своју рецензију. (ПРАВИЛНИК6, ч. 18); [...] дати другом лицу [...] писмено пуномоћје [...] (СТАТУТ5: ч. 20); [...] даје потврду да је архивска града уништена [...] (ЗАКОН3: ч. 13); [...] СМЖС даје закључак да једна петина деце у Републици Србији још увек не похађа средње образовање [...] (СТРАТЕГИЈА, 71); Аутентично тумачење Статута [...] даје Управни одбор Центра. (СТАТУТ5: ч. 29); [...] не даје квалитетно решење [...] (СТРАТЕГИЈА, 144); [...] Republika Srbija ће дати следећу изјаву [...] (КОНВЕНЦИЈА, ч. 3); [...] за то дају свој пристанак. (УГОВОР2, ч.); [...] који треба да даје јасне показатеље [...] (СТРАТЕГИЈА, 148); [...] сагласност даје Влада Републике. (ИНФОРМАТОР, 20); Сагласност [...] даје Министарство за људска и мањинска права [...] (УГОВОР1, ч. 36); [...] даје мишљење о nacrtima [...] (ЗАКОН3: ч. 5); [...] да сагласност за предузимање радње [...] (ЗАКОН2: ч. 44); [...] даје сагласност на расподелу [...] (СТАТУТ4, ч. 25).

3) ДОНОСИТИ/ ДОНЕТИ : *програм, план, предлог, оцену, пропис, акт, решење* итд.:

[...] доносе годишњи и средњорочни програм [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 26); [...] доноси у року од 15 дана, предлог одлуке [...] (ПРАВИЛНИК3, ч. 25); Студијске програме [...] доноси Сенат [...] (ПРАВИЛНИК4, ч. 3); [...] donosi program за језике [...] (ЗАКОН2: ч. 12); [...] donosi posebne programe zdravstvene zaštite [...] (ЗАКОН3: ч. 20); Програми формалног образовања одраслих доносе се [...] (ЗАКОН1: ч. 46); [...] доноси урбанистички план [...] (СТАТУТ2: ч. 22); [...] доноси предлог стратешких мера [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 31); [...] donosi Opšte smernice razvoja [...] (ЗАКОН3: ч. 46); [...] donosi vodoprivrednu osnovu за територију автономне покрајине [...] (ЗАКОН3: ч. 48); [...] доноси оцену о квалитету [...] (ПРАВИЛНИК2, ч. 15); [...] органи Града доносе програме, планове, одлуке [...] (СТАТУТ2: ч. 74); [...] доноси Статут и друга акта [...] (СТАТУТ3, ч. 7); Статут доноси Скупштина града [...] (СТАТУТ2: ч. 15); [...] Град доноси

прописе самостално [...] (СТАТУТ2: ч. 15); Савет доноси: опште акте, одлуке [...] (ПОСЛОВНИК2, ч. 46); [...] donosi rešenje о привременом одузимању граде [...] (ЗАКОН2: ч. 15); [...] Универзитет уметности ће донети закључак о одбацивању захтева [...] (ИЗВЕШТАЈ, ч. 84); [...] да донесе акт о процени ризика у писаној форми [...] (ПРАВИЛНИК1, ч. 6); [...] донесе одговарајућа упутства за безбедан рад (ПРАВИЛНИК1, ч. 7); [...] донесе студијске програме [...] (СТРАТЕГИЈА, 133); [...] može doneti presudu [...] (КОНВЕНЦИЈА, ч. 15); [...] донети подзаконске акте [...] (ЗАКОН5: ч. 97); [...] дужан је да донесе решење о одбијању захтева [...] (ИНФОРМАТОР, 121); [...] дужан је да [...] донесе решење о одбијању захтева [...] (ИЗВЕШТАЈ, ч. 85); [...] донесе правила понашања у установи [...] (ЗАКОН5: ч. 99); Пословник Скупштине и Владе донеће се у року [...] (ОДЛУКА1, ч. 8); [...] донесе пословник Покрајинске владе [...] (ОДЛУКА2: ч. 37); [...] мере које је донео или пропустио да донесе [...] (ОДЛУКА2: ч. 10); [...] као и записа о квалитету које је донела Комисија за контролу квалитета [...] (СТАТУТ4, ч. 101)

4) ВРШИТИ / ИЗВРШИТИ : *надзор, избор, овлашћење, преношење, тумачење*
ИТД.:

Утврђивање предлога за ректора врши се тајним гласањем (СТАТУТ3, Члан 26); врши надзор над студентским вредновањем квалитета студија (СТАТУТ3, Члан 66); Избор чланова студентског парламента факултета врши се непосредно, тајним гласањем, на факултетима. (СТАТУТ3, Члан 76); када се не изврши избор у звање наставника по расписаном конкурсном. (СТАТУТ4, Члан 153); Универзитет врши јавна овлашћења у складу са законом (СТАТУТ4, Члан 20); и врши пласирање нових знања и технологија (СТАТУТ4, Члан 44); Између различитих студијских програма може се вршити преношење ЕСПБ бодова. (СТАТУТ2, Члан 41); који су по први пут уписали годину у школској години у којој се избор врши (СТАТУТ2, Члан 63); Званично тумачење појединих одредаба Статута и других општих аката Универзитета врши орган Универзитета (СТАТУТ1, Члан 154); [...] врши промоције доктора наука и почасних доктора (СТАТУТ3, Члан 22); Надзор над радом организације врши надлежни орган [...] (ЗАКОН6: ч. 188); Надзор над вођењем електронске евиденције врши Републичка радиодифузна агенција [...] (ЗАКОН6: ч. 201д); [...] наследник коме се врши урачунавање [...] (ЗАКОН5: ч. 69);); Савет врши контролу [...] (ЗАКОН6: ч. 164); Ако се искористићавање ауторских дела врши [...] (ЗАКОН6: ч. 172); Надзор над применом овог закона [...] врши инспекција рада [...] (ЗАКОН7: ч. 268); [...] кад врше јавна овлашћења [...] (ЗАКОН2: ч. 2).

5) конструкције типа *нанети штету и дати могућност*.

[...] нанесе већу материјалну штету или изазове тежу штетну последицу [...] (ПРАВИЛНИК5, ч. 99); [...] нанело знатну материјалну штету Регионалном центру. (ПРАВИЛНИК5, ч. 28); [...] установи нанесе штету [...] (ЗАКОН5: ч. 56); [...] даје могућност да се школска и академска знања повежу [...] (СТРАТЕГИЈА, 186); [...] даје могућност сваком детету да буде [...] (СТРАТЕГИЈА, 25); [...] даје могућности да се на различите начине укључе [...] (СТРАТЕГИЈА, 186).

5.1.4. **Дипломатски подстил**⁸⁴ представља подсистем административног стила подразумевајући текстове међународних уговора и дипломатије, а односи се на реализацију језика путем различитих уговора, конвенција, споразума, протокола, меморандума, нота, коминикеа, демарша, како у писаној реализацији, тако и у усменом дискурсу приликом дипломатских разговора. У глобалу гледано, овај подстил одликују све особености административног стила, почев од шаблонизација језика, преко номиналности стила и стварања тзв. канцеларизама. Процесом номинализације настале су све именичке синтагме са девербативном и деадјективном именицом, уместо којих може стајати и сами глагол. Наиме, постоје случајеви када се уместо нагомилавања глаголских именица користе приоритетни глаголи, како би се означиле радње које

⁸⁴ Овај део рада базира се на нашем претходном коауторском истраживању: Тодоровић, Спасовић 2016.

изводи одређена институција. Тако постоји наизменична употреба конструкција типа *потписивање, ратификовање, прихватање* итд., али и глаголи *потписивати, ратификовати, прихватити* итд. Корпус показује да, иако су глаголске именице доминантно номинализационо средство у овим текстовима, у неким ситуацијама очекивана је употреба првобитних глаголских лексема уместо спојева са глаголским именицама. То показују следећи примери:

Bilo koja država može u vreme potpisivanja, ratifikovanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja izjaviti da će se Konvencija primenjivati na svim teritorijama za čije je međunarodne odnose odgovorna ili na jednu ili više njih. Takva izjava će postati punovažna u vreme stupanja Konvencije na snagu za tu državu. (KОНВЕНЦИЈА2: ч.39); Svaka država, prilikom potpisivanja, ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, može izjaviti da će se Konvencija odnositi na sve teritorije koje ona predstavlja na međunarodnom planu ili pak na jednu ili više njih. (KОНВЕНЦИЈА4: ч. 34.); [...] za svaku državu koja kasnije ratifikuje, prihvata, odobri ili pristupi Konvenciji - prvog dana trećeg meseca nakon uručenja svog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju; (KОНВЕНЦИЈА4: ч. 34).

Као и када је било речи о законодавно-правном подстилу, појава великог броја глаголских именица представља тенденцију да се глаголи у личном глаголском облику ретко користе јер се у језику административног стила тежи ка анонимности и безличности, као и пасивизацији текста. То можемо приметити ако погледамо само један члан из документа:

Сведок или вештак који се појављује пред судским органима државе молиће на основу позива који му је достављен од стране судског органа замољене државе не може, без обзира на његово држављанство, бити подвргнут судском гоњењу, притворен због дела које је предмет судског поступка у коме је тражено његово присуство или за дело које је починио пре него што је напустио територију државе молиће, нити упућен да издржава казну на основу неке раније донесене судске одлуке. (УГОВОР1. ч. 14)

Обратимо пажњу и на наредне примере:

Sprovedenju mera za ublažavanje mogućih negativnih efekata emigracija na zemlje porekla, kao što su odliv mozgova i socijalni efekat na porodice koje su ostale [...] (ДЕКЛАРАЦИЈА: 4); Prilikom utvrđivanja da li je došlo do nezakonitog odvođenja ili zadržavanja u smislu člana 3, sudski i upravni organi države kojoj je upućen zahtev mogu direktno primeniti pravo, kao i sudske ili upravne odluke, bez obzira da li se zvanično priznaju ili ne u državi u kojoj se nalazi stalno mesto boravka deteta bez sprovođenja posebnih postupaka za dokazivanje tog prava ili za priznavanje stranih odluka koji bi inače bili sprovedeni. (KОНВЕНЦИЈА2: ч.14); [...] koje je sprečilo ostvarivanje prava na viđenje da plati potrebne troškove koje je imao podnosilac molbe ili neko drugo lice u njegovo ime, uključujući putne troškove, sve troškove traganja za detetom i troškove pronalaženja deteta, troškove pravnog predstavljanja podnosioca molbe i troškove povratka deteta. (KОНВЕНЦИЈА2: ч.26); U slučaju prestanka važenja Sporazuma, svi podaci preneti na osnovu odredbi ovog sporazuma biće uništeni [...] (СПОРАЗУМ: ч.14); Признање или извршење се одбија [...] (KОНВЕНЦИЈА5: ч.4); Странка која захтева признање или тражи извршење мора да поднесе [...] (KОНВЕНЦИЈА5: ч.10).

Bilo koja država može u vreme potpisivanja, ratifikovanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja izjaviti da će se Konvencija primenjivati na svim teritorijama za čije je međunarodne odnose odgovorna ili na jednu ili više njih. Takva izjava će postati punovažna u vreme stupanja Konvencije na snagu za tu državu. (KОНВЕНЦИЈА2: ч.39); Svaka država, prilikom potpisivanja, ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, može izjaviti da će se Konvencija odnositi na sve teritorije koje ona predstavlja na međunarodnom planu ili pak na jednu ili više njih. (KОНВЕНЦИЈА4: ч. 34.); [...] za svaku državu koja kasnije ratifikuje, prihvata, odobri ili pristupi Konvenciji - prvog dana trećeg meseca nakon uručenja svog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju; (KОНВЕНЦИЈА4: ч. 34).

Sprovođenju mera za ublažavanje mogućih negativnih efekata emigracija na zemlje porekla, kao što su odliv mozgova i socijalni efekat na porodice koje su ostale (ДЕКЛАРАЦИЈА: 4), Preduzivanju mera radi podizanja svesti o opasnosti od trgovine ljudima i kroz pružanje jasnih i razumljivih informacija, kao i ublažavanju osnovnih uzroka trgovine ljudima (ДЕКЛАРАЦИЈА: 6).

Избегавањем употребе глагола може се избећи и именовање вршиоца радње. Нпр. Тиерзма (1999: 77) истиче: „Like passive constructions, nominalized verbs allow the speaker to omit reference to the actor”. Међутим, често је из дискурзивне ситуације познато о ком субјекту је реч. Наиме, субјекти текстова дипломатског стила најчешће су чланице/државе које тај уговор потписују. Стога је са аспекта језичке економије и учинка далеко једноставније употребљавати номинализоване структуре како би се избегавало да сваки пут долази до понављања субјекта. У том смислу говорећи, у језику ових текстова обично се на почетку одређују скраћенице које, осим што се односе на одређене правне или процедуралне радње, упућују и на државе које учествују у склапању уговора, па ће се тако у тексту уместо Савезна Федеративна Република Југославија, просто стављати Југославија или СФРЈ. У каснијем делу текста таква лексема може бити употребљена, што није нужно. За њу се ће везати израз типа *чланица споразума*. Из тих разлога, небитно је у самом тексту да ли се избегава вршилац радње, јер то за циљ нема сакривање субјектатске инстанце унутар дискурса, већ је прагматички оправдано: на самом почетку текста разјашњено је ко су субјекти у тексту. Треба нагласити да је баш из ових разлога некад неправедно изрећи осуду на рачун употребе ових именица са истицањем њихове функције обезличавања текста. Оне обезличавају текст само на граматичком плану, али на дискурзивном плану ни на који начин не утичу на то да дође до неког идеолошког кодирања и сакривања субјекта. Друкчије речено, иако субјекат није исказан граматички и синтаксички у самом тексту, он се у дискурсу подразумева.

5.1.5. Међу декомпонованим глаголима, овде ћемо приказати неколико доминантних, као одлика овог подстила:

а) *донети*, који иде уз именицу *одлука*⁸⁵:

Centralni organ zadužen za prijem molbi donosi odluku u vezi sa molbom za sudsku pomoć ili preuzima potrebne mere kako bi odluku doneo nadležni organ zamoljene države. (КОНВЕНЦИЈА4: ч.8).

б) глаголи *упутити*, *упућивати*, *поднети*, *подносити*, *вршити*, *пружати* итд.

[...]kome će se moći upućivati molbe za dalje prosljeđivanje odgovarajućem centralnom izvršnom organu u toj državi. (КОНВЕНЦИЈА2: ч. 6); Policijski oficiri za vezu će imati aktivnu savetodavnu ulogu i pružati podršku i neće vršiti javna ovlašćenja. (СПОРАЗУМ: ч. 13); [...] na sopstvenu inicijativu ili na zahtev centralnog izvršnog organa države koja upućuje zahtev [...] (КОНВЕНЦИЈА2: ч. 11); [...] službena lica Ugovorne strane koja pruža pomoć drugoj Ugovornoj strani [...] (СПОРАЗУМ: ч. 10); Ово проверавање врши се посредством републичких секретаријата за правосуђе за Југославију и Министарства правде - за Француску. (КОНВЕНЦИЈА3: ч. 6); Isti organ izvršiče proveru formalne ispravnosti ovih dokumenata i podataka. (КОНВЕНЦИЈА4: ч.6).

в) канцеларизам *ступити на снагу*, као фреквентна колокација:

⁸⁵ Није немогуће да се јави и основна глаголска лексема *одлучити*: Трошкове настале испунјаванјем захтева сноси Уговорна страна primalac захтева, осим у случајевима из члана 6. став 2. овог споразума, када надлежни органи заједнички одлучују о новчаној компензацији у сваком појединачном случају. (СПОРАЗУМ: ч.12)

Konvencija će stupiti na snagu za državu koja joj pristupi prvog dana trećeg kalendarskog meseca od polaganja instrumenta pristupanja. (KОНВЕНЦИЈА2: ч.38).

г) глагол *бити* у свези са предлошко-падежним конструкцијама у + локатив, *на* + локатив, *од* + генитив (*од интереса, у надлежности, на снази*):

Objavlјivanje podataka mora biti u skladu sa nacionalnim zakonom Ugovorne strane kojoj je zahtev i uručen. (СПОРАЗУМ: ч.14).

Са друге стране, овде ћемо навести неколико примера специфичних конструкција које можемо наћи само у дипломатском подстилу. Нпр. *носити предујам, уживати ослобођење, вршити удовољење, упутити замолницу*. Контекстуалним укључивањем, јасно је о чему се ради – у питању су чиновни или поступци у дипломатским односима.

Предујам за трошкове које је дужна да сноси странка може се захтевати од држављана друге стране уговорнице под истим условима и у истом обиму као и од сопствених држављана. (УГОВОР2. ч. 3); Ако држављанин једне стране уговорнице ужива на територији ма које стране уговорнице ослобођење односно повластице из става (1) овог члана, ово ослобођење односно повластице важе и за радње које се у тој ствари обављају пред судом друге стране уговорнице. (УГОВОР2. ч. 3); Удовољење замолницама врши се по закону замољене стране уговорнице. Ако суд од ког потиче замолница захтева да се поступи по некој нарочитој форми, таквом захтеву може се удовољити ако се то не противи начелима законодавства замољене стране уговорнице, (УГОВОР2. ч. 15); Ако је замољени суд ненадлежан, упутиће замолницу надлежном суду и о томе ће обавестити суд од ког потиче замолница. (УГОВОР2. ч. 16).

Можемо истаћи да језик законодавно-правног регистра, дипломатског подстила и административног стила уопште има особености у виду номиналности стила које су се развијале временом и под утицајем разних лингвистичких и нелингвистичких фактора. У уводном поглављу размотрили смо и питање утицаја немачког и енглеског језика на језик администрације. Оваква номиналност очитује се и многим другим светским језицима, а овде наведени језици представљају основу. Осим тога, језик законодавног регистра развијао се у смеру који одговара циљевима и намени правних докумената, те није необично што га одликује безличност у обраћању и концизност у изражавању (в. Манојловић, 2013). То значи да не морамо осуђивати одређени вид развоја или измена у језику администрације, јер су за то постојали многи фактори који су били и сврсисходни.

5.2. Публицистички стил и његови подстилови

Ситуација у новинарском подстилу⁸⁶ шаренолика је и креће се од жанра до жанра, те се ситуација разликује у зависности од тога ли је реч о ‘озбиљним’ (неутралним) или ‘жутим’ (или сензационалистичке) новинама и садржајима. Како смо већ споменули, разноврсна публика којој се обраћа новинар одређује различите циљне групе, те је одабир израза и усмерен управо ка друштвеном укусу. С тим у вези, одабраћемо примере из различитих сегмената, који се групишу око следећих топова: политика, жене, сензационализам, хороскоп, спорт, култура.

5.2.1. Новинарство поприма утицаје других регистара. Врло често могуће је у новинским текстовима наћи и конструкције преузете из администрације на оним местима где су најмање очекиване, што већина лингвиста сматра било као клише, лош манир/ стил, сензационализам (в. Јовановић 2010, Младенов 1980). Иако номиналност не би требало да буде карактеристика публицистичког стила, ситуација је супротна од очекиване. Долази до номинације и композиције различитих врста речи. По узору на продукте номинализације (девербативних или деадјективних именица) у административном стилу, публицистички стил је изнедрио доста нових креативних решења које видимо у именованима за занимања људи, друштвених делатности, области културе, војске, политике и сл., који подлежу експлицитној категоризацији⁸⁷, као у наведеним примерима:

[...] читавају *владајућој структури* [← *власт*]. (П1, 2); [...] *da preko svojih kriminalnih struktura izazove nemire* [← *криминал*]... (К5, 6); [...] *sarađivao sa špijunskim strukturama* [← *шпијуни*]. (П1, 11); *Budući da su rukovodeće strukture* [← *руководство*] [...] (П7, 37); [...] *да добију посао у државним структурама* [← *држава*] [...] (П1, 4).

– а иста се ситуација може пронаћи и када је реч о придевима или прилозима (в. Чутура 2012, 2020; Ковачевић 2000, 2003, 2007; Тодоровић 2012).

Као и код административног стила, и у публицистици долази до уланчавања именица у генитиву или уопште уланчавање глаголских именица, што опет теоријски може достићи неограничени низ, о чему сведоче примери: *они су у поступку вршења инспекцијског надзора* [← *у вршењу инспекцијског надзора* ← *они врше инспекцијски надзор* ← **они надзиру инспекцијски*] или *Они су у поступку решавања* [← *решавању* ← *решавају*].

5.2.2. Овакво стање се пресликава и на глаголе. Једно од најзанимљивијих, конструисано по узору на језик администрације, свакако јесте екстраховање ‘процесуалности’, па се оперише лексемама *процес* и *поступак*, уз семикопулативни глагол *бити*.

[...] *da pomaže u samom procesu proizvodnje* [← *производњи*] [...] (А1, 6); [...] *ubrzaju proces regeneracije* [← *регенерацију*]. (БЖЗ, 12); [...] *u procesu nastajanja* [← *настајању*]... (D1, 19); [...] *usporavaju proces starenja* [← *старење*]. (L1, 48); [...] *u postupku vršenja inspekcijskog nadzora* [← *поступак инспекцијског надзора* ← *инспекцијски надзор*] [...] (B4, 22); *Postupak izdavanja* [← *издавање*] [...] (B2, 16); Они су

⁸⁶ Ово поглавље наслања се на наша претходна (ко)ауторска истраживања: Тодоровић 2014а, 2014б, 2015, 2016а, 2016б, 2019; Тодоровић, Манојловић 2015

⁸⁷ Овај део рада наслања се на наша претходна истраживања: Тодоровић 2020а, 2020б.

у поступку решавања [← решавању ← решавају] [...] (ВН3, 38); [...] још четири установе у поступку акредитације [← акредитацију]. (ВН1, 4).

5.2.3. Уопштено гледано, декомпоновање глагола најприсутније је управо у текстовима који се односе на друштвене, политичке и економске теме, односно **топос политике**, као и у оним текстовима који представљају већ изграђене текстове администрације (оглашавања, тендери и сл.). Овакви текстови сублимирају не само тематске, већ и језичко-стилске особености административног дискурса, па тако и у њима оно што је екстраховано именицом представља неки факт (нпр. *дати сагласност*) и званичну информацију коју су медији дужни да пренесу. Постоји читав низ јединица које се користе у истој функцији као и у административном стилу: екстрахована именица тада означава неки факт, односно документ, па у том случају не може се више говорити о правим декомпонованим јединицама.

[...] неће *дати сагласност* [← *се сагласити*]. (П2, 7); [...] да *изда налог* о отпочињању суђења [...] (П1, 3); [...] *даје одговор* i pre nego što је питање постављено [...] (ВЖ1, 53); [...] која *даје одобрење* за публиковање књиге [...] (К2, 9); [...] а *почаст* му је *одао* [...] (ВН6, 12); [...] i *дао сагласност* да то уради [...] *дао* ми је *подршку* да то урадим. (Пр2, 8); [...] али да је *донет закључак* да *власт* неће дозволити [...] да је такав *закључак донет* на основу [...] (В8, 2); [...] да је иста служба *дала* позитивно *мишљење* [...] (Пр1, 10); [...] *донеле* је неколико *решења* [...] *донето* је ново *решење* [...] (Пр1, 11).

Разноврсном употребом у контексту инстиуција очигледан је аспект моћи. Друкчије речено, институцијама се овде даје право да сачувају своју моћ на тај начин што ће себе сакрати иза дискурса. Ово је један од најјачих оруђа институционализације у контексту новинарства и може се свакако назвати идеолошким обележјем, чиме се још једном показује да декомпоноване јединице не карактеришу само лингвистички већ и нелингвистички фактори. Може се приметити да постоји преко 70 глагола који учествују у творењу декомпонованог предиката, где се велики број реализује као чисти декомпоновани предикат и може се заменити једнолексемских глаголом (*известити, привести, провести, увести, делити, задржати, изазвати, извући, изразити, истаћи, ићи* и сл.), док се с друге стране, добар део глагола врло често односи на званичне радње које спроводи нека институција, али врло често користи се и у неформалном дискурсу (*спровести, водити, дати (давати), издати, постићи, донети, изнети, износити* и сл), па, на пример, *процену ради* неко од државних тела, док човек може *проценити своје могућности*.

5.2.4. У друкчијим дискурзивним и жанровима, прошараним сензационализмом – попут колумни, спортског новинарства, хороскопа, ‘жуте’ штампе – овакви глаголи имају слободнију дистрибуцију. Овакви изрази у спорту даје дозу интелектуалнијег дискурса. Нпр.:

[...] *донео сам одлуку* да ове године не учествујем [...] (Пр4); Марко Пантелић је упркос повреди *дао велики допринос*. (СЖ2, 15); Победи су сви кошаркаши *дали* пун *допринос* [...] (ВН4, 37); [...] i тако *дају* свој *допринос* *напредују* [...] (К5, 9); [...] који су *дали* активан *допринос* *рушењу* [...] (П5, 3).

Употребом оваквих израза остварује се и псеудоинтелектуализације језика, па се вршиоци ових радњи стављају у ранг озбиљних институција (спорт и естрад.а). За рубрике хороскопа то је очигледније јер се употребом оваквих глагола манипулише просечним читаоцима, па карактер саветодавности ових рубрика добија још озбиљнију, тиме и више убеђивачку контуру. (в. Тодоровић, Манојловић 2015: 355)

[...] donosi olakšanja [...] (A9, 13); [...] donese radikalne zaključke [...] dajete nepromišljene izjave. (A9, 10); [...] da treba danas da donesete neku važnu odluku. (A8, 12); Ti mladi ljudi će kroz nekoliko godina donositi odluke [...] (D1, 5); [...] donostite ispravne odluke. (D2, 22).

5.2.5. Рубрике и часописи посвећени женама тичу се лепоте. Физички изглед веома је битна тематика у савременом друштву, па се у новинарству, а посебно на страницама популаризоване науке о здрављу, фитнесу, спорту и сл., препоручују, саветују и представљају здрав живот, исхрана и физичка активност као нормални и неопходни. Са друге стране, (де)пласирајући приче о анорексичним моделима, манекенкама, старлетима и супер-моделима из света моде, глумицама и певачицама из света 'шоу бизниса' као узорима за довођење тела у слично стање, препоручују се естетске операције и корекције различитог типа до граница екстремних (подмлађивање, уградња импланата и сл.). Жене нису више 'дебеле', већ *имају вишак килограма* којих се треба *ослободити*, и вечито се *боре (воде борбу) са прекомерном тежином*, да би, коначно, *изгубиле – вишак килограма / тежину*. Такође, оне су *ушле / зашле у старије године*.

imate višak kilograma (Blic žena, 17–23. 8. 2009, стр. 14); *Punije dame* (Blic žena, 26. 5. 2010, стр. 7); *gojazne osobe, ljudi s prekomernom težinom* (Blic žena, 31. 5–6. 2010, стр. 24); *višak masnoće* (Press, 27. 4. 2012, стр. 28); *uvećanje težine* (Lepota & zdravlje, мај 2012, стр. 110).

Дискур женских новина тако крије још једну опасну идеологију, а она се тиче манипулисања женским телом, што обично има за циљ развој одређених трендова.

5.2.6. Готово фразеологизованим сматрамо многе изразе који постоје као одраз табуа, те служе као еуфемизам за поимање многих социјалних питања: нпр. сексуалност, смрт, психички или физички изглед итд. Налазимо их готово у свим рубрикама. Пре свега, на страницама популарне науке и сензационалистичких новина примећујемо изразе за исказивање људских гениталија, физиолошких радњи итд.: *водити љубав, имати секс, упражњавати секс, бити интиман, орално задовољавати, доживети оргазам / врхунац* и сл. Сликровитије изразе проналазимо у конструкцијама типа *гуљвати постељу, провести ноћ, наћи се поред некога, увести у спаваћу собу, увући се неком у кревет / гаће*. Док су неке од ових јединица калкови према страним језицима (енглеском), друге престављају околиналне форме, које аутори текстова осмишљавају како би постизали неки од ефеката. У овај круг спадају изрази о трудноћи и рађању, као и абортусу са најфреквентнијим *бити у другом / благосовеном стању*, као и оне везане за брак / развод (*изговорити судбоносно да, стати на луди камен*).

Психолошке (и физичке) карактеристике и поступци попут алкохолизма, криминала, наркоманије, крађе, убиства и сл. као друштвено неприхватљивих облици понашања, присутни на страницама црних хроника, такође подлежу у језичком процесу некој врсти декомпоновања: *починити / чинити крађу, вршити кривично дело, уносити алкохол, бити у пијаном стању, под дејством алкохола* итд. Превара, проституција, сексуално искоришћавање и сл. најчешће се дефинишу као *ускакање у туђи кревет, брати забрањено воће, ићи преко нечијег кревета, сексуално напасти, вршити забрањене полне радње над неким*, а ове изразе проналазимо готово у свим жанровима.

Црна хроника преплављена је како експресивним тако и неекспресивним перифрастичким глаголима везаним за смрт, те имамо изразе: *изгубити живот, подлећи повредама, потом извршити самоубиство, дићи руку на себе, однети својом руком, давати знаке живота, извући живу главу* као и многе друге експресивније форме.

5.2.7. Говорећи о односу фразеологизама и перифрастичких глагола већ смо напоменули профилисање спортског језика и творбу нових, креативних решења који су на путу фразеологизације. У спорту је победа најважнији догађај. Отуд и не чуди низ израза попут: *бити једном ногом у некој лиги, наковати кофере, стећи карту, обезбедити визу, вратити трофеј у витрину, пришити звездицу, напасти трофеј, јурисати на круну, исписати историју / странице историје* и сл. У спортским рубрикама често се говори и о поразима, или нерешеним резултатима. Значење 'пораз' номинује се и фразеолошким изразима *положити оружје, не осетити слаткост победе, остати кратких рукава, напустити терен погнуте главе* и сл. Примећујемо да неки потичу из разговорног језика и фразеологије, или жаргона. (в. Тодоровић 2013, Тодоровић 2014в)

5.2.8. На крају, рећи ћемо и неколико речи о *телевизијском и радио новинарству*. С обзиром на то да смо анализирали предавања, документарне филмове, документарне емисије и серијале као и радио и ТВ емисије на разнолике друштвене феномене (култура, уметност, књижевност, теорија уметности, политика, историја, криминал итд.), могли смо приметити уплив како научног, тако и административног стила. Употреба девербативних именица је честа:

Формирање става према експерименталном филму у Србији. (АРТЗОНА: 11,27); Само успостављање и размишљање о канону мора да има на уму. (СПОРОВИ: 7,17); Прави процват уследио је по обнови Пећке патријаршије. (НАСЛЕЂЕ: 15,22); Непрекинут рад на исписивању књиге и њеном исликавању у то време одвијао се у мањем броју монашких и градских средина. (НАСЛЕЂЕ: 20,10); Његовом делатношћу завршава се рад на украшавању српске рукописне књиге који је трајао неколико столећа. (НАСЛЕЂЕ: 21,00); На пресуду је утицала воља власника. (ПРЕСИНГ: 5,02); Управо за формирањем такве једне врсте националног идентитета или легитимитета државнога. (СПОРОВИ: 23,01)

5.2.9. Примећујемо потребу ка имперсонализацији у оквиру исказа, те добијамо номинативне конструкције попут оних са *намера, циљ* и сл. преузетих из научног стила, глагол *бити* у различитим конструкцијама, пасивизацију исказа, обезличавање реченица, као у примерима који следе:

То је један добар преглед разноразних поетика, стилова, поступака, уопште једног начина мишљења (АРТЗОНА: 5,38); То је био пионирски подухват рестаурације [...] (АРТЗОНА: 7,35); Приметан је пораст интересовања за југословенски и српски филм. (АРТЗОНА: 1,15); Тумачење филма увек је у амбиваленцији. (РОД: 42,20); Започети су озбљини захвати у том неистраженом руднику. (АРТЗОНА: 1,20); То је мој дубоки утисак и није се променио. (ПРЕСИНГ: 2,36); Питање које је постављено када је пала одлука да мене неће више бити. (ПРЕСИНГ: 5,53); Да ли сте некада мислили да је то једна врста привилегије? (ПРЕСИНГ: 13,46); Ствари иза којих нисам стајала. (ПРЕСИНГ: 25,00); То није било више питање књижевности. (СПОРОВИ: 19,50); Порука је да канон не сме бити идеолошки детерминисан. (СПОРОВИ: 20,05); Књижевна активност се одвија. (СПОРОВИ: 25,55); Да се чине чудесна дела уз помоћ

натприродних сила. (МИСТЕРИЈЕ: 2,15); Да би се веза са оностраним успешно остварила. (МИСТЕРИЈЕ: 2,36); Постоје многе поделе и многи типови магија. (МИСТЕРИЈЕ: 5,55); Успех са почетка студија почео је да слаби. (НАУКА: 3,24); Уследило је сазнање да ће постати мајка. (НАУКА: 3,39); Вековима је рађање било основни извор женске сигурности и статуса. (ПОЛИТИКА: 1,30); У Србији је дошло до великог неслућеног културног процвата. (НАСЛЕЂЕ: 3,29); Они су рад изванредног минијатуристе. (НАСЛЕЂЕ: 5,04); Време владавине Милутина представља увод у највећи процват. (НАСЛЕЂЕ: 7,50); Све минијатуре су изузетног квалитета. (НАСЛЕЂЕ: 14,08); Било је покушаја да се наметне неки став. (ПРЕСИНГ: 15,52); Ради се о преписци коју је водио Жак Дерида са Кристином Доналд[...] (РОД: 1,45); Да ли је то била грешка? (ПРЕСИНГ: 19,02); Тасић је у видокругу српске књижевности. (СПОРОВИ: 29,25); Та веза са окултним остварује се преко посредника. (МИСТЕРИЈЕ: 2,20); Одувек је била у центру магијских пракси влашког краја. (МИСТЕРИЈЕ: 13,47); Заштита од злих људи ипак постоји. (МИСТЕРИЈЕ: 25,20); Дешавају се догађаји за које објашњења нема. (МИСТЕРИЈЕ: 28,44); Средњовековна српска земља била је изложена њиховим благотворним утицајима. (НАСЛЕЂЕ: 2,26).

Јавља се и лексичка пасивизација уз глагол *добити*:

Добијали сте позиве Александра Вучића као премијера. (ПРЕСИНГ: 8,01); Ја нисам добила ниједну понуду да радим у фризерском салону. (ПРЕСИНГ: 32,43); Ја сам добила информацију о томе како премијер говори људима[...] (ПРЕСИНГ: 33,31); Милева је добила специјалну дозволу да присуствује предавањима из физике. (НАУКА: 1,54)

Примећујемо и глагол *имати* у великом броју реализација, али и многе друге семикопулативне глаголе: *вршити*, *дати*, *направити* итд.

Нисам имала такве односе ни са ким. (ПРЕСИНГ: 14,20); Свака нова генерација читалаца има ту могућност да упореди властите ставове. (СПОРОВИ: 4,41); Ви суштински имате доступност културних садржаја[...] (СПОРОВИ: 8,58); Ви имате покушај да се читалац усмери[...] (СПОРОВИ: 9,08); Има све претпоставке да то уради на врло брз начин. (СПОРОВИ: 9,42); Да то има одређену вредност која превазилази вредност која је довољна[...] (СПОРОВИ: 46,20); Оне су те који имају слабији приступ здравственој заштити, власништву, кредитима[...] (ПОЛИТИКА: 1,17); Осим што држава подноси извештаје, неопходно је имати и извештаје које сачињавају недржавни актери. (ПОЛИТИКА: 9,37); Независно од државе имају увида у право стање ствари. (ПОЛИТИКА: 10,06); Да је све заборављено и да нема вредности. (СПОРОВИ: 15,13); Тамо где жене немају приступ образовању, репродуктивној заштити[...] (ПОЛИТИКА: 1,40); Ишао је линијом забаве, неких анративних садржаја који су могли имати друштвену важност. (АРТЗОНА: 15, 07).

Доступно људима који желе да се баве анализом тога, прегледом, систематизацијом (АРТЗОНА: 5,02); Ја сам скоро давала интервју за Хјуман рајтс воч. (ПРЕСИНГ: 8,14); Он врши притисак на Вас. (ПРЕСИНГ: 10,44); Ја сам овде у улози модераторке. (РОД: 4,07); Да поставимо ово уобичајено питање које је постављено на трибини. (СПОРОВИ: 2,11); Врше се различити утицаји на различите начине. (СПОРОВИ: 4,10); Канон се одважује да направи један избор аутора. (СПОРОВИ: 6,35); Који обраћају нарочиту пажњу на Владимира Тасића. (СПОРОВИ: 29,33); Ми ћемо ступити у контакт да се неке стари исправе. (СПОРОВИ: 4,25); Тај посредник мора да поседује одређене моћи и вештине. (МИСТЕРИЈЕ: 2,34); Да се неком учини зло или пакост. (МИСТЕРИЈЕ: 17,24); И када је на УН конференцији донета једна званична одлука да је кршење женских права насиље[...] (ПОЛИТИКА: 3,41); И да дају жесток отпор насиљу и вулгаризацији у политици. (ПОЛИТИКА: 12,19); Да дају већи позитивни допринос него мушки чланови друштва. (ПОЛИТИКА: 12,30); Са истока је византијско царство

пружало одговарајуће подстицаје у равоју[...] (НАСЛЕЂЕ: 2,31); Који су некада у декоративној и директној илустративној вези са текстом који илуструју. (НАСЛЕЂЕ: 4,56); Исписивање је извршио један писар чије је име Глигорије. (НАСЛЕЂЕ: 5,20)

5.2.10. Употреба експресивних или сликовитих форми или форми у сврху еуфемизације такође су очекиване у оваквим контекстима:

Наша средина није нашла разумевање за те филмове. (АРТЗОНА: 26,00); Правите фарсу. (ПРЕСИНГ: 48,01); Експериментални филм своје корене вуче из авангардног филма[...]. (АРТЗОНА: 7,50); Српска авангарда оставила је свој траг у филму још двадесетих година прошлог века. (АРТЗОНА: 9,10); Када би ми допрло до мозга. (ПРЕСИНГ: 5,15).

5.2.11. Можемо истаћи да језик публицистичког стила показује ново лице бирократизације језика као процеса који одражава међустилски карактер, те се јасно виде преласци из различитих регистара друштва у дискурс новина па је примећен утицај администрације, науке, политике, пропаганде, света забаве, спорта и сл. Разлоге за такав успон бирократизације треба тражити у системском устројству публицистичког стила. Наиме, с обзиром на то да се публицистички стил одликује стилском поливалентношћу, о којој смо говорили на почетки нашег рада, те често посеже за фондовима других стилова (па и само посматрање декомпонованих јединица у језику медија подразумева и оперисање другим стиловима, односно регистрима) – бирократизација језика поставља себи темеље наочиглед просечном читаоцу.

5.3. Научни стил и његови подстили

Оно што карактерише све подврсте научних стилова свакако је научна истина, тако да све што припада науци и што је писано научним стилем мора да одговара чињеницама. Објективност, тачност, економичност, конзистентност, једнозначност – само су неке од одлика овог функционалног стила. Научне чињенице преводе се у знаковне структуре двојачко – симболизацијом или вербализацијом. Вербализација је присутна у свим областима научног стила и начелно делимо на две категорије. Наиме, постоје два глобална подручја у оквиру научне делатности – научно-истраживачко и научно-техничко. Док научно-истраживачко подручје покрива строго научни, научно-уџбенички и научно-популарни подстил, технички жанрови развијају два подстила – техничко-информативни и техничко-пословни.

5.3.1. Пошто се језик науке разликује од других функционалних стилова по својој структури на више нивоа – лексичком, морфолошком и синтаксичком, те језичке карактеристике свакако се могу именовати као специфични дискурсни маркери. Када говоримо о синтаксичкој структури научног текста у глобалу, реченица је у њему комплексна и вишечлана, настала на бази сложеног и компликованог мишљења, због чега су сложене реченице типичне за научни стил (Тошовић 2002: 354). Именице су су заступљеније од глагола, а именски карактер појачава велика употреба глаголских именица (Тошовић 2002: 351). Самим тим, номинализација је веома честа у научном стилу уопште. Процес номинализације прати и процес декомпоновања многих врста речи, а најчешће можемо наћи девербативне и деадјективне именице. Погледајмо упутства за употребу⁸⁸:

[...] u slučaju ponovnog uspostavljanja napajanja posle nestanka struje. [...] uzemljenja uradi kvalifikovani električar. [...] za bilo kakva oštećenja do kojih može da dođe kad se proizvod koristi bez uzemljenja [...] Creva za dovod i ispuštanje vode [...] U suprotnom postoji opasnost od curenja vode. [...] U suprotnom će postojati opasnost od poplave i povreda zbog vruće vode. [...] Vrata za punjenje veša biće spremna za otvaranje samo nekoliko minuta posle kraja ciklusa pranja. [...] može doći do oštećivanja vrata i mehanizma zaključavanja. (УПУТСТВО7, 55)

U cilju povećanja bezbednosti korišćenja Visa Classic kartica i preventivnog delovanja na eventualne zloupotrebe podataka i sredstava, korisnik PayPal servisa je u prilici da bez ograničenja obavi transakcije u dinarskoj protivvrednosti do iznosa RSD 6.000,00 dinara, dok je za plaćanja putem PayPal-a preko navedenog iznosa neophodno kontaktirati besplatan korisnički servis i najaviti korišćenje kartice na ovom servisu. (УПУТСТВО7, 2)

5.3.2. Нагомилавање девербативних именица корисно је како би се постигло уланчавање радњи, те умести *Није дозвољено да се мења, копира, објављује* итд., очекивано је *Недозвољено је мењање, копирање, објављивање*, као у примеру који следи:

Bez ograničavanja na gorenavedeno, osim ako nije izričito dozvoljeno od strane važećeg vlasnika sadržaja ili provajdera usluge, nedozvoljeno je na bilo koji način i bilo kojim sredstvom menjanje, kopiranje, ponovno objavljivanje, slanje, objavljivanje, prenošenje, prevođenje, prodavanje, kreiranje proizvoda izvedenih iz ovog, korišćenje i distribucija svih sadržaja i usluga prikazanih u uređaju. (УПУТСТВО4, 63)

⁸⁸ Овај део рада наслања се на претходна истраживања из нашег коауторског рада: Кочовић, Тодоровић 2015.

Реч је о инструктивности, карактеристичној за језик упутстава за употребу, која спадају у *научно-техничко подручје*, односно техничко-информативни жанр научног стила. (исп. Тошовић 2002; Симић, Јовановић 2002; Катnić Вакаршић 1999), те аутор има интенцију да блажим изразима упуту читаоца да је нека радња недозвољена. Из тих разлога не проналазимо склоп типа *Не дозвољавамо да мењате*, па је обезличавање двоструко – најпре употребом декомпоноване конструкција, а онда пасивизацијом. Са друге стране, примећујемо и императив, у коме стоје директне наредбе.

5.3.3. Специфичност упутстава јесте чињеница да су она у служби што бољег разумевања, прецизности и једнозначности. Свака реч, реченица или пасус морају бити у потпуности прецизни и недвосмислени, а језички процеси који се користе у складу су са потребама не само ових упутстава, већ и струке уопште, па се може рећи да је мало места за недоумице, а отуд и прецизност. Зато нас не чуди фреквентна употреба перифрастичког глагола *довести до*, најчешће уз именицу *опасност*, али и именица попут *оштећење*, *повреда*, *квар*, *празњење* итд., дакле свих девербативних или деадјективних именица које имају негативну конотацију.

Elektrostatičko pražnjenje može da dovede do kvara ekrana osetljivog na dodir. (УПУТСТВО4, 12); Slušanje FM radija bez slušalica može da dovede do bržeg pražnjenja baterije. (УПУТСТВО4, 25); Servisiranje telefona od strane neobučenog osoblja može da dovede do njegovog oštećenja i poništava garanciju. (УПУТСТВО4, 60); Strani metal će dovesti do stvaranja mrlja od rđe u dobošu. (УПУТСТВО4, 56); Ovaj deo sadrži sigurnosna uputstva koja će vam pomoći da se zaštitite od opasnosti koje mogу dovesti do telesnih povreda ili materijalnih šteta. (УПУТСТВО7, 55); Oštećenja nastala zbog nepažljivog rukovanja mogу da dovedu do prestanka važenja garancije. (УПУТСТВО4, 55); Tečnosti mogу da dovedu do ozbiljnih oštećenja i promene boje natpisa koji označava da je došlo do oštećenja vodom u telefonu. (УПУТСТВО4, 58).

5.3.4. Занимљиво је и запажање да је повратни глаголи *јавити се* врло чест у упутствима. Употреба оваквих глагола, уз саму пасивизацију, обезличавање, употребу средњег рода и осталих језичких параметара карактеристичних за језик упутстава, утиче да се субјективно и ауторско потпуно елиминишу из ових текстова, стога информација остаје сувопарна, јасна и прецизна. Овај глагол у склопу са именицама у номинативу (*проблем*, *реакција*) чини једну врсту перифрастичких глагола. Нпр.:

Štaviše, mogу se javiti problemi sa bukom i vibriranjem. (УПУТСТВО7, 59); Normalno je da se jave male razlike između vremena koje je prikazano na displeju i stvarnog vremena pranja. (УПУТСТВО7, 63); Mogу se javiti reakcije preosetljivosti koje se tipično manifestuju na koži kao osip ili urtikarija. (УПУТСТВО6, 5). Bolesnici kod kojih se javi pospanost ne treba da upravljaju motornim vozilom ili da rukuju mašinama. (УПУТСТВО6, 3); Simptomi se mogу ponovo javiti ako se rano prekine sa lečenjem. (УПУТСТВО6, 4); Mogу se javiti reakcije preosetljivosti koje se tipično manifestuju na koži kao osip ili urtikarija (koprivnjača). (УПУТСТВО6, 6).

Можемо наћи читав низ готових темина разних научних области, нпр. у упутствима за лекове (*повраћање*, *дијареја*, *главобоља*, *анксиозност*, *несвестица*, *вртоглавица* итд.), односно у упутствима за коришћење техничких средстава (*бука*, *сметње*, *сигнал*, *дупање*, *скакање*, *треперење* итд.). Прагматички посматрано, овакав глагол има и функцију указивања, чиме особито скрећу пажњу на речено. Стога ни не чуди да се ови глаголи употребљавају у оним одељцима где се дају посебна упозорења и нежељена дејства, која су врло важна за кориснике, да би се предупредиле нежељене последице. Истаћи ћемо и именицу *дејство*, присутну у упутствима за употребу лекова, која иде уз глаголе сродне глаголу *јавити се* (*приметити*, *имати*, *изазвати*, *постати*):

Ukoliko neko neželjeno dejstvo postane ozbiljno ili primetite neko neželjeno dejstvo koje nije navedeno u ovom uputstvu [...] (УПУТСТВО6, 1); Kao i ostali lekovi i lek Panadol može izazvati neželjena dejstva, ali se ona ne javljaju kod svih. (УПУТСТВО6, 1) Navedena dejstva se obično javljaju retko i povlače nakon prestanka upotrebe leka. [...] ukoliko ste doživeli neka od navedenih i / ili neka druga neželjena dejstva:. (УПУТСТВО6, 3); [...] ukoliko ste imali neko od navedenih neželjenih dejstava. (УПУТСТВО6, 3).

5.3.5. Када је реч о семиколупативним глаголима који су карактеристични за научни стил, а у првом реду мислимо на глагол *вршити* или *правити*, примећујемо да нису присутни у великом броју:

Pranje se vrši sa manje mehaničkih pokreta pri nižom temperaturama. (УПУТСТВО7, 63); Pranje se vrši sa više vode (30%), pa se dlaka kućnih ljubimaca efikasnije uklanja. (УПУТСТВО7: 65); Da biste to uradili, promena koju želite da izvršite mora da bude u fazi iza programskog koraka koji je u toku. (УПУТСТВО7, 65); Po potrebi izvršite izmene dodatnih funkcija, podešenja temperature i brzine. (УПУТСТВО7, 66). [...] kako bi se upoznali sa detaljima o mestu i načinu na koji mogu da izvrše recikliranje ovih proizvoda koje će biti bezbedno po čovekovu okolinu. (УПУТСТВО4, 62); Машина vibrira ili pravi buku. (УПУТСТВО7, 70); Da biste brzo napravili prve korake pogledajte odeljke (УПУТСТВО4, 2) [...] i pravite česte pauze. (УПУТСТВО2, 56)

5.3.6. Глагол *донети* се уопште не проналази у корпусу, глагол *дати* је редак: „*Moj Portal* koja Vam daje brzi prikaz svih vaših računа i platnih kartica, i mogućnost plaćanja.” (УПУТСТВО1, 6). Са друге стране, фреквентан је глагол *имати* уз изразе које проналазимо нарочито у публицистици и администрацији, где су именице *приступ*, *контрола*, *потреба*, *питања*, у сврху интелектуализације језика, док са друге стране, налазимо га у конструкцијама где је именица формално обележена као процедура или нека особина у области медицине, указујући на неку врсту болести, као што су скупови *дејства*, *знаци болести*, *блокада*, *операција*, *напади*, *проблеми* итд.:

Pošto je vlasnik kartice jedina osoba koja ima pristup izvodu, ovaj proces smanjuje rizik krađe kartice i lažnog identiteta. (УПУТСТВО2, 2); HALKBANK preporučuje VISA Classic karticu sa kojom imate potpunu kontrolu nad troškovima i transakcijama. (УПУТСТВО2, 2); HALKBANK ima ulogu izdavaoca kartice kojom se transakcija vrši i ne snosi odgovornost za neovlašćeno korišćenje kartice i nabavku robe i usluga. (УПУТСТВО2, 2); Ukoliko korisnik ima potrebu da koristi open iptv i na drugim televizorima unutar svog doma, može da iznajmi dodatni STB. (УПУТСТВО3, 23); Ako imate dodatnih pitanja, obratite se svom lekaru ili farmaceutu. (УПУТСТВО3, 1); Ovaj lek propisan je Vama i ne smete ga davati drugima. Може да им штоди, чак и када imaju iste znake bolesti kao i Vi. (УПУТСТВО3, 1); [...] ukoliko imate krvarenje, blokadu, perforaciju ili čir želuca ili creva. (УПУТСТВО3, 1); [...] ukoliko ste imali operaciju želuca ili creva u poslednja 3 do 4 dana. (УПУТСТВО3, 2); Vaš lekar može smanjiti dozu leka ako imate probleme sa bubrežima. (УПУТСТВО3, 3); [...] ali verovatno kod osoba koje već imaju astmatične napade ili koje su osetljive na aspirin ili nesteroidne antiinflamatorne lekove (NSAIL). (УПУТСТВО6, 5); Prestanite da uzimate lek i obratite se svom lekaru ili farmaceutu ukoliko ste imali neko od navedenih neželjenih dejstava. (УПУТСТВО6, 5)

Није неочекивано наћи овај глагол уз друге именице, попут: „Proizvod postavite na čvrst i ravan pod koji ima dovoljnu nosivost!” (УПУТСТВО7, 57); „Vaša mašina ima ‘Režim pripravnosti.’” (УПУТСТВО7, 67), где у другом примеру примећујемо да је реч о синтагматском споју *режим приправности*, који је лексикализован као готов процес.

5.3.7. Коначно, пратећи утицај строго научног стила, примећујемо употребу глагола *постојати* уз, пре свега, деадјективне именице или девербативне:

U pregledu kartica su prikazane sve kartice koje korisnik ima aktivirane, gde takođe postoji mogućnost promene naziva kartice odabirom ikonice. (УПУТСТВО1, 7); Uzrast 0 podrazumeva da ne postoji ograničenje odnosno da korisnik može gledati sve sadržaje bez obzira na njihov rejting). (УПУТСТВО3, 12); [...] jer postoji rizik za teško oštećenje jetre (УПУТСТВО6, 3); U suprotnom postoji opasnost od curenja vode. (УПУТСТВО7, 5); Osim toga, postoji opasnost od opekotina zbog visokih temperatura pranja! (УПУТСТВО7, 55)

5.3.8. На плану текста долази до извесног поигравања, те се напоредо користе конструкције *даје гаранције / гарантује*, што може деловати и као стилско померање, како би се избегло понављање истих или сличних јединица:

Samsung ne даје гаранције за тако *пружен садржај* или *услуге*, било изричите или подrazумеване, ни за какву *намену*. Samsung изричито одриче било какве подrazумеване гаранције, укључујући између осталог гаранције у вези са погодношћу за продају или подобношћу за одређену намену. Samsung не гарантује *тачност, важност, правовременост, легалност* нити *потпуност* било ког садржаја или услуге доступног путем овог уређаја и ни под којим условима, укључујући и немар, Samsung неће бити одговоран уговорно или прекршajно ни за какав директни, индиректни, случајни, посебни или последични губитак или штету, адвокатске накнаде, трошкове и било какав други губитак или штету настале услед постојања било којих овде датих информација или у вези са њима, нити услед коришћења било ког садржаја или услуге од стране вас или треће стране, чак ни ако будете упозорени на могућност *настанка такве штете*". (УПУТСТВО4, 64)

Измене су видљиве на плану устројства реченице, али и творбено-семантички: перифрастички израз пратиће обавезни детерминатор који ће чинити нове девербативне именице *даје гаранције за садржај, услуге, намену*, док ће једнолексемски глагол изискивати употребу деадјективних именица типа *гарантује* *тачност, важност, правовременост, легалност, потпуност*.

5.3.9. *Научно-истраживачко* подручје формира се као стил са особинама високе интелектуализације. Познато је да је употреба термина најдоминатнија у овом стилу, што уз искључивање глагола *говорења* и осталих глагола типичних за книжевноуметнички стил, искључује и могућност употребе било какве емоционалне или експресивне лексике, а пошто је језик науке усвемерен не на форму, већ на садржај, ограничава се употреба било каквих експресивних језичких средстава. Из тих разлога, терминима постају многе одређене девербативне и деадјективне именице, по принципу који проналазимо у административном стилу. У ту сврху често се користе глаголи *јавити се* и *вршити*, као и глаголи *довести до* и *доћи до*.

5.3.10. Повратни глагол *јавити се* прилично је френквентан у циљу обезличавања и описивања одређених процесних радњи у науци. У техничким и природним наукама примећујемо конструкције са многим девербативним или неизведеним именицама, које представљају процес који се дешава у неким експериментима: *увијање, ширење, раслојавање, одлепљивање, носивост, лом, застој, пад, грешка, дефект, оштећење, проблем, моменат* итд. (списак је неограничен), те велики број именица које су потпуно терминологизоване у наукама и семантика им је потпуно непрозирна, те се не могу директно везати за неки једнокоренски глагол (нпр. *плато, сила, сегрегација, отказ* итд., за сваку науку понаособ могу се пронаћи разноврсни термини).

Увијање се јавило пре примене *смичућег оптерећења*. (МАТЕРИЈАЛИ2, 7); [...] у *тачки* на којој се јави ширење *крте прслине, beleže* на *запису* *раста оптерећења*, а може се јавити плато *максималне силе* који је *повећан* или *diskontinualan* [...] (КОНСТРУКЦИЈЕ1, 22); [...] ова

greška se javila pri završetku zavarivanja, i nastala je najverovatnije prevremenim vađenjem alata. (КОНСТРУКЦИЈЕ2, [...] 19); Ovaj oblik ostavlja oštre ivice na svakom sloju i veoma ga je teško izvesti, a da se pri tome ne jave oštećenja. (МАТЕРИЈАЛИ1, 67); Ukoliko se pritom javi segregacija, vreme tečenja (МАТЕРИЈАЛИ2, 5); [...] osnovi postoje tri vrste otkaza koji se mogu javiti kod NSM Sistema. (МАТЕРИЈАЛИ2, 62); U tom slučaju, međutim, može se javiti problem vezan za proračun potrebnog tačnog rastojanja između pojedinačnih konduktora. (МАТЕРИЈАЛИ2, 38); Kad se radi o uticaju temperature, kao poseban problem se javlja određivanje toplotnog režima (МАТЕРИЈАЛИ3 223); U tački D se javlja najveći moment nosivosti koji može da se razvije u preseku [...] (МАТЕРИЈАЛИ3 66); [...] na sredini stuba javlja dodatni imperfekcijski moment savijanja [...] (МАТЕРИЈАЛИ3, 71); Potrebno je definisati najveći moment savijanja koji se javlja na tom stubu [...] (МАТЕРИЈАЛИ3, 71); Ovaj defekt se javlja na spoljašnjoj šini u krivinama radijusa [...] defekt se najčešće javlja pri radijusima krivina [...] Defekt se javlja na prelazu iz kotrljajuće površi na glavi šine [...] (МАТЕРИЈАЛИ3, 97); Pošto se javila potreba za preuređenjem trga za takve potrebe [...] (ГРАЂЕВИСНИКИ2, 121); [...] ciklusima tada se može javiti lom nosača i ukoliko je to opterećenje manje od graničnog opterećenja sračunatog na mehanizmu loma [...] (ГРАЂЕВИСНИКИ3, 97); [...] kada postoji veliki broj ključaonica onda se javlja potreba za ključem za svaku tu bravu [...] (КОНСТРУКЦИЈЕ2, 87); [...] u tački na kojoj se javi širenje krte prsline [...] (КОНСТРУКЦИЈЕ1, 22); [...] pri maksimalnoj sili ili kada se javi „zastoj“. (КОНСТРУКЦИЈЕ1, 28); Posle toga, javlja se neočekivani pad u veličini zrna na [...] (КОНСТРУКЦИЈЕ3, 42).

Опште именице попут *моменат* уводе у фразу девербативне именице, нпр. *моменат носивости* или *савијања* и сл. Да је реч о процесима и готовим терминима, говоре примери наизменичног низања: нпр. „[...] ali se može javiti raslojavanje, prsline u matrici, odlepljivanje vlakana čak i njihovo sepanje.” (МАТЕРИЈАЛИ2, 65)

5.3.11. Издвојићемо и глагол *вршити*, за који смо већ напоменули да представља маркер научног стила. Препознајемо га у неколико значења, где функционише као семикопулативни глагол. Најчешће се користи да објасни процесну радњу са значењем да „научник ради одређену врсту научне провере или анализе”, уз именице типа: *посматрање, осматрање, анализа, истраживања, поређење, испитивање, преглед, провера, прорачун, мерење, класификација* итд.

[...] посебно врше осматрања великих брана а посебно осматрања у зони акумулација. (КОНСТРУКЦИЈЕ1, 31); [...] šipovi se mogu klasifikovati na više načina u zavisnosti od aspekta sa kojih se vrše posmatranja. (КОНСТРУКЦИЈЕ2, 126); [...] na kojima se prikupljaju potrebni podaci, vrše hidrološke analize i interpretiraju dobijeni rezultati [...] (КОНСТРУКЦИЈЕ2, 7); Анализа се врши за ниво значајности (МАТЕРИЈАЛИ2, 35); [...] u tom smislu u svetu vrše mnogobrojna istraživanja [...] (МАТЕРИЈАЛИ3, 223); Svi neophodni proračuni vrše se uz pomoć računarskog softvera (ЛЕТОПИС2, 115); То значи да се vrednovanja vrše poređenjem u parovima svih elemenata na istom nivou hijerarhije u odnosu na elemente na višem nivou. (ЛЕТОПИС2, 110); Ispitivanje se vrši na probnim telima oblika kocke ili cilindra [...] (ХЕМИЈСКА, 16); [...] vrši se vizuelnomakroskopski pregled uzorka i beleži se svako eventualno nastalo oštećenje (udubljenje, prsline, delaminacija, drobljenje itd.). (ХЕМИЈСКА, 21); [...] vrši se proračun čeličnih stubova prema Evrokodu [...] (ХЕМИЈСКА, 61); Provera nosivosti poprečnog preseka spregnutog stuba vrši se u okviru teorije plastičnosti [...] (ХЕМИЈСКА, 77); Kontrola dobijenih vrednosti ugiba i horizontalne sile, dobijenih programom, vrši se upoređivanjem sa vrednostima ugiba [...] (ХЕМИЈСКА, 152); [...] на којима се врше мерења посматране променљиве (ШУМАРСКИ3, 55); [...] па се и класификација врши на основу међусобних односа покојника и тужилице. (ЛИРИКА, 25); У њој се врши анализа библијског текста – најчешће дневног читања [...] (КОНЧАРЕВИЋ, 98); Већина истраживача који се баве теоријом функционалне стилистике у медијској сфери врши следећу поделу на

подстилове (КОНЧАРЕВИЋ, 35); Иако имају низ различитих мишљења и врше различите анализе, (ГРЧКА1, 53); [...] на локацији на којој не можемо вршити мерења [...] (ШУМАРСКИ5, 49); [...] потребно је вршити испитивања утицаја параметара режима брушења [...] (ШУМАРСКИ5, 77; [...] по којој се могу вршити мерења између željenih таџака. (МАТЕРИЈАЛИ2, 36).

Уз овај глагол различите научне области познају разнородна терминолошка одређења која представљају одређене процесне радње у науци, а које су специфичне за разне науку, те смо експерпирали следеће именице:

природне и техничке науке: *ојачање, кретање, трансфер, азотсификација, оптимализација, јонизација, преношење, репрофилисање, оптерећивање, растерећивање, филтрација, лустрација.* : Njome se врше ојачања конструкција од бетона, ореке, метала или дрвета и то на савијање, смичање или притисак. (ГРАЂЕВИНСКИ1, 36); [...] које врше равно кретање према релацијама [...] (МАТЕРИЈАЛИ2, 63); [...] оквиру које влакна врше transfer opterećenja [...] (МАТЕРИЈАЛИ3, 9); [...] врше конзервацију и ресторацију библиотечког материјала, (ЛЕТОПИС1, 3); Bakterija roda *Azotobacter* врше aerobnu slobodnu azotofiksaciju у земљиштима и бројност му је већа у ризосфери биљака [...] (ЛЕТОПИС1, 80); [...] то да modeli који врше optimizaciju водних ресурса на основу једне циљне функције и ограничења, без обзира да (ЛЕТОПИС1, 96); [...] која зависи од енергије јона који врше јонизацију. (ХЕМИЈСКА, 9); Челични угаонци преко којих се врши преношење вертикалне силе [...] (ХЕМИЈСКА, 16); Reprofilisanje šine се врши брушењем уз веома строге толеранције [...] (ХЕМИЈСКА, 102); Opterećivanje i rasterećivanje šipa се врши при достизању експлоатационе силе. (ХЕМИЈСКА, 184); [...] врши се филтрација свих утицаја на зрачење emitovano од испитиваног објекта [...] (ХЕМИЈСКА, 198); Један од најчешћих начина заштите и лустрације босиљком врши се управо водом у којој је босиљак потопљен [...] (ПТИЦЕ, 206); [...] на коме ће се вршити оптимизација конструкције и одређивање напона и деформација у детаљима и елементима везе. (ШУМАРСКИ1, 153); [...] Тек после тога треба вршити садњу биљног материјала. (ШУМАРСКИ5, 41); [...] у коме ће се вршити грађење објекта за чије потребе се и izvršava priprema географског положаја локације или простора на коме ће се изградити предвидјени градјевински објекат [...] (ГРАЂЕВИНСКИ1, 108); [...] mora се вршити razmena beneficija једног циља насупрот трошковима другог (ГРАЂЕВИНСКИ3, 18); [...] под чијим окриљем се може несметано вршити iskop тунелског профила (МАТЕРИЈАЛИ1, 89); [...] да ли је потребно вршити obogaćivanje изворима азота, витаминима, факторима раста и минералима неопходним за ферментацију [...] (ХЕМИЈСКА, 414).

друштвено-хуманистичке науке: *дистрибуција, сегментирање, повраћај, дискриминација, идеологизација, опело, обред, поређење, компарација, алтернација, глаголска радња, инвазија, ископавање* итд. : Роба се углавном продаје другим предузећима која врше њену даљу дистрибуцију. (ШУМАРСКИ2, 117); На тај начин се врши практично сегметирање тржишта у смислу ажурирања и испитивања потреба купаца [...]. (ШУМАРСКИ2, 119); [...] предузећа одмах врше повраћај уложених средстава (ШУМАРСКИ4, 84); [...] наводно не врше дискриминацију својих грађана по етничкој припадности (ЂУРКОВИЋ, 105); Ова дисциплина полази од идеје да се идеологизација друштва данас много више врши преко подручја масовне културе [...] (ЂУРКОВИЋ, 56); [...] пута и врше извесне обредне радње (ЛИРИКА, 33); [...] да на тај начин жене врше и прво опело умрлог лица (ЛИРИКА, 34); Врчевић врши поделу ових врста песама по принципу врсте смрти и места смрти. [...] (ЛИРИКА, 5); Светих чија имена су везана за те празнике, о црквеним тајнама и обредима који се врше у вези са сваким конкретним празником. (КОНЧАРЕВИЋ, 84); На овај начин врши се поређење придева са суфиксом (РАНКОВИЋ, 62); По овом обрасцу обично се врши компарација придева који се завршавају (РАНКОВИЋ, 62); Врши алтернација сугласника а после уснених (РАНКОВИЋ, 77); Потенцијал је глаголски начин којим се исказује могућност

да се врши или изврши глаголска радња. (РАНКОВИЋ, 90); [...] од стране археолога који врше ископавања. (ГРЧКА1, 25); Спартанци под Клеоменесом врше инвазију Атику; (ИСТОК2, 413); [...] који је онеме ко врши ископавање главни пријатељ (ГРЧКА2, 434); [...] само Аронови потомци могу вршити жртвовања [...] (ИСТОК2, 440); [...] nije zadovoljavao time što će вршити obrede ili prinositi žrtve [...] (ЈАНСОН, 30); Мењајке трансакције је могуће вршити искључиво у оквиру сопствених рачуна. (УПУТСТВО1, 14).

Препознајемо и општи лексички фонд, који фигурира у разним наукама: *утицај, функција, дужност, власт, служба, притисак*.

[...] да ли ти стари елементи класификације врше било какву функцију (ЂУРКОВИЋ, 231); [...] на томе да они врше своју функцију унутар граница (ЂУРКОВИЋ, 284); [...] i samim tim lakše врше своју идеолошку функцију [...] (РЕКЛАМА, 15); Описни придеви врше посебну улогу тиме што служе за упоређивање лица, предмета или појмова. (РАНКОВИЋ, 62); [...] века српскословенски врши функцију књижевног језика у Срба. (РАНКОВИЋ, 7); То што врше своју дужност за њих је једини празник (ГРЧКА1, 437); [...] што их је чинило одговарајућим да врше власт. (ГРЧКА1, 323); [...] нису морали лично да врше војну службу (ГРЧКА1, 335); [...] бар да ликује што врши интелектуални утицај и у земљама које нису биле спремне [...] (ГРЧКА1, 398); [...] отишао да врши дужност заповедника флоте са Кононом, који је лично посетио Сусу (ГРЧКА2, 94); Могао је да изврши снажан притисак на тријерархе (ГРЧКА2, 128); Краљеви врше притисак на мене. (ИСТОК1, 325); [...] састојала су се од подробних упутстава како треба вршити сваку од тих служби [...] (ИСТОК1, 273).

Коначно, наизменично се јавља више именица како би се набројило више процеса, па је корисно наместо глагола који не постоје, или постоје, али не звуче добро: „[...] туд се, према нацрту, врши избор, распоред и хијерархизација будућих задатака.” (ПТИЦЕ, 386)

Овом глаголу сродни су и следећи: *обављати* (анализа, испитивање, разговор, мерење, дужност итд.) или *радити* (нпр. испитивања):

Слуге су обављале тешке послове, а ношење терета на описан начин могло је довести до повреда [...] (ИСТОРИЈА, 41); [...] mora se обавити деталјнија анализа zasnovana на ројединачним индикаторима стања. (ГРАЂЕВИНСКИ1, 144); [...] а она ће даље обавити значајну улогу у препороду украјинске нације. (УКРАЈИНСКА, 72); Kada se и vice naknadno reži i obrađuju треба обавити и испитивање ultrazvukom на двоплатност. (КОНСТРУКЦИЈЕ3, 173); [...] обавити razgovore sa relevantnim osobama које би мogle бити pouzdan извор информација о појави [...] (ЛЕТОПИС1, 14); [...] као и temperature при којима ће се мерења обављати. (ХЕМИЈСКА, 250); [...] да неће скромно и шкрто обавити своју дужност. (ГРЧКА2, 392); Такође је veoma bitно termografsка испитивања радити при temperaturnим i metroloшким uslovима погодним за primenu ове metode. (КОНСТРУКЦИЈЕ1, 84).

5.3.12. Слично научно-техничом подручју, примећујемо фреквентне глаголе *довести* или *доћи* уз предлог *до*:

То даље значи да ће доћи до смањенја vodocementnog фактора [...] (МАТЕРИЈАЛИ1, 59); [...] vrlo verovatно ће доћи до издвajanја vode на површини бетона [...] (МАТЕРИЈАЛИ1, 59); [...] може доћи до њиховог судара. (МАТЕРИЈАЛИ2, 4); [...] remenom ће, са porастом интензитета optереceња, у структури матрице доћи до nastанка prvih prslina. (МАТЕРИЈАЛИ3, 6); [...] а може доћи до појаве ubедења да добробити од primene sistema mnogo spорије dolaze до изражаја у односу на трошкове [...] (МАТЕРИЈАЛИ3, 61); [...] не морају доћи до

izražaja ako je koncentracija, odnosno broj živih ćelija manji. (ИСХРАНА, 25); Pomoću ovog metoda može se doći do saznanja o nekoj pojavi na nivou deskripcije i eksplikacije (ЛЕТОПИС1, 15); [...] može doći do povećanja volumena (ЛЕТОПИС1, 105); [...] može doći do oštećenja jetre, bubrega i nervnog tkiva [...] (ХЕМИЈСКА, 192); [...] da će u skoroj budućnosti pri izradi ambalaže doći do značajnog povećanja udela biopolimera na bazi obnovljivih sirovina u ukupnoj količini korišćenih polimera. (ХЕМИЈСКА, 632); [...] to će svakako dovesti do oštećenja izolacije, (МАТЕРИЈАЛИ1, 128); [...] može dovesti do preopterećenosti nekih konstrukcijskih elemenata ili spojeva [...] (МАТЕРИЈАЛИ1, 32); [...] може довести до смањење стопе на око 6% (ШУМАРСКИ3, 95); [...] која би могла довести до губитка заштитне функције филма премаза. (ШУМАРСКИ4, 15); Без оштећења (нема видљивих промена) може довести до смањење стопе на око 6%. (ШУМАРСКИ2, 84); [...] што може довести до појаве бразда и јаруга. (ШУМАРСКИ2, 35); Међутим, повећање индустријске производње може dovesti do pogoršanja квалитета воде. (ГРАЂЕВИНСКИ1, 185); [...] фази коришћења може довести до производа који је много ефикаснији и прихватљивији. (ГРАЂЕВИНСКИ3, 30); [...] могу dovesti do ispoljavanja симптома регресије (ГРАЂЕВИНСКИ3, 43); [...] који ће dovesti do novih zaključaka о skupovima података, претпоставкама, техникама моделирања, дизајну корисничког окружења и другим аспектима [...] (ГРАЂЕВИНСКИ3, 29); [...] што може dovesti do poremećaja на биохемијско-физиолошком нивоу услед структурне изменености. (ИСХРАНА, 3); [...] да могу dovesti do oštećenja и коначно до смрти било које ћелије. (ИСХРАНА, 5); [...] може dovesti do rizika од повишеног крвног притиска и гојазности у каснијем узрасту. (ИСХРАНА, 13); Утврђено је да се исхраном може dovesti do promena у микрофлори crevnog тракта, али није довољно јасан утицај наведених промена на здравље. (ИСХРАНА, 23); [...] која ће dovesti do formiranja механизма лома. (ГРАЂЕВИНСКИ2, 20); [...] што може dovesti do prekida шипки. (МАТЕРИЈАЛИ3, 43); [...] могу dovesti do većih oštećenja на самим претходно напетим елементима или целим конструкцијама. (МАТЕРИЈАЛИ3, 58); Оштећења материјала могу dovesti do slabljenja употребљивости конструкције (МАТЕРИЈАЛИ3, 46); Недовољна укљученост јавности може dovesti do nedostatka значајних информација и непouzданих закључака, што би планере [...] (МАТЕРИЈАЛИ3, 51); [...] која би могла dovesti do gubitka стабилности рама за испитивање или дијела опреме [...] (МАТЕРИЈАЛИ3, 69); Међутим, чињеница је да ће повољна влажност земљишта или заливање у овом периоду dovesti do povećanja приноса више него ако се заливања спровode ван овог периода. (ЛЕТОПИС1, 162); [...] може dovesti do stvaranja микропрслина, (МАТЕРИЈАЛИ2, 44); [...] а такве појаве могу dovesti do zastoja у процесу преčiшћавања [...] (ЛЕТОПИС2, 57); [...] која ће убрзо довести до његовог пада [...] (ГРЧКА1, 366); [...] могла је довести до знатних успеха. (ГРЧКА2, 499); [...] која могу довести до коначних измена у нашој слици доњег Египта у овом периоду [...] (ИСТОК1, 128); [...] да је ова уносна сарадња две државе могла довести до важног развоја у Тиру [...] (ИСТОК2, 427).

5.3.13. Можемо приметити да употреба перифрастичких глагола у научном стилу одражава многе карактеристике овог стила, те представљају маркере дискурса, а на језичком плану утичу на конфигурирање следећих одлика научног стила: употреба термина, постизање прецизности, објективности, имперсоналности, једнозначности, сажетости и логичког следа. Из потребе за обезличавањем израза, декомпоновани облици чине се као подобнији јер категорију лица своде често на треће лице (осим ауторског „ми”, чиме се наглашава објективност онога што се казује, као и скромност). Тиме и средњи род, апстрактнији од мушког и женског, постаје честа особина научног стила. Избегавањем употребе пунозначних глагола, и уопште лица, избегавамо и именовање вршиоца радње чиме доприносимо објективности и безличности.

6. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

6.1. Предмет ове дисертације био је испитивање *перифрастичких глагола* као иманентних карактеристика специјалних стилова савременог српског језика – публицистичког, административног и научног, подразумевајући три циља: опис структурно-семантичких и функционалних особености, те функционалности стилске репартиције. Вршећи анализу помоћу структурално-дескриптивне методе, методе семантичке интерпретације и супституција, те трансформационим тестом и корпусном анализом, прикупљену грађу из преко 100 извора специјалних стилова класификовали смо према груписаним критеријумима – (а) структурно-семантички и морфосинтаксички, критеријум интерпретације; (б) интерпретативни, структурно-граматички и стилистички; (3) функционалности стилски, критеријум жанра и степен ресемантизације.

6.2. Основу овог истраживања чинила је сербословенска и славистичка литература – у први ред, своју теоријско-методолошку базу поставили смо на изучавањима оних аутора који су заслужни за опис језичких појава које су сродне појави перифрастичких глагола – *декомпоновање, декомпоновани предикат, кондензација, номинализација, аналитизам, експлицитна категоризација* итд., те смо у овом раду и кренули од истраживања М. Радовановића и М. Ивић, преко њихових настављача – В. Петровић, И. Коњик, З. З. Тополињска, Д. Керкез, Д. Кликовац, П. Пипер, С. Танасић, Н. Бугарски.

Наша опсежна анализа термилошких решења, где смо понудили алтернативне именитеље – *аналитичким предикатом / глаголским изразима* (Пипер), *перифрастичким предикатским изразом* (Тополињска), *перифрастичким предикатима / предикатским конструкцијама* (Керкез), *глаголско-именичким изразима / синтагмама* (Мршевић Радовић), *аналитичким глаголско-именичким синтагмама* (Петровић), *перифразом глагола* (Мразовић, Вукадиновић), изискивала је одабир конкретнијег, а за нас и прецизнијег решења – *перифрастички глагол*. Одабран је термин *глагол* уместо *предикат* пошто се декомпоновање не односи само на глагол у функцији предиката, а термин *перифрастички* уместо *перифрастични* јер подразумева граматикализован облик, а не чисто описни, на шта би указивала одредница „перифрастични”. У прилог тој тези, ишла је и типологија перифрастичких глагола, те разлози зашто долази до њиховог стварања. Говорећи о стилистичкој и функционалности стилској литератури, инстистирали смо на тумачењу теоријских поимања појава које се у лингвистици данас називају *експлицитна категоризација појмова* (Кликовац) и *бирокуратски језик* (Клајн, Шипка, Кликовац), како бисмо пажњу усмерили ка разрађивању оних иманентних особина административног стила због којих се види његов константни утицај на језик науке и публицистике, при чему нам је била од кључног значаја управо социолингвистичка и функционалности стилској литература из пера Б. Тошовића, М. Катнић Бакаршић, Д. Кликовац, Ј. Силића, и др.

6.3. У оквиру првог поглавља саме анализе *Структурно-семантичке карактеристике перифрастичких глагола* проматрали смо типове конструкција, који

се из структурно-семантичких разлога (степен десемантизације глагола) деле у две категорије – конструкције са копулативним глаголом *бити* и конструкције са семикопулативним глаголима, подељени даље на конструкције са девербативним, односно деадјективним и неизведеним именицама (деривати глагола, односно именица или деривација није могућа), те свака у поднивоу формира поткатегорије према падежним особинама (типологија (предлошко-)падежних конструкција). Овакво устројство критеријума одгонетнуло је важно питање ревербализације – на који начин се може трансформисати еквивалент, који подразумева било истокоренски или неистокоренски глагол, било упражњава место, било попуњавање система перифразом / описном конструкцијом.

Закључили смо да је степен десемантизације глагола разнолик – код глагола *бити* сведен је на категоријална обележја глагола, док су семикопулативни глаголи делимично десемантизовани, а пунозначни преузимају улогу семикопулативних глагола пошто су на путу ка делимичној или потпуној десемантизацији. Приметили смо да именице спадају у ред *nomina actionis*, означавајући „процес”, те се у највећем броју случајева ради о девербативним именицама, али се ту јављају конструкције са деадјективним именицама, те они модели настали неизведеним именицама.

6.3.1. Код копулативног глагола *бити* пронашли смо неколико модела:

I. Девербативне именице:

- 1) *номинатив*:
 - $N_{dev(Nom)} + V_{cop} (+ Lex(N,Adj) / Clause) \rightarrow V_{istokorenski}$ (*Узрок бити* [← проузроковати]);
- 2) *генитив*:
 - $V_{cop} + N_{dev(Gen)} \rightarrow V_{istokorenski}$ (*Бити мишљења* [← мислити]);
 - $V_{cop} + Prep(od) + N_{dev(Gen)} \rightarrow V_{istokorenski} / V_{cop} + adj$ (*Бити од користи* [← користити, бити користан]; *Бити од помоћи* [← помагати]);
 - $V_{cop} + Prep(bez) + N_{dev(Gen)} \rightarrow V_{faz/mod} + V$ (*Бити без одбране* [← не моћи се одбранити]);
 - $V_{cop} + Prep(van) + N_{dev(Gen)} \rightarrow V_{faz/mod} + V / V_{cop} + adj$ (*Бити ван употребе* [← бити неупотребљив, не моћи се употребити]);
- 3) *акузатив*:
 - $V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Ak)} \rightarrow V_{cop} + adj$ (*Бити за осуду* [← бити осуђиван]);
 - $V_{cop} + Prep(za) + N_{dev(Ak)} \rightarrow$ (*Бити за штету* [← штетити]);
- 4) *инструментал*:
 - $V_{cop} + Prep(pod) + N_{dev(Ins)} \rightarrow \emptyset V > V_{cop} + adj$ (*Бити под утиском* [← ∅]; *Бити под заштитом* [← бити заштићен]);
- 5) *локатив*:
 - $V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)} \rightarrow V_{istokorenski} / \emptyset V$ (*Бити у штрајку* [← штрајковати]; *Бити у раскораку* [← ∅, разликовати се, *раскорачити]);

- $V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{dev(Lok)}} \rightarrow V_{\text{istokorenski}}$ (*Бити на губитку* [\leftarrow губити]).

II. Деадјективне именице:

- 1) *номинатив:*
 - $N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} \rightarrow V_{\text{istokorenski}}$ (*Вредности бити сагласне* [\leftarrow исто вреде])
- 2) *генитив:*
 - $V_{\text{cop}} + \text{Prep (od)} + N_{\text{deadj(Gen)}} \rightarrow V_{\text{istokorenski}}$ (*Бити од вредности* [\leftarrow вредети])
 - $V_{\text{cop}} + \text{Prep (van)} + N_{\text{deadj(Gen)}} \rightarrow \emptyset V > V_{\text{cop}} + \text{adj}$ (*Бити ван опасности* [\leftarrow не бити угрожен])
 - $V_{\text{cop}} + \text{Prep (bez)} + N_{\text{deadj(Gen)}} \rightarrow V_{\text{istokorenski}}$ (*Бити без вредности* [\leftarrow не вредети])
- 3) *локатив:*
 - $V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{deadj(Lok)}} \rightarrow \emptyset V > V_{\text{cop}} + N / V_{\text{cop}} + \text{adj} / V_{\text{istokorenski}}$ (*Бити у опасности* [\leftarrow бити угрожен]; *Бити у надлежности* [\leftarrow бити нечији посао]; *Бити у могућности* [\leftarrow моћи])

III. Неизведене именице:

- 1) *генитив:*
 - $V_{\text{cop}} + N_{\text{neizvedena(Gen)}} \rightarrow V_{\text{cop}} + N$ (*Бити става.* [\leftarrow имати став]);
 - $V_{\text{cop}} + \text{Prep (van)} + N_{\text{neizvedena (Gen)}} \rightarrow \emptyset V$ (*Бити ван строја* [\leftarrow не бити у екипи / бити ван екипе / не играти]);
- 2) *инструментал:*
 - $V_{\text{cop}} + \text{Prep (pod)} + N_{\text{neizvedena(Ins)}} \rightarrow \emptyset V > V_{\text{cop}} + \text{adj}$ (*Бити под дејством алкохола* [\leftarrow бити пијан])
- 3) *локатив:*
 - $V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}} \rightarrow \emptyset V > V_{\text{neistokorenski}} / V_{\text{sem}} + N / V_{\text{cop}} + N / V_{\text{cop}} + \text{adj}$ (*Бити у љубави* [\leftarrow волети се, *љубависати]; *Бити у власништву* [\leftarrow бити (нечије) власништво; припадати (неком)]; *Бити у моди / тренду* [\leftarrow бити модеран]);
 - $V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}} \rightarrow \emptyset V > V_{\text{neistokorenski}} / V_{\text{cop}} + \text{adj} / V_{\text{cop}} + N$ (*Бити на цени* [\leftarrow вредети]; *Бити на снази* [\leftarrow важити, бити тренутно веома важан]; *Бити на попусту* (бити повољан, имати нижу цену).

6.3.2. Код семикопулативних глагола, ситуација је следећа:

I. Девербативне именице:

- 1) *Номинатив / акузатив:*
 - $V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop} \rightarrow V_{istokorenski} / V_{cop} + adj / \emptyset V > V_{faz} / mod + V / V_{cop} + adj$ (*Вршити анализу* [← анализирати]); *Имати значај* [← значити, бити значајан]; *Произвести ефекат* [← *ефектовати, ∅]; *Ускратити помоћ* [← престати помагати]; *Дати интервју* [← бити интервјуисан, *интервјуисати];
- 2) *генитив:*
 - $V_{semcop} + N_{dev} (Gen) \rightarrow V_{neistokenski}$ (*Водити рачуна* [← пазити]);
 - $V_{semcop} + do + N_{dev} (Gen) \rightarrow V_{istokorenski} / V_{neistokenski}$ (*Доћи до победе.* [← победити]; *Ставити до знања* [← опоменути, наметнути]);
 -
- 3) *датив:*
 - $V_{semcop} + N_{dev} (Dat) \rightarrow V_{neistokenski}$ (*Привести нешто крају* [← завршити]);
- 4) *акузатив:*
 - $V_{semcop} + u + N_{dev} (Ak) \rightarrow V_{istokorenski} / V_{faz} / mod + V / \emptyset V$ (*Доћи у сукоб* [← сукобити се]; *Ступити / ступати у штрајк* [← почети штрајковати]; *Ставити у промет* [← ∅]);
 - $V_{semcop} + na + N_{dev} (Ak) \rightarrow V_{istokorenski} / \emptyset V > V_{faz} / mod + V / V_{neistokenski} / V_{cop} + adj$ (*Доћи на власт* [← завладати]; *Ступити на снагу* [← ∅, почети значити, бити валидан, важити]; *Давати на знање* [← опоменути, наметнути]; *Наићи на критике* [← бити критикован]);
 - $V_{semcop} + za + N_{dev} (Ak) \rightarrow V_{istokorenski}$ (*Ставити под заштиту* [← заштитити]);
- 5) *инструментал:*
 - $V_{semcop} + pod + N_{dev} (Ins) \rightarrow V_{cop} + adj / \emptyset V$ (*Налазити се под истрагом* [← бити посматран, истраживан]; *Налазити се под притиском* [← ∅]);
 - $V_{semcop} + N_{dev} (Ins) \rightarrow V_{istokorenski}$ (*Бавити се радом* [← радити]);
 -
- 6) *локатив:*
 - $V_{semcop} + u + N_{dev} (Lok) \rightarrow V_{cop} + adj / V_{istokorenski} / \emptyset V$ (*Налазити се у блокади* [← бити блокиран]; *Учествовати у расправи* [← расправљати се]; *Остварити се у улози* [← ∅]);
 - $V_{semcop} + na + N_{dev} (Lok) \rightarrow V_{istokorenski} / \emptyset V > V_{cop} + adj$ (*Провести на лечењу* [← лечити се]; *Стајати на располагању* [← бити услужан, услуживати]).

II. Деадјективне именице:

- 1) *Номинатив / акузатив:*
 - $V_{semcop} + N_{deadj} (Ak) / N_{deadj} (Nom) + V_{semcop} \rightarrow V_{istokorenski} / V_{sem} + adj / V_{cop} + adj$ (*Створити могућност.* [← омогућити]; *Дати вредност* [← постати вредан]; *Имати способности.* [← бити способан]);
- 2) *генитив:*
 - $V_{semcop} + N_{deadj} (Gen) \rightarrow V_{neistokenski}$ (*Разрешити дужности* [← отпустити, *раздужити]);
 - $V_{semcop} + do + N_{deadj} (Gen) \rightarrow V_{istokorenski}$ (*Довести до савршенства* [← усавршити]);
- 3) *акузатив:*
 - $V_{semcop} + u + N_{deadj} (Ak) \rightarrow V_{neistokenski}$ (*Изаћи у јавност* [← објавити]);
 - $V_{semcop} + na + N_{deadj} (Ak) \rightarrow V_{cop} + adj$ (*Обавезати се на верност* [← постати веран]);
- 4) *локатив:*
 - $V_{semcop} + u + N_{deadj} (Lok) \rightarrow V_{cop} + N / V_{neistokenski}$ (*Налазити се у надлежности* [← бити нечији посао, бити надгледан]; *Држати у тајности* [← скривати, *тајити]);
 - $V_{semcop} + na + N_{deadj} (Lok) \rightarrow V_{cop} + adj$ (*Налазити се на удаљености* [← бити удаљен]).

III. Неизведене именице:

- 1) *Номинатив / акузатив:*
 - $V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop} \rightarrow \emptyset V / V_{neistokenski}$ (*Дати печат* [← \emptyset , *печатирати]; *Доживети насиље* [← \emptyset]; *Бацити љазу* [← осрамотити]);
- 2) *генитив:*
 - $V_{semcop} + N_{neizvedena} (Gen) \rightarrow \emptyset V$ (*Дати одушка* [← \emptyset]);
 - $V_{semcop} + do + N_{neizvedena} (Gen) \rightarrow V_{neistokenski}$ (*Довести до суза* [← \emptyset , расплакати]);
 - $V_{semcop} + s + N_{neizvedena} (Gen) \rightarrow \emptyset V$ (*Покренути се с мртве тачке* [← \emptyset]);
 - $V_{semcop} + iz + N_{neizvedena} (Gen) \rightarrow V_{neistokenski}$ (*Изаћи из брака* [← развести се]);
 -
- 3) *датив:*
 - $V_{semcop} + N_{neizvedena} (Dat) \rightarrow \emptyset V > V_{cop} + adj$ (*Служити сврси* [← \emptyset , бити сврсисходан]);
- 4) *акузатив:*
 - $V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Ak) \rightarrow V_{istokorenski} / V_{neistokorenski}$ (*Ићи у пензију* [← пензионисати се]; *Примити у радни однос* [← \emptyset , запослити]);
 - $V_{semcop} + na + N_{neizvedena} (Ak) \rightarrow V_{istokorenski} / V_{neistokenski}$ (*Пустити на слободу* [← ослободити]; *Стати на пут* [← зауставити]);
 - $V_{semcop} + pred + N_{neizvedena} (Ak) \rightarrow V_{neistokenski}$ (*Стати пред олтар* [← венчати се]);
 - $V_{semcop} + pod + N_{neizvedena} (Ak) \rightarrow V_{neistokenski}$ (*Ставити под тепих* [← сакрити, прикрити]);

- $V_{\text{semcop}} + \mathbf{za} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} \rightarrow \emptyset V$ (*Имати за циљ* [$\leftarrow \emptyset$]);

○

5) *инструментал*:

- $V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ins)}} \rightarrow V_{\text{neistokenski}}$ (*Крећи узлазном путањом* [\leftarrow напредовати]);
- $V_{\text{semcop}} + \mathbf{pred} + N_{\text{neizvedena (Ins)}} \rightarrow V_{\text{neistokenski}}$ (*Имати нешто пред очима* [\leftarrow знати нешто]);
- $V_{\text{semcop}} + \mathbf{sa} + N_{\text{neizvedena (Ins)}} \rightarrow V_{\text{neistokenski}}$ (*Изаћи са белом заставом* [\leftarrow предати се]);
- $V_{\text{semcop}} + \mathbf{za} + N_{\text{neizvedena (Ins)}} \rightarrow V_{\text{neistokenski}}$ (*Поћи за руком* [\leftarrow успети]);

6) *локатив*:

- $V_{\text{semcop}} + \mathbf{u} + N_{\text{neizvedena (Lok)}} \rightarrow V_{\text{neistokenski}} / \emptyset V$ (*Налазити се у стању* [\leftarrow моћи]; *Налазити се у ситуацији* [$\leftarrow \emptyset$]);
- $V_{\text{semcop}} + \mathbf{na} + N_{\text{neizvedena (Lok)}} \rightarrow V_{\text{cop}} + \mathbf{adj} / V_{\text{neistokenski}}$ (*Налазити се на слободи* [\leftarrow бити слободан]; *Налазити се на мукама* [\leftarrow губити, *мучити се]).

6.3.3. Уколико разматрамо степен ревербализације и уведемо критеријум интерпретације, примећујемо следеће замене код конструкција са глаголом *бити*: потпуну једнолексемску замену истокоренског типа, замену која се интерпретира по моделу фазног / модалног глагола и пунозначни глагол, конструкцију са копулом и придевом или именицом, конструкцију са семикопулативним глаголом и именицом и непостојање истокоренског глагола. Семикопулативни глаголи познају: једнолексемску истокоренску замену, конструкцију фазни / модални глагол и пунозначни глагол, непостојање истокоренског глагола, постојање неистокоренског еквивалента, спој копулативног глагола и придева / именице, спој семикопулативног глагола и придева. Дакле, примећујемо да код семикопулативних глагола влада слична могућност интерпретације. Постоје ситуације у којима је глагол *бити* на путу ка лексикализацији приближавајући се семикопулативним глаголима у значењу „налазити се, постојати”. На сличном путу налазе се и конструкције семикопулативних глагола који означавају резултативност, па се ствара читав низ конструкција (*донети одлуку / пресуду / решење* итд.).

6.3.4. Структурно-семантичка анализа потврдила нам је прве две хипотезе: 1) *Перифрастички глаголи су вишечлане конструкције састављене из вербалног и невербалног (номиналног) дела и чине замену за перифрастички парњак у лексикону* и 2) *У српском језику постоји алтернативни синтетички облик који је варијабилан, али има и граматичких контекста без алтернативног синтетичког облика*. У смислу хипотезе 1, можемо рећи да се потврђује да вербални део чине копулативни глагол, семикопулативни или пунозначни глагол у функцији семикопулативних, док је номинални део резервисан за девербативне, деадјективне и неизведене именице, односно све оне именице које могу бити деривирани из дубинске структуре и доведене у везу са глаголима (или придевима, ако говоримо о деадјективним). Понекад је реч о апстрактним именицама, које су се потпуно удаљиле од основних глагола или придева. У поднивоу ове анализе пронађен је велики број (предлошко-)падежних конструкција, које указују на то да перифрастички глагол није нужно везан за беспредлошки акузатив, те иако ово није била основна хипотеза рада, овај закључак дајемо као прилог тези о важности преиспитивања номиналног дела конструкције. У смислу хипотезе 2, можемо закључити да код једног дела конструкција постоји управо истокоренска или

неистокоренска замена једнолексемским глаголом код девербативних, односно копулативног глагола *бити* и придева када је реч о деадјективним именицама, али да су аналитички облици маркантнији и чешћи, те проналазимо разне спојеве копулативног или семикопулативног глагола и именице, фазног / модалног глагола и пунозначног или описни израз, код сва три типа именица.

Објединивши ове две хипотезе, можемо закључити следеће: Перифрастички глаголи су вишечлане конструкције састављене из вербалног и невербалног (номиналног) дела и чине замену за неперифрастички парњак у лексикону, при чему се у оквиру вербалног дела могу наћи синсематични глаголи (копулативни, семикопулативни, пунозначни глагол ког кога је дошло до десемантизације) као носиоци формалних сигнала предикације, док је номинални део резервисан за девербативне, деадјективне и неизведене именице у многобројним (предлошко-)падежним конструкцијама као лексичко-семантичким тежиштима. У српском језику постоји алтернативни синтетички облик који је варијабилан, али има и граматичких контекста без алтернативног синтетичког облика, па се интерпретативно добијају: (а) нулти парњак, па се оформљује описна конструкција, или (б) парњаци који могу *синтаксички* бити прости глаголски предикат, сложени глаголски предикат, сложени именски предикат, предикат са допунским предикативом, или типови адвербијала и инфинитивних допуна непунозначним глаголима.

6.4. У оквиру другог поглавља саме анализе *Функционални аспект перифрастичких глагола* проматрали смо могућност интерпретације перифрастичких глагола и њихов однос према фразеологизмима.

6.4.1. Најпре смо разматрали (не)могућности ревербализације, одређујући два кључна фактора – граматички и стилистички. Док су граматички фактори, одређени као компензаторски, подразумевали творбена, семантичка, синтаксичка и прагматичка ограничења, под стилистичке су подведене све карактеристике које превазилазе формално-граматичка ограничења.

6.4.1.1. Граматички фактори укључују три могућности: а) глагол не постоји, мора се направити фраза (непостојање одговарајућег глагола), б) глагол постоји, али није творбено повезан са именицом која је деривирана из дубинске структуре (постојање неистокоренског глагола), и в) глагол постоји, али се значење мења или одступа од значења (несинонимичност). Најочигледније јесу управо ситуације када не постоји одговарајући глагол, дакле, мора доћи до попуњавања система, те је често реч о именицама страног порекла (нпр. *фокус*), неизведеним именицама (нпр. *љубав*), или именице које имају апстрактно значење, удаљено од глагола (нпр. *издање*). Слична овој функцији јесте и неистокоренски глагол – па се систем попуњава глаголом који је сродан по значењу евентуалном истокоренском глаголу. Међутим, трећа ситуација, несинонимичност, подразумева укључивање четири врсте анализе: творбене, синтаксичке, семантичке и прагматичке, чиме се добијају три поднивоа – творбено-семантички, синтаксичко-семантички и прагматичко-семантички.

1) творбено-семантички фактори:

а) отклањање двовидности – формирају се фразе које покривају видске парњаке, у ситуацијама када се једна радња означава као учестала или једночина (нпр. *дати савете – давати савете*);

б) конкретизација у смислу начина вршења радње – актуелизује се дуративност за исказивање конкретног (референцијалног) значења у односу на начелно (хабитуалног). (нпр. *бити на лечењу – лечити се*);

в) семантичко разрађивање / лексикализација – због немогућности нијансирања значења, формирају се лексички низови (нпр. *дати изјаву – добити изјаву – пренети изјаву – имати изјаву*);

г) резултативност и процес – гради се значење које подразумева саму резултативност радње, али и да тај процес и даље траје, односно да последице важе (нпр. *остварити стабилност* ← постати стабилан и наставити радити нешто на тај начин);

2) синтаксичко-семантички фактори:

а) сужавање значења именицом и њеним обавезним детерминативом – декомпонована конструкција захтева објекат у виду естраховане именице и пратећег атрибута (нпр. *дати отказ на место*);

б) неутралисање обавезне транзитивности – укида се објекат јер је детерминатив естрахована именица (нпр. *дати изјаву – изјавити нешто*);

в) конкретизација у смислу квантификативне, модалне или каузативне модификације – експлицирање фазе вршења радње (нпр. *покрнети иницијативу – иницирати*) као почетне (инхоативне) или завршне (*терминативне*), градабилност у смислу раста или опадања (нпр. *регистровати пад / раст* (← више падати, расти)), модалност (нпр. *имати жељу – желети*) и каузативност (нпр. *доћи до пораста* – „проузрукује да порасте”);

г) семантичка (лексичка) ‘пасивизација’ – уместо пасивне конструкције декомпонованом конструкцијом исказује се усмереност радње на субјекат или на објекат (нпр. *дати подршку / добити подршку* → *подржати / бити подржан*);

д) плурализација радње – умножавање неке радње (нпр. *доноси одлуке / решења / наредбе* итд.);

3) семантичко-прагматички фактори:

- а) опредмећеност – конкретизација именице, која постаје неки предмет / документ (нпр. *донети одлуку / акт / решење / пропис*);
- б) повишена могућност детерминације – атрибутом и именицом отклања се двосмисленост (нпр. *бавити се креативним радом – креативно радити*);
- в) померање или удаљавање значења именицом у одређеном прагматичком контексту – именица у одређеним контекстима формира специфично значење, те израз тежи ка лексикализацији (нпр. *вршити истрагу – истраживати*);
- г) померање или удаљавање значења глаголом у одређеном прагматичком контексту – семикопулативним глаголом се исказују различите нијансе у значењу (нпр. *исказати / дати / делити мишљење*);
- д) експликација присутног или одсутног – психолошки фактор (нпр. *изразити жељу*).

6.4.1.2. Када је реч о стилистичким факторима, истакли смо да је реч о три нивоа: а) интенционалност аутора, б) одлике стила или в) креативна употреба језика. У том смислу, издвајају се следећи разлози:

1) интенционалност аутора:

- а) интенционалност аутора ка укидању информација, подразумевајући избегавање преношења потпуних информација (нпр. *донеси одлуку – шта одлучује?*), апстрактност и имперсонализација као и избегавање непожељног именовања (нпр. *одлука је донета – ко доноси одлуку?*), имперсонализација пасивизацијом (нпр. *води се полемика*);
- б) интенционалност аутора ка експлицирању информација, подразумевајући тзв. „цитирање” (нпр. *изнети низ увреда / тврдњи*), интерпретацију поступака вршиоца радње (нпр. *показати разумевање / нервозу, уложити труд*), наглашавање става агенса (нпр. *имати представу / жељу / страх / зебњу*),
- в) интенционалност аутора ка прецизирању информација (нпр. *обратити / поклањати / посветити / поклањати пажњу*).

2) одлике стила:

- а) подражавање одређених жанрова – многи жанрови имају одређене конструкције као маркере дискурса (спортски, научни дискурс итд.);
- б) интелектуализација језика прусутна у научном стилу, а псеудоинтелектуализација настаје у публицистици као жеља да се приближи научном;

в) институционализованост присутна у језику администрације или политичким жанровима публицистике, док се у другим сегментима јавља псеудоинституционализованост;

г) терминологизација се јавља као потреба одређених стилова за формирање сопствене стручне фразеологије.

3) креативна употреба језика:

а) уланчавања глагола, низови конструкција којим се постиже стилска уједначеност;

б) сажетост израза и економичност, набрајају се и именице које немају пунозначни глагол (нпр. *донети одлуку* и *акт*);

в) еуфемизација, било каква потреба за ублажавањем израза;

г) експресивност и сликовитост – многи изрази, пореклом из колоквијаног стила, уз извесну метафоризацију постају експресни (нпр. *бити у дебелом плусу / фрци / леру / игри*);

д) фразеологизација, присутна у публицистици (нпр. *ићи на руку*, *стати на ноге*); стилизација, када је потребно комбиновати сликовита и неекспресивна средства; хумор, фразе из жаргона (нпр. ставити прст на чело); табуизирање, манипулација читаоцима итд.

Јасно је да се овим стилистичким факторима не исцрпљују целокупна знања о њима, те наглашавамо да је испитивани корпус омогућио проналажење управо ових карактеристика.

6.4.2. У другом делу овог поглавља проматрали смо однос перифрастичких глагола и фразеолошких израза. Кренувши од претпоставке да су перифрастички глаголи граматикализовани облици, а фразеологизми описни, те да оба стоје према једнолексемском глаголу у односу релативне синонимије, тумачили смо употребе оних перифрастичких глагола који добијају експресивну нијансу и на путу су ка фразеологизацији у одређеним жанровима публицистичког стила (превасходно спорт и политика), те смо на крају дали и мањи речник перифрастичких глагола на путу фразеологизације, али и фразеолошких израза пронађених у публицистици. Приметили смо да употребом одговарајућих јединица новинари теже да свој језик стилизују на одређене начине, што за последицу има разна нијансирања, а у контексту спортског новинарства примећује се читав низ јединица које се класификују око значења успех једног тима, победа, одустајање / предаја, постизање гола, шутирање, бављење спортом, игра за одрђени тим, порази, повреда итд. Са друге стране, ово новинарство тежи и ка терминологизацији, па нас не чуди велики број неекспресивних терминолошких фраза (нпр. *анулирати предност*, *имати прилику*, *преузети иницијативу*, *имати императив морања*). Политички дискурс, са друге стране, подразумева читав низ израза еуфемистичког типа (нпр. *вући политичке потезе*, *пресавити табак*, *повредити ваздушни простор*, *преписати политички минус*).

6.4.3. Анализа функционалног аспекта перифрастичких глагола потврдила нам је наредне три хипотезе: 3) *У српском језику, функционално гледано, могу се издвојити два типа перифрастичких глагола: (а) декомпоновани глаголи, и (б) перифрастички глаголи у ужем смислу*; 4) *Када постоје граматичка ограничења, перифрастички*

глаголи представљају вишечлане замене попуњавајући лексикон (не постоји једнокоренска јединица), чинећи замену неистокоренској јединици и представљајући парњак описним (парафрастичким) јединицама (нпр. пасивна дијатеза) и 5) Сви типови перифрастичких глагола могу бити и стилистичка замена многих јединица, односно стилистичко нијансирање у грађењу израза. У смислу хипотезе 3 и 4, можемо рећи да је наше истраживање потврдило да се појам декомпонованог глагола нужно треба одвојити од појма перифрастички, те да први чини само подскуп другог. Наиме, уколико се посматра кључни фактор – формално-граматички критеријум – нужно се мора раздвојити шта је компензаторска функција, те такве јединице нужно морамо класификовати као перифрастички глаголи у ужем смислу. Три главна ограничења – непостојање глагола, постојање неистокоренског и несинонимичност, која опет укључује творбени, семантички, синтаксички и прагматички аспект – полако нас удаљавају од онога што је ранија теорија називала декомпонованим предикатима, истовремено потврђујући хипотезу 4. Уколико оваквих ограничења нема, с разлогом можемо преостали део јединица назвати декомпонованим, чиме се потврђује хипотеза 3. На том путу свесно се укључују стилистички фактори, које на корпусу специјалних стилова налазимо у великом броју, потврђујући истовремено и нашу хипотезу 5.

Објединивши ове три хипотезе, можемо закључити следеће: У српском језику, функционално гледано, постоје два типа перифрастичких глагола: (а) право исходиште кондензације и номинализације, односно парњаци истокоренских глагола без творбених, лексичко-семантичких, синтаксичких или прагматичких ограничења, или (б) јединице код којих постоје та ограничења. Први тип чине декомпоновани глаголи, а други перифрастички глаголи у ужем смислу. Док граматичким ограничењима подлежу само перифрастички глаголи у ужем смислу, декомпоновани глаголи резервисани су искључиво за стилистички план анализе. С тим у вези, закључујемо да код перифрастичких глагола на делу имамо удружене факторе, те је реч о граматичко-стилистичкој појави, док су декомпоновани глаголи стилистичка.

6.5. У оквиру трећег и последњег поглавља наше анализе *Употреба перифрастичких глагола у специјалним стиловима* изучавали смо перифрастичке глаголе у *административном* (законодавно-правни подстил и дипломатски подстил); *научном* (научно-истраживачко подручје – строго научни / ‘академски’ подстил и научно-уџбенички подстил; научно-техничко подручје – техничко-информативни подстил) и *публицистичком* (новинарски подстил, уз новински подстил и подстил телевизијског и радио новинарства, монографско-публицистички подстил) стилу. Тумачили смо степен лексикализације и како осликавају жанрове, подстилове и стил уопште.

6.5.1. Приметили смо да је номинализација механизам који осликава управо административни стил, те се она отуд шири и на преостале стилове стандардног језика. Стога, номиналност, било као вањски фактор / утицај страних језика, било као инхерентно својство настало кроз дугу традицију писања у овом стилу, данас постаје незаобилазном одредницом административног језика. У законодавно-правном и дипломатском подстилу пронашли смо читав низ особина језика администрације као номиналног језика, почевши од саме употребе номинализованих конструкција, све до перифрастичких глагола. Можемо рећи да извесна шаблонизација, као стереотипна одредница језика администрације, настаје из потребе ка анонимности, безличности, избегавању именовања и саме институционализације језика. С друге стране, она је подстакнута и самом потребом ка сажетости и редундацији информација које су за реципијента (тумача закона) сувишне. Тако се као иманентним особинама овог стила

могу посматрати управо све оне јединице уз глаголе типа *донети, дати, изнети, вршити, извршити* и сл. глаголи, праћени именицама које упућују на неки званични документ или одредбу (*одлука, избор, решење, допис, исплата, наредба* итд.). Како смо истакли, оне постају праве перифрастичке конструкције, с обзиром на то да ове структуре нису сводиве на једнолексемску јединицу. Постоје и прагматички контексти где се о номиналности не мора више говорити као стереотипно лошој особини – у дипломатском подстилу укидање обавезног агенса постиже економичност у тексту, пошто се обично зна ко је вршилац радње (обично нека држава, чланица споразума).

6.5.2. Публицистички стил је показао да перифрастички глаголи и номинализација могу бити неравномерно заступљени, а с обзиром да је реч о поливалентној структури, подложној упливима са различитих домена, не чуди нас и сама шаренолика репартиција номинализованих израза. По узору на продукте номинализације у административном, публицистички је изнедрио доста нових креативних решења које видимо у именованима за занимања људи, друштвених делатности, области културе, војске, политике и сл. Тематски се групише око неколико топоса: политика – где је пренос одлика административног стила највећи, показујући разна идеолошка обележја моћи: хороскоп, жута штампа – подразумевајући тежњу ка интелектуализацији језика, уз идеолошко обележје манипулације; спорт – тежња ка креативним решењима и разговорном језику, уз идеолошко обележје које подразумева да се треба свидети просечном читаоцу и манипулисати; жене и лепота – подразумевајући прокламовање научног стила, а идеолошко обележје опет је манипулација, еуфемизација, реклама, развој трендова и тежња ка конзумеризму; табу – еуфемизација смрти, сексуалност, психичког и физичког изгледа итд. Коначно, телевизијско и радио новинарство показује формирање језика у складу са оним особинама које препознајемо у административном и научном стилу – а то су институционализација и интелектуализација – што одговара и новинском подстилу.

6.5.3. С обзиром на то да научни стил карактеришу објективност, тачност, економичност, конзистентност, једнозначност, суштински, тежња да се пренесе научна чињеница, не чуди нас употреба номинализованих структура у овом стилу. У техничко-информативном подстилу, као делу научно-техничко подручја, примећујемо фреквентне перифрастичке изразе уз глаголе *довести до* и *јавити се*, с обзиром на то да у овим жанровима мора доћи до прецизирања информација. У научно-истраживачком подручју и подстиловима строго научног и научно-уџбеничког подстила, проналазимо сличне глаголе у функцији семикопулативних, али и доминанте глаголе попут *вршити*, управо оне који су одлике језика администрације. Глагол *вршити* учествује у креирању разних терминолошких одређења за процесне радње у науци (*анализа, испитивање, контрола* итд.). Тим се постиже висока интелектуализација, која је иманентна карактеристика управо језика науке. Номинални део перифрастичке конструкције (најчешће именица) важан је у научном стилу јер он утиче на потпуно укидање било чега персоналног – што и јесте тежња научног језика, те је најчешће језик обезличен и тежи ка трећем, неутралном лицу једнине.

6.5.4. Анализа репартиције перифрастичких глагола у специјалним стиловима потврдила нам је последње две хипотезе: б) *Највиши степен употребе перифрастичких глагола присутан је у административном стилу с обзиром на његову шаблонизацију, доминантна употреба јавља се у оквиру научног стила с обзиром на интелектуализацију језика и уопштавање, док публицистички стил показује шаренило у оквирима жанровске репартиције и* 7) *Код већине правих перифрастичких глагола, па и оних насталих од приоритетно декомпонованих, извршен је процес*

ресемантизације, што значи да је приликом контекстуалног укључивања дошло је до преформулисања њихове семантике, те они постају јединице које стабилно функционишу у систему (лексикализују се), што овај процес чини регуларним. У публицистичком стилу многе јединице налазе се на путу фразеологизације, приближавајући се фразеологизмима из општег лексичког фонда. Недостатак експресивне компоненте спречава потпуну фразеологизацију ових конструкта, где јединице са еуфемистичком компонентом представљају изузетке. Публицистички стил показује и иновативност калкирањем на готове шаблонске моделе, које преузима из административног језика. Приустан је у доброј мери и колоквијални језик, што је одлика тематике о којој се пише. Иако се доминантно декомпоунују глаголи апстрактног значења, научни стил показује декомпоновање и глагола са конкретним значењем, те се терминологишу многе процесне радње специфичне у одређеним научним пољима. У административном стилу велики број израза подлеже лексикализацији и терминологицији, па номинална компонента не представља само номинализован продукт глагола, већ факт, нешто материјализовано, а по том моделу формирају се сличне конструкције. С тим у вези, у многим набројеним ситуацијама долази до ресемантизације, те процес регулише у складу са функционалностилском нормом.

Објединивши ове две хипотезе, можемо закључити следеће: Перифрастичке глаголи у специјалним стиливима савременог српског језика одликује висок степен терминологиције присутан у административном, фразеологизације у публицистичком, а прелазна ситуација постоји у научном стилу. Тежња ка институционализацији и интелектуализацији језика, присутна у административном и научном, те иста та тежња уз извесну псеудоинституционализацију и псеудоинтелектуализацију која се јавља у одређеним жанровима публицистике, чини то да перифрастички глаголи представљају иманентне особине специјалних стилова савременог српског језика.

6.6. Када је реч о утицају језичких система преко одређених жанрова, а кад то говоримо на уму имамо свакако језик администрације, али и савремену публицистику, формирану у складу са иностраним новинаским порталима, те научни језик, који тежи прозападном начину писања, може се уопштено говорити о европеизацији језика и утицају енглеског који је превасходно за савремено стање очигледан у српском језику. То је евидентно и када се у обзир узме чињеница да су многи текстови најчешће преведенице са енглеског језика (нпр. текстови дипломатског стила, спортска тематика, популарна наука и сл), па приликом додира ових језичких структура у преводу долази и до преласка многих језичких модела, а то се најпре види у глаголским именицама које представљају герунде из енглеског језика. Са друге стране, немачки језик као дугогодишњи језик администрације на који се српско право ослањало у историјском развоју свакако је створио темеље за стварање ових језичких јединица као иманентних особина овог специјалног стила. Док је употреба глаголских именица и перифрастичких глагола, као последица номинализационих процеса и номиналности специјалних стилова, иманентна особина аналитичких језика, попут француског и енглеског (али и шанског, италијанског, португалског), али и језика попут немачког, за словенске језике не би се могло рећи да је реч о језичким шаблонима као инхерентним обележјима. Управо у тријади ових језика (треба подсетити да је у овом домену француски језик заједно са латинским утицао на већину правних система и језика администрације, поготово на енглеску) чини базу за ширење номинализационих процеса. Један од разлога је можда и тај што је реч о, за 21. век веома значајну чињеницу, званичним језицима великих организација, попут УН и ЕУ.

Српски језик, са друге стране, у овом домену трпи најновије утицаје из енглеског језика, иако је сам административни језик настао на бази утицаја немачког језика. Реч је о једној врсти језичке глобализације, која превазилази и Радовановићев појам европеизација језика. Додаћемо, ипак, као илустрацију табелу перифрастичке конструкције *дати одговор*, где ћемо лако увидети на нивоу европских језика како функционише:

Табела 26: Конструкција *дати одговор* у европским језицима

српски	<i>дати одговор</i>
руски	<i>дать ответ</i>
бугарски	<i>дайте отговор</i>
словеначки	<i>dati odgovor</i>
македонски	<i>даде одговор</i>
пољски	<i>dać odpowiedź</i>
енглески	<i>give an answer</i>
немачки	<i>eine Antwort geben</i>
шпански	<i>da una respuesta</i>
француски	<i>donner une réponse</i>
португалски	<i>dar uma resposta</i>
италијански	<i>dare una risposta</i>

6.7. На крају овог рада, рећи ћемо да смо овим истраживањем покушали да одговоримо на неколико врло значајних теоријских и емпиријских питања везаних за перифрастичке глаголе у специјалним стилевима српског језика, те као значајним издавајемо следеће резултате ове дисертације:

- 1) опис формалних и семантичких особености перифрастичког израза; степен десемантизације вербалне компоненте и семантичке деривације именица, као и морфосинтаксичка класификација именичких конструкција; посебно издавајње модела са деадјективним и неизведеним именицама;
- 2) опис интерпретативних могућности перифрастичких глагола; уочавање и моделовање семантичко-синтаксичког суодноса конкретног перифрастичког глагола и његовог парњака;
- 3) класификација структурно-граматичких ограничења када одређени перифрастички глаголи не добију могућност ревербализације; појашњавање творбених, семантичких, синтаксичких и прагматичких разлога;
- 4) класификација стилистичких критеријума на основу којих долази до стварања перифрастичких глагола;
- 5) опис функционалностилске репартиције перифрастичких јединица у српском језику;

- 6) вредновање степена лексикализације перифрастичких глагола у погледу функционалности стилске дистрибуције;
- 7) одговор на питање да ли су перифрастички глаголи иманентна особина свих специјалних стилова и посебно којих жанрова.

Са становишта актуелности у области изучавања савременог српског језика, верујемо: да ће изнети закључци покренути важна питања компаративних истраживања са другим језицима, што може допринети општелингвистичкој теорији тиме што ће корпус на српском језику бити детаљно описан и предочен, а модели класификовани; да ће попис јединица у специјалним стиливима као опис забележеног стања допринети неким будућим истраживањима лексикографског, лексиколошког и фразеолошког типа; те да ће решења везана за обраду ових јединица унапредити опис перифрастичких израза у будућим уџбеницима и граматикама српског језика (нарочито српског као страног / нематерњег), али и бити примењивана у оквиру изучавања језика за посебне сврхе (новинарски језик, научни језик итд.), а посебно у смислу тзв. *функционалне писмености*. С тим у вези, пренећемо једно лично искуство из учионице – током израде писменог задатка ученица (18 година) је прокоментарисала „Имам питање!”, а не „Могу ли нешто да Вас питам!”, што су сви ученици – на захтев наставника – протумачили као намеру говорника да изазове позитивну реакцију код саговорника; односно *имати питање*, значило би „питати нешто конкретно и једнозначно”, док би *питати* отворило потенцијалну дискусију са потпитањима. Све ово указује на то да је реч и о психолошком фактору, где се треба сетити речи управо М. Ивић (1988), те је важно питање за будућност проматрати употребу перифрастичких глагола у разговорном стилу, али у оним прагматички институционализованим / формалним контекстима, који се формирају под утицајем управо специјалних стилова савременог српског језика – административног и научног превасходно, а потом и публицистичког.

Речник глагола

Структура речника подразумева трочлани део : глагол (вербални део) – именица (номинални део) – модел (конструкција).

Уколико глагол има више модела с обзиром на врсту именице, у суперскрипту су означене бројевима 1 (девербативна), 2 (деадјективна) и 3 (неизведена). Уколико више именица потпада под исти модел, дате су у једном низу. Уколико модели са истом врстом именица познају различите подмоделе конструкција, означене су као 1а, 1б, 2а, 2б итд. Пример:

Табела 27: Модел формирања речника глагола

ГЛАГОЛ	именица	МОДЕЛ
ДОБИТИ	^{1а} уверење, позив, подршка, отказ, пресуда, претња, помоћ, прилика, уверавање, повреда, претња, резултат, израз, изглед, признање, увид ^{1б} значај ² сагласност, могућност, вредност ^{3а} сигнал, светло, минутажа, епилог, статус ^{3б} снага, интензитет	^{1а} $V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Ak)}} / N_{\text{dev (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ^{1б} $V_{\text{semcop}} + \text{па} + N_{\text{dev (Ak)}}$ ² $V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ^{3а} $V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ^{3б} $V_{\text{semcop}} + \text{па} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$

БАВИТИ СЕ

¹ рад¹ V_{semcop} + N_{dev}(Ins)

БИТИ

^{1a} узрок, повод, последица, разлог, намера, циљ, жеља, мишљење^{1a} N_{dev}(Nom) + V_{cop}¹⁶ говор, приговор, сукоб, успех, разговор, помоћ, састанак, расправа, реч¹⁶ V_{cop} + N_{dev}(Gen)^{1b} корист, значај, помоћ^{1b} V_{cop} + Prep (od) + N_{dev}(Gen)^{1r} одбрана, сагласност,^{1r} V_{cop} + Prep (bez) + N_{dev}(Gen)

мишљење, одобрење

^{1d} употреба^{1d} V_{cop} + Prep (van) + N_{dev}(Gen)^{1h} похвала, осуда, штета^{1h} V_{cop} + Prep (na / za) + N_{dev}(Ak)^{1e} заштита, стечај, принуда,^{1e} V_{cop} + Prep (pod) + N_{dev}(Ins)

присмотра, утисак, утицај, власт

^{1ж} издржавање, губитак, рад, добитак, лечење, разговор, траг, мука^{1ж} V_{cop} + Prep (na) + N_{dev}(Lok)¹³ пад, продаја, пораст, предност, блокада, покрет, успон, контакт, криза, шок, шетња, чудо, заседање, посета, употреба, прекид, корист, притвор, мировање, сукоб, посед, моћ, раскорак, истрајк, припрема, пораст, погон, прекид, план, ток, поступак, процес, процедура, израда, комуникација, интерес, функција, експанзија, транзиција, фокус, стагнација, процес, координација, процедура¹³ V_{cop} + Prep (u) + N_{dev}(Lok)^{2a} уиграност, радост, посећеност, излазност, гледаност, предност, обезбеђеност, отпорност, вредност, активност, раширеност, анксиозност, дужности, надстварност, одговорност, писменост, поспаност, расејаност, стварност, хомосексуалност^{2a} N_{deadj} + V_{cop} + Lex(N, Adj)²⁶ вредност, важност²⁶ V_{cop} + Prep (od) + N_{deadj}(Gen)^{2b} опасност^{2b} V_{cop} + Prep (van) + N_{deadj}(Gen)^{2r} надлежност, опасност, приправност, сагласност, супротност, неизвесност, могућност^{2r} V_{cop} + Prep (u) + N_{deadj}(Lok)^{2d} вредност, важност^{2d} V_{cop} + Prep (bez) + N_{deadj}(Gen)^{3a} став^{3a} V_{cop} + N_{neizvedena}(Gen)³⁶ stroj³⁶ V_{cop} + Prep (van) + N_{neizvedena}(Gen)^{3b} знак питања, дејство алкохола, катанац^{3b} V_{cop} + Prep (pod) + N_{neizvedena}(Ins)^{3r} живот, љубави, недоумици, невоља, однос, обавеза, стање,^{3r} V_{cop} + Prep (u) + N_{neizvedena}(Lok)

	<p><i>прилика, задатак, брак, улога, шанса, кредит, власништво, мода, дебели плус, центар пажње / фокусу, зависни однос, фрка, лер, пуни јек, игра</i></p> <p>^{3a} <i>задатак, снага, дело, ивица опстанака, чело, цена, опрез, пиће, врхунац, мрежа, попуст, скенер, искушење, мета, око</i></p>	${}^{3a} V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
ВОДИТИ	<p>^{1a} <i>разговор, преговор, поступак, битка, борба, истрага, брига, евиденција</i></p> <p>¹⁶ <i>рачун</i></p> <p>³ <i>љубав, живот спор, рат, дијалог, реч, политика, акција, посао</i></p>	${}^{1a} V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Ak)}} / N_{\text{dev (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^{26} V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Gen)}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	<p>¹ <i>додавање, експропријацију, контрола, масакр, мерење, пљачка, повреда, пренос, пријем, притисак, прозивка, саботажа, самоубиство, санкција, убиство, увид, увиђај, избор, исплата, прерасподела</i></p> <p>² <i>дужност</i></p> <p>³ <i>кривично дело, обавеза, посао</i></p>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Ak)}} / N_{\text{dev (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
ДАТИ	<p>^{1a} <i>реч, савет, одговор, понуда, изјава, анализа, образложење, налог, глас, тумачење, прогноза, проценат, суд, процена, оправдање, обећање, дијагноза, препорука, сугестија, објашњење, похвала, обавештење, оцена, упутство, уверење, наредба, допринос, резултат, подршка, отпор, подстицај, стимуланс, мотивација, компликација, отказ, замах, увид, импулс, прилог, сигнал, иницијатива, гаранција, облик, предлог, дозволу, лиценцу, потврду, закључак, решење, пристанак</i></p> <p>¹⁶ <i>знање</i></p> <p>^{1b} <i>бег</i></p> <p>^{1r} <i>знање</i></p> <p>² <i>могућност, обазривост, сагласност, издржљивост, важности, светлост, вредност</i></p> <p>^{3a} <i>ветар, доза среће, задатак, 'зелено светло', знаке живота, легитимитет, љубав, максимум, максимум, методе, мотивација, нота, печат, право, трака, шанса</i></p> <p>³⁶ <i>одушак</i></p>	${}^{1a} V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Ak)}} / N_{\text{dev (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^{16} V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev (Gen)}}$ ${}^{1b} V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev (Ak)}}$ ${}^{1r} V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev (Ak)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^{3a} V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^{36} V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$

ДЕЛИТИ	¹ <i>мишљење, савет</i> ³ <i>правда, став</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ДОБИТИ	^{1a} <i>уверење, позив, подршка, отказ, пресуда, претња, помоћ, прилика, уверавање, повреда, претња, резултат</i> ¹⁶ <i>значај</i> ² <i>сагласност, могућност</i> ^{3a} <i>сигнал, светло, минутажа, епилог, статус</i> ³⁶ <i>снага, интензитет</i>	${}^{1a} V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^{16} V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Ak}) / N_{\text{deadj}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^{3a} V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^{36} V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak})$
ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	^{1a} <i>опоравак, губитак</i> ¹⁶ <i>питање, ризик, сумња</i> ² <i>савршенство, стабилност</i> ^{3a} <i>суза</i> ³⁶ <i>правда</i> ^{3в} <i>ред, стање, заблуда, жижа, веза, ситуација</i>	${}^{1a} V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$ ${}^{16} V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Gen})$ ${}^{3a} V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Gen})$ ${}^{36} V_{\text{semcop}} + \text{pred} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak})$ ${}^{3в} V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak})$
ДОДАТИ	³ <i>ватра, гас</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ДОЖИВЕТИ	¹ <i>пораз, разочарење, удар / ударац, лом, рушење, поступак, преображај</i> ² <i>старост, изненађење</i> ³ <i>насиље, шок, дебакл</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Ak}) / N_{\text{deadj}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ДОНЕТИ	¹ <i>одлука, пресуда, уредба, акт, мера, процена, закључак, оптужница, решење, приход, пропис, резултат, предност, олакшање, разочарење, ефекат, реч, победа, суд, налог, план, програм, оцена</i> ² <i>популарност, могућност</i> ³ <i>бодови</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Ak}) / N_{\text{deadj}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	^{1a} <i>губитак, пораст, поскупљење, сазнање, дах, пласман, засићење, обрачун, сукоб, споразум, решење</i> ¹⁶ <i>сукоб</i> ^{1в} <i>власт</i> ^{3a} <i>предност, егал</i> ³⁶ <i>ситуација</i> ^{3в} <i>идеја</i>	${}^{1a} V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$ ${}^{16} V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$ ${}^{1в} V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$ ${}^{3a} V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Gen})$ ${}^{36} V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak})$ ${}^{3в} V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak})$
ДРЖАТИ	¹ <i>присмотра, контрола</i> ² <i>тајност</i> ³ <i>трон, језик за зубима, вода, врх</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + \text{pod} + N_{\text{dev}}(\text{Ins})$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{deadj}}(\text{Lok})$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	¹ <i>победа, раст, пораст, опоравак, напредк, тражња, над, продаја, губитак, резултат, промена, примена</i> ³ <i>промет, минус, партија, јубилеј</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$

ЗАВРШИТИ	¹ <i>поступак</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ЗАДАТИ	¹ <i>ударац, убод</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ЗАДРЖАТИ	^{1a} <i>мера опреза</i> ^{1b} <i>контрола</i> ³ <i>став</i>	${}^{1a} V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^{1b} V_{\text{semcop}} + \text{pod} + N_{\text{dev}}(\text{Ins})$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ЗАПОЧЕТИ	¹ <i>преговор</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ЗАСНОВАТИ	¹ <i>радни однос</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИГРАТИ, ОДИГРАТИ	¹ <i>улога</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗАЗВАТИ	³ <i>штета</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ	¹ <i>сусрет</i> ² <i>јавност</i> ^{3a} <i>брак</i> ^{3b} <i>бела застава</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{deadj}}(\text{Ak})$ ${}^{3a} V_{\text{semcop}} + \text{iz} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Gen})$ ${}^{3b} V_{\text{semcop}} + \text{sa} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ins})$
ИЗБИТИ	¹ <i>сукоб</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗБОРИТИ	¹ <i>пласман, успех</i> ³ <i>елита, виза</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗВАДИТИ	³ <i>виза</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ	¹ <i>захват, процедура, вежба, марш, крађа, напад, перформанс, закључак, акција</i> ³ <i>дело</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗВУЋИ	¹ <i>корист, закључак, тријумф</i> ³ <i>жива глава</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗГУБИТИ	¹ <i>борба</i> ³ <i>живот, равнотежа, живци, тло</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗДАТИ	¹ <i>саопштење, наредба, налог</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗЈАВИТИ	¹ <i>саучеиће, жаљење</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ	¹ <i>импресија, мишљење, увреда, предлог, понуда, тврдња</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ	¹ <i>жеља, сумња, очекивање, жаљење, нада</i> ² <i>захвалност, задовољство, спремност, незадовољство, забринутост</i> ³ <i>степен</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Ak}) / N_{\text{deadj}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ИЗРЕЋИ	¹ <i>мера забране</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$

ИМАТИ

^{1a} *намера, план, закључак, сазнање, мишљење, сарадња, поверење, утицај, прилика, зарада, тражња, поглед, прилика, приступ, замерка, утисак, разумевање, сукоб, застој, прогресија, значај, губитка, продаја, наступ, корист, осмех, потреба, осећај, контакт, пад, жеља, страх / зebња, наговештај, значење, уверење, мирис, речи хвале, прођа, повреда, оштећење, контакт, предност, стрпљење, продор, посета, примедба, заостатак, свађа, мржња, учешће, раст, притужба, обраћање, напад, предах, дружење, разговор, сусрет, улога, активност, одлика, третман, садржај, представа, састанак, интервенција, положај, издање, облик*

^{1b} *понуда, вид, власништво, план*
^{1в} *ум, располагање*
² *сигурност, могућност, продуктивност, вредност, важност, надлежност, спрпљење, спремност, способност*

^{3a} *обавеза, пребивалиште, императив, амбиција, мотивација, линија, улога, примат, удео, ентузијазам, апетит, шанса, инцијатива, проценат, карактер, минутажа, посао, књижица, проблем, вишак килограма, симпатија, потенцијач, тајна, право, секс, епифанија, сатисфакција, последица, однос, пуне руке, интервенција, однос*

^{3б} *циљ*

^{3в} *око / очи*

^{3г} *власништво*

ИСКАЗАТИ

¹ *уверење, интересовање, мишљење*

**ИСТАЊИ,
ИСТИЦАТИ СЕ**

¹ *нада, уверење*
³ *бела застава, барјак*

ИЋИ

^{3a} *стечај, корак, пензија*
^{3б} *рука*

КРЕНУТИ

³ *узлазна линија*

НАИЋИ

¹ *одобравање, критике, разумевање, отпор, допадање, пријем, подршка*

^{1a} $V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$

^{1b} $V_{semcop} + u + N_{dev} (Lok)$

^{1в} $V_{semcop} + na + N_{dev} (Lok)$

² $V_{semcop} + N_{deadj} (Ak) / N_{deadj} (Nom) + V_{semcop}$

^{3a} $V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$

^{3б} $V_{semcop} + za + N_{neizvedena} (Ak)$

^{3в} $V_{semcop} + pred + N_{neizvedena} (Ins)$

^{3г} $V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Lok)$

¹ $V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$

¹ $V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$

³ $V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$

^{3a} $V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Ak)$

^{3б} $V_{semcop} + na + N_{neizvedena} (Ak)$

³ $V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ins)$

¹ $V_{semcop} + na + N_{dev} (Ak)$

НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	^{1a} блокада, налет, процес, продаја ^{1b} истрага ^{1в} издржавање казне, лечење ^{2a} надлежност ^{2b} удаљеност ^{3a} стање, ситуација ^{3b} слобода, мука	^{1a} V _{semcop} + u + N _{dev} (Lok) ^{1b} V _{semcop} + pod + N _{dev} (Ins) ^{1в} V _{semcop} + na + N _{dev} (Lok) ^{2a} V _{semcop} + u + N _{deadj} (Lok) ^{2b} V _{semcop} + na + N _{deadj} (Lok) ^{3a} V _{semcop} + u + N _{neizvedena} (Lok) ^{3b} V _{semcop} + na + N _{neizvedena} (Lok)
НАНЕТИ, НАНОСИТИ	¹ повреда, штета, пораз, ударац ³ зло	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
НАЋИ	¹ решење, фокус, инспирација, мотив	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
НАЧИНИТИ	¹ грешка, корак	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
НЕМАТИ	¹ намера, утицај, ознака, контрола, победа, жеља, комуникација, приступ, пословање, индиција, значај, интересовање, интерес, нервоза, учинак, увид ² надлежност, могућност ³ мрља, обавеза	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ² V _{semcop} + N _{deadj} (Ak) / N _{deadj} (Nom) + V _{semcop} ³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
НОСИТИ	¹ доза ризика, терет ³ дрес	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
ОБАВЕЗАТИ СЕ	² верност	² V _{semcop} + na + N _{deadj} (Ak)
ОБАВИТИ	¹ припрема, разговор	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ОБАВЉАТИ	¹ функција, интервенција, разговор, контрола ³ посао	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
ОБЕЗБЕДИТИ	¹ пролаз, улазак, услуга, пласман ³ пут	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
ОБЈАВИТИ	¹ саопштење	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ОБРАТИТИ	¹ пажња	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ОБУСТАВИТИ	¹ рад	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ОДАТИ, ОДАВАТИ	¹ почаст, пошта, знаци нервозе	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ОДНЕТИ	³ плен	³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
ОДРЕДИТИ	¹ мере забране, притвор	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ОДРЖАТИ	¹ говор, наступ, предност, рочиште	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ОДРЖАТИ	³ стање	³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
ОСВОЈИТИ	³ бод	³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}

ОСЕТИТИ	¹ <i>пораст, потреба, олакшање, последица</i> ² <i>неиспуњеност</i> ³ <i>сласт</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Ak}) / N_{\text{deadj}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ОСЕЋАТИ	¹ <i>потреба, страх, умор</i> ² <i>незадовољство</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Ak}) / N_{\text{deadj}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ОСЛОБОДИТИ СЕ	³ <i>вишак килограма</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Gen})$
ОСТВАРИТИ	¹ <i>контакт, пласман, раст, победа, резултат, учинак, повраћај, напредак, подвиг, успех, улога, губитак, гледаност, профит, ефекат, тријумф</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ОСТВАРИТИ СЕ	¹ <i>улога</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Lok})$
ОСТВАРИТИ	² <i>стабилност</i> ³ <i>време</i>	${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Ak}) / N_{\text{deadj}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ОТИЋИ	³ <i>бог</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Dat})$
ОТКЛОНИТИ	² <i>могућност</i>	${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Ak}) / N_{\text{deadj}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОВЕСТИ	¹ <i>рачун</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$
ПОВЕЋАТИ	¹ <i>интересовање, потрошња</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОВУЋИ	³ <i>обарач</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ	¹ <i>оптужница</i> ^{3a} <i>пепео</i> ^{3b} <i>нога, ниво</i> ^{3в} <i>глас, руке</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^{3a} V_{\text{semcop}} + iz + N_{\text{neizvedena}}(\text{Gen})$ ${}^{3b} V_{\text{semcop}} + na + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak})$ ${}^{3в} V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	¹ <i>оставка, пријава, тужба, иницијатива, реплика, жалба, извештај, захтев, оставка, кандидатура, предлог, приговор, молба, замолница, план</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОДСТИЦАТИ	¹ <i>занимање</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОКАЗАТИ	¹ <i>нервоза, игра, интересовање, жеља, разумевање</i> ² <i>оправданост, незадовољство, способност, спремност, склоност, инвентивност</i> ³ <i>врста, зубе, пут</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj}}(\text{Ak}) / N_{\text{deadj}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОКЛАЊАТИ	¹ <i>нажња</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОКРЕНУТИ	¹ <i>преговор, акција, питање, преокрет, питање, иницијатива, процедура, поступак</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОКРЕНУТИ СЕ	³ <i>мртва тачка</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + s + N_{\text{neizvedena}}(\text{Gen})$

ПОЛОЖИТИ	¹ <i>нада</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОСВЕТИТИ	¹ <i>пажња</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОСЕДОВАТИ	³ <i>дар</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОСЛАТИ	¹ <i>критика, порука, приговор,</i> <i>парола мржње, помоћ</i> ³ <i>мрежа, сигнал</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОСТИЋИ	¹ <i>напреда, успех, споразум,</i> <i>дијалог, договор, напредак,</i> <i>погодак, резултат, нагодба,</i> <i>изглед</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПОЋИ	³ <i>рука</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + \text{za} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ins})$
ПОЧИНИТИ	¹ <i>изнуда, дело, крађа</i> ³ <i>кривично дело</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
НАПРАВИТИ	¹ <i>грешка, корак, прекршај,</i> <i>отклон, компромис, припрема,</i> <i>ангажман, промена, продор,</i> <i>прорачун, помак, пропуст,</i> <i>преокрет, избор, подвиг,</i> <i>експеримент, штета,</i> <i>изненађење, комбинација, збрка,</i> <i>омаж, пресек, резултат, пробој,</i> <i>профит, брљотина, успех,</i> <i>договор, потез, притисак,</i> <i>промена, превага, губитак,</i> <i>анализа, план, прекид</i> ³ <i>серија, костур, дил, капитал,</i> <i>паралела, фаул, кривично дело</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak}) / N_{\text{neizvedena}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПРЕНЕТИ	¹ <i>порука</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПРЕТРПЕТИ	¹ <i>пораз, штета, ударац, губитак,</i> <i>опекотина, криза</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПРИБАВИТИ	¹ <i>корист</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПРИВЕСТИ, ПРИВОДИТИ	³ <i>крај</i>	${}^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Dat})$
ПРИВЛАЧИТИ	¹ <i>пажња</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПРИВУЋИ	¹ <i>пажња</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПРИДАВАТИ	¹ <i>значај</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПРИКУПИТИ	¹ <i>информација</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
ПРИМАТИ, ПРИМИТИ	¹ <i>ударац, саучеиће, посета,</i> <i>савет, позив, реч, порука,</i> <i>пољубац</i> ³ <i>радни однос</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{neizvedena}}(\text{Ak})$
ПРИМЕНИТИ, ПРИМЕЊИВАТИ	¹ <i>пракса</i>	${}^1 V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev}}(\text{Lok})$

ПРИНЕТИ	³ <i>жртвеник</i>	³ V _{semcop} + na + N _{neizvedena} (Ak)
ПРИПАСТИ	¹ <i>улога, мука</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ПРИПРЕМИТИ	¹ <i>план</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ПРИСКОЧИТИ, ПРИТЕЋИ	¹ <i>помоћ</i>	¹ V _{semcop} + u + N _{dev} (Ak)
ПРОВЕСТИ	¹ <i>лечење</i> ³ <i>паркет</i>	¹ V _{semcop} + na + N _{dev} (Lok) ³ V _{semcop} + na + N _{neizvedena} (Lok)
ПРОДАТИ	³ <i>љубав</i>	³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
ПРОПУСТИТИ	¹ <i>прилика</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ	¹ <i>подршка, допринос, прилика, помоћ, отпор, услуга, ефекат, подстицај, потпора, заштита, објашњење</i> ² <i>могућност</i> ³ <i>рука, максимум, партија, шанса</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ² V _{semcop} + N _{deadj} (Ak) / N _{deadj} (Nom) + V _{semcop} ³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
ПУСТИТИ, ПУШТАТИ	¹ <i>рад</i> ^{3a} <i>воља</i> ^{3b} <i>слобода</i>	¹ V _{semcop} + u + N _{dev} (Ak) ^{3a} V _{semcop} + N _{neizvedena} (Dat) ^{3b} V _{semcop} + na + N _{neizvedena} (Ak)
РАДИТИ	¹ <i>радња</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
РАЗВИТИ	³ <i>свест</i>	³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
РАЗРЕШИТИ	² <i>дужност</i>	² V _{semcop} + N _{deadj} (Gen)
РАСТИ	³ <i>нервоза</i>	³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
РЕГИСТРОВАТИ	¹ <i>пад, раст</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
САЗВАТИ	¹ <i>седница</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
СКЛОПИТИ	³ <i>дил, коцкице, брак</i>	³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
СКРЕНУТИ	¹ <i>пажња</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
СКУПИТИ	² <i>храброст</i>	² V _{semcop} + N _{deadj} (Ak) / N _{deadj} (Nom) + V _{semcop}
СЛУЖИТИ	³ <i>сврха</i>	³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Dat)
СМАЊИТИ	¹ <i>унос</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
СНОСИТИ	² <i>одговорност</i>	² V _{semcop} + N _{deadj} (Ak) / N _{deadj} (Nom) + V _{semcop}
СПРОВЕСТИ	¹ <i>поступак</i> ^{3a} <i>фаза, акција</i> ^{3b} <i>дело</i>	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ^{3a} V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop} ^{3b} V _{semcop} + u + N _{neizvedena} (Ak)

СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	^{1a} знање ¹⁶ заштита ^{1b} примедба, пристисак, забрана, потпис, печат, етикета ^{1r} промет, план, функција ^{1d} располагање, проба, терет ^{3a} veto, лисице на руке, ружичасте наочаре, тачка, катанац на браву ³⁶ тепих ^{3в} душа	^{1a} V _{semcop} + do + N _{dev} (Gen) ¹⁶ V _{semcop} + pod + N _{dev} (Ak) ^{1b} V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ^{1r} V _{semcop} + u + N _{dev} (Ak) ^{1d} V _{semcop} + na + N _{dev} (Ak) ^{3a} V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop} ³⁶ V _{semcop} + pod + N _{neizvedena} (Ak) ^{3в} V _{semcop} + na + N _{neizvedena} (Ak)
СТАЈАТИ	^{1a} располагање ¹⁶ најава	^{1a} V _{semcop} + na + N _{dev} (Lok) ¹⁶ V _{semcop} + u + N _{dev} (Lok)
СТАТИ	¹ одбрана, заштита ^{3a} пут, камен, ноге ³⁶ олтар	¹ V _{semcop} + u + N _{dev} (Ak) ^{3a} V _{semcop} + na + N _{neizvedena} (Ak) ³⁶ V _{semcop} + pred + N _{neizvedena} (Ak)
СТВОРИТИ	¹ услов	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
СТЕЋИ	¹ увид, прилика, знање, афирмација ³ право	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
СТИЋИ, СТИЗАТИ	¹ вођство ^{3a} бела застава ³⁶ предност, новац, глава	¹ V _{semcop} + do + N _{dev} (Gen) ³⁶ V _{semcop} + sa + N _{neizvedena} (Ins) ³⁶ V _{semcop} + do + N _{neizvedena} (Gen)
СТИЦАТИ	¹ утисак, напредак, закључак ² популарност	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ² V _{semcop} + N _{deadj} (Ak) / N _{deadj} (Nom) + V _{semcop}
СТУПИТИ, СТУПАТИ	^{1a} снага, функција ¹⁶ штрајк, контакт ³ брак, сексуални односи	^{1a} V _{semcop} + na + N _{dev} (Ak) ¹⁶ V _{semcop} + u + N _{dev} (Ak) ³ V _{semcop} + u + N _{neizvedena} (Ak)
УВЕСТИ	² могућност	² V _{semcop} + N _{deadj} (Ak) / N _{deadj} (Nom) + V _{semcop}
УВРСТИТИ	¹ понуда	¹ V _{semcop} + u + N _{dev} (Ak)
УЖИВАТИ	¹ углед, подршка	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop}
УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	^{1a} обзир, закуп, заштита, разматрање ¹⁶ учешће, иницијатива, улога ^{3a} данак, мере ³⁶ мах ^{3в} (своје) руке	^{1a} V _{semcop} + u + N _{dev} (Ak) ¹⁶ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ^{3a} V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop} ³⁶ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Gen) ^{3в} V _{semcop} + u + N _{neizvedena} (Ak)
УКАЗАТИ	¹ помоћ ² могућност	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ² V _{semcop} + N _{deadj} (Ak) / N _{deadj} (Nom) + V _{semcop}
УКЉУЧИТИ СЕ	¹ решавање	¹ V _{semcop} + u + N _{dev} (Ak)
УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ	¹ жалба, напор, труд, иницијатива ³ максимум	¹ V _{semcop} + N _{dev} (Ak) / N _{dev} (Nom) + V _{semcop} ³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}
УНОСИТИ	³ довољно течности	³ V _{semcop} + N _{neizvedena} (Ak) / N _{neizvedena} (Nom) + V _{semcop}

УПАСТИ	³ проблем	${}^3 V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Ak)$
УПУСТИТИ СЕ, УПУШТАТИ СЕ	¹ гласање, битка, ризик	${}^1 V_{semcop} + u + N_{dev} (Ak)$
УПУТИТИ	¹ позив, критика, допис, захтев, честитка, замерка, приговор, подршка, иницијатива, апел, саучешиће, ударац, поздрав, писмо	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
УРАДИТИ	¹ инвестиција, анализа	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
УСВАЈАТИ	¹ знање	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
УСВОЈИТИ	¹ одлука, серија мера	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
УСКРАТИТИ	¹ пажња	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
УСМЕРИТИ	¹ пажња	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
УСТАТИ	¹ одбрана	${}^1 V_{semcop} + u + N_{dev} (Ak)$
УЋИ, УЛАЗИТИ	¹ трка, конфликт, процедура, игра, сукоб, преговор, процес	${}^1 V_{semcop} + u + N_{dev} (Ak)$
УЧЕСТВОВАТИ	¹ злочин, расправа, туча	${}^1 V_{semcop} + u + N_{dev} (Lok)$
УЧИНИТИ	¹ напор, грех, крађа, истрага, промена, услуга, договор	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
ФИНАЛИЗИРАТИ	¹ договор	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
ФОКУСИРАТИ	¹ пажња	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
ЧИНИТИ	¹ промена, напор	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$

Речник именица

Структура речника подразумева трочлани део : врсту именице (девербативна, деадјекативна и неизведена : номинални део) – глагол (вербални део) – модел (конструкција).

Уколико именица има више реализација / конструкција, у суперскрипту су означене бројевима 1, 2, 3 итд. код глагола и модела. Уколико више глагола потпада под исти модел, дати су у једном низу. Пример:

Табела 28: Модел формирања речника именица

<i>Девербативна именица</i>	ГЛАГОЛ	МОДЕЛ
<i>губитак</i>	¹ БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ, НАПРАВИТИ, ОСТВАРИТИ, ПРЕТРПЕТИ, ИМАТИ ² БИТИ ³ ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ, ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	¹ V _{semcop} + N _{dev (Ak)} / N _{dev (Nom)} + V _{semcop} ² V _{cop} + Prep (na) + N _{dev(Lok)} ³ V _{semcop} + do + N _{dev (Gen)}

Девербативне

<i>Девербативна именица</i>	ГЛАГОЛ	МОДЕЛ
<i>акт</i>	ДОНЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>активност</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>акција</i>	ПОКРЕНУТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>анализа</i>	ДАТИ, НАПРАВИТИ, УРАДИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>ангажман</i>	НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>апел</i>	УПУТИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>афирмација</i>	СТЕЋИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>бег</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>битка</i>	ВОДИТИ УПУСТИТИ СЕ, УПУШТАТИ СЕ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ $V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>блокада</i>	БИТИ НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	*** $V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Lok})$
<i>борба</i>	ВОДИТИ, ИЗГУБИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>брига</i>	ВОДИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>брљотина</i>	НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>вежба</i>	ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>вид</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>власт</i>	¹ БИТИ ² ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	¹ $V_{\text{cop}} + \text{Prep}(\text{pod}) + N_{\text{dev}}(\text{Ins})$ ² $V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>вођство</i>	СТИЋИ, СТИЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$
<i>гаранција</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>глас</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>гласање</i>	УПУСТИТИ СЕ, УПУШТАТИ СЕ	$V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>гледаност</i>	ОСТВАРИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>говор</i>	БИТИ, ОДРЖАТИ	$V_{\text{cop}} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$ $V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$

<i>грех</i>	УЧИНИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>грешка</i>	НАПРАВИТИ, НАЧИНИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>губитак</i>	¹ БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ, НАПРАВИТИ, ОСТВАРИТИ, ПРЕТРПЕТИ, ИМАТИ ² БИТИ ³ ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ, ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	$^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ $^2 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$ $^3 V_{semcop} + do + N_{dev(Gen)}$
<i>дах</i>	ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	$V_{semcop} + do + N_{dev(Gen)}$
<i>дело</i>	ПОЧИНИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>дијагноза</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>дијалог</i>	ПОСТИЋИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>добитак</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$
<i>договор</i>	НАПРАВИТИ, ПОСТИЋИ, УЧИНИТИ, ФИНАЛИЗИРАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>додавање</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>доза ризика</i>	НОСИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>дозвола</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>допадање</i>	НАИЋИ	$V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$
<i>допис</i>	УПУТИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>допринос</i>	ДАТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>дружење</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>евиденција</i>	ВОДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>експанзија</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$
<i>експеримент</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>експропријацију</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>етикета</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>ефекат</i>	ДОНЕТИ, ОСТВАРИТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>жалба</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ, УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>жаљење</i>	ИЗЈАВИТИ, ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$

<i>жеља</i>	¹ БИТИ ² ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ, ИМАТИ, НЕМАТИ, ПОКАЗАТИ	${}^1 N_{dev(Nom)} + V_{cop}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>забрана</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>закључак</i>	ДАТИ, ДОНЕТИ, ИЗВУЋИ, ИМАТИ, СТИЦАТИ, ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>закуп</i>	УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$
<i>замах</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>замерка</i>	ИМАТИ, УПУТИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>замолница</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>занимање</i>	ПОДСТИЦАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>заостатак</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>зарада</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>заседање</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$
<i>засићење</i>	ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	$V_{semcop} + do + N_{dev(Gen)}$
<i>застој</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>захват</i>	ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>захтев</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ, УПУТИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>заштита</i>	¹ БИТИ ² ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ ³ СТАВИТИ, СТАВЉАТИ ⁴ СТАТИ, УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(pod) + N_{dev(Ins)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ ${}^3 V_{semcop} + pod + N_{dev(Ak)}$ ${}^4 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$
<i>збрка</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>зебња</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>злочин</i>	УЧЕСТВОВАТИ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Lok)}$
<i>знање</i>	¹ ДАТИ, СТАВИТИ, СТАВЉАТИ ² ДАТИ ³ СТЕЋИ, УСВАЈАТИ	${}^1 V_{semcop} + do + N_{dev(Gen)}$ ${}^2 V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$ ${}^3 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>знаци нервозе</i>	ОДАТИ, ОДАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>значај</i>	¹ БИТИ ² ДОБИТИ ³ ИМАТИ, НЕМАТИ, ПРИДАВАТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(od) + N_{dev(Gen)}$ ${}^2 V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$ ${}^3 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$

<i>значење</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>игра</i>	¹ ПОКАЗАТИ ² УЋИ, УЛАЗИТИ	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$ ${}^2 V_{semcop} + u + N_{dev} (Ak)$
<i>избор</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ, НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>извештај</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>изглед</i>	ПОСТИЋИ, ДОБИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>издање</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>издржавање</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep (u) + N_{dev}(Lok)$
<i>издржавање казне</i>	НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	$semcop + na + N_{dev} (Lok)$
<i>изјава</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>изненађење</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>изнуда</i>	ПОЧИНИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>израда</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep (na) + N_{dev}(Lok)$
<i>израз</i>	ДОБИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>импресија</i>	ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>импулс</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>инвестиција</i>	УРАДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>индиција</i>	НЕМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>иницијатива</i>	ДАТИ, ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ, ПОКРЕНУТИ, УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ, УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ, УПУТИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>инспирација</i>	НАЋИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>интервенција</i>	ИМАТИ, ОБАВЉАТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>интерес</i>	¹ БИТИ ² НЕМАТИ	${}^1 V_{cop} + Prep (na) + N_{dev}(Lok)$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>интересовање</i>	ИСКАЗАТИ, НЕМАТИ, ПОВЕЋАТИ, ПОКАЗАТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>информација</i>	ПРИКУПИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>исплата</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$
<i>истрага</i>	¹ ВОДИТИ, УЧИНИТИ ² НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	${}^1 V_{semcop} + N_{dev} (Ak) / N_{dev} (Nom) + V_{semcop}$ ${}^2 V_{semcop} + pod + N_{dev} (Ins)$

<i>кандидатура</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>комбинација</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>компликација</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>компромис</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>комуникација</i>	¹ БИТИ ² НЕМАТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>контрола</i>	ЗАДРЖАТИ	$V_{semcop} + pod + N_{dev(Ins)}$
<i>контакт</i>	¹ БИТИ ² ИМАТИ, ОСТВАРИТИ ³ СТУПИТИ, СТУПАТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ ${}^3 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$
<i>контрола</i>	¹ ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ, НЕМАТИ, ОБАВЉАТИ ² ДРЖАТИ	${}^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ ${}^2 V_{semcop} + pod + N_{dev(Ins)}$
<i>конфликт</i>	УЋИ, УЛАЗИТИ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$
<i>координација</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$
<i>корак</i>	НАПРАВИТИ, НАЧИНИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>корист</i>	¹ БИТИ ² БИТИ ³ ИЗВУЋИ, ИМАТИ, ПРИБАВИТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{cop} + Prep(od) + N_{dev(Gen)}$ ${}^3 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>крађа</i>	ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ, ПОЧИНИТИ, УЧИНИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>криза</i>	¹ БИТИ ² ПРЕТРПЕТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>критика</i>	¹ ПОСЛАТИ, УПУТИТИ ² НАИЋИ	${}^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ ${}^2 V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$
<i>лечење</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$
<i>лечење</i>	НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	$semcop + na + N_{dev(Lok)}$
<i>лечење</i>	ПРОВЕСТИ	$V_{semcop} + na + N_{dev(Lok)}$
<i>лиценца</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>лом</i>	ДОЖИВЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>марш</i>	ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>масакр</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>мера</i>	ДОНЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>мера забране</i>	ИЗРЕЋИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$

<i>мера опреза</i>	ЗАДРЖАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>мере забране</i>	ОДРЕДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>мерење</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>мирис</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>мировање</i>	¹БИТИ ²БИТИ ³БИТИ ⁴ДЕЛИТИ, ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ, ИМАТИ, ИСКАЗАТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 N_{dev(Nom)} + V_{cop}$ ${}^3 V_{cop} + Prep(bez) + N_{dev(Gen)}$ ${}^4 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>молба</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>мотив</i>	НАЋИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>мотивација</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>моћ</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$
<i>мржња</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>мука</i>	¹БИТИ ²ПРИПАСТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>наговештај</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>нагодба</i>	ПОСТИЋИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>нада</i>	ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ, ИСТАЋИ, ИСТИЦАТИ СЕ, ПОЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>најава</i>	СТАЈАТИ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Lok)}$
<i>налет</i>	НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Lok)}$
<i>налог</i>	ДАТИ, ДОНЕТИ, ИЗДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>намера</i>	¹БИТИ ²ИМАТИ, НЕМАТИ	${}^1 N_{dev(Nom)} + V_{cop}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>напад</i>	ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ, ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>напор</i>	УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ, УЧИНИТИ, ЧИНИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>напредак</i>	ОСТВАРИТИ, ПОСТИЋИ, СТИЦАТИ, БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>наредба</i>	ДАТИ, ИЗДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>наступ</i>	ИМАТИ, ОДРЖАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$

<i>нервоза</i>	НЕМАТИ, ПОКАЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>обавештење</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>обећање</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>обзир</i>	УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>објашњење</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>објашњење</i>	ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>облик</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>облик</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>образложење</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>обраћање</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>обрачун</i>	ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$
<i>одбрана</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep}(\text{bez}) + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$
<i>одбрана</i>	СТАТИ	$V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>одбрана</i>	УСТАТИ	$V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>одговор</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>одлика</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>одлука</i>	ДОНЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>одлука</i>	УСВОЈИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>одобравање</i>	НАИЋИ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>одобрење</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep}(\text{bez}) + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$
<i>ознака</i>	НЕМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>олакшање</i>	ДОНЕТИ, ОСЕТИТИ, ОСЕЋАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>омаж</i>	НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>опекотина</i>	ПРЕТРПЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>опоравак</i>	БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>опоравак</i>	ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$
<i>оправдање</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>оптерећење</i>	ПРИМИТИ, ПРИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$

<i>оптужница</i>	ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>осећај</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>осмех</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>оставка</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>осуда</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(na/za) + N_{dev(Ak)}$
<i>отказ</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>отказ</i>	ДОБИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>отклон</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>отпор</i>	¹ ДАТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ ² НАИЋИ	$^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ $^2 V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$
<i>отужница</i>	ДОНЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>оцена</i>	ДАТИ, ДОНЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>очекивање</i>	ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>оштећење</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пад</i>	¹ БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ, ИМАТИ, РЕГИСТРОВАТИ ² БИТИ	$^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ $^2 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$
<i>пажња</i>	ОБРАТИТИ, ПОКЛАЊАТИ, ПОСВЕТИТИ, ПРИВЛАЧИТИ ПРИВУЋИ, СКРЕНУТИ, УСКРАТИТИ, УСМЕРИТИ, ФОКУСИРАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>парола мржње</i>	ПОСЛАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>перформанс</i>	ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>печат</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>писмо</i>	УПУТИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>питање</i>	¹ ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ ² ПОКРЕНУТИ	$^1 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$ $^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>план</i>	¹ БИТИ ² ДОНЕТИ, ИМАТИ, НАПРАВИТИ, ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ, ПРИПРЕМИТИ ³ ИМАТИ, СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$^1 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$ $^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ $^3 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$
<i>пласман</i>	¹ ИЗБОРИТИ, ОБЕЗБЕДИТИ, ОСТВАРИТИ ² ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	$^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ $^2 V_{semcop} + do + N_{dev(Gen)}$

<i>пљачка</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>победа</i>	БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ, ДОНЕТИ, НЕМАТИ, ОСТВАРИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>поверење</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>повод</i>	БИТИ	$N_{dev(Nom)} + V_{cop}$
<i>повраћај</i>	ОСТВАРИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>повреда</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>повреда</i>	ДОБИТИ, ИМАТИ, НАНЕТИ, НАНОСИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>поглед</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>погодак</i>	ПОСТИЋИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>погон</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$
<i>подвиг</i>	НАПРАВИТИ, ОСТВАРИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>подршка</i>	¹ ДАТИ, ДОБИТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ, УПУТИТИ, УЖИВАТИ ² НАИЋИ	$^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ $^2 V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$
<i>подстицај</i>	ДАТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>поздрав</i>	УПУТИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>позив</i>	ДОБИТИ, ПРИМАТИ, ПРИМИТИ, УПУТИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пољубац</i>	ПРИМАТИ, ПРИМИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>покрет</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$
<i>положај</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>помак</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>помоћ</i>	¹ БИТИ ² БИТИ ³ ДОБИТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ, УКАЗАТИ, ПРИСКОЧИТИ, ПРИТЕЋИ, ПОСЛАТИ	$^1 V_{cop} + N_{dev(Gen)}$ $^2 V_{cop} + Prep(od) + N_{dev(Gen)}$ $^3 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>понуда</i>	¹ ДАТИ, ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ ² ИМАТИ ³ УВРСТИТИ	$^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ $^2 V_{semcop} + u + N_{dev(Loc)}$ $^3 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$

<i>пoрaз</i>	ДОЖИВЕТИ, НАНЕТИ, НАНОСИТИ, ПРЕТРПЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoрaст</i>	¹БИТИ ²ДОЊИ, ДОЛАЗИТИ ³ОСЕТИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + do + N_{dev(Gen)}$ ${}^3 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoрyкa</i>	ПОСЛАТИ, ПРЕНЕТИ, ПРИМИТИ, ПРИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoсeд</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$
<i>пoсeтa</i>	¹БИТИ ²ИМАТИ, ПРИМАТИ, ПРИМИТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoскyпљeњe</i>	ДОЊИ, ДОЛАЗИТИ	$V_{semcop} + do + N_{dev(Gen)}$
<i>пoслeдицa</i>	¹БИТИ ²ОСЕТИТИ, ОСЕЋАТИ	${}^1 N_{dev(Nom)} + V_{cop}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoслoвaњe</i>	HEМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoстyпaк</i>	¹БИТИ ²ПОКРЕНУТИ, ВОДИТИ, ЗАВРШИТИ, СПРОВЕСТИ, ДОЖИВЕТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoтвeрдa</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoтeз</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoтпис</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoтпoрa</i>	ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoтpeбa</i>	ИМАТИ, ОСЕЋАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoтpoшњa</i>	ПОВЕЋАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoxвaлa</i>	¹БИТИ ²ДАТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(na/za) + N_{dev(Ak)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoчaст</i>	ОДАТИ, ОДАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пoштa</i>	ОДАТИ, ОДАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пpeoбpaжaј</i>	ДОЖИВЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пpoмeнa</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пpаксa</i>	ПРИМЕНИТИ, ПРИМЕЊИВАТИ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Lok)}$
<i>пpeвaгa</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пpeгoвop</i>	¹ВОДИТИ, ЗАПОЧЕТИ, ПОКРЕНУТИ ²УЊИ, УЛАЗИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ ${}^2 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$

<i>предах</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>предлог</i>	ДАТИ, ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ, ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>предност</i>	¹ БИТИ ² ДОНЕТИ, ИМАТИ, ОДРЖАТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>представа</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>прекид</i>	¹ БИТИ ² НАПРАВИТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>прекршај</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пренос</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>преокрет</i>	НАПРАВИТИ, ПОКРЕНУТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>препорука</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>прерасподела</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пресек</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пресуда</i>	ДОНЕТИ, ДОБИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>претња</i>	ДОБИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>приговор</i>	¹ БИТИ ² ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ, ПОСЛАТИ, УПУТИТИ	${}^1 V_{cop} + N_{dev(Gen)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>признање</i>	ДОБИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пријава</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>пријем</i>	¹ ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ ² НАИЋИ	${}^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ ${}^2 V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$
<i>прилика</i>	ДОБИТИ, ИМАТИ, ПРОПУСТИТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ, СТЕЋИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>прилог</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>примедба</i>	ИМАТИ, СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>примена</i>	БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>принуда</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(pod) + N_{dev(Ins)}$
<i>припрема</i>	¹ БИТИ ² НАПРАВИТИ, ОБАВИТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$

<i>присмотра</i>	¹ БИТИ ² ДРЖАТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (pod)} + N_{\text{dev(Ins)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + \text{pod} + N_{\text{dev(Ins)}}$
<i>пристанак</i>	ДАТИ, СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>приступ</i>	ИМАТИ, НЕМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>притвор</i>	¹ ОДРЕДИТИ ² БИТИ	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$
<i>притисак</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ, НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>притужба</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>приход</i>	ДОНЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>проба</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev(Ak)}}$
<i>пробој</i>	НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>прогноза</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>програм</i>	ДОНЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>прогресија</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>продаја</i>	¹ БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ, ИМАТИ ² БИТИ ³ НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev(Lok)}}$
<i>продор</i>	ИМАТИ, НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>прођа</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>прозивка</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>пролаз</i>	ОБЕЗБЕДИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>промена</i>	НАПРАВИТИ, УЧИНИТИ, ЧИНИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>промет</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev(Ak)}}$
<i>пропис</i>	ДОНЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>пропуст</i>	НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>прорачун</i>	НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>профит</i>	НАПРАВИТИ, ОСТВАРИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>процедура</i>	¹ БИТИ ² ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ, ПОКРЕНУТИ ³ УЋИ, УЛАЗИТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev(Ak)}} / N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev(Ak)}}$

<i>процена</i>	ДАТИ, ДОНЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>процент</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>процес</i>	¹ БИТИ ² НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ ³ УЋИ, УЛАЗИТИ	${}^1 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + u + N_{dev(Lok)}$ ${}^3 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$
<i>рад</i>	¹ БАВИТИ СЕ ² БИТИ ³ ОБУСТАВИТИ ⁴ ПУСТИТИ, ПУШТАТИ	${}^1 V_{semcop} + N_{dev(Ins)}$ ${}^2 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$ ${}^3 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ ${}^4 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$
<i>радња</i>	РАДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>разговор</i>	¹ БИТИ ² БИТИ ³ ВОДИТИ, ИМАТИ, ОБАВИТИ, ОБАВЉАТИ	${}^1 V_{cop} + N_{dev(Gen)}$ ${}^2 V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$ ${}^3 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>разлог</i>	БИТИ	$N_{dev(Nom)} + V_{cop}$
<i>разматрање</i>	УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$
<i>разочарење</i>	ДОЖИВЕТИ, ДОНЕТИ, ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>разумевање</i>	¹ НАИЋИ ² ПОКАЗАТИ	${}^1 V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>раскорак</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$
<i>располагање</i>	¹ ИМАТИ, СТАЈАТИ ² СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	${}^1 V_{semcop} + na + N_{dev(Lok)}$ ${}^2 V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$
<i>расправа</i>	¹ БИТИ ² УЧЕСТВОВАТИ	${}^1 V_{cop} + N_{dev(Gen)}$ ${}^2 V_{semcop} + u + N_{dev(Lok)}$
<i>раст</i>	¹ БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ, ИМАТИ, ОСТВАРИТИ, РЕГИСТРОВАТИ ² ВОДИТИ, ПОВЕСТИ	${}^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Gen)}$
<i>резултат</i>	БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ, ДАТИ, ДОБИТИ, ДОНЕТИ, НАПРАВИТИ, ОСТВАРИТИ, ПОСТИЋИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>реплика</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>реч</i>	¹ БИТИ ² ДАТИ, ДОНЕТИ, ПРИМИТИ, ПРИМАТИ	${}^1 V_{cop} + N_{dev(Gen)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>речи хвале</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>решавање</i>	УКЉУЧИТИ СЕ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$

<i>решење</i>	¹ ДАТИ, ДОНЕТИ, НАЋИ ² ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$
<i>ризик</i>	¹ ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ ² УПУСТИТИ СЕ, УПУШТАТИ СЕ	${}^1 V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>рочиште</i>	ОДРЖАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>рушење</i>	ДОЖИВЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>саботажа</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>савет</i>	ДАТИ, ДЕЛИТИ, ПРИМАТИ, ПРИМИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>сагласност</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep}(\text{bez}) + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$
<i>садржај</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>сазнање</i>	¹ ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ ² ИМАТИ	${}^1 V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>самоубиство</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>санкција</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>саопштење</i>	ИЗДАТИ, ОБЈАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>сарадња</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>састанак</i>	¹ БИТИ ² ИМАТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>саучешће</i>	ИЗЈАВИТИ, ПРИМАТИ, ПРИМИТИ, УПУТИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>свађа</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>седница</i>	САЗВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>серија мера</i>	УСВОЈИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>сигнал</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>снага</i>	СТУПИТИ, СТУПАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev}}(\text{Ak})$
<i>споразум</i>	¹ ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ ² ПОСТИЋИ	${}^1 V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{dev}}(\text{Gen})$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$
<i>стагнација</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep}(\text{u}) + N_{\text{dev}}(\text{Lok})$
<i>стечај</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep}(\text{pod}) + N_{\text{dev}}(\text{Ins})$
<i>стимуланс</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev}}(\text{Ak}) / N_{\text{dev}}(\text{Nom}) + V_{\text{semcop}}$

<i>страх</i>	ИМАТИ, ОСЕЋАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>стрпљење</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>сугестија</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>суд</i>	ДАТИ, ДОНЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>сукоб</i>	¹БИТИ ²БИТИ ³ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ ⁴ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ, УЋИ, УЛАЗИТИ ⁵ИЗБИТИ, ИМАТИ	$V_{cop} + N_{dev(Gen)}$ ${}^2 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$ ${}^3 V_{semcop} + do + N_{dev(Gen)}$ ${}^4 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$ ${}^5 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>сумња</i>	¹ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ ²ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ	${}^1 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>сусрет</i>	¹ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ ²ИМАТИ	${}^1 V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$ ${}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>тврђња</i>	ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>терет</i>	¹НОСИТИ ²СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	${}^1 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$ ${}^2 V_{semcop} + na + N_{dev(Ak)}$
<i>ток</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$
<i>траг</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(na) + N_{dev(Lok)}$
<i>тражња</i>	БЕЛЕЖИТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ, ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>транзиција</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$
<i>третман</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>тријумф</i>	ИЗВУЋИ, ОСТВАРИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>трка</i>	УЋИ, УЛАЗИТИ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Ak)}$
<i>труд</i>	УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>тужба</i>	ПОДНЕТИ, УЛОЖИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>тумачење</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>туча</i>	УЧЕСТВОВАТИ	$V_{semcop} + u + N_{dev(Lok)}$
<i>убиство</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>убод</i>	ЗАДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>уверавање</i>	ДОБИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>уверење</i>	ДАТИ, ДОБИТИ, ИМАТИ, ИСКАЗАТИ, ИСТАЋИ, ИСТИЦАТИ СЕ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$

<i>увид</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ, ДАТИ, НЕМАТИ, СТЕЊИ, ДОБИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>увиђај</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>увреда</i>	ИЗНЕТИ, ИЗНОСИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>углед</i>	УЖИВАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>удар</i>	ДОЖИВЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>ударац</i>	ДОЖИВЕТИ, ЗАДАТИ, НАНЕТИ, НАНОСИТИ, ПРЕТРПЕТИ, ПРИМАТИ, ПРИМИТИ, УПУТИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>узрок</i>	БИТИ	$N_{dev(Nom)} + V_{cop}$
<i>улазак</i>	ОБЕЗБЕДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>улога</i>	¹ ОСТВАРИТИ СЕ ² ИГРАТИ, ОДИГРАТИ, ИМАТИ, ОСТВАРИТИ, ПРИПАСТИ, УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{semcop} + u + N_{dev(Lok)} \\ {}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop} \end{matrix}$
<i>ум</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + na + N_{dev(Lok)}$
<i>умор</i>	ОСЕЋАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>унос</i>	СМАЊИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>употреба</i>	¹ БИТИ ² БИТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)} \\ {}^2 V_{cop} + Prep(van) + N_{dev(Gen)} \end{matrix}$
<i>упутство</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>уредба</i>	ДОНЕТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>услов</i>	СТВОРИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>услуга</i>	ОБЕЗБЕДИТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ, УЧИНИТИ	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$
<i>успех</i>	¹ БИТИ ² ИЗБОРИТИ, НАПРАВИТИ, ОСТВАРИТИ, ПОСТИЊИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{cop} + N_{dev(Gen)} \\ {}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop} \end{matrix}$
<i>успон</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep(u) + N_{dev(Lok)}$
<i>утисак</i>	¹ БИТИ ² ИМАТИ, СТИЦАТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{cop} + Prep(pod) + N_{dev(Ins)} \\ {}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop} \end{matrix}$
<i>утицај</i>	¹ БИТИ ² ИМАТИ, НЕМАТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{cop} + Prep(pod) + N_{dev(Ins)} \\ {}^2 V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop} \end{matrix}$
<i>учешиће</i>	ИМАТИ, УЗЕТИ, УЗИМАТИ,	$V_{semcop} + N_{dev(Ak)} / N_{dev(Nom)} + V_{semcop}$

ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ

<i>учинак</i>	НЕМАТИ, ОСТВАРИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Ak)}} / N_{\text{dev (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>фокус</i>	¹ БИТИ ² НАЋИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Ak)}} / N_{\text{dev (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>функција</i>	¹ БИТИ ² ОБАВЉАТИ ³ СТАВИТИ, СТАВЉАТИ ⁴ СТУПИТИ, СТУПАТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Ak)}} / N_{\text{dev (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev (Ak)}}$ ${}^4 V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{dev (Ak)}}$
<i>циљ</i>	БИТИ	$N_{\text{dev(Nom)}} + V_{\text{cop}}$
<i>честитка</i>	УПУТИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Ak)}} / N_{\text{dev (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>чудо</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$
<i>шетња</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$
<i>шок</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$
<i>штета</i>	¹ БИТИ ² НАНЕТИ, НАНОСИТИ, НАПРАВИТИ, ПРЕТРПЕТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (na/za)} + N_{\text{dev(Ak)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{dev (Ak)}} / N_{\text{dev (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>штрајк</i>	¹ БИТИ ² СТУПИТИ, СТУПАТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{dev(Lok)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{dev (Ak)}}$

Деадјективне

Деадјективна именица	ГЛАГОЛ	МОДЕЛ
<i>активност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex}_{(N, \text{Adj})}$
<i>анксиозност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex}_{(N, \text{Adj})}$
<i>важност</i>	¹ БИТИ ² БИТИ ³ ИМАТИ, ДАТИ	$^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (bez)} + N_{\text{deadj(Gen)}}$ $^2 V_{\text{cop}} + \text{Prep (od)} + N_{\text{deadj(Gen)}}$ $^3 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>верност</i>	ОБАВЕЗАТИ СЕ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{deadj (Ak)}}$
<i>вредност</i>	¹ БИТИ ² БИТИ ³ БИТИ ⁴ ДАТИ, ИМАТИ, НЕМАТИ, ДОБИТИ	$^1 N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex}_{(N, \text{Adj})}$ $^2 V_{\text{cop}} + \text{Prep (bez)} + N_{\text{deadj(Gen)}}$ $^3 V_{\text{cop}} + \text{Prep (od)} + N_{\text{deadj(Gen)}}$ $^4 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>гледаност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex}_{(N, \text{Adj})}$
<i>дужност</i>	¹ РАЗРЕШИТИ ² ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ ³ БИТИ	$^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Gen)}}$ $^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ $^3 N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex}_{(N, \text{Adj})}$
<i>забринутост</i>	ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>задовољство</i>	ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>захвалност</i>	ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>издржљивост</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>излазност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex}_{(N, \text{Adj})}$
<i>изненађење</i>	ДОЖИВЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>инвентивност</i>	ПОКАЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>јавност</i>	ИЗАЋИ ИЗЛАЗИТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{deadj (Ak)}}$
<i>могућност</i>	¹ БИТИ ² ОТКЛОНИТИ, УВЕСТИ, УКАЗАТИ, ДАТИ, ДОБИТИ, ДОНЕТИ, ИМАТИ, НЕМАТИ, ПРУЖАТИ	$^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{deadj(Lok)}}$ $^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$

<i>надлежност</i>	¹ БИТИ ² ИМАТИ, НЕМАТИ ³ НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{deadj(Lok)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ ${}^3 V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{deadj (Lok)}}$
<i>надстварност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>незадовољство</i>	ОСЕЋАТИ, ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ, ПОКАЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>неизвесност</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{deadj(Lok)}}$
<i>неиспуњеност</i>	ОСЕТИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>обазривост</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>обезбеђеност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>одговорност</i>	¹ БИТИ ² СНОСИТИ	${}^1 N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>опасност</i>	¹ БИТИ ² БИТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{deadj(Lok)}}$ ${}^2 V_{\text{cop}} + \text{Prep (van)} + N_{\text{deadj(Gen)}}$
<i>оправданост</i>	ПОКАЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>отпорност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>писменост</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>популарност</i>	СТИЦАТИ, ДОНЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>посећеност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>поспаност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>предност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>приправност</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{deadj(Lok)}}$
<i>продуктивност</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>радост</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>расејаност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>раширеност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex(N, Adj)}$
<i>савршенство</i>	ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Gen)}}$
<i>сагласност</i>	¹ БИТИ ² ДАТИ, ДОБИТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{deadj(Lok)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>светлост</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>сигурност</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>склоност</i>	ПОКАЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>способност</i>	ИМАТИ, ПОКАЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$

<i>спремност</i>	ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ, ИМАТИ, ПОКАЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>спрљeње</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>стабилност</i>	¹ ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ ² ОСТВАРИТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deadj (Gen)}} \\ {}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}} \end{matrix}$
<i>старост</i>	ДОЖИВЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>стварност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex}_{(N, \text{Adj})}$
<i>супротност</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{deadj(Lok)}}$
<i>тајност</i>	ДРЖАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{deadj (Lok)}}$
<i>удаљеност</i>	НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{deadj (Lok)}}$
<i>уиграност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex}_{(N, \text{Adj})}$
<i>хомосексуалност</i>	БИТИ	$N_{\text{deadj}} + V_{\text{cop}} + \text{Lex}_{(N, \text{Adj})}$
<i>храброст</i>	СКУПИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{deaadj (Ak)}} / N_{\text{deadj (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$

Неизведене

<i>Неизведена именица</i>	ГЛАГОЛ	МОДЕЛ
<i>акција</i>	ВОДИТИ, СПРОВЕСТИ, ИЗВЕСТИ, ИЗВОДИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>амбиција</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>апетит</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>барјак</i>	ИСТАЋИ, ИСТИЦАТИ СЕ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>бела застава</i>	¹ ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ, СТИЋИ, СТИЗАТИ ² ИСТАЋИ, ИСТИЦАТИ СЕ	$\begin{matrix} {}^1 V_{semcop} + sa + N_{neizvedena} (Ins) \\ {}^2 V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop} \end{matrix}$
<i>бог</i>	ОТИЋИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Dat)$
<i>бод</i>	ОСВОЈИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>бодови</i>	ДОНЕТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>брак</i>	¹ БИТИ ² ИЗАЋИ, ИЗЛАЗИТИ ³ СКЛОПИТИ ⁴ СТУПИТИ, СТУПАТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{cop} + Prep (u) + N_{neizvedena} (Lok) \\ {}^2 V_{semcop} + iz + N_{neizvedena} (Gen) \\ {}^3 V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop} \\ {}^4 V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Ak) \end{matrix}$
<i>ватра</i>	ДОДАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>веза</i>	ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	$V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Ak)$
<i>ветар</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>вето</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>виза</i>	ИЗБОРИТИ, ИЗВАДИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>вишак килограма</i>	¹ ИМАТИ ² ОСЛОБОДИТИ СЕ	$\begin{matrix} {}^1 V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop} \\ {}^2 V_{semcop} + N_{neizvedena} (Gen) \end{matrix}$
<i>власништво</i>	¹ БИТИ ² ИМАТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{cop} + Prep (u) + N_{neizvedena} (Lok) \\ {}^2 V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Lok) \end{matrix}$
<i>вода</i>	ДРЖАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>воља</i>	ПУСТИТИ, ПУШТАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Dat)$
<i>време</i>	ОСТВАРИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>врста</i>	ПОКАЗАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$

<i>врх</i>	ДРЖАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>врхунац</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>гас</i>	ДОДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>глава</i>	СТИЋИ, СТИЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$
<i>глас</i>	ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>данак</i>	УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>дар</i>	ПОСЕДОВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>дебакл</i>	ДОЖИВЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>дебели плус</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>дејство алкохола</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (pod)} + N_{\text{neizvedena(Ins)}}$
<i>дело</i>	¹ БИТИ ² ИЗВЕСТИ ИЗВОДИТИ ³ СПРОВЕСТИ	$\begin{matrix} \text{}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}} \\ \text{}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}} \\ \text{}^3 V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} \end{matrix}$
<i>дијалог</i>	ВОДИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>дил</i>	НАПРАВИТИ, СКЛОПИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>доза среће</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>дрес</i>	НОСИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>душа</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$
<i>егал</i>	ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$
<i>елита</i>	ИЗБОРИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>ентузијазам</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>епилог</i>	ДОБИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>епифанија</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>жива глава</i>	ИЗВУЋИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>живот</i>	¹ БИТИ ² ИЗГУБИТИ	$\begin{matrix} \text{}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}} \\ \text{}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}} \end{matrix}$
<i>живот спор</i>	ВОДИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>живци</i>	ИЗГУБИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>жижја</i>	ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$
<i>жртвеник</i>	ПРИНЕТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$

<i>заблуда</i>	ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	$V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Ak)$
<i>зависни однос</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep (u) + N_{neizvedena}(Lok)$
<i>задатак</i>	¹БИТИ ²ДАТИ	$^1 V_{cop} + Prep (na) + N_{neizvedena}(Lok)$ $^2 V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>‘зелено светло’</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>зло</i>	НАНЕТИ НАНОСИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>знак питања</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep (pod) + N_{neizvedena}(Ins)$
<i>знаке живота</i>	ДАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>зубе</i>	ПОКАЗАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>ивица опстанака</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep (na) + N_{neizvedena}(Lok)$
<i>игра</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep (u) + N_{neizvedena}(Lok)$
<i>идеја</i>	ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ	$V_{semcop} + na + N_{neizvedena} (Ak)$
<i>императив</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>интензитет</i>	ДОБИТИ	$V_{semcop} + na + N_{neizvedena} (Ak)$
<i>интервенција</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>инцијатива</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>искушење</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep (na) + N_{neizvedena}(Lok)$
<i>језик за зубима</i>	ДРЖАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>јубилеј</i>	ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>камен</i>	СТАТИ	$V_{semcop} + na + N_{neizvedena} (Ak)$
<i>капитал</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>карактер</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>катанац</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep (pod) + N_{neizvedena}(Ins)$
<i>катанац на браву</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>књижица</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>корак</i>	ИЋИ	$V_{semcop} + u + N_{neizvedena} (Ak)$
<i>костур</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>коцкице</i>	СКЛОПИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena} (Ak) / N_{neizvedena} (Nom) + V_{semcop}$
<i>крај</i>	ПРИВЕСТИ, ПРИВОДИТИ	$V_{semcop} + N_{dev} (Dat)$

<i>кредит</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>кривично дело</i>	ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ, НАПРАВИТИ, ПОЧИНИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>легитимитет</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>лер</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>линија</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>лисице на руке</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>љубав</i>	¹ ВОДИТИ, ДАТИ, ПРОДАТИ ² БИТИ	$^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$ $^2 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>максимум</i>	ДАТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ, УЛОЖИТИ, УЛАГАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>мах</i>	УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$
<i>мере</i>	УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>мета</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>методе</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>минус</i>	ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>минутаж</i>	ДОБИТИ, ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>мода</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>мотивација</i>	ДАТИ, ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>мрежа</i>	¹ БИТИ ² ПОСЛАТИ	$^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$ $^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>мрља</i>	НЕМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>мртва тачка</i>	ПОКРЕНУТИ СЕ	$V_{\text{semcop}} + \text{s} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$
<i>мука</i>	НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena (Lok)}}$
<i>насиље</i>	ДОЖИВЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>невоља</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>недоумици</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>нервоза</i>	РАСТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>ниво</i>	ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$
<i>новац</i>	СТИЋИ, СТИЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$

<i>нога</i>	ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ, СТАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$
<i>нота</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>обавеза</i>	¹БИТИ ²ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ, ИМАТИ, НЕМАТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>обарач</i>	ПОВУЋИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>однос</i>	¹БИТИ ²ИМАТИ	${}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$ ${}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>одушак</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$
<i>око</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>око/очи</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{pred} + N_{\text{neizvedena (Ins)}}$
<i>олтар</i>	СТАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{pred} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$
<i>опрез</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>паралела</i>	НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>паркет</i>	ПРОВЕСТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena (Lok)}}$
<i>партија</i>	ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ, ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>пензија</i>	ИЋИ	$V_{\text{semcop}} + \text{u} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$
<i>пепео</i>	ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{iz} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$
<i>печат</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>пиће</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>плен</i>	ОДНЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>политика</i>	ВОДИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>попуст</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>посао</i>	ВОДИТИ, ВРШИТИ, ИЗВРШИТИ, ИЗВРШАВАТИ, ИМАТИ, ОБАВЉАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>последица</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>потенцијач</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>правда</i>	¹ДЕЛИТИ	${}^1 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>правда право</i>	²ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ ДАТИ, ИМАТИ, СТЕЋИ	${}^2 V_{\text{semcop}} + \text{pred} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$ $V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$

<i>пребивалиште</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>предност</i>	ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ, СТИЋИ, СТИЗАТИ	$V_{semcop} + do + N_{neizvedena (Gen)}$
<i>прилика</i>	БИТИ	$V_{cop} + Prep (u) + N_{neizvedena(Lok)}$
<i>примат</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>проблем</i>	¹ ИМАТИ ² УПАСТИ	$^1 V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$ $^2 V_{semcop} + u + N_{neizvedena (Ak)}$
<i>промет</i>	ЗАБЕЛЕЖИТИ, БЕЛЕЖИТИ, ОБЕЛЕЖИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>процент</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>пуне руке пуну јек</i>	ИМАТИ БИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$ $V_{cop} + Prep (u) + N_{neizvedena(Lok)}$
<i>пут</i>	¹ ОБЕЗБЕДИТИ, ПОКАЗАТИ ² СТАТИ	$^1 V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$ $^2 V_{semcop} + na + N_{neizvedena (Ak)}$
<i>равнотежа</i>	ИЗГУБИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>радни однос</i>	ЗАСНОВАТИ, ПРИМАТИ, ПРИМИТИ	$V_{semcop} + u + N_{neizvedena (Ak)}$
<i>рат</i>	ВОДИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>ред</i>	ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	$V_{semcop} + u + N_{neizvedena (Ak)}$
<i>реч</i>	ВОДИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>ружичасте наочаре</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>рука</i>	¹ ИЋИ ² ПОЋИ ³ ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ, ПОДИЋИ, ПОДИЗАТИ	$^1 V_{semcop} + na + N_{neizvedena (Ak)}$ $^2 V_{semcop} + za + N_{neizvedena (Ins)}$ $^3 V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>руке (своје)</i>	УЗЕТИ, УЗИМАТИ, ПРЕУЗЕТИ, ПРЕУЗИМАТИ	$V_{semcop} + u + N_{neizvedena (Ak)}$
<i>сатисфакција</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>свест</i>	РАЗВИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>светло</i>	ДОБИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>сврха</i>	СЛУЖИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Dat)}$
<i>секс</i>	ИМАТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$
<i>сексуални односи</i>	СТУПИТИ, СТУПАТИ	$V_{semcop} + u + N_{neizvedena (Ak)}$
<i>серија</i>	НАПРАВИТИ	$V_{semcop} + N_{neizvedena (Ak)} / N_{neizvedena (Nom)} + V_{semcop}$

<i>сигнал</i>	ПОСЛАТИ, ДОБИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>симпатија</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>ситуација</i>	¹ ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ, ДОЋИ, ДОЛАЗИТИ ² НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ	$\begin{matrix} {}^1 V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{neizvedena (Ak)}} \\ {}^2 V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{neizvedena (Lok)}} \end{matrix}$
<i>скенер</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>сласт</i>	ОСЕТИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>слобода</i>	¹ НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ ² ПУСТИТИ, ПУШТАТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena (Lok)}} \\ {}^2 V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} \end{matrix}$
<i>снага</i>	¹ БИТИ ² ДОБИТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}} \\ {}^2 V_{\text{semcop}} + \text{na} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} \end{matrix}$
<i>став</i>	¹ БИТИ ² ДЕЛИТИ, ЗАДРЖАТИ	$\begin{matrix} V_{\text{cop}} + N_{\text{neizvedena (Gen)}} \\ {}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}} \end{matrix}$
<i>стање</i>	¹ БИТИ ² ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ ³ НАЛАЗИТИ СЕ, НАЋИ СЕ ⁴ ОДРЖАТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}} \\ {}^2 V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{neizvedena (Ak)}} \\ {}^3 V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{neizvedena (Lok)}} \\ {}^4 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}} \end{matrix}$
<i>статус</i>	ДОБИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>степен</i>	ИЗРАЗИТИ, ИЗРАЖАВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>стечај</i>	ИЋИ	$V_{\text{semcop}} + u + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$
<i>строј</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (van)} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$
<i>суза</i>	ДОВЕСТИ, ДОВОДИТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{do} + N_{\text{neizvedena (Gen)}}$
<i>тајна</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>тачка</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>тепих</i>	СТАВИТИ, СТАВЉАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{pod} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$
<i>течности довољно</i>	УНОСИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>тло</i>	ИЗГУБИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>трака</i>	ДАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>трон</i>	ДРЖАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>удео</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>узлазна линија</i>	КРЕНУТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ins)}}$
<i>улога</i>	¹ БИТИ ² ИМАТИ	$\begin{matrix} {}^1 V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}} \\ {}^2 V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}} \end{matrix}$

<i>фаза</i>	СПРОВЕСТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>фаул</i>	НАПРАВИТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>фокус</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>фрка</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>цена</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>центар пажње</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>цيلь</i>	ИМАТИ	$V_{\text{semcop}} + \text{za} + N_{\text{neizvedena (Ak)}}$
<i>чело</i>	БИТИ	$V_{\text{cop}} + \text{Prep (na)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$
<i>шанса</i>	¹ БИТИ ² ДАТИ, ИМАТИ, ПРУЖИТИ, ПРУЖАТИ	¹ $V_{\text{cop}} + \text{Prep (u)} + N_{\text{neizvedena(Lok)}}$ ² $V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>шок</i>	ДОЖИВЕТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$
<i>штета</i>	ИЗАЗВАТИ	$V_{\text{semcop}} + N_{\text{neizvedena (Ak)}} / N_{\text{neizvedena (Nom)}} + V_{\text{semcop}}$

Извори

1) Публицистички стил

а) Новински подстил

- [1] **A** – *Alo* – дневне новине из Београда – A1 (*Alo!*, 20.4.2012), A2 (*Alo!*, 6.4.2012), A3 (*Alo!*, 14.5.2012), A4 (*Alo!*, 30.1.2012), A5 (*Alo!*, 11.4.2012), A6 (TV *Alo!*, 24. 4. 2012), A7 (TV *Alo!*, 6–12.4.2012), A8 (*Zodijak*, 14.5.2012), A9 (*Zodijak*, 30.1.2012), A10 (Paparazzo+V.I.P), A11 (*Spirit*, 30. 1. 2012), A12 (*Spirit*, 14. 5. 2012).
- [2] **B** – *Blic* – дневне новине из Београда – B1 (*Blic*, 22.4.2012), B2 (*Blic*, 7.12.2009), B3 (*Blic*, 11.4.2012), B4 (*Blic*, 21.4.2012), B5 (*Magazin*, 22.4.2012), B6 (TV *Blic*, 4–10.5.2012), B7 (*Novac*, 21.4.2012), B8 (*Posao*, 7. 12. 2009), B9 (*Srbija*, 7. 12. 2009).
- [3] **BŽ** – *Blic žena* – недељни женски часопис из Београда – BŽ1 (*Blic žena*, 17–23.8.2009), BŽ2 (*Blic žena*, 19–25.4.2010), BŽ3 (*Blic žena*, 24–30.1.2011.9), BŽ4 (*Blic žena*, 26.4–2.5.2010), BŽ5 (*Blic žena*, 31.5–6.6.2010).
- [4] **D** – *Danas* – дневне новине из Београда – D1 (*Danas*, 20.4.2012), D2 (*Danas*, 3.2.2012), D3 (*Danas*, 30.4.-1.5.2012), D4 (*Danas*, 9.5.2012), D5 (*Biznis*, 30. 4–1. 5. 2012), D6 (*Izborna groznica*, 30. 4–1. 5. 2012), D7 (*Izborna groznica*, 20. 4. 2012), D8 (*NUNS*, 30. 4–1. 5. 2012), D9 (*Sandžak*, 20. 4. 2012).
- [5] **K** – *Kurir* – дневне новине из Београда – K1 (*Kurir*, 15.12.2011), K2 (*Kurir*, 27.10.2011), K3 (*Kurir*, 14.3.2012), K4 (*Kurir*, 2.11.2011), K5 (*Kurir*, 19.5.2012), K6 (*Stars*, 2. 11. 2011), K7 (*Stars*, 14. 3. 2012).
- [6] **L** – *Lisa* – недељни женски часопис из Београда – L1 (*Lisa*, 18.6.2009), L2 (*Lisa*, 5.11.2009).
- [7] **LZ** – *Lepota & zdravlje* – месечни женски часопис из Београда – LZ (*Lepota & zdravlje*, maj 2012).
- [8] **MB** – *Moja beba* – месечни женски часопис из Београда – MB (*Moja beba*, decembar 2009).
- [9] **P** – *Press* – дневне женске новине из Београда – P1 (*Press*, 27.4.2012), P2 (*Press*, 25.4.2012), P3 (*Press*, 19.5.2012), P4 (*Press*, 24.3.2012), P5 (*Press*, 17.5.2011), P6 (*Press*, 21.6.2012), P7 (*Press*, 8.9.2009), P8 (*Nedeljnik*, 25.4.2012), P9 (TV *vodič*, 28.4–4.5.2012), P10 (*Obrazovanje*, 17. 5. 2011).
- [10] **Pu** – *Puls* – недељне новине из Београда – Pu1 (*Puls*, 8–14.2009), Pu2 (*Modni dodatak*, decembar 2009).

[11] **S – Story** – недељни магазин из Београда – S1 (*Story*, 15.11.2011), S2 (*Story*, 18.1.2011), S3 (*Story*, 29.11.2011), S4 (*Story*, 8.11.2011), S5 (*Astro novembar*, 8. 11. 2011).

[12] **Sk – Skandall** – недељне новине из Београда – Sk (*Skandall*, 8.12.209).

[13] **St – Stil** – недељни часопис из Београда – St (*Stil*, 7.5.2011).

*

[14] **ВН – Вечерње новости** – дневне новине из Београда – ВН1 (*Вечерње новости*, 12.2.2010), ВН2 (*Вечерње новости*, 30.9.2011), ВН3 (*Вечерње новости*, 15.2.2010), ВН4 (*Вечерње новости*, 21.12.2009), ВН5 (*Вечерње новости*, 1.10.2011), ВН6 (*Вечерње новости*, 28.1.2012), ВН7 (*Вечерње новости*, 15.10.2009), ВН8 (*Вечерње новости*, 11.2.2010), ВН9 (*Вечерње новости*, 22.3.2012), ВН10 (*Вечерње новости*, 29.9.2011).

[15] **П – Политика** – дневне новине из Београда – П1 (*Политика*, 17.2.2012), П2 (*Политика*, 30.1.2012), П3 (*Политика*, 4.5.2012), П4 (*Политика*, 16.11.2009), П5 (*Политика*, 21.5.2012), П6 (*Ауто свет*, 21.5.2012), П7 (*Ауто свет*, 30.1.2012), П8 (*ТВ Ревуја*, 18–24.2012), П9 (*ТВ Ревуја*, 5–11.5.2012), П10 (*Моја кућа*, 17.2. 2012), П11 (*Моја кућа*, 4.5.2012).

[16] **Пр – Правда** – дневне новине из Београда – Пр1 (*Правда*, 27.4.2012), Пр2 (*Правда*, 25.4.2012), Пр3 (*Правда*, 4–5.1.2012), Пр4 (*Србија*, 27. 4. 2012), Пр5 (*Србија*, 25. 4. 2012), Пр6 (*Србија*, 4–5. 1. 2012), Пр7 (*Тв екран*, 27. 4. 2012).

[17] **С – Спорт** – недељне спортке новине из Београда – С1 (*Спорт*, 27.4.2012), С2 (*Спорт*, 11.4.2012), С3(*Спорт*, 2.2.2012).

[18] **СЖ – Спортски журнал** – недељне спортке новине из Београда – СЖ1 (*Спортски журнал*, 8.4.2012), СЖ2 (*Спортски журнал*, 14–15.4.2012), СЖ3 (*Спортски журнал*, 24.4.2012), СЖ4 (*Спортски журнал*, 31.1.2012), СЖ5 (*Спортски журнал*, 3.5.2012), СЖ6 (*Журнал огледало Србије*, 3.5.2012), СЖ7 (*Партизанов времеплов*, 14.4.2012).

[19] **ПН – Панчевац** – недељне новине из Панчева – ПН (*Панчевац*, 12.11.2015).

[20] **СОМБ – Сомборске новине** – недељне новине из Сомбора – СОМБ1(*Сомборске новине*, 27.7.2012), СОМБ2 (*Сомборске новине*, 13.9.2013), СОМБ3 (*Сомборске новине*, 9.5.2014).

[21] **СРЕМ – Сремске новине** – недељне новине из Сремске Митровице – СРЕМ (*Сремске новине*, 13.2.2013).

[22] **ТОП – Топличке новине** – месечне новине из Прокупља – ТОП (*Топличке новине*, 12.2013).

б) *Монографско-публицистички подстил*

[23] **ВИНОГРАД** – *Виноград господњи*, верски лист православне епархије Бачке, Нови Сад, 2010.

[24] **ГАЛАКСИЈА** – XII галаксија, часопис ученика XII београдске гимназије, 2012.

- [25] **ГАЛЕНИКА** – *Galeinika*, лист фармацевтске компаније Галеника, новембар, 2009.
- [26] **ЗДРАВСТВЕНИК** – *ZdrAVSTVENIK*, Новине Здравственог центра Ваљево, бр, 48. 2012.
- [27] **КАЛЕНИЋ** – *Каленић*, верски часопис, Српска православна епархија шумадијска, Крагујевац, 2014.
- [28] **МАТЕМАТИЧКА** – *МГ*, часопис за политичку културу и културну политику, Математичка гимназија, Београд, 2014.
- [29] **ПЛАНЕТА** – *Moja planeta*, outdoor магазин за активан живот, Smart Art, Нови Сад, бр. 2, 2010.
- [30] **ПОЛИТИКОЛОГ** – *Политиколог*, званични часопис студената Факултета политичких наука у Београду, децембар, 2014.

в) *Подстил радио-емисија, телевизијских емисија и документарних филмова*

- [31] **АРТЗОНА** – *Експериментални филм у Србији*, Емисија о култури и уметности *Art зона*, емитована на телевизији РТС. Доступне емисије из 2015. године на: https://www.youtube.com/watch?v=4xxw6DQkQq4&list=PLxbMnBfiy6iFGWN5to8D-Ro_IЕjrLWsMO&index=41, приступ: новембар 2016.
- [32] **МИСТЕРИЈЕ** – *Влашка магија*, Циклус документарних емисија *Srpske misterije*, емитованих на PRVA TV, од 2015. Доступна листа на: https://www.youtube.com/watch?v=El-pd1_scws&list=PLEXY6TmiKS0tcmCTO_jKbtZyfLmIPUC-N, приступ: јануар 2016.
- [33] **НАСЛЕЂЕ** – *Старо српско писано наслеђе: Свет српске рукописне књиге, 2. део*, Научни серијал о историји српске културе *Старо српско писано наслеђе*, емотиован на телевизији РТС од 2009. године. Доступно на: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLG6HMr6sRAxnMz2rP9nFkOgBP4OIwz86y>, приступ: октобар 2015.
- [34] **НАУКА** – *Историја науке: Милева Марић Ајнштајн*, Серијал кратких документарних кратких форми *Историјат науке*, емитовани на телевизији РТС од 2011. године. Доступно на: https://www.youtube.com/playlist?list=PLG6HMr6sRAxmb_E8lZ1_otLMXOP1DJ-S5, преглед: децембар 2015.
- [35] **ПОЛИТИКА** – *Појмовник политике - Женска права*, Научна емисија *Појмовник политике*, емитована на телевизиви РТС 2005. године. Доступно на: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLxbMnBfiy6iFLam3uszkK4JCa-HOvnosI>, приступ децембар 2015.
- [36] **ПРЕСИНГ** – Политичка Емисија *Pressing*, гост: Оља Бећковић, емитована на ТВ и web платформи *NI*, 06. 1. 2015. Доступно на: <https://www.youtube.com/watch?v=61c8vPUVbvK>, приступ: август 2015.

- [37] **РОД** – *Тумачење рода у филму Широм затворених очију Стенли Кјубрика*, у: Циклус трибина *Нова читања рода*, Организатори: ИПАК.Центар, ФМК, Центар за женске студије Београд, Дом омладине Београда, 14. 5. 2014. Доступно на: <https://www.youtube.com/watch?v=grQNxOsJOIc>, приступ: септембар 2015.
- [38] **СПОРОВИ** – Радио-емисија *Спорови у култури*, говоре: Бојан Јовић и Слободан Владушић, емитована на Радију Београд, Други програм, 31.10.2014. Доступно на: <https://www.youtube.com/watch?v=eVsmyPggeL8>, приступ: октобар 2015.

2) Научни стил

1. Научно-истраживачко подручје

а) Строго научни или „академски” подстил

а1) научни часописи

- [39] **ГРАЂЕВИНСКИ** – *Zbornik radova Građevinsko-arhitektonskog fakulteta*, Niš: Građevinsko-arhitektonski fakultet, 2009. (ГРАЂЕВИНСКИ1 – бр. 24, ГРАЂЕВИНСКИ2 – бр. 25, ГРАЂЕВИНСКИ3 – бр. 26)
- [40] **ЗМС.ДР** – *Зборник Матице српске за друштвене науке*, бр. 161, 2007.
- [41] **ЗМС.ИС** – *Зборник Матице српске за историју*, бр. 71–72, 2005.
- [42] **ЗМС.КЛ** – *Зборник Матице српске за класичне студије*, бр. 8, 2006.
- [43] **ЗМС.КЊ** – *Зборник матице српске за књижевност и језик*, бр. 51/1–2, 2003.
- [44] **ЗМС.У** – *Зборник Матице српске за сценске уметности и музику*, бр. 32–33, 2005.
- [45] **ЗМС.Ф** – *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, бр. 48/1–2, 2005.
- [46] **ИСХРАНА** – *Hrana i ishrana*, Društvo za ishranu Srbije, бр. 52/1, 2011.**КОНСТРУКЦИЈЕ** – *Zavarivanje i zavarene konstrukcije*, Beograd: Društvo za unapređivanje zavarivanja u Srbiji, Zavod za zavarivanje, Zavod za grafičku tehniku Tehnološko-metalurškog fakulteta, 2009–2011. (КОНСТРУКЦИЈЕ – бр. 54/1–4, КОНСТРУКЦИЈЕ2 – бр. 55/2–3, КОНСТРУКЦИЈЕ3 – бр. 56/1,3).
- [47] **МАТЕРИЈАЛИ** – *Građevinski materijali i konstrukcije*, Beograd: Društvo za ispitivanje i istraživanje materijala i konstrukcija Srbije, 2009–2011. (МАТЕРИЈАЛИ1 – бр. 52/1–4, МАТЕРИЈАЛИ – бр. 53/1–4, МАТЕРИЈАЛИ – бр. 54/1–4).
- [48] **ЛЕТОПИС** – *Letopis naučnih radova Poljoprivrednog fakulteta*, Novi Sad: Poljoprivredni fakultet, 2009), 2010. (ЛЕТОПИС – бр. 33, ЛЕТОПИС – бр. 34)
- [49] **ПРЕХРАМБЕНА** – *Prehrambena industrija, mleko i mlečni proizvodi*, Časopis Saveza hemičara i tehnologa, 20/1–2, 2009.

- [50] **ХЕМИЈСКА** – *Hemijska industrija*, Beograd: Savez hemijskih inženjera, бр. 65/ 1–6, 2011.
- [51] **ШУМАРСКИ** – *Glasnik Šumarskog fakulteta*, Beograd: Šumarski fakultet, 2009–2011. (ШУМАРСКИ1 – бр. 99, ШУМАРСКИ2 – бр. 100; ШУМАРСКИ3 – бр. 101, ШУМАРСКИ4 – бр. 102; ШУМАРСКИ5 – бр. 103, ШУМАРСКИ6 – бр. 104).

а2) научне монографије и зборници

- [52] **БИОПРОЦЕС** – Josip Baras, Vlada Veljković, Stevan Popov, Dragan Povrenović, Miodrag Lazić, Branislav Zlatković, *Osnovi bioprocesnog inženjerstva*, Leskovac: Tehnološki fakultet Leskovac, 2009.
- [53] **ВУКОМАНОВИЋ** – Milan Vukomanović, *Rani hrišćanski mitovi: hermeneutička ispitivanja*, Beograd: Čigoja štampa, 1997.
- [54] **ДЕКОНСТРУКЦИЈЕ**: А. Ratković (ur.), *Socijalne (de)konstrukcije identiteta: zbornik radova sa I međunarodnog interdisciplinarnog studentskog skupa Karlovački dani slobodne misli*, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 2015.
- [55] **ЂУРКОВИЋ** – Миша Ђурковић, *Слика, звук и моћ: огледи из поп-политике*, Београд: МСТ Гајић, 2009.
- [56] **КЈУБРИК** – Dijana Lj. Metlić, *Između Odiseje u svemiru i Širom zatvorenih očiju: analiza različitih oblika prisustva slike u filmovima Stenlija Kjubrika*, doktorska disertacija, Beograd: Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet, 2012.
- [57] **ЛИРИКА** – Олгица Петковић, *Танатолошка лирика Источне Србије (упоредна студија о влашком и српском посмртном певању)*, дипломски рад, Филолошки факултет: Београд, 2003
- [58] **НИКОЛИЋ** – Часлав Николић, *Политички и идеолошки хоризонт романа, есеја и новинских чланака Милоша Црњанског*, докторска дисертације, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2011.
- [59] **ПТИЦЕ** – Драган Бошковић, Мирјана Детелић (ур.), *Птице: књижевност, култура*, Крагујевац: Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета, 2011.
- [60] **РЕКЛАМА** – Ivan Kovačević, Ljubica Milosavljević (ур.), *Antropologija reklame*, Nova srpska antropologija, knj. 6, Beograd: Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i Srpski genealoški centar, 2013.
- [61] **ФИЛОЛОГИЈЕ** – Драган Бошковић (ур.), *Филологије vs идеологије*, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2014.

б) Научно-уџбенички подстил

- [62] **ИСТОРИЈА** – Данијела Стефановић, Снежана Ферјанчић, Зорица Недељковић, *Историја: за пети разред основне школе*, Београд: Завод за уџбенике, 2010.

- [63] **КОНЧАРЕВИЋ** – Ксенија Кончаревић, *Основе стилистике у сфери мисије и комуникације цркве*, Предавања из другог семестра у оквиру предмета *Сакрална комуникација са основама стилистике*, Београд: Теолошки факултет.
- [64] **РАНКОВИЋ** – Зоран Ранковић, *Црквенословенски језик, Приручник за студенте: изговор и гласови, облици, хрестоматија*, Београд: Теолошки факултет.
- [65] **УКРАЈИНСКА** – *Украјинска књижевност XVIII века*, (скрипта са вежбама), припремили проф. др Јанко Рамач и мр Тања Гаев, Београд: Филолошки факултет.

в) *Научно-популарни подстил*

- [66] **ГРЧКА 1** – Џон Багнел Бјури, Расел Мигс, *Историја Грчке: до смрти Александра Великог*, књ. 1, [превела Љиљана Вулићевић, поговор српском издању Слободан Душанић], Београд: Завод за уџбенике, 2008.
- [67] **ГРЧКА 2** – Џон Багнел Бјури, Расел Мигс, *Историја Грчке: до смрти Александра Великог*, књ. 2, [превела Љиљана Вулићевић, поговор српском издању Слободан Душанић], Београд: Завод за уџбенике, 2008.
- [68] **ИСТОК 1** – Амели Курт, *Стари исток: од 3000. до 330. године п.н.е.*, т. 1, српско изд. приредила Данијела Стефановић, [превеле Аника Крстић и Олга Пелцер], Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2004.
- [69] **ИСТОК 2** – Амели Курт, *Стари исток: од 3000. до 330. године п.н.е.*, т. 2, српско изд. приредила Данијела Стефановић, [превеле Аника Крстић и Олга Пелцер], Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2004.
- [70] **ЈАНСОН** – Холст Валдемар Јансон (у сарадњи са Дором Џејн Јансон), *Историја уметности: преглед развоја ликовних уметности од праисторије до данас*, 5. изд., [превела Олга Шафарик], Београд: штампарско-издавачко предузеће „Југославија”, 1975.
- [71] **МИТОЛОГИЈА** – *Словенска митологија: енциклопедијски речник*, редактори Светлана М. Толстој, Љубинко Раденковић, [превод с руског Радмила Мечанин, Љубинко Раденковић, Александар Лома], Београд: Зејтер боок ворлд, 2001.
- [72] **ШАРЕ** – Sandra Šare, *Kako pisati za novine 1*, Beograd: Medija centar, 2004.

II. *Научно-техничко подручје*

а) *Техничко-информативни подстил*

- [73] **УПУТСТВО1** – *Uputstvo za korišćenje Banca intesa on-line usluge*, Banca intesa.
- [74] **УПУТСТВО2** – *Uputstvo za korišćenje PayPal servisa za plaćanje na internetu uz Visa Classic karticu*, Halkbank a.d., Beograd.

- [75] **УПУТСТВО3** – *Uputstvo za korišćenje, Open iptv, mts.*
- [76] **УПУТСТВО4** – *Uputstvo za upotrebu GT-C3300K, SAMSUNG.*
- [77] **УПУТСТВО5** – *Uputstvo za upotrebu leka KLOMETOL, Galenika.*
- [78] **УПУТСТВО6** – *Uputstvo za upotrebu leka PANADOL, Europharm.*
- [79] **УПУТСТВО7** – *Uputstvo za upotrebu, Mašina za pranje veša, BEKO.*

3) Административни стил

а) Законодавно-правни подстил

а1) закони

- [80] **ЗАКОН1** – *Закон о образовању одраслих.*
- [81] **ЗАКОН2** – *Закон о старој и реткој библиотечкој гради*
- [82] **ЗАКОН3** – *Закон о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине.*
- [83] **ЗАКОН4** – *Закон о ученичком и студентском стандарду.*
- [84] **ЗАКОН5** – *Закон о уџбеницима и другим наставним средствима.*

а2) одлуке и извештаји

- [85] **ОДЛУКА1** – *Одлука о спровођењу статута Аутономне покрајине Војводине.*
- [86] **ОДЛУКА2** – *Покрајинска скупштинска одлука о влади Аутономне покрајине Војводине.*
- [87] **ИЗВЕШТАЈ** – *Извештај о раду Универзитета Уметности у Београду.*

а3) пословници, правилници

- [88] **ПОСЛОВНИК1** – *Пословник о раду Председништва Друштва младих лингвиста.*
- [89] **ПОСЛОВНИК2** – *Пословник о раду Савета Универзитета у Крагујевцу.*
- [90] **ПРАВИЛНИК1** – *Правилник о безбедности и здрављу на раду Регионалног центра за професионални развој запослених у образовању Ниш.*
- [91] **ПРАВИЛНИК2** – *Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на Универзитету Сингидунум.*

- [92] **ПРАВИЛНИК3** – *Правилник о начину и поступку пријаве и одбране завршних радова на мастер и докторским академским студијама (други и трећи степен студија) на Универзитету Сингидунум.*
- [93] **ПРАВИЛНИК4** – *Правилник о организацији рада на интегрисаном Универзитету Сингидунум.*
- [94] **ПРАВИЛНИК5** – *Правилник о раду Регионални центра за професионални развој запослених у образовању у Нишу.*
- [95] **ПРАВИЛНИК6** – *Правилник о уџбеницима на Универзитету у Крагујевцу.*

а4) програми, стратегије и информатори:

- [96] **ПРОГРАМ** – *Предлог програма промоције науке, научно-технолошких резултата и достигнућа за период 2014. до 2020. године Центра за промоцију науке;*
- [97] **СТРАТЕГИЈА** – *Стратегију развоја образовања у Србији до 2020. године;*
- [98] **ИНФОРМАТОР** – *Информатор о раду Завода за вредновање квалитета, образовања и васпитања Републике Србије.*

а5) статут

- [99] **СТАТУТ1** – *Статут Универзитета у Београду.*
- [100] **СТАТУТ2** – *Статут Универзитета у Крагујевцу.*
- [101] **СТАТУТ3** – *Статут Универзитета у Нишу.*
- [102] **СТАТУТ4** – *Статут Универзитета у Новом Саду.*
- [103] **СТАТУТ5** – *Статут Центра за промоцију науке.*

б) Дипломатски подстил

- [104] **ДЕКЛАРАЦИЈА** – *Istanbulska ministarska deklaracija o „Partnerstvu za migracije zemalja puteva svile”.*
- [105] **КОНВЕНЦИЈА1** – *Konvencija o dostavljanju u inostranstvu sudskih i vansudskih akata u građanskim i trgovačkim stvarima.*
- [106] **КОНВЕНЦИЈА2** – *Konvencija o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice dece.*
- [107] **КОНВЕНЦИЈА3** – *Konvencija између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Француске Републике о издавању исправа о личном стању и о ослобођењу од легализације.*
- [108] **КОНВЕНЦИЈА4** – *Konvencija o olakšanju međunarodnog pristupa sudovima.*

- [109] **КОНВЕНЦИЈА5** – *Конвенција између владе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и владе Француске Републике о признању и извршењу судских одлука у грађанским и трговачким стварима.*
- [110] **СПОРАЗУМ** – *Sporazum između Republike Šrbije i Švajcarske Konfederacije o policijskoj saradnji u borbi protiv kriminala.*
- [111] **УГОВОР1** – *Уговор између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима;*
- [112] **УГОВОР2** – *Уговор о узајамном правном саобраћају између СФР Југославије и НР Мађарске од 7. марта 1968. године.*

Литература

- [1] **Ајдановић 2007:** Јелена Ајдановић, Исказивање објекта у номинализованим структурама, *Лингвистичке свеске* 6, *Синтаксичка истраживања (дијахроно-синхрони план)*, 63–72.
- [2] **Ајдановић 2008:** Јелена Ајдановић, Лексичко-граматичка перифраза модалних глагола (синхроно-дијахроно план), *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 7/1, 127–137.
- [3] **Алгео 2006:** John Algeo, *British or American English? A handbook of word and grammar patterns*, Cambridge: Cambridge University Press.
- [4] **Андерсон 2006:** W. Anderson, *The Phraseology of Administrative French: A Corpus-based Study*, (Language and computers: Studies in Practical Linguistics, 57), Amsterdam, New York: Rodopi.
- [5] **Атаији 2001:** Maria Francisca Athayde, Construções com verbo-suporte (Funktionsverbgefüge) do Português e do Alemão, *cadernos do cieq*, nº 1 (Centro Interuniversitário de Estudos Germanísticos, Faculdade de Letras, Universidade de Coimbra), 5–68.
- [6] **Бауерс 1975:** John Bowers, Some adjectival nominaliyations in English, *Lingua*, 57, 341–361.
- [7] **Бећар 1973:** Dragica Bećar, О употреби зависних падежа у језику Statuta gradskog saobraćajnog preduzeća у Novom Sadu, *Прилози проучавању језика*, 9, 1–53.
- [8] **Бјелаковић, Ајдановић 2007:** Исидора Бјелаковић, Јелена Ајдановић, Перифрастични предикатски изрази са фазним значењем (дијахроно-синхрони план), *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*, 32, 329–340.
- [9] **Бонковски 2004:** R. Wońkowski, Узајамни утицај терминологије и опште лексике у српском језику: на примеру језика спорта, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 32/1, 245–253.
- [10] **Бринтон 2008:** Laurel Brinton, 'Where grammar and lexis meet': Composite predicates in English, In: Elena Seoane & María José López-Couso (eds.), *Theoretical and empirical issues in grammaticalization*, Typological Studies in Language 77, Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins, 33–53.
- [11] **Бринтон, Акимото 1999:** Laurel J. Brinton and Minoji Akimoto (ed.), *Collocational and Idiomatic Aspects of Composite Predicates in the History of English*. Studies in Language, Companion Series, 47. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, 1999.
- [12] **Бугарски 2004:** Наташа Бугарски, Деадјективна именица као средство номинализације (у публицистичком стилу стандардног српског језика), *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 47, 298–404.
- [13] **Бустос Пласа 2003:** Alberto Bustos Plaza, *Combinaciones verbonominales institucionalizadas y lexicalizadas*, tesis doctoral, Madrid: Universidad Carlos III de Madrid.
- [14] **Вахек 1955:** Josef Vachek, Some Thoughts on the So-called Complex Condensation in Modern English, *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské university* 4 (A, Řada jazykovědná), 63–77.
- [15] **Велс 1960:** Rulon Wells, Nominal and Verbal Style, In: Thomas A. Sebeok (ed.), *Style in Language*, New York, London: The Technology Press of Massachusetts Institut of Technology and John Wiley & Sons Inc, 213–220.

- [16] **Винхарт 2005:** Heike Winhart, *Funktionsverbgefüge im Deutschen Zur Verbindung von Verben und Nominalisierungen*, Philosophische Dissertation angenommen von der Neuphilologischen Fakultät der Universität Tübingen, Tübingen.
- [17] **Вјежбица 1988:** Anna Wierzbicka, *The Semantics of Grammar*, Studies in Language Companion Series 18, Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- [18] **Војновић 2007а:** Јелена Војновић, Агенс у номинализованим структурама, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 50, 131–143.
- [19] **Војновић 2007б:** Јелена Војновић, Семантички разлози смене појединих декомпонованих конструкција у новинским и административним текстовима 19. и 20. века, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 36/1, 325–341.
- [20] **Вуковић 2000:** Novo Vuković, *Putevi stilističke ideje*, Porgorica, Nikšić: JASEN.
- [21] **Гарате 2002:** Teresa Moralejo Gárate, Composite predicates and modification flexibility in Middle English, *Atlantis: Revista de la Asociación Española de Estudios Anglo-Norteamericanos*, Vol. 24, No. 1, 173–187
- [22] **Гортан Премк 1971:** Даринка Гортан-Премк, *Акузативне синтагме без предлога у српскохрватском језику*, (Библиотека јужнословенског филолога, нова серија, књ. 2), Београд: Институт за српскохрватски језик.
- [23] **Градинарова Анатолијевна 2012:** Алла Градинарова-Анатолиевна, К проблеме изучения описательных предикатов в сопоставительном плане (русский язык vs. болгарский язык), *Acta linguistica*, 6/2, 105-114.
- [24] **Грос 1981:** Maurice Gross, Les Bases Empiriques de la Notion de Prédicat Sémantique, *Langages*, 63, 7–52.
- [25] **Данет 1985:** В. Danet, Legal Discourse, In: Т.А. Van Dijk (ed.), *Handbook of Discourse Analysis*, v. 1, London: Academia Press, 273-291.
- [26] **Дешић 1984:** М. Дешић, Критеријуми за одређивање фразеологизама у рјечницима савременог српскохрватског језика, у: Ј. Јерковић, Д. Петровић, М. Пижурца (ур), *Лексикологија и лексикографија – зборник радова*, Нови Сад, Београд: Матица српска, Институт за српскохрватски језик, 53–65.
- [27] **Драгићевић 2004:** Рајна Драгићевић, О терминима за колокацију и његове сегменте, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 33/3, 61–70.
- [28] **Драгићевић 2007:** Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, Београд: Завод за уџбенике.
- [29] **Драгићевић 2010:** Рајна Драгићевић, Конструкције на граници између слободних спојева лексема и фразеологизама, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 39/3, 113–122.
- [30] **Дражић 2014:** Јасмина Дражић, *Лексичке и граматичке колокације у српском језику*, Нови Сад: Филозофски факултет.
- [31] **Дуден 2005:** Duden, *Die Grammatik. Unentbehrlich für richtiges Deutsch. 7., völlig neu erarbeitete und erweiterte Auflage (Band 4)*. Mannheim: Dudenverlag.
- [32] **Ђукановић, Пипер 2009:** Маја Ђукановић, Predrag Piper, Slovenski jezik, у: Вјара Малцијева, Зузана Тополињска, Маја Ђукановић, Предраг Пипер, *Јужнословенски језици: Граматичке структуре и функције*, (у редакцији Предрага Пипера), Београд: Београдска књига, 257–377.

- [33] **Енгел 1998:** Ulrich Engel, *Deutsche Grammatik*, Heidelberg: Julius Groos Verlag.
- [34] Ехеберија и др. 2012: Urtzi Etxeberria, Ricardo Etxepare, Myriam Uribe-Etxebarria (eds.), *Noun phrases and nominalization in Basque: syntax and semantics*, (Linguistics Today 187), Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- [35] **Живковић 1992:** Dragiša, Živković, *Teorija književnosti sa teorijom pismenosti*, Beograd, Novi Sad: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Zavod za izdavanje udžbenika.
- [36] **Ивић 1988:** Милка Ивић, Још о декомпоновању предиката, *Јужнословенски филолог*, 44, 1–5.
- [37] **Јакић 2011:** Милена Јакић, О типологији декомпонованих конструкција у српском језику, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 54/1, 151–165.
- [38] **Јањушевић Оливери 2015:** Ана Јањушевић Оливери, Језичко-стилске карактеристике *Ратног дневника*, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 44/3, 157–167.
- [39] **Јелић 1986:** З. И. Јелић, *Основи нормативне технике – увод у савремену науку о методама стварања и разумевања права*, Београд: Економика.
- [40] **Јенджејко 1992:** Ewa Jędrzejko, Teoretyczne aspekty nominalizacji. Przegląd ujęć i propozycji metodologicznych, W: Iwony Nowakowska-Kempnej (red.), *Język a Kultura*, Т. 8: *Podstawy metodologiczne semantyki współczesnej*, Wrocław: Wiedza o Kulturze, 209–221.
- [41] **Јенджејко 2011:** Ewa Jędrzejko, The problematics of describing periphrastic predication Between word and image, *Studies in Polish Linguistics*, 8/1, 27–44
- [42] **Јенджејко 2013:** Ewa Jędrzejko, Complex verbo-nominal predicates in the light of prototype approaches to categorization, *Studies in Polish Linguistics*, 8/2, 57–74.
- [43] **Јесперсен 1961:** Otto Jespersen, *A modern English grammar on historical principles: Morphology*, v. 6, London, Copenhagen: Allen & Unwin, Munskgaard.
- [44] **Јовановић 2010:** Јелена Јовановић, *Лингвистика и стилистика новинског умећа*, Београд: Јасен.
- [45] **Јовановић 2019:** Ивана Јовановић, *Лингвистика и стилистика медиолошких родова и врста*, Београд : Јасен.
- [46] **Камбер 2008:** Alain Kamber, *Funktionsverbgefüge – empirisch. Eine korpusbasierte Untersuchung zu den nominalen Prädikaten des Deutschen*, (Reihe Germanistische Linguistik 281), Tübingen: Niemeyer.
- [47] **Кател 1984:** Ray Cattel, *Composite Predicates in English*, (Syntax and Semantics, vol. 17), Sydney: Academic Press.
- [48] **Катнић Бакаршић 1999:** М. Katnić-Bakaršić, *Lingvistička stilistika*. Prague, Budapest: Open Society Institute, Center for Publishing Development Electronic Publishing Program. (Dostupno u Adobe PDF formatu na Internet adresi <http://www.e-lib.rss.cz>).
- [49] **Каци и др. 2004:** Nobuhiro Kaji, Masashi Okamoto, Sadao Kurohashi, Paraphrasing Predicates from Written Language to Spoken Language Using the Web, In: *Proceedings of the Human Language Technology Conference (HLT-NAACL)*, Boston, Massachusetts, 241–248.
- [50] **Каци, Курохаши 2004:** Nobuhiro Kaji, Sadao Kurohashi, Recognition and Paraphrasing of Periphrastic and Overlapping Verb Phrases, In: *Proceedings of LREC workshop on Methodologies and Evaluation of Multiword Units in Real-world Application (MEMURA)*, Lisbon, Portugal, 24–30.

- [51] **Керкез 1997а:** Драгана Керкез, Глаголски конституент перифрастичних предикатских конструкција (у српском и руском језику), *Српски језик*, 1–2, 303–310.
- [52] **Керкез 1997б:** Драгана Керкез, Место перифрастичне предикатске конструкције у систему предиката, *Славистика*, 1, 56–62.
- [53] **Керкез 1998:** Драгана Керкез, Номинални конституент перифрастичних предикатских конструкција, *Славистика*, 2, 93–98.
- [54] **Керкез 1999:** Драгана Керкез, Интенције перифрастичких предикатских конструкција у руском и српском језику (ППК као реченична одредница), *Зборник Матице српске за славистику*, 56–57, 113–121.
- [55] **Клеут 2008:** Марија Клеут, *Научно дело од истраживања до штампе: техника научноистраживачког рада*, Нови Сад: Академска књига.
- [56] **Кликовац 2008а:** Duška Klikovac, *Jezik i moć*, Beograd: Biblioteka XX vek.
- [57] **Кликовац 2008б:** Душка Кликовац, О стилским, идеолошким и утилитарним аспектима номинализације у српском језику, *Јужнословенски филолог*, 64, 177–188.
- [58] **Книпф-Комлоси и др. 2006:** Elisabeth Knipf-Komlósi, Roberta V. Rada, Csilla Bernáth, *Aspekte des deutschen Wortschatzes*, Budapest: Bölcsész Konzorcium.
- [59] **Ковачевић 2000:** Милош Ковачевић, *Стилистика и граматика стилских фигура*, Крагујевац: Кантакузин.
- [60] **Ковачевић 2003:** Милош Ковачевић, Перифрастичка компарација у српском књижевном језику, у: М. Ковачевић, Граматичке и стилистичке теме, Бања Лука: ЈУКЗ. 9–45.
- [61] **Ковачевић 2005:** Милош Ковачевић, Пунозначна и копулативна употреба глагола *бити*, *Српски језик*, 10/1–2, 211–233.
- [62] **Ковачевић 2007:** Милош Ковачевић, Синтакса и семантика прилошких израза, у: *Србистичке теме*, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет. 11–48.
- [63] **Коњик 2005:** Ивана Коњик, Прилог класификацији и лексикографској обради перифрастичких предиката, *Српски језик*, 10/1–2, 555–563.
- [64] **Коњик 2006:** Ивана Коњик, Перифрастични предикат у новинским насловима, *Наш језик*, 37/1–4, 33–41.
- [65] **Коњик 2007:** Ивана Коњик, Перифрастични предикат у новинском тексту: иновације или погрешке, *Примењена лингвистика*, 8, 212–223.
- [66] **Коритковска 2014:** Małgorzata Korytkowska, О predyktorach analitycznych w strukturze argumentu propozycyjnego (na materiale języka bułgarskiego i polskiego), *Slavica Wratislaviensia*, 159, 207–217.
- [67] **Котјевскаја Там 1993:** Maria Koptjevskaja-Tamm, *Nominalizations*, London, New York: Routledge.
- [68] **Кофи 2006:** Stephen Coffey, ‘Delexical Verb + Noun’ Phrases in Monolingual English Learners’ Dictionaries, In: Elisa Corino, Carla Marelllo, Cristina Onesti (ed. lit.), *Atti del XII Congresso Internazionale di Lessicografia*, Torino, 6-9 settembre, Vol. 2, 939–949.
- [69] **Кочовић, Тодоровић 2015:** Милица Кочовић, Стефан Тодоровић, Анализа језика упутстава за употребу лекова на српском и енглеском језику, у: Б. Мишић Илић, В. Лопичић (ур.), *Језик*,

књижевност, дискурс. *Језичка истраживана: зборник радова*, Ниш: Филозофски факултет, 179–191.

- [70] **Крендал, Черноу 1990:** J. A. Crandall and Veda R. Charrow, *Linguistic Aspects of Legal Language*, distributed by ERIC Clearinghouse, 1-23. Доступно на: <http://eric.ed.gov/?id=ED318248>. [2015, Јул 15]
- [71] **Лазих Коњик 2006:** И. Лазих Коњик, Структура, функција и лексикографска обрада перифрастичких предиката (на примерима из дневне штампе), *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 49, 219–304.
- [72] **Лис 1960:** Robert Lees, *The Grammar of English Nominalizations*, *International Journal of American Linguistics*, v. 26, n. 3, Bloomington, Indiana: Indiana University Research Center in Anthropology, Folklore and Linguistics, 1960.
- [73] **Лич и др. 2009:** Geoffrey Leech, Marianne Hundt, Christian Mair, Nicholas Smith, *Change in Contemporary English: A Grammatical Study*, Cambridge: Cambridge University Press.
- [74] **Луковић 1994:** М. Лаковић, *Развој српског правног стила – прилог историји језика и права у Србији*, Београд: Службени гласник.
- [75] **Луковић 1996:** Милош Луковић, Специјални стилови, у: М. Радовановић, Б. Брборић, И. Клајн, Д. Петровић, Ж. Станојчић, М. Луковић, Д. Ђупић, М. Пешикан, *Српски језик на крају века*, Београд: Институт за српски језик, Службени гласник, 143–157.
- [76] **Малцијева 2009:** Вјара Малджиева, Български език, у: Вјара Малцијева, Зузана Тополињска, Маја Ђукановић, Предраг Пипер, *Јужнословенски језици: Граматичке структуре и функције*, (у редакцији Предрага Пипера), Београд: Београдска књига, 19–137.
- [77] **Манојловић 2013:** Нина Манојловић, Беспредлошке и предлошко-падежне именичке синтагме у законодавно-правном функционалном стилу на примеру Статута Универзитета у Крагујевцу, *Радови Филозофског факултета*, 15/1, 235–247.
- [78] **Манојловић и др. 2015:** Нина Манојловић, Стефан Тодоровић, Милица Кочовић, Номинализациони процеси као маркери бирократизације језика на примеру статута високообразовних институција чији је оснивач Република Србија, у: *Ž. Milanović (ur.), Konteksti: zbornik radova drugog međunarodnog interdisciplinarnog skupa mladih naučnika društvenih i humanističkih nauka*, Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 179–189.
- [79] **Марушић 2015:** Borislav Marušić, *Funktionsverbgefüge in deutscher Konzernsprache*, докторски рад, Осijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet.
- [80] **Матезиус 1975:** Vilém Mathesius, *A Functional Analysis of Present Day English on a General Linguistic Basis*, The Hague, Paris, Prague: Mouton, Academia (Publishing House of the Czechoslovak Academy of Sciences).
- [81] **Матила 2013:** Heikki Mattila, *Comparative Legal Linguistics: Language of Law, Latin and Modern Lingua Francas*, 2nd ed., Farnham, Surrey: Ashgate Publishing Ltd.
- [82] **Мацумото 2008:** Meiko Matsumoto, *From Simple Verbs to Periphrastic Expressions: The Historical Development of Composite Predicates, Phrasal Verbs, and Related Constructions in English*, (Series *Linguistic Insights* v. 81), Bern, Berlin, Bruxelles, Frankfurt am Main, New York, Oxford, Wien: Peter Lang.
- [83] **Младенов 1980:** Marin Mladenov, *Novinarska stilistika*, Београд: Београдска књига,
- [84] **Мразовић, Вукадиновић 2009:** Pavica Mrazović, Zora Vukadinović, *Gramatika srpskog jezika za strance*, Sremski Karlovci/Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

- [85] **Мршевић Радовић 1987:** Драгана Мршевић-Радовић, *Фразеолошке глаголско-именичке синтагме у савременом српскохрватском језику*, Београд: Филолошки факултет.
- [86] **Мршевић Радовић 1991:** Драгана Мршевић-Радовић, Шаблонски еуфемизми и језичка култура, *Књижевност и језик*, 38/4, 454–459.
- [87] **Николић 2012:** Милка Николић, Језик званичних уџбеника српског језика за млађе разреде основне школе (стилистички аспект), у: М. Ковачевић, Д. Бошковић (ур.), *Савремено друштво и криза проучавања језика и књижевности*, Крагујевац: ФИЛУМ, 155–164.
- [88] **Николић 2014:** Милка Николић, Одлике научног функционалног стила у уџбеницима на преласку из разредне у предметну наставу, у: М. Ковачевић, Д. Бошковић (ур.), *Српски језик, књижевност и култура у процесу евроинтеграције*, Крагујевац: ФИЛУМ, 287–297.
- [89] **Острцова 2013:** Ирина Владимировна Острцова, Семантичке особености глаголног компонента описателних предиката (на материале специјалних текстова), *Вісник Дніпропетровського університету, Серія : Мовознавство*. Т. 21, вип. 19/3, 133–141.
- [90] **Пејовић 2012:** Анђелка Пејовић, О ублажавању језичког исказа и ‘политички коректном језику’ у новинском дискурсу, у: М. Ковачевић (ур.), *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VI међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу*, Књ. 1, *Структурне карактеристике српског језика*, Крагујевац: ФИЛУМ, Скупштина града, 219–231.
- [91] **Пејовић 2015:** Анђелка Пејовић, *Контрастивна фразеологија шпанског и српског језика*, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет.
- [92] **Петровић 1989:** Владислава Петровић, *Новинска фразеологија*, Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада.
- [93] **Петровић 1990а:** Владислава Петровић, Глаголска фраза као лексикографски и граматички проблем, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 33, 357–363.
- [94] **Петровић 1990б:** Владислава Петровић, О перифрастичном предикату са глаголом *чинити* у Његошевом језику, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 18/2, 507–512.
- [95] **Петровић 1991:** Владислава Петровић, Конструкција са глаголом *чинити* у процесу лексикализације од Доситеја до данас, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 19/2, 93–101.
- [96] **Пипер 1999:** Прераг Пипер, Аналитички глаголски изрази и декомпоновани предикат типа ‘изразити захвалност’, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 42, 37–43.
- [97] **Пипер 2009:** Предраг Пипер, Српски језик, у: Вјара Малцијева, Зузана Тополињска, Маја Букановић, Предраг Пипер, *Јужнословенски језици: Граматичке структуре и функције*, (у редакцији Предрага Пипера), Београд: Београдска књига, 381–533.
- [98] **Пипер и др. 2005:** Предраг Пипер, Ивана Антонић, Владислава Ружић, Сreto Танасић, Људмила Поповић, Бранко Тошовић, *Синтакса савременог српског језика: проста реченица*, (у редакцији Милке Ивић), Београд, Нови Сад: Институт за српски језик, САНУ, Београдска књига, Матица српска.
- [99] **Поповић 2010:** Тања Поповић, *Речник књижевних термина*, Београд: Логос Арт, Едиција.
- [100] **Просвиринa 1983:** Ольга Артемовна Просвиринa, Глагол *чинити* и његови синоними у функцији вербализатора, *Јужнословенски филолог*, 39, 85–99.
- [101] **Радовановић 1977а:** Милорад Радовановић, Декомпоновање предиката (на примерима из српскохрватског језика), *Јужнословенски филолог*, 33, 53–80.

- [102] **Радовановић 1977б:** Milorad Radovanović, Imenica u funkciji kondenzatora I, *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 20/1, 63–144.
- [103] **Радовановић 1977в:** Milorad Radovanović, Imenica u funkciji kondenzatora II, *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 20/2, 83–160.
- [104] **Радовановић 1986:** Milorad Radovanović, *Sociolingvistika*, Novi Sad: Književna zajednica Novog Sada, Dnevnik.
- [105] **Радовановић 1990:** Milorad Radovanović, *Spisi iz sitnakse i semantike*, Novi Sad, Sremski Karlovci: Dobra vest, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
- [106] **Радовановић 2004а:** Milorad Radovanović, Dekompozicija i univerbizacija, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 47, 43–49.
- [107] **Радовановић 2004б:** Milorad Radovanović, *Planiranje jezika i drugi spisi*, Sremski Karlovci/Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
- [108] **Радовановић 2006:** Милорад Радовановић, О ‘именичком стилу’ у уму и језику, у: П. Пипер (ур.): *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика*, Београд: САНУ, Одељење језика и књижевности, 221–229.
- [109] **Ренски 1964:** Miroslav Renský, English Verbo-Nominal Phrases. Some Structural and Stylistic Aspects, *Travaux Linguistiques de Prague 1*, 289–299.
- [110] **РМС 1967–1976:** *Речник српскохрватскога књижевног језика (I–III Матица српска – Матица хрватска, IV–VI Матица српска)*, Нови Сад: Матица српска.
- [111] **Силић 2006:** Josip Silić, *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika*, Zagreb: Disput.
- [112] **Симеон 1969:** Rikard Simeon, *Enciklopedijski rečnik lingvističkih naziva*, Zagreb: Matica hrvatska.
- [113] **Симић 1996:** Radoje Simić, *Politički diskurs : inflacija reči u ‘samoupravnom društvu’ SFRJ*, 1, *Jezička profilaksa*, Zemun, Beograd: MH Aktuel, Čigoja štampa.
- [114] **Симић 2001:** Радоје Симић, *Општа стилистика*, Београд: НДСЈ и Јасен.
- [115] **Симић, Јовановић 2002а:** Радоје Симић, Јелена Јовановић, *Основи теорије функционалних стилова*, Београд: НДСЈ и Јасен.
- [116] **Слијепчевић Бјеливук 2021:** Светлана Слијепчевић Бјеливук, *Рекламно-пропагандни жанр у српском политичком дискурсу*, Београд : Институт за српски језик САНУ.
- [117] **Солар 1984:** Milivoj Solar, *Teorija književnosti*, Zagreb: Školska knjiga.
- [118] **Спасић 2016:** Јелена Спасић, *Језичко-стилске карактеристике новинске вести и новинског извештаја* : докторска дисертација, Крагујевац: ФИЛУМ. Доспунто на: <http://phaidrakg.kg.ac.rs/o:721>, преузето: јун 2017.
- [119] **Станојчић 1960:** Живојин Станојчић, ‘Делити мишљење’ и слични изрази, *Наш језик* 10/3–6, 156–164.
- [120] **Стевановић 1969:** Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик II*, Београд: Научна књига.
- [121] **Стефанов 2011:** Мартин Стефанов, Нека запажања о декомпоновању предиката у српском књижевном језику с краја ХИХ и почетка ХХ века, у: Милош Ковачевић (ур.), *Српски језик*,

књижевност, уметност: зборник радова са V међународног научног скупа, Књ. 1, *Књижевни (стандардни) језик и језик књижевности*, Крагујевац: ФИЛУМ, Скупштина града, 101–111.

- [122] **Стефанов 2012:** Мартин Стефанов, Номинализоване конструкције и декомпоновани/перифрастични предикати у науци, језику и тексту, у: Милош Ковачевић (ур.), *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VI међународног научног скупа*, Књ. 1, *Структурне карактеристике српског језика*, Крагујевац: ФИЛУМ, Скупштина града, 181–190.
- [123] **Стефанов 2013:** Мартин Стефанов, *Процеси на номинализација и декомпозиција на предиката в србскија и българскија книжовен език от края на XIX и началото на XX век*: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, София: Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Факултет по славянски филологии, Катедра по славянско езикознание.
- [124] **Стојановић 2006:** Андреј Стојановић, Декомпоновани предикат у научном стилу српског језика, *Српски језик*, 11/1–2, 223–239.
- [125] **Танасић 1996:** Срето Танасић, Исказивање агенса уз девербативне именице, *Јужнословенски филолог*, 52, 79–87.
- [126] **Танасић 2005:** С. Танасић, *Синтаксичке теме*, Београд: Београдска књига.
- [127] **Танасић 2013:** Sreto Tanasić, Dekomponovanje glagola u romanu *Na Drini ćuprija* Ive Andrića, у: Branko Tošović (ur.) *Andrićeva ćuprija (Andrićs Brücke)*, Graz, Banja Luka, Beograd: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität, Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske, Beogradska knjiga, Svet knjige, 923–930.
- [128] **Тартаља 2006:** Иво Тартаља, *Теорија књижевности*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- [129] **Тирзма 1999:** P. Tiersma, *Legal Language*, Chicago: University of Chicago Press.
- [130] **Тодоровић 2012:** Стефан Тодоровић, *Типови перифразе у публицистичком стилу српског језика*: мастер рад, Крагујевац: ФИЛУМ.
- [131] **Тодоровић 2013:** Стефан Тодоровић, Међуоднос перифразе и антономазије у спортским рубрикама дневне штампе (на примеру именована појединаца спортиста), Савремена проучавања језика и књижевности, Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије, књ. 1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2013, 347–360.
- [132] **Тодоровић 2014а:** Стефан Тодоровић, Језичко-идеолошка прича о мртвима: лингвокулуролошке карактеристике новинских читуља, у: Драган Бошковић (ур.), *Филологије vs. идеологије*, Крагујевац: ФИЛУМ, 79–90.
- [133] **Тодоровић 2014б:** Стефан Тодоровић, Утицај језичко-стилских процеса у творењу језичко-идеолошких особености фразеолошких перифраза у језику новинарства, *Литар*, 53, 33–48.
- [134] **Тодоровић 2014в:** Стефан Тодоровић, Фразеолошке перифразе у српском спортском новинарству, у: Милош Ковачевић (ур.), *Савремена проучавања језика и књижевности*, књ. 1, Крагујевац: ФИЛУМ, 317–327.
- [135] **Тодоровић 2015:** Стефан Тодоровић, Еуфемистички и метафорички перифрастички изрази као средство језичко-идеолошког кодирања идентитета у језику новинарства, у: А. Ratković (ur.), *Socijalne (de)konstrukcije identiteta: zbornik radova sa I međunarodnog interdisciplinarnog studentskog skupa Karlovački dani slobodne misli*, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 57–66.

- [136] **Тодоровић 2016а:** Стефан Тодоровић, Декомпоновање глагола типа *донети* у административном и публицистичком стилу – граматички и стилистички аспект, у: Милош Ковачевић, Јелена Петковић (ур.), *Савремена проучавања језика и књижевности*, VII/1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2016, 259–269.
- [137] **Тодоровић 2016б:** Стефан Тодоровић, Значења и стилски ефекти еуфемистичких перифрастичких израза у публицистичком стилу, у: Биљана Мишић Пић, Весна Лопчић (ур.), *Језик, књижевност, значење. Језичка истраживања : зbornik radova*, Ниш: Филозофски факултет, 2016, 509–520.
- [138] **Тодоровић 2018:** Стефан Тодоровић, Двоструки говор и еуфемистички перифрастички изрази као идеолошки кодови у језику новинарства, у: А. Ratković (ур.), *Mala škola kritičkog mišljenja*, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 2018, 71–82.
- [139] **Тодоровић 2019:** Стефан Тодоровић, Преобликовање друштвеног субјекта у новинарској пракси кроз употребу перифрастичких јединица, у А. Ratković (ур.): *(Dis)funkcionalnost društvenog subjekta : zbornik radova sa V Karlovačkih dana slobodne misli*, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 2019, 245–263.
- [140] **Тодоровић 2020а:** Стефан Тодоровић, Популарна некултура : антономазије у именовању припадника спектакла у новинарству, у А. Ratković (ур.): *(Ne)popularna (ne)kultura : zbornik radova sa VI Karlovačkih dana slobodne misli*, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 2020, 149–159.
- [141] **Тодоровић 2020б:** Стефан Тодоровић, Семантичко-стилистички аспект декомпоновања именица у језику новинарства, у: М. Ковачевић, Ј. Петковић (ред.), *Савремена проучавања језика и књижевности*, XI/1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 159–169.
- [142] **Тодоровић 2022:** Стефан Тодоровић, Структура новинаских ребуса, у А. Ratković (ур.): *Slobodna tema u (ne)slobodna vremena : zbornik radova*, Sremski Karlovci: Centar za afirmaciju slobodne misli, 157–179.
- [143] **Тодоровић, Манојловић 2015:** Стефан Тодоровић, Нина Манојловић, У потрази за вршиоцем радње – номинализациони процеси као средство обезличавања у језику јавне комуникације (администрација и медији), у: М. Ковачевић (ур.), *Наука и слобода*, 1/1, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 347–364.
- [144] **Тодоровић, Спасовић 2016:** Стефан Тодоровић, Милош Спасовић, Номинализациони процеси у језику дипломатског подстила српског и француског језика, у: Д. Масиловић (ур.), *Наука и евроинтеграције II*, Пале: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2016, 429–446.
- [145] **Тополињска 1982:** Зузана Тополињска, Перифрастички предикатски изрази на међусловенским релацијама, *Јужнословенски филолог*, 38, 35–49.
- [146] **Тополињска 2008:** Zuzanna Topolińska, *Z polski do macedonii, Studia językoznawcze, Tom 1 Problemy predykcji*, Kraków: Instytut Języka Polskiego PAN, Wydawnictwo LEXIS.
- [147] **Тополињска 2009а:** Zuzanna Topolińska, *Z polski do macedonii, Studia językoznawcze, Tom 2, Problemy nominacji, varia*, Kraków: Instytut Języka Polskiego PAN, Wydawnictwo LEXIS.
- [148] **Тополињска 2009б:** Зузана Тополињска, Македонски јазик, у: Вјара Малцијева, Зузана Тополињска, Маја Букановић, Предраг Пипер, *Јужнословенски језици: Граматичке структуре и функције*, (у редакцији Предрага Пипера), Београд: Београдска књига, 141–253.
- [149] **Тошовић 1993:** Бранко Тошовић, Оглагољеност функционалних стилова, *Јужнословенски филолог* 49, 57–74.

- [150] **Тошовић 2002:** Бранко Тошовић, *Функционални стилови*, Београд: Београдска књига.
- [151] **Флајшер 2007:** Wolfgang Fleischer, *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache*, 3., unveränderte Auflage, Unter Mitarbeit von Marianne Schröder, Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- [152] **Ха-Јап 2011:** Foong Ha Yap, Karen Grunow-Hårsta, Janick Wrona (eds.), *Nominalization in Asian Languages: Diachronic and typological perspectives*, (Typological Studies in Language 96), Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- [153] **Хајров 1990:** Šamil Vjaliulović Hajrov, Analitični predikatni izrazi v slovanskih jezikih (funkcijske lastnosti), *Slavistična revija*, 38/1, 27–37.
- [154] **Хелбиг, Буша 1998:** Gerhard Helbig, Joachim Buscha, *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*, Leipzig, Berlin, München: Langenscheidt, Verlag Enzyklopädie.
- [155] **Хилтунен 2012:** Risto Hiltunen, The Grammar and Structure of Legal Texts, in: P. Tiersma, L. Solan (ed.), *The Oxford Handbook of Language and Law*, Oxford, New York: Oxford University Press, 39–51.
- [156] **Хлатки 1961:** Josef Hladký, Remarks on complex condensation phenomena in some English and Czech contexts, *Brno Studies in English* 3, 105–117.
- [157] **Цао 2007:** Deborah Cao, *Translating Law*, Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- [158] **Чутура 2012:** Илијана Чутура, О једном нормативном аспекту употребе декомпонованих јединица, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 41/1, 201–214.
- [159] **Чутура 2020:** Илијана Чутура, *Међуоднос прилога и прилошких израза у савременом српском језику*, Јагодина: Факултет педагошких наука Универзитет у Крагујевцу. Доступно на: <https://pefja.kg.ac.rs/wp-content/uploads/2020/05/Međuodnos-priloga-i-priloskih-izraza-20.pdf>, приступ: октобар 2021.

Индекс табела

Табела 1: Декомпоновани предикат (према теорији М. Радовановића).....	25
Табела 2: Декомпоновани предикат (са деадјективним именицама).....	26
Табела 3: Перифрастични предикат (са неизведеним).....	26
Табела 4: Подела перифрастичких глагола	32
Табела 5: Издвајање специјалних стилова	36
Табела 6: Девербативне именице уз копулативни глагол бити.....	47
Табела 7: Деадјективне именице уз копулативни глагол <i>бити</i>	58
Табела 8: Неизведене именице уз копулативни глагол <i>бити</i>	58
Табела 9: Модели са девербативним именицама уз копулативни глагол <i>бити</i>	59
Табела 10: Модели са деадјективним именицама уз копулативни глагол <i>бити</i>	60
Табела 11: Модели са неизведеним именицама уз копулативни глагол <i>бити</i>	60
Табела 12: Присуство конструкција уз копулативни глагол <i>бити</i>	61
Табела 13: Семикопулативни глаголи и девербативне именице у акузативу/номинативу	89
Табела 14: Семикопулативни глаголи и девербативне именице у осталим падежима.....	98
Табела 15: Семикопулативни глаголи и деадјективне именице у акузативу/номинативу	109
Табела 16: Семикопулативни глаголи и неизведене именице у акузативу/номинативу ...	109
Табела 17: Семикопулативни глаголи и деадјективне именице у осталим падежима.....	116
Табела 18: Семикопулативни глаголи и неизведене именице у осталим падежима.....	116
Табела 19: Модели са девербативним именицама.....	118
Табела 20: Модели са деадјективним именицама.....	119
Табела 21: Модели са неизведеним именицама.....	119
Табела 22: Присуство конструкција уз семикопулативне глаголе	120
Табела 23: Структурно-семантичка подела.....	122
Табела 24: Базични граматички фактори: творба и семантика – компензаторске функције	124
Табела 25: Функционална подела.....	138

Табела 26: Конструкција <i>дати одговор</i> у европским језицима.....	181
Табела 27: Модел формирања речника глагола	183
Табела 28: Модел формирања речника именица	195

Биографија

Стефан Тодоровић је рођен 2. 7. 1988. године у Јагодини. Основне академске студије Српског језика и књижевности уписује школске 2007/2008. године на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу и након четири године у року завршава са просечном оценом 9.70 (датум 18. 7. 2011. године).

Школске 2011/2012. године уписује дипломске академске студије Српског језика и књижевности (модул Српски језик) на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. У предвиђеном року положио је све испите и одбранио мастер-рад са просечном оценом 9.86 стекавши звање мастер филолог (србиста). Израдио је мастер-рад *Типови перифразе у публицистичком стилу српског језика*, из области функционалне стилистике српског језика и успешно одбранио септембра 2012.

Школске 2012/2013. године уписује прву годину Докторских академских студија филологије на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, смер Наука о језику. До сада је положио све предмете предвиђене акредитованим планом и програмом са просечном оценом 9.82. Пријавио је докторску тезу из области Србистика (Савремени српски језик) и уже Стилистика српског језика под насловом *Перифрастички глаголи као иманентна особина специјалних стилова савременог српског језика*, под менторством проф. др Милоша Ковачевића (датум одлуке: 11. 5. 2016; број одлуке: IV-02-338/10, област: Србистика, Савремени српски језик – Стилистика).

Као студент био је стипендиста Министарства просвете (2007–2010), те, као стипендиста Фонда за младе таленте при Министарству омладине и спорта, добитник стипендије „Доситеја” (школске 2010/2011. и 2011/2012. године). Од априла 2013. године постаје стипендиста Министарства просвете, науке и технолошког развоја добивши стипендију за најбоље докторанде из области језика и књижевности са укључивањем у научно-истраживачке пројекте, након чега бива ангажован на пројекту „Динамика структура савременог српског језика” (178014), под менторством проф. др Милоша Ковачевића. Од 2018. године ради као истраживач-приправник, а од 2021. као истраживач сарадник у Центру за проучавање језика и књижевности Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу. Радио је у неколико приватних основних школа и гимназија у Београду на месту наставника српског језика и књижевности. Потпредседник је подружнице Београд Друштва за српски језик и књижевност и секретар такмичења „Књижевна олимпијада” за Град Београд.

До сада је учествовао на више студентских, међународних и научних конференција, објавио више радова у часописима и зборницима са скупова и неколико приказа. Шира област његовог научног интересовања јесте србистика (синтакса и стилистика), а потом и урбана етнолингвистика и лингвистичка наратологија. Служи се енглеским језиком, пасивно немачким и шпанским, те у научне сврхе чита литературу на више језика.

ИЗЈАВА АУТОРА О ОРИГИНАЛНОСТИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Изјављујем да докторска дисертација под насловом:

„Перифрастички глаголи као иманентна особина специјалних стилова
савременог српског језика“

представља *оригинално ауторско дело* настало као резултат *сопственог истраживачког рада*.

Овом Изјавом такође потврђујем:

- да сам *једини аутор* наведене докторске дисертације,
- да у наведеној докторској дисертацији *нисам извршио/ла повреду* ауторског нити другог права интелектуалне својине других лица,

У Крагујевцу, 2023. године,

потпис аутора

Образац 2

**ИЗЈАВА АУТОРА О ИСТОВЕТНОСТИ ШТАМПАНЕ И ЕЛЕКТРОНСКЕ ВЕРЗИЈЕ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

Изјављујем да су штампана и електронска верзија докторске дисертације под насловом:

„Перифрастички глаголи као иманентна особина специјалних стилова
савременог српског језика“

истоветне.

У Крагујевцу, 2023. године,

потпис аутора

ИЗЈАВА АУТОРА О ИСКОРИШЋАВАЊУ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ја, _____ Стефан Тодоровић _____,

дозвољавам

не дозвољавам

Универзитетској библиотеци у Крагујевцу да начини два трајна умножена примерка у електронској форми докторске дисертације под насловом:

„Перифрастички глаголи као иманентна особина специјалних стилова савременог српског језика“

и то у целини, као и да по један примерак тако умножене докторске дисертације учини трајно доступним јавности путем дигиталног репозиторијума Универзитета у Крагујевцу и централног репозиторијума надлежног министарства, тако да припадници јавности могу начинити трајне умножене примерке у електронској форми наведене докторске дисертације путем преузимања.

Овом Изјавом такође

дозвољавам

не дозвољавам¹

¹ Уколико аутор изабере да не дозволи припадницима јавности да тако доступну докторску дисертацију користе под условима утврђеним једном од *Creative Commons* лиценци, то не искључује право припадника јавности да наведену докторску дисертацију користе у складу са одредбама Закона о ауторском и сродним правима.

припадницима јавности да тако доступну докторску дисертацију користе под условима утврђеним једном од следећих *Creative Commons* лиценци:

- 1) Ауторство
- 2) Ауторство - делити под истим условима
- 3) Ауторство - без прерада
- 4) Ауторство - некомерцијално
- 5) Ауторство - некомерцијално - делити под истим условима
- 6) Ауторство - некомерцијално - без прерада²

У Крагујевцу, 2023. године,

потпис аутора

² Молимо ауторе који су изабрали да дозволе припадницима јавности да тако доступну докторску дисертацију користе под условима утврђеним једном од *Creative Commons* лиценци да заокруже једну од понуђених лиценци. Детаљан садржај наведених лиценци доступан је на: <http://creativecommons.org.rs/>